NEW YORK TIMES BESTSELLER

GALEYAN

KATHERINE HOWE

ROMAN

GALEYAN

KATHERINE HOWE

Türkçesi: Yeşim Çağla URAL

APRIL
YAYINCILIK

Yayın No: **087**

1. Baskı: **Mart, 2012**
2. Baskı: **Mayıs, 2012**

ISBN: **978-975-6006-89-4**

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Editör
Cihat TAŞÇIOĞLU

Türkçesi
Yeşim Çağla URAL

Son Okuma ve Dizgi
Özlem BAŞPEHLİVAN

Kapak Tasarım
Kutan URAL

Katkıda Bulunanlar
Kemal ÇETİN

Baskı
Ayrıntı Basımevi

Yayın
A.P.R.I.L Yayıncılık
Tarık Zafer Tunaya Sokak
21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: (00 90) 212 252 94 38
Faks: (00 90) 212 252 94 39
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

The Physick Book of Deliverance Dane © 2009 Katherine Howe
Bu kitabın yayın hakları **William Morris Endeavor Entertaintment** aracılığı ile alınmıştır.

Her türlü yayım hakkı **A.P.R.I.L Yayıncılık**'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik vb.ler yayınevinin izni olmadan kopya edilemez.

GALEYAN

Ailem için...

Başlarken...
Gerçek Cadılar, Gerçek Yaşam

Salem'de 1692 yılında yapılan cadı mahkemeleri, ne tarihçiler için yeni bir konu sayılabilir ne de edebiyatçılar için. Öte yandan bu mahkemeler tarih bilimi ya da edebiyat kapsamında ele alındıklarında birden fazla kavramı temsil eder anlamda ele alınırlar. Mahkemeler ya Salem ile Eski Salem Köyü (günümüzdeki Danvers) arasındaki toplumsal rekabetin dışavurum patlaması olarak konu edilir veya kadının koloni kültürü içindeki değişen rolü etrafında oluşmuş gerilim temasıyla işlenir ya da sadece küflü ekmek yedikleri için halüsinasyonlar gören zihinsel dengesi sarsılmış küçük kızlara mal edilir. Burada gaflet denecek düzeyde bir yanılgıyla atlanan nokta, o duruşmaların Salem cadı paniğini deneyimleyen kitlenin bir cephesi için *gerçekten* cadılıkla ilgili olduğudur. Konuya dahil olan herkes -yargıçlar, jüri üyeleri, kâtipler, din adamları, suçlananlar ve suçlayanlar- cadıların varlığını asla sorgulamayan, şeytanın yeryüzünde insan aracılar vasıtasıyla fesat karıştıracağına inanan bir dini sistemin içinde yaşıyordu. Ben de kitabımda anlattığım öyküyü tasarlarken kendi kendime bu yönde bir soru yönelttim: Cadılık olgusu ve büyü, Salem halkının (hatta anlaşıldığı kadarıyla New England bölgesinin büyük bölümünün) düşündüğü gibi gerçek olabilir mi?

Günümüzdeki anlamıyla olmasa da cadılık gerçekti. Ortaçağ ve modernite öncesi İngiltere'sinde, bilge kişi tabir edilen ve geleceğe yönelik basit tahminlerden, kayıp eşyaların bulunmasına ve kimi hastaların şifaya kavuşturulma-

sına kadar çeşitli hizmetleri para karşılığı yapan yerel karakterleri içeren uzun bir gelenek literatürü vardır. Bu becerikli (cunning) kişiler büyü çözme konusunda da uzmanlaşmıştı; bir büyücünün etkisi altına girdiğinizden kuşkulanıyorsanız, bundan kurtulmak için en büyük umutlarınızı söz konusu kişilere bağlardınız. Bunlar gerçekte işini bilen bir tür esnaftı ve yaptıkları ün her zaman kuşkuyla sorgulanabilecek temellere dayanırdı; ne de olsa büyüleri çözen kişi, aynı tür büyüleri uygulama yeteneğine de sahip olmalıydı.

Bu 'becerikli kişiler'in çoğu çalışan sınıftan değil, sanatkâr ve zanaatkârlar arasından çıkardı ki bunun sebebi kısmen tüccarların müşterilerini ziyaret etme konusunda daha esnek zamanlara sahip olmasıydı ama asıl etken, geldikleri sınıfın okuma-yazma ve eğitim alma imkânlarının daha yüksek olmasıydı. Talebe karşı arz edilen büyü ve tılsımlar, basılı büyü kitaplarından ya da Latinceden çevrilmiş sihir kitaplarından ve Reform öncesi Hıristiyanlığa dayanan uygulamalardan derlenmişti. Bu 'becerikli kişi' geleneğinin New England'a kolonicilerle birlikte gittiği kabul edilmez ve bunun nedeni söz konusu kitlenin Noel'i bile aşırı pagan bulan en uç düzeyde bir Protestanlığı kabul etmiş olması ve Yeni Dünya'nın onlara öncekinden çok farklı 'yeni' bir fiziksel yaşam alanı sunmasıdır. Büyünün elle dokunulabilir nitelikleri, Eski Dünya'nın tekin olmayan, netameli ve oradan ayrılamayacak diyarlarında kök salmış özel objelerden, özel dualardan ve özel yer ya da mekânlardan toparlanmıştır.

Ama bu gerçekten böyle midir? Salem paniği ilk patlak verdiğinde köy ahalisinden Mary Sibley, bu musibetin büyüye uğramış kızların idrarının yulaf hamuruna karıştırılmasıyla yapılacak 'cadı ekmeği'nin köpeğe yedirilmesi vasıtasıyla bertaraf edilebileceği önermesini öne sürmüştü.

Her ne kadar öykümde çizdiğim Sibley karakteri kurgusal ise de anlatılan edimleri gerçektir. Olayın içinde yer almış olan Mary Sibley şeytani edimleri ortaya çıkarmak için aynı türden yöntemlere başvurmayı dayatması sonucunda kilisesi tarafından cezalandırılmış ama tartışma konusu olan popüler büyü tekniğinin Salem'in cadı sorununa yönelik güçlü bir önlem olduğuna duyduğu güveni kaybetmemiştir. Aynı şekilde, öyküde anlattığım tılsımlı arazi sınır nişanı da gerçekten vardır ve Newbury, Massachusetts'te bulunmaktadır. Kısacası büyü, gerçek yüzü gizli olsa da - en azından batıla yönelik özellikleriyle- koloni dönemindeki New England yerleşimcilerinin gündelik hayatındaki yerini koruyordu.

Selamet ve ailesinin dünyasını resmederken giysilerin ve mekânların ayrıntılarına yoğunlaşarak gerçeğe olabildiğince yakın kalmaya özen gösterdim. Buna ilaveten yaşamış birçok insanı da anlatıma kattım ama bunlara kurgusal mizansenler verdim, ayrıca yaşamlarına dair kimi ayrıntıları değiştirdim. 1683'deki iftira furyasında yargı merciini oluşturan yargıç ve jüri üyeleri gerçek kişilerdir ve buna varlıklı bir Marblehead tüccarı olan Robert 'King' Hooper de dahildir. Vali Muavini William Stoughton betimlemesiyse bu kişinin eski bir portesine dayanmaktadır.

Sanıklar aleyhine sunulan ve aralarında iblis emzirmekten bozulmuş meme ucunun da olduğu kanıtlar gerçekle örtüşmektedir. Aslında verdiğim bu örnek, cadı suçlamasıyla yargılanan sanıklar aleyhinde gösterilmiş tek fiziksel kanıttır; diğerlerinin neredeyse tamamı ya izgeseldir ya da sanıkları 'muzır faaliyet' halinde gördüğü iddiasını öne süren tanıkların iddialarıdır. Tarihçiler arasında bu cadı memelerinin anomali sonucunda oluşmuş üçüncü meme başı, deri katlanması, et beni olduğu konusunda hararetli tartışmalar vardır ama bunların arasında en kötü ün yap-

mış olan argüman, doku çıkıntısının gerçekte klitoris olduğu yönündekidir. Yapay ışığın, el aynalarının, özel yatak odalarının ya da banyoların olmadığı bir dünyada kadınların kendi bedenlerine yabancılaşmış olduğu önermesiyse aslında göz ardı edilmemesi gereken en ciddi savdır.

En önemlisi, cadı mahkemelerinde Selamet Dane ile birlikte yargılanan ve idam edilen Sarah Wildes, Rebecca Hemşire, Susannah Martin, Sarah Kadın ve Elizabeth Howe gerçek karakterlerdir. Bu insanları tanındıkları kadarıyla yansıtmaya gayret ettim ve sadece Sarah Good'da kimi kurgusal olabilecek mizansenler yakıştırdım. Diğer gerçek sanıklar da zaman zaman öyküde görünmüştür: Marbleheadlı Wilmott Redd, zindanda ölen Sarah Osborne, görevden uzaklaştırılan Rahip George Burroughs.

Örneğin Sarah Good ölmeden önce gerçekten de darağacından tehdit savurmuştur: "Sizler ne kadar büyücüyseniz ben de o kadar cadıyım. Benim canımı alırsanız, Tanrı rızkınızı kana dönüştürür!" İlginç olan, darağacı ilmiğini tutan Nicholas Noyes'in yıllar sonra iç kanama sonucunda ölmesiyle Sarah'ın öngörüsünün gerçeğe dönüştüğüne yerel söylencelerde yaygın olarak rastlanmasıdır.

Sarah Good'un kızı Dorcas da yargılamaların sanıkların ailelerini sonraki yıllarda ne şekilde etkilediği konusunda bana ilham verdi. O sırada dört ya da beş yaşında olan Dorcas, Boston'daki hapishanede sekiz ay kalmış ve ardından annesi asılmıştı. Zavallı küçük, uğradığı bu çifte dehşetin etkisiyle aklını kaybetti. Babası Willam Good, 1710 yılında onun bakımına destek verilmesi talebiyle kasaba yönetimini dava etti. Başvurusunda kullandığı ifade, 'Kızın zindanda zincire vurulması olmayacak muameleydi ve onda öylesine büyük dehşet yarattı ki o zamandan beri kendini idare etme konusunda çok az hatta hiçbir irade göstermemesinden dolayı kabahatli bulunması mümkün

olamaz,' şeklindeydi. Mahkeme olgusuyla birlikte doğan ortam, tamamen aklanarak beraat edenlerin bile ailelerinin 17. yüzyılın ortalarına kadar ciddi ekonomik ve toplumsal sıkıntılar yaşamasına yol açacaktı ki Mercy ile Basiret Hanım'ın öyküde anlatılan zor yaşam koşulları işte bu acı gerçekliğin yansımasıdır.

18. yüzyılda ebelik yapan Basiret Bartlett karakteri için aynı yüzyılda Maine'de ebe olan (ancak hiçbir zaman cadılıkla suçlanmayan) Martha Ballard'ın tutmuş olduğu günlük üzerinde Laurel Thatcher Ulrich'in yaptığı akademik çalışmayı kaynak aldım.

Kitap boyunca sözü edilen gizemli öğeler, British Museum'daki büyü kitaplarında yaptığım araştırmalara, özellikle yazılış tarihi ve yazarı üzerine tartışmalar olan *Süleyman'ın Anahtarı* başlıklı bir metne dayanmaktadır. (Henüz Kuzey Amerika menşeli büyü kitabı bulunmamıştır.) Milk Sokağı'ndaki evin kapısına yakılarak çizilen çember ve semboller, Paris'deki Bibliothéque de L'Arsenal de bulunan, ancak tıpkıbasımı çağdaş bir okült kitabına koyulan bir elyazmasından alınmıştır. 'Abrakadabra' şifa muskasıysa üçgen şekilli, hastalığı vücuttan çıkarttığına inanılan ve değişik yöresel büyülerde kullanılan bir Roma tılsımına dayanmaktadır. İdrar ve cadı şişesi yöntemi, 'becerikli kişi' dediğimiz insanlar tarafından yaygın olarak başvurulan, vücudun küçük bir parçasının bütünü temsilen kullanılabileceği inancından yola çıkılan bir uygulamaydı. Ve son olarak, 'İncil ve Anahtar' ile 'Süzgeç ve Makas' da 19. yüzyılda kehanet ve fal bakma amacıyla çokça başvurulmuş yöntemlerdendi. Günümüzdeki 'kristal küre' esprisi, hatta bir şeye karar vermek için 'yazı-tura' atılması bile eski yöntemlerin günümüze taşınmış kalıntılarıdır.

Peki ya Selamet Dane'nin kendisi? Gerçek Selamet Dane, Salem paniği sonlarına doğru, Essex bölgesinin kırsal

kesimlerine yayılma eğilimi gösterdiğinde suçlanmıştır. Bu hanım eşi Nathaniel ile birlikte Andover, Massachusetts'te yaşıyordu ve 1692 yılında cadılık yaptığı şüphesiyle yakalanarak on üç hafta hapis yattı. Mahkemede aklandığı ve diğer kadınlar gibi şifacı olmadığı dışında kendisi hakkında fazla şey bilinmez. Bunların haricinde erişebildiğim tek somut bilgi, hapis dönemi boyunca Nathaniel'in onun bakımı için hapishaneye borçlanmış olmasıdır. Bu dokümana, diğer belgelere, orijinal mahkeme dokümanlarının dijital görüntülerine Virginia Üniversitesi'nde bulunan Salem cadı mahkemeleri dijital arşivinden ulaşabilirsiniz.

Son olarak da ben varım. Howe kadınları üzerine yaptığım aile soyağacı araştırmaları, hem idam edilen Elisabeth Howe, hem de cadılık suçlamasıyla yargılanarak aklanan Elisabeth Prector ile kan bağım olduğunu gösteriyor. Bu bilgi uzun süre insanların fazla bilmediği, tuhaf ve eğlendirici bir ayrıntı olarak kaldı. Ardından Cambridge'de birkaç yıl yaşadıktan ve akademik çalışma yaptıktan sonra Massachusetts'in Essex ilçesine geldim. Yeni bir yaşam kurmak üzere Kuzey Kıyısı'na yerleşirken New England'ın geçmişinin şimdi yaşanmakta olan dönemi hâlâ nasıl etkilediğine, özellikle de yörenin küçük, anılarını ve geleneklerini unutmayan yerleşimlerine, bunların da ötesinde erken dönem koloni yerleşimcilerinin tamamen kendine özgü karakterlerinin ulusalcı söylem içinde nasıl unutulduğuna merak saldım. Eşimle birlikte antik kiralık evimizin yatak odasında üstündeki boya katmanları iyice kalınlaşmış, zamanında arka kapının üzerine çakılı olduğunu anladığımız ama şans için mi, yoksa kötülükleri haneden uzak tutmak için mi kullanıldığını bilemediğimiz küçük bir at nalı bile bulduk.

Bu öyküyü kendi kendime anlatmaya Boston Üniversitesi'nde Amerika ve New England ağırlıklı doktoramın yeterlik sınavına hazırlandığım dönemde Salem ile

Marblehead arasındaki ormanda köpeğimle birlikte gezintiler yaparken başladım. Daha sonra aynı üniversitede iki dönem boyunca New England'ın büyücü geçmişi üzerine araştırma ve makale yazımı dersleri verirken konuya ilgim pekişti. (Öğrencilerim, özellikle bir ineğe uygulanan büyünün çözülmesi yöntemlerinin araştırılması ve bunların karşılıklı tartışılması üzerine verdiğim ilave kredili ödevden hoşlandı.)

Bence bu öykü, kurgusal ağırlığı fazla olsa da çok gerilerde kalmış, bilinen uygar dünyanın çok ötelerinde yaşamış o insanlardan bazısının kişiliklerinin iadesi konusunda eşsiz bir fırsat sundu bana. Ayrıca Selamet Dane'nin kendi öyküsü, New England'ın zor ve bazen aşırı kitabi olan kadınlarının mirasına duyduğum sempatinin de bir ürünüydü sanırım. Atalarımın her yerde rastlanmayan ve görenekdışı geçmişleri Amerikan kültürü üzerine akademik kariyer yapmamda bir etken miydi acaba? Öyle olduğundan eminim. Ama başlangıçta kimi şeyleri bilmesem de onların 'cadılığı'nın olduğum kişi haline gelmeme katkıda bulunduğundan her zaman kuşkulanmışımdır. Kaybolup giden o insanları, kişiliğimin bir parçacığını bile borçluysam minnetle anıyorum.

—Katherine Howe
Marblehead, Massachusetts

Kaynakça Yerine Geçebilecek Teşekkürler...

Bu öykünün öylesine bir fikirden çıkıp yazımı tamamlanmış kitap haline gelmesi, tamamıyla adlarını ilerleyen satırlarda okuyacağınız insanların katılımı sayesinde olmuştur.

Öncelikle şunu belirtmek gerek: İçerik açısından tarih bilimine bu kadar bağlı olan bir kitap, kaynaklar olmasa asla hayata geçemezdi ve ben de bu nedenle çalışmaları projede bana rehberlik eden birçok tarihçiye müteşekkirim. Özellikle *Behind the Crystal Ball* başlıklı yapıtı bana 'abrakadabra' tılsımını sağlayan Anthony Aveni'yi, belirleyici eserleri *Salem Possessed* ve *Salem-Village Witchcraft* için Paul Boyer ile Stephen Nissenbaum'u, *Popular Magic: Cunning-folk in English History*'den ötürü Owen Davies'i, *Entertaining Satan* için John Demos'u, erken dönem koloni yargı sistemi tarihini incelediği *Women Before the Bar* adlı eseri için Cornelia Hughes Dayton'u, öyküdeki büyülü daire sembolünün kaynağı olan *Witchcraft, Magic, and Alchemy* için Grillot de Givry'yi, *Devil in the Shape of a Woman* başlıklı feminist tarihi için Carol Karlsen'i, *In the Devil's Snare* için Mary Beth Norton'u, *Religion and the Decline of Magic* için Keith Thomas'ı, anlatımımdaki günce tutan ebe figürüne doğrudan esin kaynağı olan *A Midwife's Tale* başlıklı çalışması için Laurel Thatcher Ulrich'i anmadan geçmenin gerçekten imkânı yok.

Güzel Sanatlar Müzesi'nin *New England Begins: The Seventeenth Century* başlıklı Boston sergisi katalogu çok iyi bir kaynak oluşturdu. Virginia Üniversitesi'nin Salem cadı olgusu online arşivi tüm New England'dan derlenmiş belge ve özel koleksiyonları kapsıyor ve bir önceki araştırmacı

akademisyen neslin ancak düşlerinde görebileceği olanaklar sağlıyor: http://etext.virginia.edu/salem/ witchcraft/

Hepsine ilaveten, birçok dostum ve iş arkadaşım okuma notları gönderdi, benimle konu üzerine beyin fırtınalarına daldı ve en gerektiği zamanlarda cesaret verdi: Mike Godwin, Greg Howard, Eric Idsvoog, Emily Kennedy, Kelley Kreitz, Brian Pellinen, Shannon Shaper, Weston Smith, Raphaelle Steinzig, Michelle Syba ve Tobey Wiggins. Özelikle teşekkür ederim sizlere.

Ayrıca Boston Üniversitesi'nin Amerika ve New England Çalışmaları Programı öğrencilerine de teşekkür borçluyum. Özellikle Roy Grundmann, Virginia Myhaver, Michael Prince, Bruce Schulman ve WR 150 kodlu 'New England Cadılık Olgusu' dersimi alan diğer tüm öğrencilerime teşekkür ederim.

Texas A&M Üniversitesi'nden Justin Lake, uzmanı olduğu Latincede bana çok yardım etti. Harvardlı Kadınların Kariyeri, Cinsiyet ve Cinsellik Komitesi'ndeki Alice Jardine, bana lisansüstü öğrencileri için son derece ender olan bir imkan sağladı: Kadrolu öğretim görevliliği. Will Heinrich de yaşamın kendisinde olduğu kadar yazıda da nelerin yapılabileceği konusunda düşsel vizyona sahip olmama yardım etti, korku ve çekincelerin yarı yolda önümü kesmesini yasakladı.

Ve elbette ki önayak olduğu sanat tarihi ve Amerikan toplumu çalışmaları bursu her şeyden önce lisans programından mezun olmamı sağlayan danışmanım Patricia Hills'e hem bundan, hem de geldiğim yerde tutunmamı sağlayan derin dostluğundan ötürü teşekkür etmeden geçemem.

Bunun ötesinde, yayın dünyasının her tavsiye ve destekle bu projenin aşamalarını kolaylaştıran harika insanlarıyla çalışma fırsatı buldum.

Telif ajansım olan Suzanne Gluck'a zekâ ışıltıları yayan dostluğu ve bu projeyi en başından beri her konuda aydınlatan önsezileri için; Hyperion'dan Ellen Archer'a vizyonu, nezaketi ve kitabın her aşamasında bana aşıladığı özgüven için; editörüm Leslie Wells'e basım kopyalarını ilk karalamalardan son haline kadar inanılmaz bir dikkat, hassaslık ve azimle getirdiği için; Pamela Dorman'a öyküye ve bana duyduğu güvenin bu kitabın gerçekleşmesini sağladığı için; Doğu sporları hocam Matthew Pearl'a bu kitabın tamamlanmasını sağlayan manevi desteği ve akıl hocalığı için şükranlarımı sunuyorum.

William Morris'den Sarah Ceglarski, Bill Clegg, Rob Clyne, Georgia Cool, Raff aella De Angelis, Michelle Feehan, Tracy Fisher, Erin Malone, Cathryn Summerhayes, Elizabeth Tingue ve Eric Zohn'a teşekkür etmek isterim. Hyperion and Voice'den Anna Bromley Campbell, Marie Coolman, Barbara Jones, Kristin Kiser, Sarah Landis, Allison McGeehon, Claire McKean, Linda Prather, Shubhani Sarkar, Nina Shield, Betsy Spigelman, Mindy Stockfield, Katherine Tasheff ve Jessica Wiener'e ayrıca teşekkürler. Sağladığı harika destek, kattığı heyecan ve sıcaklıktan ötürü bir kucak şükran da Penguin UK'dan Mari Evans'a gidiyor.

Ve nihayet, bu ve bunun gibi kitapların uzun süreçlerde değişimden geçen aileler için vazgeçilmez olduğu inancından yola çıkarak benim için çok özel olan insanlara sevgilerimi göndermek isterim: Büyükanne ve Büyükbaba Mere ile Charles, bu öykünün her satır arasında kendi gizemli yollarıyla gezindi; şair, müzisyen, gerçek New Englandlı sevgili dost büyükteyzem Julia Bates; Greg ve Patty Kuzbida; ayrıca Rachel Hyman.

Bir büyük teşekkür de ebeveynlerim George ve Katherine S. Howe için; hayatımdaki varlıkları bu kadar dar bir yerde vurgulanamayacak kadar büyüktür.

Ve nihayet Louis Hyman... Yaşama, işlenen suçlara ortaklık eden kişi; ilhamda sınırsız, mutfakta inanılmaz, insanı didiklemekte dayanılmaz insan. Bana her yeni gün, girdiğimden habersiz olduğum bir yarışmayı her nasılsa kazandığım duygusunu verdi.

Bugün Giles Corey'in taşlar arasında ezilerek ölüşüne şahitlik ettim. O dakikaya kadar iki gün boyunca kelime etmeden orada yatmıştı. Koydukları her taşla birlikte itiraflarını istediler, aksi takdirde daha da fazla taş ilave edileceğini kendisine söylediler. Lakin o sadece, 'Daha fazla,' diye fısıldadı. Kalabalığın içinde Zevce Dane'yi buldum ve bu hanım, son taş yerleştirilirken benzi bembeyaz olarak elimi tuttu ve ağladı.

— Salem Kasabası, 16 Eylül 1692 ibareli mektuptan alıntı.
Boston Kütüphanesi, Ender Elyazmaları Bölümü

Bölüm I

İncil ve Anahtar

Giriş

Marblehead, Massachusetts
Aralık, 1681

Peter Petford, tahta kaşığı ateşin üzerine asılı demir tencerede pişen fasulyeye daldırırken karnına sancılar veren kaygıyı unutmaya çalışıyordu. Alçak taburesini ocağa yaklaştırdı, dirseğine dayanarak öne doğru eğildi ve elma ağacı odununda pişen yemeğin kokusunu içine çekti. Bu onu biraz rahatlatmış, geceyi başka herhangi bir gece gibi hissetmesini sağlamıştı. Fasulyelerin yeterince yumuşak olup olmadığını anlamak için kaşığı tekrar daldırdığında midesinden sabırsız bir gurultu yükseldi. Kuruntulu bir adam olmayan Peter, bir tabak fasulyenin karnındaki ağrının çaresine bakacağını telkin etti kendi kendine. '*Kadın da zaten yakında gelir*,' diye düşündü, yüzünü asarak.

Daha önce hiç büyücüye başvurmamıştı ama Zevç Oliver bunda ısrar etmişti. Dediğine göre, kadının hazırladığı karışımları her derde deva idi. Hatta kaybolan bir çocuğu ruh çağırarak bulmuştu. Peter kendi kendine homurdandı. Bir seferliğine deneyecekti. Sadece bir kez.

Dar ve karanlık odanın köşesinden zayıf bir inilti yükselince kaynayan tencereden başını kaldırdı. Kaşlarının arasındaki endişe kırışıklıkları derinleşirken demir şişle ateşteki odunlardan birini dürtüp etrafa kıvılcım ve dumandan oluşan gri bir tabaka yaydıktan sonra doğruldu. "Martha?" diye fısıldadı, "uyanık mısın?"

Gölgelerden başka bir ses gelmeyince yavaşça kızının haftanın büyük bölümünü hiç kalkmadan geçirdiği yatağa yaklaştı. Alçak tavandan sarkan kalın yün perdeleri açtı ve yatağı sarsmamaya çalışarak topak topak olmuş kuştüyü şiltenin kenarına oturdu. Ocaktaki ateşin alevi, karmakarışık buğday renkli saçların çevrelediği yorgun ve küçük yüzü aydınlatıyordu. Cam saydamlığındaki görmeyen gözler yarı açıktı. Peter sert yastığa dağılmış saçlarını düzeltince küçük kız içini çekti.

"Yahni neredeyse hazır. Sana biraz getireceğim," dedi kaygılı baba.

Kalkıp ocağın yanına gitti ve sıcak yemeği toprak bir kaba koyarken göğsünden çaresizlikle körüklenmiş bir öfkenin yükseldiğini hissetti. Bu duyguyla dişlerini gıcırdattı, ancak yüreğindeki sıkışıklık hızlı ve kesik soluklar almasına neden oldu. *'Küçük kızına bakmaktan ne anlarsın sen!'* diye geçirdi içinden. Hazırladığı her karışım çocuğun daha da kötüleşmesinden başka şeye yaramıyordu. Sarah'ın adını haykırdığı geceden beri, yani üç gündür hiç konuşmamıştı kızcağız.

Yatağın yanma oturup kaşıkla biraz sıcak yemek verdi onun ağzına. Çocuk güçsüzce yutkunurken ağzının kenarından akan yemek, kahverengi bir çizgi halinde çenesine doğru indi. Peter mutfak ateşinin kurumundan kararmış parmağıyla sildi onun ağzını. Sarah'ı düşünmek de göğsünün öyle sıkışmasına neden olurdu zaten.

Gözleri usulca kapanan küçük kızı dikkatle izledi. Hasta düştüğünden beri yatağın yanında, çam kerestesinden yapılmış zemine atılmış küflü bir hasır yığınının üstünde yatıyordu. Yatak daha sıcaktı, ateşe daha yakındı ve babasının İngiltere'den getirdiği yün yorgan kızı ısıtıyordu. Peter'in yüzünü bir anda kötümserlik kapladı. Biliyordu ki hastalık, Tanrı'dan gelen bir musibetti; kızının kaderi Tan-

rı'nın takdiriydi. Öyleyse onun acı çekmesinden ötürü öfke duymak günah olmalıydı, Tanrı'ya kızgınlık duymak demekti bu. Sarah olsa Martha'nın ruhunun kurtulması için dua etmesi gerektiğini söylerdi; kızının günahları ancak öyle bağışlanabilirdi. Oysa Peter, zihnini daha çok çiftlik sorunlarıyla meşgul etmeye alışkındı, Tanrısal konularla değil. Belki Sarah kadar iyi birisi değildi ama beş yıllık kısa ömründe Martha'nın başına gelen o musibeti hak etmek için ne günah işlediğini anlayamıyordu ve kendini dualarında daima Tanrı'dan açıklama talep ederken buluyordu. Kızının günahlarının affedilmesini istemiyordu; sadece onun iyi olması için yalvarıyordu. Kendi bencilliğinin farkına varmak da, bir yandan benliğini öfke ve utançla dolduruyordu.

İki elinin parmaklarını birbirine kenetleyerek uyuyan kızın yüzünü seyretti. Rahip o haftaki vaazmda, "Bizi şeytanlaştıran belli başlı günahlar vardır," demişti. Peter bunların hangi günahlar olduğunu hatırlamaya çalışırken burun kemerini parmaklarının arasında sıkarak gözlerini kıstı. Yalancı veya katil olmak bunlardandı mesela. Martha kirli bir kedi yavrusunu evde dolaba saklarken yakalanmış, Sarah tarafından sorgulandığında kedi falan görmediğini iddia etmişti. Ama rahibin söz ettiği şekilde bir günah olamazdı bu.

İnançlı birine iftira atmak veya onu suçlamak da o ciddi günahlardan biriydi. Birini günaha teşvik etmek. Tanrı inancına karşı gelmek. Kıskançlık duymak. Ayyaşlık. Kibirli olmak.

Peter kızının neredeyse şeffaflaşmış olan solgun yanaklarına baktı. Elini sımsıkı bir yumruk yapıp öbür avucuna yapıştırdı. Tanrı masum bir varlığa nasıl o kadar eziyet verebilirdi? Tanrı neden o zavallıdan yüz çevirmişti?

Belki tehlikede olan Martha'nın ruhu değildi. Belki de

Martha, sadece Peter'in kibirli inançsızlığı yüzünden cezalandırılıyordu. Bu hiç istenmedik korku içini kaplarken çamurlu yoldan eve doğru gelen at nalı seslerinin yaklaşıp kapının önünde durduğunu duydu Peter. Boğuk mırıltılar, bir adamla bir kadının konuşmaları, atın eğerinden gelen hışırtı ve sıçrayan çamurun şapırtısı. *'O kadınla birlikte gelen Jonas Oliver olmalı bu,'* diye düşündü ve kapı çalınınca yatağın ucundan kalktı.

Girişteki basamakta akşam sisinin parlattığı kapüşonlu pelerinine sarınmış, yumuşak ve duru yüzlü bir kadın vardı. Elinde küçük bir deri çanta taşıyordu ve uzun yolculuğun yorgunluğunu gizlemek için taktığı beyaz bone yüzünü çevreliyordu. Arkasında duran tanıdık karaltıysa Peter'in dostu ve komşusu çiftçi Jonas Oliver idi.

"Petford musun?" diye sordu genç kadın Peter'in yüzüne bakarak.

Adam başıyla onaylayınca pelerinindeki yağmur damlalarını silkeleyip kapüşonunu açtı ve ona bu kez cesaret verici zayıf bir gülümsemeyle baktı. İçeriye girince pelerinini kapıya astı, buruşan eteğini iki eliyle düzeltip aceleyle odanın köşesindeki yatağa yürüdü ve küçük kızın başucuna çömeldi.

Peter bir an onları seyrettikten sonra hâlâ kapıda dikilen ve burnunu mendiline sümküren sırılsıklam haldeki Jonas'a döndü. "Kasvetli bir gece," diyerek karşıladı komşusunu.

Jonas cevap olarak homurdanmakla yetindi. Mendilini kolunun yenine sokup çizmelerindeki çamurdan kurtulmak için ayaklarını yere vurdu ama içeriye girmeye yeltenmedi.

Peter, "Gitmeden atıştıracak bir şeyler ister misin?" diye sorarken parmaklarını farkında olmadan saçlarının arasından geçirdi. Jonas'ın öneriyi kabul etmesini isteyip isteme-

diğinden emin değildi; bir misafir büyücü kadının dikkatini dağıtırdı. Neyse ki komşusu da gereksiz bir sohbeti ondan fazla istemiyordu. Zaten Sarah her zaman, "Ayağının üstünden at arabası geçse yüzünden bir şey belli olmaz," diyerek tarif ederdi onu.

Jonas, "Karım beni bekler evde," diyerek omuz silkti ve daveti reddetti. Odanın köşesinde küçük kızın kulağına bir şeyler fısıldayan genç kadına çabucak göz attı.

Kadının dizinde karışık tüylü, sarımsı kahverengi bir köpek oturuyordu ve yerde de çamurlu pati izleri vardı. Jonas genç kadının o uzun yolculuk boyunca köpeği nerede taşımış olabileceğini düşündü; çantası bunun için yeterince büyük değildi.

"Sabah uğrarsın öyleyse," dedi Peter.

Jonas başıyla onayladı, keçe şapkasına dokunarak selam verdi ve gecenin karanlığında kayboldu.

Peter taburesini alıp tekrar sönmeye yüz tutan ateşin yanına oturdu. Çoktan soğuyan yemek tabağı masaya koyduğu koluna değiyordu. Çenesini avucunun içine alarak bembeyaz eliyle küçük kızın alnını okşayan, kulağına yumuşak sesle bir şeyler fısıldayan genç kadını izlemeye daldı. Onun varlığının içini rahatlatması gerektiğini biliyordu. Köyde herkes çokça konuşuyordu kadının hakkında. Bunu düşünerek umutlanmaya çalıştı. Ama gözleri yorgunluk ve endişeden bulanıklaşırken ve uykuyla ağırlaşan başını koluna dayarken, kızının yatakta kıvrılmış küçük bedeni ve onu çevreleyen karanlık, içine bir kez daha korku saldı.

1

Cambridge, Massachusetts
Nisan sonu, 1991

Manning Chilton, yeleğinin cebinden çektiği zarif köstekli saate göz atarak, "Zamanımız doldu gibi," dedi. Başını kaldırıp toplantı masasının çevresindeki diğer dört kişinin yüzünü inceledi. "Ancak sizinle henüz işimiz bitmedi, Bayan Goodwin."

Chilton ne zaman kendinden hoşnut olsa sesi daha alaycı ve iğneleyici hal alır ve bu ton öğrencilerini rahatsız ederdi. Connie de adamın sesindeki değişikliği hemen farketti ve yeterlik sınavının nihayet sona ermek üzere olduğunu düşündü. Mide bulantısıyla birlikte ağzına kadar yükselen bir ekşilik hissedince yutkundu. Jürideki diğer profesörler de o arada dönüp Chilton'a gülümsedi.

Connie Goodwin, heyecanına eşlik eden mutluluk dolu bir çarpıntı hissetti ve bir an için bunun tadını çıkardı. Sınavın yeterince iyi gittiğini söyleyebilirdi ama galiba ucu ucunaydı. Yüzüne sinirli bir gülümsemenin yerleşmek üzere olduğunu farkedince, onun konumundaki bir kadına daha uygun olan yumuşak ve düz bir yüz ifadesiyle çabucak bastırdı. Ama bu doğal hali değildi; japonhurması ısırmış birinin komik yüz ifadesine büründüğünü düşündü.

Son bir soru daha gelecekti anlaşılan; bir felakete uğrama olasılığı daha. Connie oturduğu sandalyede kıpırdandı.

Bitirme sınavına hazırlandığı birkaç ay boyunca önce yavaş, son dönemdeyse hızla kilo vermişti. Sırtındaki kemikler sandalyeye yapışıyor, Fair Isle süveteri omuzlarından dökülüyordu. Genellikle canlı ve pembe olan yanaklarının yerinde şimdi çukurlar vardı, yumuşak ve kısa kirpiklerse açık mavi gözlerini olduğundan iri gösteriyordu. Koyu kahverengi kaşları, alnının düşüncelerle kırışması sonucunda birleşecek kadar yaklaşmıştı birbirine. Pürüzsüz yanakları ve tek tük çiller barındıran geniş alnı buz beyazı rengindeydi. Sivri bir çenesi, oldukça düzgün ve ona seçkin görünüm kazandıran bir burnu vardı. Fazla etli olmayan solgun dudaklarıysa birbirine bastırılmaları sonucunda iyice incelerek pembeliğini tamamen kaybetmişti. Eli omzunun üstünden göğsüne düşen ağaç kabuğu rengindeki saç örgüsüne kayınca kendini engelledi ve elini tekrar kucağına koydu.

"Bu kadar sakin olduğuna inanamıyorum," demişti öğle yemeği sırasında tez danışmanlığını yaptığı uzun boylu lisans öğrencisi. "Nasıl yemek yiyebiliyorsun? Doktora yeterlik sınavına girecek kişi ben olsam, şu an heyecandan kusmanın eşiğine gelmiştim!"

"Senin miden bizim derslerimizde bile bulanıyor, Thomas," diye nazikçe hatırlattı Connie. Ancak iştahının kaçmak üzere olduğu doğruydu.

Thomas'ın gözünü korkutmanın hoşuna gittiğini itiraf edebilirdi aslında. Ürkmüş bir tez öğrencisinin çalışmalarını akademik takvime uyarak tamamlamasının daha olası olduğu düşüncesi, bu minik zalimliğini haklı çıkarıyordu ona göre. Ama dürüst olmak gerekirse ortada daha az saygın bir neden vardı: Thomas'ın gözlerindeki korku kendisine cesaret veriyordu.

"Ayrıca herkesin abarttığı kadar zor bir şey değil," dedi Connie. "Tek yapman gereken, tüm lisansüstü programı

boyunca okuduğun dört yüz kitabın herhangi birinden gelebilecek soruları cevaplamaya hazır olmak. Bir tanesini bile yanlış cevaplarsan çakılırsın." Tabağındaki salatayı çatalla dürtüklerken, öğrencisi de gözlerindeki dehşeti artık saklayamıyordu. Ona gülümsedi. Profesör olmayı öğrenmenin bir parçası da profesör gibi davranmayı öğrenmekti. Ne kadar korktuğunu Thomas'ın anlamasına izin vermemeliydi.

Sözlü yeterlik sınavı genellikle bir dönüm noktası, profesörlerin sizi bir çaylaktan ziyade meslektaş olarak kabul edeceği bir aşamaydı. Daha kötümser bakış açısıyla bu sınav büyük bir entelektüel katliama sahne de olabilirdi, çünkü iyi hazırlanmamış bir öğrenci, profesyonel yetersizliğine -ister bilinçli şekilde, ister çaresizlikle- tanık olurdu. Kişi her iki şekilde de yetersizliğiyle yüzleşmek zorunda kalırdı. Connie ise hiçbir şeyi şansa bırakmayan, dikkatli ve titiz bir kadındı. Yarısı yenmiş salatasını ona hayranlıkla bakan Thomas'a doğru iterken, okuyup sayfalarını işaretlediği raflar dolusu kitabı zihninde sıraladı ve kendi kendine smav soruları sorarak o bilgi raflarının arasında dolaşmaya koyuldu. Ekonomi kitapları nerede? Burada. Giysi ve dokuma kültürü üzerine olan kitaplar? Bir raf sonra, solda.

Bir şüphe gölgesi geçti yüzünden. Ya sınava yeterince hazır değilse? İlk bulantı dalgası gelip midesine oturdu ve yüzü biraz daha soldu. Her yıl en az bir öğrencinin başına gelirdi o şey. Son anda pes edip sınav odasından ağlayarak çıkan ve akademik kariyerleri başlamadan biten öğrenciler hakkında hikâyeler anlatılırdı. Önemli bir dönemeçte olduğunu biliyordu Connie. O günkü performansı kariyerini şekillendirecekti ve kendini iyi kontrol edebilirse, profesörlüğe bir adım daha yaklaşmış olacaktı. Ya da zihnindeki raflara bakacak ve onları bomboş bulacaktı. Tüm tarih kitapları gitmiş, yerlerine 1970'lerin sonunda yapılan tele-

vizyon şovlarını ve şarkı sözlerini içeren dosyalar konmuş olacaktı. Ağzını açacak ama hiçbir şey söyleyemeyecekti. Sonra da çantasını toplayıp evine dönecekti.

Thomas ile yediği o öğle yemeğinden dört saat sonra, Harvard Üniversitesi tarih binasının karanlık bir köşesindeki maun toplantı masanın arkasında dört profesörden oluşan kurulun sorularına üç saattir dayanarak oturuyordu. Yorgun olmakla beraber yüksek adrenalin sayesinde dikkati yerindeydi. Mezuniyet tezinin son bölümü için sabahladığında da bitkinlik ve zihinsel yorgunluğun aynı garip karışımını hissetmişti. Tüm hisleri birbirine karışmış, zorlayıcı ve dikkat dağıtıcı hale gelmişti. Tuhaf bir duyarlılık, eteğinin sökülen kenarını tutturmak için kullandığı yapışkanlı bandın tenine değdikçe verdiği rahatsızlık, içtiği son kahvenin ağzında bıraktığı acı tat... Dikkati tüm bu gereksiz detaylara kaymışken bir anda toparlandı. Geriye sadece hâlâ dağılmaya niyeti olmayan korkusu kaldı. Odaklanmaya çalıştı.

Toplantı odası, tüm eşyası üstü çiziklerle dolu bir masa ve silinip yazılmaktan grileşmiş karatahtadan ibaret sade bir mekândı. Duvarda beyaz bıyıklı yaşlı bir adamın zaman ve bakımsızlık nedeniyle kararmış portresi asılıydı. Odanın dibinde, perdesi öğleüzeri güneşine karşı çekilmiş kasvetli bir pencere vardı. İçeriye sızan güneş, havadaki toz taneciklerini ve komitedekilerin yüzünü aydınlatıyordu. Dışarıdaysa şakalaşan öğrencilerin yaklaşıp uzaklaşan sesleri duyuluyordu.

"Bayan Goodwin," dedi Profesör Chilton. "Size bugün son bir sorumuz var." Bunu söylerken öne doğru eğilince güneş ışığı gri saçlarına yansımış, havadaki toz tanecikleri uçuşup başının üzerinde parlak bir hale oluşturmuştu. "Bize Kuzey Amerika'daki cadı kültüründen bahseder misiniz?"

Connie gibi bir Amerikan koloni dönemi tarihçisi, uzun zaman önce yok olmuş bu sosyal, dinsel ve ekonomik sistemi en ince ayrıntısına kadar açıklayabilmeliydi. Sınava hazırlanırken çeşitli domuz tuzlama yöntemleri, yarasa dışkılarından gübre üretimi, pekmezle rom takası gibi konuları bile ezberlemişti.

Sarışın, uzun boylu, gözlüklü bir Ortaçağ Latin Dili öğrencisi olan Liz, bir akşam Connie 18. yüzyıl nakış yöntemleriyle işlenen İncil suretlerini çalışırken odaya girmiş, başını iki yana sallayarak, "Sonunda kendi alanlarımızda birbirimizi anlayamayacak kadar uzmanlaşmış olacağız," demiş ve çıkmıştı.

Chilton'un bu son soruyu kendisine hediye olarak sorduğunu biliyordu Connie. Önceki sorulardan bazıları oldukça karmaşık ve hatta beklentisinin bile ötesinde zordu: İngiliz kolonilerinin 1840 yıllarında Karayipler'den İrlanda'ya kadar olan değişik bölgelere ihraç ettiği malların üretimini açıkla. Sana göre tarih, önemli insanların olağanüstü şartlar altında nasıl davrandığını mı yoksa büyük insan topluluklarının ekonomik sistem içindeki sıkıntılarını mı anlatmalıdır? Morina balığının New England eyaletinin ekonomik ve sosyal gelişimindeki rolü nedir?

Connie toplantı masasının etrafındaki profesörlerin yüzlerini tek tek incelediğinde, her birinin alanlarında en önemli isimler olduğunu gözlerinden okuyordu. Masanın karşısından yüzüne dikkatle bakan Profesör Chilton'un ağzının kenarında bir seğirme oldu. Beyaz yünü andıran ve özenle taranmış saçların çevrelediği alnı hafifçe kırışmış, burnunun iki yanından çenesine kadar inen çizgiler odaya sızan sert günışığıyla daha da derinleşmişti. Yaşamını Harvard çatısı altında geçirmiş, soyu tükenmekte olan akademisyen havasının verdiği rahatlıkla taşırdı otoritesini Chilton. Koloni dönemi bilim tarihi alanında uz-

manlaşmasını, çocukluğunu geçirdiği Back Bay'daki ihtişamlı aile evinin resim odasından sürekli olarak başka yerlere kovalanmasına borçluydu. Eski deri ve pipo tütünü karışımının hemen ayırt edilebilen erkeksi ama henüz büyükbaba imajı yaratmayan kokusu vardı üstünde.

Chilton'un iki yanında başka üç önemli Amerikan tarihçisi oturuyordu. Solunda ondan daha genç olan, otoritesini ve uzmanlığını kıdemli profesörlere kanıtlamak istercesine çetrefilli sorular soran ince dudaklı, sade giyimli ekonomi Profesörü Larry Smith vardı. Connie ona sınav sırasında iki kez öfkeyle bakmıştı, çünkü adam bilgisinin yetersiz olduğunu düşündüğü yerlerden soruyordu. Yapması gereken buydu belki ama bir taraftan da kendi yeterlik sınavını hatırlayacak yaştaki tek komite üyesiydi. Connie ondan destek umarak belki fazla naifçe bir tavır sergilemişti; onun kıdemindeki profesörler, doktora öğrencilerine zamanında uğradıkları küçük düşürücü durumların acısını çıkartmak istercesine en sert davranan hocalardı.

Chilton'un sağında, daimi kadroya yeni girmiş, feminizm konulu başlıkları tercih eden bir toplumsal cinsiyet çalışmaları uzmanı olan ve mücevherli elini çenesine dayamış halde oturan bakımsız görünüşlü Profesör Janine Silva vardı. O gün her zamankinden daha dalgalı ve dağınık olan parlak kızıl saçlarının peruk olduğu belliydi. Çiçekli uzun kaşkolleriyle tanınır, Harvard'ın giyim tarzına kendince o şekilde karşı gelirdi. Bu aslında Connie'nin hoşuna giderdi. Kadının onun kariyerine gösterdiği ilgi bir annenin özenini çağrıştırıyor, Connie de öğrencilerin danışmanlarına bilinçaltında beslediği ebeveyn düşkünlüğüne benzer duyguya karşı koymak için çabalıyordu. Profesör Silva kariyerinde her ne kadar Chilton kadar fazla söz sahibiyse de, Connie'nin asıl korktuğu onu düş kırıklığına uğratmaktı. Janine bu kaygıyı sezmiş gibi diğer kolunun arkasında gizlediği eliyle 'her şey yolunda' işareti yaptı.

Son olarak, Janine'nin sağında dirseklerini masaya dayamış halde oturan Profesör Harold Beaumont vardı. Koyu bir muhafazakâr olan profesör, Amerikan İç Savaşı tarihçisi idi ve *New York Times*'e arada sırada yazdığı sert yazılarla tanınırdı. Connie onunla hiç yakından çalışmamıştı ve komiteye seçmesinin sebebi sınavda tarafsız davranacağını düşünmesiydi. Janine ile Chilton'un varlığı başarı umutlarını artırıyordu. Bu düşünceler aklında dolaşırken Beaumont'un koyu renk gözlerinin bluzunun yana kaymış köşesinden gözüken omzunda gezindiğini hissetti.

Bakışlarını masanın yüzeyine çevirdi ve yıllar önce yapılan kararmış cilaya kazılı harflerin izini takip etmeye koyuldu. Gelen soruya vermesi beklenen cevabı hafızasındaki dosyalarda aradı. Oralarda bir yerde olduğunu biliyordu ama neredeydi? 'C' harfini 'Cadılık' maddesi için mi taraması gerekiyordu, yoksa 'Cinsiyet meseleleri' için mi? Bilgi kartlarını karıştırdı, sonra onları teker teker eledi. Kalan dosyaları hafızasında açıp incelemeye koyulurken boğazına kadar yükselen mide bulantısını bir kez daha hissetti. Aradığı kartı bulamıyordu. Sınavı geçemeyen adaylar hakkındaki fısıldaşmalar yeni bir kurban çıkana kadar onun için yapılacaktı. Yöneltilebilecek en kolay soru sorulmuştu ama cevabı veremiyordu.

Yeterlik sınavında başarısız olacaktı.

Bir panik dalgası gözünün kararmasına neden olunca düzenli nefes almak için kendini zorlaması gerekti. Bilgiler oradaydı; odaklanmak yetecekti onları görmek için. Gerçekler asla terk etmezdi onu. Kelimeyi kendi kendine tekrar etti: Bilgiler. *'Dur biraz!'* 'F' harfine bakmamıştı hafıza dosyalarında. Belki 'Folklor, Din, Koloni Dönemi' adı altında idi aradığı şey. Dosyayı açtı ve... İşte oradaydı!

Gözlerindeki bulanıklık gitti, yerinde doğrulup gülümsedi. Endişelerden tümüyle sıyrılarak, "Elbette," diye baş-

ladı konuşmaya. "New England eyaletindeki cadılık olgusu incelenirken her ne kadar on dokuz kişinin asılarak infaz edildiği 1692 yılı Salem paniğiyle başlama eğilimi olsa da, dikkatli ve titiz bir tarihçi bu örneği olağandışı bir durum kabul eder ve koloni dönemi büyücülük konusunu 17. yüzyıl başı itibarıyla incelemeye başlar."

Vereceği cevabın omurgasını alacağı tepkilere göre kurmayı planlayan Connie, onaylarcasma baş sallayan dört kişinin yüzünü inceledi.

"Cadılık olayları çoğunlukla gelişigüzel dağılım gösteriyordu," diye devam etti. "Genel tarım, cadının orta yaşlı, ekonomik ya da ailesel nedenlerle toplumdan soyutlanmış, dolayısıyla sosyal ve politik açıdan güçsüz kişi olduğu yönündeydi. İlginçtir ancak *maleficium* olarak bilinen başkalarına zarar vermek amacıyla büyü yapma konusu incelendiğinde, koloni döneminin vasat insanının ne kadar dar görüşlü olduğu dikkat çeker."

Latince kelimeyi söylerken dili hafifçe dolaşmış, araya fazladan en az bir hece karıştırmıştı. Yüksekten atarak gösteriş yapmaya kalkıştığı için kendine bir lanet savurup devam etti:

"Günümüzün modern insanı, doğayı kontrol edebilen veya zamanı durdurabilen veya geleceği gören bir falcının bu gücünü daha büyük ölçekte kullanabileceğini düşünürken, koloni döneminde cadılar, ineklerin hastalanması, sütün bozulması veya mülkün zarara uğraması gibi daha sıradan musibetlerle suçlanıyordu. Koloni tarihinin ilk dönemlerindeki dinsel eğilimler incelendiğinde, Tanrı'nın her şeyi ve tüm olayları yöneten tek güç olarak kabul edildiği ve insanın tamamen güçten yoksun görüldüğü söylenebilir."

Connie soluklanmak için durdu. Büyük bir gerinme isteği duysa da kendine hâkim oluyordu.

"Dahası," diye devam etti, "Püriten inancına göre bireyin ruhunun kurtulup kurtulmadığının bir göstergesi yoktu. İyilik yapıp sevap işlemek yeterli değildi. Dolayısıyla salgın, ekonomik yetersizlik gibi olumsuzluklar genellikle Tanrı'nın hoşnutsuzluğunun işareti olarak algılanmaktaydı. Kişinin ruhunun bu şekilde tehlikede olduğunu kabul etmek yerine büyücülüğü hedef göstermek, birçok insan için daha kolaydı. Çünkü büyü, halkın kontrolü dışında gelişen bir olaydı ve toplumdan soyutlanmış kadınlarla özdeş anılıyordu. New England kolonilerinde cadılık hem bilimin izah etmekte yetersiz kaldığı olayları açıklamak için, hem de hedef alman kişiyi günah keçisi olarak kullanmak amacıyla başvurulan yaygın bir suçlamaydı."

"Peki ya Salem cadı paniği?" dedi Profesör Silva.

"Salem'deki cadı mahkemeleri birkaç değişik şekilde açıklanmıştır," diye devam etti Connie. "Bazı tarihçiler bu mahkemelerin kurulmasına, Salem şehrinin daha çağdaş olan liman bölgesiyle daha kırsal bölgedeki köyler arasındaki gerilimin sebep olduğunu tartışmaktadır. Başka kimi tarihçilerse aileler arasındaki kıskançlık ve hasede dikkat çeker, özellikle kötü ün yapmış olan Rahip Samul Parris'in maddi taleplerinin etkisine parmak basar. Hatta bazıları, Salem mahkemelerine konu olan ve içine şeytan girdiği iddia edilen kızların aslında küflü ekmek yedikten sonra sanrı görmeye başladığını ve ekmek küfünün yan etkisinin LSD'ninkine çok benzediğini iddia eder.

"Ama ben genelde bunu Calvinist mezhebin son hamlesi olarak görüyorum. 18. yüzyılın başında Salem, koyu dindar insanlardan oluşan bir topluluk olmaktan çıkıp gemi yapımı, balıkçılık ve ticaretle geçinen daha kozmopolit bir topluma dönüşmüştü. Bölgeye ilk yerleşen Protestanların yerini dinden ziyade yeni kolonilerdeki iş imkânlarıyla ilgilenen İngiliz göçmenler alıyordu. Bence kurulan cadı mahkemeleri, bu dinamik değişimin bir göstergesiydi.

"Mahkemeler aynı zamanda o dönem Kuzey Amerika kıtasındaki büyücülük korkusunun salgın şeklinde yayılışının son aşamasıydı. Zaten sonucunda Salem cadı paniği, kökleri orta çağlara dayanan bir dönemin de sona geldiği işaretini vermiştir."

"Çok içerikli bir analiz," diye yorum yaptı Profesör Chilton, aynı şakacı ve alaycı ses tonunu koruyarak. "Ancak bir başka önemli değerlendirmeyi göz ardı etmediniz mi?"

Connie saldırganına karşı kendini korumaya çalışan bir hayvanın sinirli edasıyla gülümsedi ona ve "Emin değilim, Profesör Chilton," diye cevap verdi. Kurt akademisyen genç avıyla oynuyordu anlaşılan. Connie zamanın birden akıp geçmesini, Chilton'un iğnelemelerine katlanmak zorunda kalmadan, uçarak kendisini Abner Bar'da beklemekte olan Liz ve Thomas'ın yanına gitmeyi, günün geriye kalanında konuşmak zorunda kalmamayı diledi. Yorgun olduğu zamanlar kelimeler diline dolaşır, kontrolsüz hareket ederdi. Chilton'un şeytani gülümsemesi karşısında işte o yorgunluk seviyesine ulaştığını hissetti. *Maleficium* kelimesinde yaptığı aptalca hata da bunun işaretiydi zaten. Sınavı bir geçebilse...

Chilton öne doğru eğildi ve kaşlarını kaldırarak, "Suçlanan kadınların gerçekten cadı olduğu ihtimalini düşündünüz mü?" diye sordu.

Connie bir an bakakaldı adama. İrkilmişti, hatta içini öfke kaplamıştı. Ne kadar saçma bir soruydu bu! O dönemde cadı mahkemelerini kuranlar elbette ki kadınların gerçek cadı olduğuna inanmıştı. Ancak artık hiçbir tarihçi öyle bir ihtimali göz önüne bile almıyordu. Chilton'un kendisiyle neden dalga geçtiğini anlayamamıştı Connie. Üniversite hiyerarşisinde ne kadar düşük seviyede olduğunu hatırlatmak için mi öyle davranıyordu? Ancak soru

gülünç olsa da cevap vermesi gerekiyordu, çünkü orada soruları Chilton sorardı ve Chilton da kendi öğrenciliğinde aynı sınavın ne kadar sıkıntı verdiğini hatırlayamayacak kadar yaşlı olmalıydı. Hatırlıyor olsa, onunla öyle alay etmezdi.

Yoksa eder miydi?

Connie hafifçe öksürerek boğazını temizledi ve öfkesini bastırmaya çalıştı. Normalde vereceği tepkiyi ortaya vurmaya hakkı yoktu henüz; üniversite kıdeminde en alt basamaklardaydı.

Dönüp bakmca Janine'nin kısık gözlerinde anlayış ve merhamet olduğunu gördü. Devam etmesi için Connie'ye başıyla usulca işaret verdi kadın. *'Deliğin üzerinden atla!'* diyordu o baş hareketi. *'İkimiz de cevabın ne olduğunu biliyoruz ama bunu yapmak zorundasın.'*

"Profesör Chilton..." diye söze başladı tekrar Connie. "Olaylar sonrasında oluşan literatürü tararken incelediğim hiçbir kaynak bunu ciddi bir olasılık olarak değerlendirmiyor. Aklıma gelen tek istisnaysa Cotton Mather. Salem mahkeme kararları ve infazlarla ilgili 1705 tarihli ünlü savunmasında, o mahkemelerin kenti büyücülük yapan kadınlardan arındırmakla gayet doğru bir iş yaptığını yazmıştı. Bu savunma, hâkimlerden biri olan Samuel Sewall'ın halktan açıkça özür dilemesiyle aynı döneme denk gelmiştir. Ünlü bir ilahiyatçı olan Cotton Mather, mahkeme yönetimini elbette kendisi üstlenmişti. Onun kadar ünlü bir din bilgini olan babası Increase Mather ise buna hem karşı çıkmış, hem de güvenilir delil yetersizliğini öne sürerek Salem cadı mahkemelerini açıkça kınamıştı. Haksız duruma düşmenin Cotton Mather'e zararı çok büyük olacaktı, dolayısıyla Salem'de cadılığın gerçekten var olduğunu ve o insanların asılması kararının doğruluğunu savunmuş ve bunu kanıtlamak için çok çabalamıştır."

Sözünü bitirdiğinde Chilton'un hınzırca gülümsediğini farketti. Ve sınavın sona erdiğini anladı. Profesörün masanın karşısından salladığı çemberin içinden soytarı gibi atlaması gerekmiş ama hepsi artık geride kalmıştı. Elbette ki dışarıda bekleyip resmi sonucun çıkmasını bekleyecekti. En azından sorulan son soruya verecek bir cevap bulmuştu. Kendini çaresiz ve bitkin hissediyordu. Yüzünde kalan renk de çekildi, dudakları tamamen bembeyaz oldu.

"Pekâlâ," dedi Chilton. "Dışarıda biraz beklerseniz, bugünkü performansınızı tartışacağız. Ama fazla uzaklaşmayın."

Sınav odasından çıkıp tarih binası koridorlarında yürürken Connie'nin ayakkabıları mermer zeminde yankılar bırakıyordu. Giriş holündeki kanepeye kendini gömülürcesine bırakıp sessizliğin tadını çıkardı. Deri döşemede aşağıya kaymasma ya da saç örgüsünün ağzını bıyık gibi kapatmasına aldırmadı. Birkaç kapı ötedeki toplantı odasından anlayamadığı mırıltılar geliyordu. Ellerini kucağında kavuşturup başparmaklarını birbirine vurarak beklemeye devam etti.

Zeminden yansıyan akşam güneşi kucağını ısıtıyordu. Salonun köşesindeki büyük çiçek saksısının yanında bir karaltı olduğunu farketti, sonra bunun aceleyle saklanan minik bir fare olduğunu anladı. Hafifçe gülümseyerek tarih fakültesinin duvarlarının ardında nesillerdir kimse tarafından izlenmeden süren yaşamı düşündü. Fareciğin o anda istediği tek şey bir parça tuzlu kraker ve etrafta keyfince dolaşmaktı. Öylesine sade ve tek düze bir hayatı neredeyse kıskanacaktı Connie. Geniş mekâna hâkim olan sessizlikte kendi nefes alışını duyarak bir süre daha bekledi, sonunda kapının açıldığını duydu.

"Seni bekliyoruz, Connie," dedi Profesör Silva.

Connie oturduğu yerde doğruldu. Bir anda sonucun

olumsuz olduğuna ve üniversiteden ayrılınası gerekeceğine yönelik kötü bir his kapladı içini. Ama sonra Janine'nin dalgalı saçlarla çevrelenmiş şefkatli yüzünde mutlu bir gülümseme olduğunu gördü.

Janine kolunu onun beline dolayarak, "Bu akşam Abner Bar'da kutlama var," dedi. Bu cümle her şeyi özetliyordu.

Connie odaya girip masadaki yerini bir kez daha aldı. Yüzüne ve duruşuna olgun bir hava vermeye çalışarak, '*Duygusal bir akademisyenden kimse hoşlanmaz,*' diye hatırlattı kendine. Odaya sızan tek güneş ışını şimdi daha zayıftı ve sadece masanın üstünde kavuşturulmuş dört çift eli aydınlatıyordu.

"Ayrıntılı bir görüşme sonucunda..." diye başladı söze Profesör Chilton yüzünde ciddi bir ifadeyle, "uzun zamandır tanık olduğumuz en kuvvetli doktora savunmasından ötürü seni tebrik etmemiz gerektiğinde mutabakata vardık. Cevapların doğru, ayrıntılı ve iyi ifade edilmişti. Doktora yeterliliğini fazlasıyla onaylıyoruz. Artık tezini yazabilirsin."

Profesör bir an için susarken Connie de her türlü kaygıyı silecek olan kararı özümsemeye çalışıyordu. Tuttuğu nefesini koyuverdi, gözle görülür hal alan sevinç yerine daha maddi bir şeye tutunmak ister gibi oturduğu sandalyenin kolçaklarına yapıştı. "Gerçekten mi?" diye sordu, karşısındaki akademisyenlerin yüzüne birer birer bakarak.

"Gerçekten çok başarılıydın..." diye başlayan Profesör Smith'in sözünü Silva kesti.

"Tabii ki. Harika bir iş çıkardın, Connie."

"Uzman işi," diye onayladı Profesör Beaumont.

Connie gülümsemesini gizlemeye çalıştı. Thomas adamın bu kadar uzun konuştuğuna inanmayacaktı. Aklı profesörlerin yorumlarını arkadaşlarına anlatacağı, onların da kendisini sorgulayacağı akşam saatlerine kaydı.

Komite övgüler yağdırırken, birden çöken rahatlamayla birlikte kollarına ve bacaklarına şiddetli bir yorgunluk hakim olduğunu hissetti. Sesler boğuklaşırken yoğun bir uyku çökmüştü üstüne. Kendini arkadaşlarının yanına gitme isteğinin verdiği güçle toplayıp ayağa kalkabildi. "Hepinize ne kadar teşekkür etsem azdır. Yarı yılı böyle sonlandırdığım için çok mutluyum."

Herkes ayağa kalkarak el sıkıştı ve eşyalarını toplamaya koyuldu. Connie tekrar teşekkür edip paltosuna uzandı. Profesör Smith ile Profesör Beaumont birlikte çıkıyordu. Silva ise Connie'nin omzuna dokunarak, "Hadi gel ufaklık," dedi. "Bir içkiye ihtiyacın var."

Connie gülerek, "Thomas ile Liz'i aramam lazım," diye cevap verdi. "Benden haber bekliyorlar. Sonra orada buluşuruz." Ama o akşam Abner'in ünlü içkilerinden sadece bir tanesini kaldırabileceğini düşündü.

Janine -yani doktora adaylığı kesinleşen öğrencilerin kendisine ismiyle hitap etmesini isteyen Profesör Silva- "Eminim bekliyorlardır," dedi. "Tamam öyleyse, orada buluşuruz." Dönüp iş arkadaşının elini sıktı. "Seninle de haftaya görüşürüz, Manning."

Connie kaşkolünü boynuna dolamaya başlamışken, "Sen biraz bekle, Connie," dedi Chilton.

Bu bir öneriden çok emir tonunda söylenmiş ve Connie'yi şaşırtmıştı. Durakladı ama masadaki yerini tekrar aldı. Karşısındaki koltuğa oturan Chilton gözlerini ona dikti, bir süre konuşmadı. Connie de ne yapacağını bilmediğinden başka yana bakarak beklemeye koyuldu.

"Bugün gerçekten olağanüstü başarılıydın," dedi Chilton.

Boston çevresinin eski ve önde gelen ailelerine özgü Brahmin aksanı bir an için Connie'nin dikkatini dağıtmıştı.

'R' harfinin yuvarlanarak 'H' harfine dönüştüğü bu tarza artık fazla kişide rastlanmıyordu ve televizyon şovlarında mizah konusu yapılan Boston aksanından da farklıydı. Chilton hep bir tarihi eser gibi görünmüştü Connie'ye; mumyalandığının farkında olmayan bir antik Mısır böceği gibi örneğin.

"Teşekkür ederim, Profesör Chilton," dedi.

"Seni doktora programına kabul ettiğimiz zaman çok başarılı olacağını biliyordum. Mount Holyoke'de lisans programındaki notların da etkileyici elbette."

Aksanı yine Connie'nin dikkatini dağıttı. *'Dikkatini ver! Bu önemli!'*

Profesör parmağını dudağına götürüp bir an düşündü, sonra, "Doktora tezi için konu seçtin mi?" diye sordu.

Connie hazırlıksız yakalanmıştı. Elbette bir konu teklifi yapacaktı danışmanına, ancak sınav sonucunu öğrenmeyi beklemiş ve sonrasında en az birkaç hafta zamanı olacağını varsaymıştı. Öte yandan Chilton'un yaklaşımı, tarih bölümündeki yerini artık garantilediğinin işaretiydi. Connie'nin kulakları, şifresi tam çözülmemiş önemli bir bilgiyi yakalayan anten gibi uğuldadı.

Akademik ortam, birçok yönden Ortaçağ çıraklık sisteminin günümüzdeki son kale burcu gibiydi. Connie ile Liz bu konuyu daha önce tartışmıştı. Hoca öğrenciyi önce kabul eder, sonra kendi uzmanlığının inceliklerini ve sırlarını öğretir; çırak da basamakları yavaşça çıkarak yükselir. Çırağın sergilediği başarı, aslında hocanın yeteneğini gösterir. Connie de hocasının onu kendisi için değerli ve yararlı bir kazanım olarak gördüğünü, edindiği bu yeni saygının omuzlarına daha fazla sorumluluk yüklediğini biliyordu.

"Aklımda birkaç fikir var elbette," diye başladı söze. "Ancak kesin karar vermedim. Sizin düşündüğünüz bir şey var mıydı?"

Connie profesörün dikkatle bakan, duygulara karşı iyi perdelenmiş gözlerinden kurnazca bir parıltı geçtiğini görür gibi oldu. Bu anında kayboldu ve Chilton her zamanki rahat tavrına döndü. Sandalyesinde arkaya yaslandı, ayaklarını masanın altında uzatıp elini konuyu geçiştirir gibi salladı. "Henüz yok. Ama sana yeni kaynaklar aramanı şiddetle öneririm. Kariyerinde başarıya ulaşman, alanında önde gelen isim olabilmen için izleyeceğimiz yol bu olmalı. Aynı kütüphanenin aynı arşivlerine bakarak hedefimize varamayız. Şimdiye dek hiç bulunmamış bir kaynağa ihtiyacımız var. *Yeni* bir kaynağa! 'Yeni' senin için başlangıç kelimesi olacak."

'*Şu an buradan çıkmazsam, kendimi gerçekten utandıracak bir şey söyleyeceğim,*' diye geçirdi içinden Connie. Profesörün neden yeni kaynaklar aramasını önerdiğini tam anlamamıştı. Belki sonra daha açık anlatırdı ne istediğini. "Anlıyorum, Profesör Chilton," dedi. "Söylediklerinizi ciddi şekilde düşüneceğim. Teşekkür ederim."

Ayağa kalktı, paltosunu giyip kaşkolünü boynuna doladı, saç örgüsünü düzeltti ve ponpon şapkasını taktı. Onu izleyen Chilton takdir eder gibi salladı başını. "Demek bu akşam bir kutlama var."

"Abner Bar'da," dedi Connie cılız bir gülümsemeyle. Bir taraftan da onun gelmeyi önermemesi için dua ediyordu.

"Hak ettin. Keyfine bak. Bir dahaki toplantımızda bu tartışmayı daha detaylı ele alacağız." Profesör kalkıp onu takip etmek için hamlede bulunmadı; dışarıdaki temiz bahar havasına bir an önce çıkmak için hazırlanışını seyretmekle yetindi.

Kapı Connie'nin arkasından kapandığında, camdan süzülen son gün ışığı da tamamen kaybolmuş, toplantı odası karanlığa bürünmüştü.

2

Cambridge, Massachusetts
Nisan sonu, 1991

Connie'nin üç yıl önce Harvard'a geldiğinden beri kaldığı ve arkadaşıyla paylaştığı duvarları koyu renk lambrilerle kaplı üç oda, yüz yıl önce seçkin bir kulübe girebilir niteliklere sahip varlıklı erkek öğrencilere ait özel yurt binasındaydı. Şimdiyse başını bile kaldırmadan kütüphaneyle ev arasında mekik dokuyan öğrencilere barınak görevi yapıyordu. Saltonstall Court'un altın döneminin ihtişamı, aradan geçen uzun yıllarda kat kat sigara isi, şehir kiri, alçı ve boya altında yok olmuştu.

Connie bazen binanın, ihtişamını kaybetmekten doğan küskünlüğünü hissedebileceğini düşünürdü. Şimdi onun tarih kitapları ve Liz'in Latin klasikleriyle dolu olan meşe kitaplık, kapağı açılmamış Yunanca ders kitaplarını ve Gibbon'un *Roma İmparatorluğu'nun Yükselişi ve Düşüşü* eserini nesiller boyu raflarında barındırmıştı. Tuğla şömine bile genç kadınlar ateş yakmak istediğinde nefretini göstermek istercesine üzerlerine kül ve duman püskürtüyordu. Connie uzun zaman önce yaşamış ve şimdi hayatta olmayan, düğmeleri her daim ilikli yünlü takım elbiseler giyen genç öğrencilerin o odada pipo içip briç oynayışını gözünün önüne getirirdi bazen. Bu öğrencilerin bazısı okula uşaklarını da getirirdi ve Connie de hangi odanın uşak odası olduğunu merak ederdi; kendi odası mı yoksa Liz'inki miydi?

Abner'deki bulanık kutlamadan çıkmış, sisli gecede Mount Auburn Caddesi'nden aşağıya yürürken yine aynı meraka kapıldı ve uşak odasının kendisininki olduğuna karar verdi; penceresi daha küçüktü. Kampusun saat kulesi uzakta bir kez çalarken, yorgun hareketlerle daire kapısının pirinç koluna uzandı. Kapının yanındaki not tahtasında holün sonunda kalan iki kimya öğrencisi tarafından yazılmış başarı dilekleri ve kafasının üstünde ampul yanan genç kadın karikatürü vardı.

Connie iç geçirip gülümsedi. Kendisiyle en son ne zaman o kadar gurur duyduğunu hatırlamıyordu. Mount Holyoke'den mezun olduğu gün de aslında oldukça tatmin ediciydi... Adını görene kadar onur listesine gireceğini tahmin etmemişti. Sonraki sene Harvard'ın yüksek lisans programına kabul edildiği zaman da kendisiyle gurur duymuştu. Ancak sonrasmda *gerçekten* büyük bir şey olmamıştı. Doktora programına başladığından beri ilk defa tam anlamıyla güvende hissediyordu kendini; değeri kanıtlanmış gibiydi.

Anahtarı kilide soktu ve sessizce çevirdi; yaklaşık bir saat önce gelmiş olması gereken Liz'i uyandırmak istemiyordu. Hole girince heyecanla yaklaşan bir çift pati sesi duydu. "Selam, Arlo," diye fısıldadı ve kuyruğunu mutlulukla sallayan köpeği karşılamak için çömeldi. Yanağına ılık ve ıslak bir şey değdi. "Benim küçük erkeğim neredeymiş!" diyerek köpeğin kulaklarını okşadı.

Arlo'yu kucağına aldı ve parmaklarının ucuna basarak mutfağa geçti. Floresan lamba cızırtıyla titreyerek yandı. Köpeği yere bırakırken Connie onun tuhaf görünüşünü inceledi; ne cins olduğuna bir türlü karar verememişti. Bazı günler sarkık kulakları ve koyu renk gözleriyle av köpeğini andırıyor, bazense en ufak deliğe sığabilecek bir teriyere benziyordu. Tüyleri anlaşılmaz bir renkti; güneş ışığının

çarpış açısına göre toprak veya kuru yaprak rengini andırıyordu.

"Anlat bakalım, neler yaptın bugün?" dedi Connie, kollarını kavuşturarak. Köpek kuyruğunu iki kez salladı. "Yaa!" dedi Connie. "Sonra?" Köpek yere oturdu. "Eğlenceli geliyor kulağa." İçini çekti ve musluktan ısıtıcıya su doldurdu. "İyi vakit geçirdiğin belli."

Connie, Arlo'dan önce hayvanlara hiç ilgi duymamıştı. Ev hayvanı beslemenin endişe veren, bağımlılık yapacak bir şey olduğunu düşünmüş, hatta bunun düşüncesi bile onda sıkıntı yaratmıştı. Üniversitede çok yoğun olduğu dönemlerde -ki genelde öyleydi- gördüğü kâbuslarda kuş, fare gibi değişik hayvanların kendisinden bakım ve yemek beklediğini ama bunların hiçbirini temin edemediğini görürdü. O rüyaları hep çalışmalarına duyduğu sorumluluk duygusuna yormuştu. Yurttaki diğer kızlar odalarına bir sürü kedi falan getirmiş ama Connie hayvanlardan hep uzak durmuştu.

Harvard'a gelmesinden üç hafta kadar sonra bir akşam felsefe binasındaki dersinden çıktığında, bahçedeki alçak bir açelyanın sarkan yapraklarının altında saklanan minik yaratığı farketmişti. Harvard Yard'ı boydan boya geçerken Connie'yi takip etmişti o şey. Önce köpeği kışkışlamaya çalışmış, sonra parmağıyla felsefe binasını göstererek oraya dönmesini söylemişti. Köpek de pembe dili sarkmış halde kuyruk sallamıştı ona. Meydanın ucuna doğru Connie ona gidip sahibini bulmasını söylemek için tekrar durmuştu. Ama hayvan sonunda Saltonstall Court'a kadar onu takip etmiş ve peşinden binaya girmişti.

Connie bunu takip eden birkaç hafta boyunca Harvard Yard'ın değişik yerlerine 'Köpek bulundu!' ilanları asmış, ancak arayan kimse olmamıştı. Bu da işe yaramayınca, 'İyi cins köpek ücretsiz verilecek' ilanı hazırlamış, ancak bu

kez de Liz devreye girerek, "O seni seçti," demiş ve ilanları indirtmişti.

Connie'ye göre Liz'in Ortaçağ Latincesi okumasının nedeni, beyaz atlı prenslerin kötü ejderha ile savaşarak prensesi kurtaracağını gizliden gizliye hayal eden aşka düşkün, romantik bir yapısının olmasıydı. Onun bu duygusal yanı Connie'nin de hoşuna gidiyordu, çünkü tavırlarında zaman zaman alaycılık ve kötümserlik olsa bile kendisi de aslında çok duygusal ve romantik bir kadındı. Connie böylece bir süre sonra köpeği alacak birilerini aramaktan vazgeçmişti ve bunu kendine bile itiraf etmeden yapmıştı. Arlo'nun hayatına girmesiyle beraber hayvanlarla ilgili kâbusların son bulduğununsa farkına bile varmadı.

Çaydanlığı ocakta kaynamaya bırakıp dönünce Liz'in buzdolabının kapağına iliştirdiği notu gördü. 'Grace 18.00'de aradı. Acil geri dönüş. Geç saat de olur.'

"Bak Arlo, gerçek sahibin aramış," dedi Connie. Köpek başını yana eğdi. "Aman! Böyle zalimce bir lafı sana nasıl söyleyebildim! Korkma, arayan benim annemmiş." Saatine baktı: 01:20. Yani New Mexico'da 23:20. Connie gülümsedi. Annesi sınav gününü hatırlayıp aramıştı. Tabii kendisinin telesekretere bıraktığı bir sürü mesajın, görev edinerek yazdığı mektupların falan da etkisi vardı bunda ama önemli olan aramasıydı.

Connie kaynayan suyu kenarı kırık bir fincana koydu, içine bir naneli çay poşeti attı ve karanlık çalışma odasına geçti. Cambridge'deki bir garaj satışından aldığı çiçekli kumaş kaplı hantal okuma koltuğunun tepesindeki lambayı zincirini çekerek yaktı.

Çalışma odası iki genç kadını barındıracak kadar geniş, ancak eşya kümeleri nedeniyle dağınık görünüşlüydü. Şömineyi çevreleyen meşe kitaplıklar tıka basa ders ve ders dışı kitaplarla doluydu. Köşede Liz'in üniversite yurdun-

daki odasından getirdiği çekyat duruyordu. Kütüphanenin iki yanındaki duvarlara iki çalışma masası dayanmıştı. Connie'nin masasına düzen hakimdi, Liz'inkine ise kâğıtlardan oluşmuş bir dağınıklık. Diğer duvarda yüksek bir pencere, onun önünde de küçük bir ormanı anımsatan saksılar vardı. Connie'nin Bahçesi dedikleri yeşillik ve otları yemek yaparken de kullanıyordu Connie. Bahçenin yanına okuma koltuğunu ve abajurunu yerleştirmişti.

Connie koltuğa oturup dizlerini göğsüne çekti ve çayını yudumlamaya başladı. Günlerini orada geçirmesine rağmen odaya aslında hiç dikkatle bakmamıştı. O dağınık daireyi arkadaşıyla paylaşmayacağı günler yakındı. Bu düşünce ona heyecanla karışık bir hüzün veriyordu. Neyse... Daha zamanı vardı. Gevşeyerek çayın tadını çıkardı.

Saat 23.30 annesi için bile biraz geçti ama notta 'acil' vurgusu vardı; gelir gelmez araması istenmişti. Aslında Grace'nin sınav gününü hatırlayıp araması Connie'yi o kadar mutlu etmişti ki uyandırma pahasına da olsa onu aramak istiyordu. Annesiyle en son ne zaman konuştuğunu bile hatırlamıyordu. Noel'de mi? O ara sınavlara çalışmak için Cambridge'de kalmıştı ve telefonlaşabilmişlerdi. Sonra Connie birkaç mesaj bırakmıştı ama tekrar konuşup konuşmadıklarını hatırlamıyordu.

Sonra birden, "Tabii ya!" diyerek parmaklarını alnına götürdü. Grace geceyle gündüzün eşitlendiği ilkbahar ekinoksunu kutlamak için aramıştı. Tam annesinden beklenen bir davranış!

Connie daha alıngan ve duygusal olduğu gençlik yıllarında annesine '60'lı yılların kurbanı' lakabını takmıştı. Olgunlaştıkça kendini ondan soyutlamış ve Grace'ye daha ziyade antropolojik bir ilgi duymuştu. Şimdiyse onu 'özgür ruh' olarak tanımlıyor, hâlâ anlatmaya nereden başlayacağını, nerede bitireceğini bilmiyordu.

Annesinden söz etmekten hoşlanmamasının bir nedeni de belki kendi varoluşunun onun hayatın temel koşullarına yönelik plan bile yapamamasının sonucu olmasıydı. Annesinin 1966 yılında, Radcliffe Üniversitesi'ndeki son yılında yaşadığı aşkın ürünüydü Connie. Grace'nin Doğu dinleri dersinin asistanıyla o dönemde yaşadığı ilişkiyi daha yakın zamanda, özellikle kendisi asistan olduktan sonra yüksek sesle ve açıkça kınamıştı. Adamın adı Leonard Jacobs idi ama arkadaşları ve Grace tarafından 'Leo' olarak biliniyordu.

Connie'nin bakışları kütüphanenin rafında duran siyah-beyaz resme takıldı. Buğulu gözlere sahip duygusal yüzlü genç adamın elmacık kemikleri Connie'ninkiler gibi çıkık, favorileri uzun, saçları dağınıktı ve balıkçı yaka kazak giymişti. Gülümsemeden doğruca kameraya bakan gencin yanındaki kızın ortadan ayrılmış uzun saçları ve hülyalı bakışları vardı. Annesi. Grace.

Connie'nin beklenmedik şekilde dünyaya gelişi Leo'nun geleceğe yönelik planlarının dışında gelişmiş olsa da Grace, romantik ve uzun vadeli planlar yaptıklarını anlatırdı. Ne yazık ki o planlar ülkenin dış politika entrikalarının kurbanı olmuştu. Leo araştırma tezini elinden geldiğince uzatmasına karşın 1966'da mezun olmuş, öğrencilere tanınan tecil hakkını kaçırmış ve Connie'nin doğumundan önce askere alınarak Güneydoğu Asya'ya gönderilmişti.

Ve orada kaybolmuştu.

Connie'nin bu konudaki rahatsızlıkla karışık üzüntüsü o kadar derindi ki duygularını kimseyle, Liz ile bile paylaşmamıştı. Arkadaş sohbetlerinde konu babalara gelince hızla başka lafa geçerdi. Şimdi köpeği koltuğun kenarında hafif hafif horlarken bile çayına kaşlarını çatarak bakmasına neden oluyordu babasını düşünmek.

Grace o arada okulu bitirmeyi başarmış ve aynı yörede-

ki Walden Gölü'ne çok uzak olmayan Concord'da minik kızına ve kendisine bir yaşam kurmuştu. Benzerlerinden farklı olmayan çiftlik evine 'kolektif' adı vermişti ki gerçekten öyleydi: Birkaç dönümlük ormanın gerisinde yer alan, sonbahar aylarında etrafa keskin bir elma şırası kokusu yayan yaşlı iki elma ağacı olan bir bina.

Annesinin Leo'nun ardından hissettiği yalnızlık duygusundan kurtulmak için evi sürekli insanlarla doldurduğunu hatırlıyordu Connie. Çoğunluğu müzisyen olan bu sıcakkanlı insanların bir kısmı da öğrenci, şair, seramik sanatçısıydı. Connie'nin anımsayabildiği ilk çocukluk anılarından birinde odun sobasının ısıttığı mutfaktaki üstü kaplar dolusu kekik ve biberiye dolu olan ahşap yemek masası vardı. Küçüktü, boyu masaya ancak yetiyordu ve ağlıyordu. Grace aydınlık cehresi ve saman sarısı saçlarıyla onun yüz hizasına gelecek kadar eğilmiş ve "Connie kendini *merkezlemen* gerek," demişti.

Connie'nin çocukluğu boyunca Grace, geçinmek için değişik ve alışılmadık yollar tutmuştu. Bir dönem makrobiyotik ve organik pastane açmış ama dükkân, Concord'un yeniliğe fazla rağbet etmeyen orta yaşlı ev kadınlarının ilgisini çekmemişti. Connie'nin ergenlik yaşına gelmesiyle birlikteyse 'enerjiyle iyileştirme' konusuna yoğunlaşmıştı. Müşterileri kendisine fiziksel veya duygusal şikâyetlerle gelir, o da ellerini biyolojik enerji alanı üzerinde dolaştırıp hastasını iyileştirmeye çalışırdı.

Connie bunu ne zaman hatırlasa burnunu kırıştırırdı. Ergenlik döneminde annesinin rahat ve özgür tavırlarına tepki olarak tutarlı olmayı amaç edinmişti. Şimdiyse bir yetişkin olarak ona daha sempatiyle bakıyordu. Çocukluğuyla o anda oturduğu koltuk arasındaki uzak mesafenin verdiği rahatlık, annesinin acayip yapısının ve davranışlarının sorumsuzluktan kaynaklanmadığını, Grace'nin aslın-

da sadece fazla saf ve temiz bir insan olduğunu düşünmesini sağlıyordu.

Connie zamanı geldiğinde Mount Holyoke'de okumak için evden ayrılarak yurda geçtiğinde, Grace de çiftlik evini satıp yaşamının kalanını 'iyileştirici enerjinin çok olduğu bir yerde' sürdürmek istediğini söyleyerek Santa Fe'ye yerleşmişti. Bu cümleyi her hatırladığında hâlâ kızıyordu ona Connie. Öte yandan, annesinin de mutlu olmaya hakkı vardı elbette. Connie kendi hayatıyla ilgili seçimlerinin de dışarıdan bakan birine anlaşılmaz geleceğini, hatta annesi için iki kat daha anlaşılmaz olduğunu kabul etmeliydi. Grace kendisine hiç benzemeyen bir çocuğunun olmasına alenen hayret ediyordu, ancak Connie'nin seçimlerini hep desteklemişti.

Connie'ye tarih okumamasını, kitaplara o kadar düşkün, ciddi ve düzenli bir tip olmamasını asla telkin etmemişti. Sadece arada sırada 'ruhunun derinliklerini dinlemesi' gerektiğini söylerdi, kızı da bunun hippi dilinde 'canının istediğini yap' anlamına geldiğini kabul ederdi.

Connie boşalan fincanı masaya koyarak telefona uzandı ve numarayı çevirdi. Dört kere çalmasını bekledi, sonra tam kapatmak üzereyken ahizede bir tıkırtı duydu. Soluk soluğa bir ses, "Alo" dedi.

"Anne? Merhaba! Liz aradığını söyleyen bir not bırakmış. Umarım çok geç değildir."

Hayatın türlü zorluklar yüklediği o garip kadına duyduğu ve gittikçe yükselen yakınlık hissiyle gözleri ışıldadı Connie'nin. Son birkaç yıldır annesiyle konuşmak için bahaneler üretmiş, soru dolu mesajlar bırakarak onu kendisini aramaya zorlamıştı. Dairesindeki 'bahçe' de bunun için güzel bahaneler sağlıyordu.

"Oh, Connie!" dedi Grace, belirgin bir rahatlamayla. "Evet! Evet, aradım. Ne iyi ettin. Güzel. Nasılsın, tatlım?"

"Harikayım!" dedi Connie. "İyiyim sanırım. Tükenmiş hissediyorum kendimi açıkçası. Yani... Ne de olsa bugün büyük gündü."

"Öyle miydi?" Grace'nin bunu söylerken karıştırdığı kutudan gelen sesler de telefonda aksetmişti.

"Evet..." Connie'nin gülümsemesi biraz zayıfladı. "Doktora yeterlik sınavı..." Hışırtı devam ediyordu. "Sana onunla ilgili mesaj bırakmıştım. Doktoraya kabul edilmem için vermek zorunda olduğum şu büyük sınav hani?" Grace hâlâ yanıt vermiyordu. Görünmeyen kutuyu kerpiç evinin mutfağına taşırken burnundan soluklar aldığını belirten kısa sesler duyuluyordu sadece.

"Girmek için *bütün bir yıl* hazırlandığım smav!" dedi Connie. Öfke ve kırgınlık yüzüne işlemeye başlamıştı. Kaşları burnunun üzerinde birbirine yaklaştı. Farkında olmadan yerinden kalktı; sanki ayakta durmak annesinin bazı şeyleri anlamasını sağlayacaktı. "Sınav bugündü, Grace," dedi. Sesi gitgide ilkgençlik yıllarındaki katılığa ve hayal kırıklığı tonuna bürünüyordu. Bağırmak, çığlık atmak veya kendini *merkezlemesi* gerektiği uyarısma yol açacak bir şey yapma isteğini yatıştırarak dudaklarını birbirine bastırdı.

Grace kayıtsız bir ifadeyle, "Doğru," dedi, telefonu bir kulağından ötekine geçirirken. "Şimdi dinle, tatlım. Senden çok önemli bir iyilik yapmanı isteyeceğim."

3

Marblehead, Massachusetts
Haziran başı, 1991

"Bunu yaptığına hâlâ inanamıyorum," dedi Connie. Arabasının camını açtı ve bir süredir ön panelin üstünde duran kurumuş elma koçanını dışarıya attı.

"Ben de hâlâ bunun seni böyle etkilemesine izin verdiğine inanamıyorum," diye cevap verdi Liz, kucağındaki haritaya bakarak. "Buradan döneceksin."

"Beni ikna etmesine nasıl izin verdim?" Kaportası yer yer paslanmaya yüz tutan Volvo'nun sağ lastiğinden dönemeci alırken çıkan isyankâr gıcırtılar Connie'nin homurdanmalarına karıştı.

Liz cevap vermeden önce burnundan derin bir nefes aldı. "Kabul etmek zorunda değildin. Bütün suçu Grace'ye yıkmaya çalışıyorsun ama sana bunu kolunu arkaya kıvırarak yaptırdığını falan göremiyorum..."

"*Her zaman!*" diye devam etti Connie, Liz lafını bitirmeden. "Hep böyle oluyor! Başına bir iş açıyor ve ben o sıra ne yapıyor olursam olayım her şeyi bırakıp parçalarını toplamak zorunda kalıyorum. Yirmi beş yıl yalnız yaşadıktan sonra insanın kendi *çöpünü* kendisinin toplayabileceğini düşünürsün, değil mi!"

Sağ tarafta beliren Nahant Yarımadası'nın girişindeki

şerit çizgileri olmayan döner kavşağa girince Connie, bitkilerin ve eşyaların ağırlığıyla hafifçe sallanan Volvo'nun vitesini küçülttü. Arka koltuktaki nane ve biber dolu iki büyük cam kavanozun arasına yerleşmiş olan Arlo da arabanın hareketiyle sallanıyor, salyası ağzından bir ip parçası gibi akıyordu.

"Yani bunu yapmayı kabullenmen Grace'nin hatasıydı, öyle mi?" dedi Liz iğneleyici bir tonla. "Gerçekten, Connie! Sen de istedin."

"Nasıl istemiş olabilirim acaba?" diye homurdandı Connie. Yüzüne düşen bir tutam saçı bileğinin tersiyle geriye itti. "Gayet mutluydum! Kendi *işimle* ilgileniyordum. Arlo'ya baksana! Kusacak galiba zavallı."

"Öyleyse seni ikna etmesine neden izin verdin?"

Connie iç geçirdi. Liz haklıydı elbette. Hatta son altı haftadır haklıydı ki bu da öfke halini savunmasını hayli zorlaştırmıştı. "Haklı olman benim bu durumdan memnun olmamı gerektirmiyor," diye söylendi.

"Senin yerinde olsam olaya gündelik yararları açısından da bakardım. Yardım etmeyi kabul ettiğine göre yapabileceğin tek şey tutumunu ayarlamak olabilir. Şu adama dikkat et... Yol vermeyecek galiba." Küçük bir kamyonet ara yoldan çıkarak hızla önlerine fırladı. Connie aniden frene basınca Volvo sarsıldı.

Bir süre sessizce yola devam ettiler. Beyazlarla bezeli gri deniz, altı-yedi küçük yelkenin saçıldığı ufka doğru uzanıyordu. Liz camı açtı ve yüzünü esintiye çevirdi. Deniz suyunun tuzlu kokusu havayı tazeleyerek ve serinleştirerek arabanın içine doldu. Çevrelerine paslı iskeleler kurulmuş teknelerin ve yelkenli gövdelerinin olduğu bir tersaneden geçtiler. Tersanenin yanındaki çürümeye yüz tutmuş ahşap rıhtımda yosun kaplı ıstakoz kapanı yığınları vardı. Tombul bir martı istiflenmiş ıstakoz kapanlarının üzerinde ka-

natlarını açarak tembelce süzülürken bir yandan da denizi gözlüyordu.

Liz haritayı kucağında çevirirken, "Meseleye tamamen farklı bir yandan bakabilirdin aslında," dedi.

"Öyle mi? Hangi yanmış bu?"

Liz başını geriye atıp koltuğun başlığına yasladı ve gülümsedi. "Burası çok güzel."

New England kasabalarının karmaşık yerleşim düzenini haritada doğru şekilde belirlemeye yönelik yarım saatlik herhangi bir mantık silsilesi takip etmeyen tartışmanın ardından, Volvo'yu söğüt ağaçlarının gölgesinde uzanan kıvrımlı dar yola sürdüler. Simetri takip etmeyen aralıklarla açılmış, ahşap panjurları yılların güneşi ve tuzlu suyuyla soluk griye dönmüş pencereleri olan küçük ve kutu gibi evler sıralanmıştı yolun kenarına.

Connie yavaşça ilerlerken kapılardaki numaraları görmek için gözlerini kıstı. "Kaç numarayı arıyorduk ki?"

"Milk Sokağı, 3 numara," diye cevap verdi Liz, sağdaki camdan dışarıya bakarak.

Evlerden birinin yanında, kurumaları için asılmış ıstakoz kapanlarının gerisinde neredeyse tamamen kaybolmuş bir baraka vardı. Bir başkasıysa önüne çekilen eski yelkenli tarafından saklanmıştı. Liz unutulmuş gibi duran yelkenlinin ismini ve kayıtlı olduğu limanı okuyabildi: *Hayretengiz Harika, Marblehead, Mass.*

"Hayretengiz Harika," diye hayranlıkla fısıldadı Liz.

"Bu evler tarihi denecek kadar eski," diye yorumda bulundu Connie. "Amerikan Devrimi öncesinden kalma belki."

Liz haritayı tekrar kucağına yaydı ve inceledi. "Haritada buranın adı 'Eski Şehir' olarak geçiyor."

"İnanırım," dedi kuru bir sesle Connie. "On yedi numara şurada. Öyleyse aradığımız ev de yolun bu tarafında olmalı."

Arabayı yavaşlattı ve çıkmazın sonuna gelmeden durdurdu. Yol az ileride çakıllı bir patikaya dönüşüp seyrek ağaçlı bir koruluğun içinde kayboluyordu.

Connie ağaçların önünü duvar gibi kesen yoğun böğürtlen çalılarına bakarak, "Tam burada olmalı," dedi.

Arlo arka koltukta hareketlenmişti; heyecanlı kısa bir havlama çıkardı.

"Bunun derdi ne?" diye sordu Liz. Dönüp küçük hayvanın boynunu kaşıdı, köpek de onun bileğini yaladı.

"Araba nihayet durduğu için heyecanlanmıştır belki. En azından kusmadı." Connie duraksadı. "Bilmiyorum, Liz... Burada bir şey yok ki. Milk Sokağı'nda olduğumuzdan emin misin?"

"Çişin mi geldi senin, minik adam?" diye sordu Liz, heyecanla titreyen köpeğe. "Sanırım dışarı çıkması gerek. İşini halletmesi için şuradaki ağaçlara götürelim onu. Sonra da haritaya tekrar göz atarız."

Hava nem kokuyordu ve tazeydi; yeni kazılmış toprak kokusuna denizinki karışmıştı ve Cambridge'deki atmosfere hiç benzemiyordu. Connie kollarını başının üzerinde gerdi ve kütürdemeleri duydu. Sonra uzanıp bir eliyle köpeğin çıkması için arka kapıyı açarken diğeriyle boynunu ovuşturdu.

"Çık bakalım, çomar," dedi ama üç kelimeyi tamamlayamadan Arlo ortadan kaybolmuştu bile. Ve neredeyse anında, havlayarak ve kuyruğunu sallayarak böğürtlen çalılarının önünde tekrar ortaya çıkıverdi.

Connie ile Liz de arabadan inip köpeğin sincap kovalaması bitince kendilerini takip edeceğini umarak yolun sonundaki ağaçlığa doğru yürümeye başladı.

"Bu ev kiminmiş?" diye sordu Liz.

"Anneannemin," dedi Connie.

"Daha önce buraya hiç gelmediysen..."

"Gelmedim." Connie omuz silkti. "Annemle Sophia, yani anneannem pek anlaşamazmış. Grace'nin şu hippi halleri falan... Anlamışsındır işte. Anneannem tam eski New England tarzı bir kadınmış. Katı ve ciddi. Birbirleriyle nadiren konuşurlarmış. Ve sonra ben çok küçükken ölmüş."

"Sophia," diye onun sözünü kesti Liz. "Bu isim Yunan kökenli. 'Bilgelik' ya da 'dirayet' anlamına gelir. Anneanneni hiç tanımadın mı?"

"Grace gördüğümü söyler. Concord'daki evimize gelirmiş arada ama her seferinde annem sinirden çılgına dönermiş. Anneannem benim 'öyle bir ortamda' yetiştirilmeme karşı çıkarmış." Connie parmaklarını vurguladığı alıntıyla dalga geçer gibi salladı.

"Anladığıma göre anneannenle çok iyi anlaşabilirmişsiniz," dedi Liz. "En azından Grace ile ilgili düşünceleriniz hakkında. Sen bir şey hatırlıyor musun?"

"Pek fazla şey değil. Anneannemin ölüm haberi gelince annemin çok üzüldüğünü hatırlıyorum ama. Beni kucaklayıp 'evrensel hayat enerjisi' falan gibi bir şeyler anlatmıştı. Ben de o dediğinin 'cennet' anlamına gelip gelmediğini sormuştum. 'Evet,' diye cevaplamıştı. Üç veya dört yaşında olmalıyım o sıra."

"Peki ama anneannen yirmi yıl önce öldüyse bunca zaman eve ne oldu?"

Connie gözlerini devirdi. "Belli ki *boş* duruyormuş. Tam Grace'ye göre. Bana sözünü bile etmedi."

"Öyleyse evle ilgilenmeni neden istedi durup dururken? Ve daha da önemlisi..." Liz duralayıp kıkırdadı. "Okula bir saat uzaklıkta senin sayılabilecek boş bir ev varken bunca yıl yurtta kalmak için neden o kadar para harcadık?"

Connie güldü. "Bu sorunun cevabı evi bulunca belli olacak. Annem tam bir harabe olduğunu söylüyor. Burasıyla neden şimdi ilgilenmemi istediği sorusunun cevabıysa, benim sorumsuz annemin emlak vergisini ödemeyi yıllardır boşlamış olmasında yatıyor." Liz'in kendisine duyduklarına inanmayan gözlerle bakakaldığını görünce, "Öyle işte," diye devam etti. "Vergi yıllarca birikip durmuş. Belediye son zamanlara kadar vergi oranı çok düşük olduğu için bunu mesele yapmamış. Ama geçen sene yasayı değiştirmişler. Ve rakam ciddileşince annem, ödeme yapılmazsa altı ay içinde eve el konulacağına dair bir ihtarname almış."

"Vay!" dedi Liz. "Ne kadarmış rakam?"

"Tam olarak bilmiyorum," dedi Connie, saç örgüsünün ucuyla oynayarak. "Grace o konuda bilgi vermekte gönülsüzdü. Sonuçta o harabedeki tüm ıvır zıvırı düzenlemeli, her şeyi atmalı ve satılacak hale getirmeliyim. Biri çıkıp almaya istekli olursa elbette. Gelecek para da borcu kapatmak için kullanılacak."

Liz hafif bir ıslık çaldı. "Yani bu yaz halledilmesi gereken bir konu bu. Sonra da Cambridge'ye dönüp unutur gidersin."

Konuşarak yürürken ağaçların başladığı yere gelmişlerdi. Çakıllı patikanın ucunda durdular. Connie ağaçlarm dibinden fışkıran melekotlarını incelemeye daldı. Beyaz çiçekler yaz esintisiyle salınıyor, etraflarında vızıldayan

böcekler uçuşuyordu. Connie gittikçe irileşen gözlerle çiçeklere bakarken, tomurcuklar güneş ışığının yansımasıyla çoğalarak öbek öbek oluyordu sanki. Günışığının oynadığı bu oyun karşısında bir an düşüncelerinden uzaklaşıp gevşedi, hayal görmeye başladığını düşündü. Ve o hayalin içinde, çamurlu bahçıvan pantolonu giymiş yaşlı bir adamın odun ve çıra dolu ağır bir sepeti taşıyan görüntüsü belirdi.

Bir kadın, sadece Connie'nin duyabildiği şekilde, '*Lemuel?*' diye seslendi.

'*Geliyorum Sophier!*'

Uyanıkken gördüğü bu düşün görüntüleri asla ulaşamayacağı bir yerlere çekilerek kaybolurken, Liz'in bir şeyler soran sesiyle kendine geldi Connie. O görüntüyü hayret edilecek derecede berrak, elini uzatsa dokunabileceği kadar yakında görmüştü. Birden hafif hafif zonklamaya başlayan şakaklarına mesaj yapmak için ellerini başına götürdü. Liz sorusuna cevap bekleyerek bakıyordu yüzüne. Ama ne sormuştu ki? "Affedersin," dedi arkadaşma şaşkınlıktan kurtulmaya çalışırken. "Bir an aklım başka yere gitti."

"Arlo nerede?" diye tekrarladı soruyu Liz.

Connie'nin başındaki ağrı dağılıyordu. Etrafa baktı ama köpek onları takip etmemişti. "Tuhaf," dedi.

Liz'i orada bırakıp çakıllı patikada geri döndü ve ağaçların arasından çıkınca köpeği hâlâ arabanın karşısındaki ağaçlık bölgeye dikkatle bakar halde buldu.

"Hey, köpecik," dedi Connie, onun yanına çömelirken. "Neye bakıyorsun böyle?" Arlo kuyruğunu sallayarak ona döndü, sonra tekrar ağaçlara baktı. "Sincap mı var orada?"

Connie köpeğin dikkat kesildiği yere gözlerini kısarak odaklandı ve birkaç saniye soluğunu tuttu. Sık böğürtlen

çalılarının bir köşesinde demirleri pastan dökülmeye yüz tutmuş bir bahçe kapısının izini yakalamıştı.

Liz yanına geldiğinde çalıların büyük bölümünü söküp kenara atmıştı. Kapının paslı demirlerinin arasında bir gedik açılır açılmaz Arlo hemen oraya girmiş ve gölgelerin içinde kaybolmuştu.

"Connie!" dedi Liz heyecanla. "Evi bulduk galiba."

"Evet!" diye homurdandı Connie. "Arlo kapıyı görmüş." Bir tomar çalıyı daha çekip kenara fırlattı.

"Hayır, şuraya bak!" dedi Liz, arkadaşının omzuna dokunarak.

Connie ellerini pantolonunda temizleyerek ayağa kalktı ve Liz'in parmağıyla işaret ettiği yere bakmadan önce gömleğini düzeltti, yola doğru gerilerken boynunu ovuşturdu. Liz'in parmağını takip ederek önünde durdukları yaşlı ve heybetli ağacın dallarını yukarıya doğru takip etti ve en tepedeki yaprakların gerisinde bir çatı gördü. Görüntünün ortasında tuğla bir bacanın kalıntıları vardı. Nefesini tuttu. "İnanamıyorum..." diye fısıldadı.

"Sana buranın Milk Sokağı olduğunu söylemiştim," dedi Liz.

Connie tek kaşını kaldırarak arkadaşına baktı. "Burada bir evin olduğunu kim düşünür ki?" Koruluğu incelerken topraklı elini saçında gezdirdi. Ne aradığını artık bildiği için sık çalılar arasındaki demir bahçe kapısının süslemelerini de ayırt ediyordu. Dallar ve yapraklarla biraz boğuşunca evi pencerelerine kadar görmeyi başardı.

"Sophia öldüğünden beri burada kimsenin oturmadığını söylemiştin," dedi Liz.

"Evet ama zaten burası da yirmi yıldan çok daha uzun zamandır terk edilmiş gibi gözüküyor."

İki arkadaş kollarını göğüslerinde kavuşturmuş halde yıllardır ağaçların ve yabani bitkilerin gerisine terk edilmiş olan eve sessizce bakmaya koyuldu.

Sonunda konuşan yine Liz oldu. "Kapıyı birlikte temizleyelim."

Asma dalları ve sarmaşıklar kolayca sökülüyordu ve yarım saat içinde attıkları bitkiler büyük bir yığın oluştururken bahçe kapısının önü de oldukça açılmıştı. Çalışırken bahçeden periyodik hışırtı ve havlamalar geldiğini duyuyorlardı.

"En azından Arlo iyi zaman geçiriyor," diye mırıldandı Connie, saçını alnına toprak bulaştırarak arkaya atarken.

"Neredeyse hallettik," dedi Liz.

Kalan sarmaşıkların sökülmesi için harcanan birkaç dakikanın ardından Connie çömelip ortaya çıkan kapıyı inceledi. Demirin üstündeki pas tabakası o kadar kalındı ki kapının tek dokunuşla dağılabileceğini düşündü. Sonra usulca uzandı ve kilidi tutan dili kaldırdı. Yerine neredeyse kaynayan metal gıcırdadı ama sonunda pes etti. Biraz yüklenince kapı yetmiş santim kadar aralanmıştı. "Eee?" dedi, Liz'e dönerek.

Liz omuz silkti.

Connie doğrulup aralıktan içeriye süzüldü.

Bahçe, girişteki çalıların düşündürdüğü kadar yoğun değildi. Connie cephesi asmanın ve sarmaşığın çeşitli türleriyle neredeyse tamamen kaplı olan evin küflü ön kapısına kadar uzanan, yaşlı taşlarla döşenmiş yolun başında durdu. Kapının kendisiniyse beyaz çiçeklerle bezeli morsalkımlar bürümüş, oradan yayılan yoğun ve şurubu andıran koku havayı sarmıştı. Yoldan gözüken heybetli ağacın da aralarında olduğu uzun ve yetişkin akçaağaçlarla akdikenler bahçeye serpilmiş, bazıları koruluktan eve uzanan

asma ve sarmaşık örtüsünün altyapısına sütun vazifesi görmüştü. Bahçenin ağaçların ve sarmaşıkların altında kalan kısmı gölgeliydi ama karanlık sayılmazdı.

O gizli dünyayı daha önce görmediği için midesinde davetsiz ve tedirginlik veren bir burulma hissetti Connie. Anneannesi Sophia yaratmıştı bahçeyi. Ama artık onu tanıma olanağı yoktu. Bu yargının kesinliği, hüzün ve kaçınılmazlık duygusu veriyordu içine. Yıllar önceden hafızasında kalan Sophia'yı karşısmda uzanan bahçeyle birleştirerek, onu elinde malasıyla yere çömelmiş, toprakla uğraşır halde hayal etti. O hayal dünyasında biraz daha kalıp eski fotoğrafları gözünün önüne getirince, bahçede gördüğünü zannettiği sırtı bükülmüş yaşlı adamın kendisi üniversitede okurken ölen dedesi Lemuel olduğunu hatırladı ve onu odun dolu sepetini taşıyarak eve yaklaşırken bir kez daha gördü.

'*O kadarı yeterli,*' dedi, hayalindeki anneannesi ona, '*girişe bırakıver.*'

Connie parmaklarını gözkapaklarına bastırdı, mavi ve mürekkep siyahı benekler uçuştu gözlerinde. Ellerini çekip gözlerini tekrar açtığında az önce bütün canlılığıyla gördüğü hayal toprakta erircesine yok olmuştu. Oraya gelmeden önceki günlerde uyku düzeni onun için bile aşırı kabul edilecek kadar dengesizleşmişti. Önceki gece de neredeyse hiç uyumamış, bütün gece kucağında Arlo ile karanlığa boş gözlerle bakarak oturmuştu. Aşırı yorgundu anlaşılan.

Zamanında muhtemelen çimenlik olan bahçede şimdi yabani otlar ve bitkiler düzensiz kümeler halinde üst üsteydi. Connie o karmaşaya biraz daha dikkatli bakınca standart bir mutfak bahçesinde bulunabilecek bitkilerin çoğunu tanımıştı: kekik, biberiye, adaçayı, maydanoz, değişik nane türleri, turp, hindiba, frenksoğanı. Bunlar yıllardır toplanmamıştı ama... Gözleri sadece bahçıvanlık kitap-

larında gördüğü başka kimi bitkileri de ayırt ederek bahçenin uzak bölümlerinde dolaştı: boğanotu, banotu, yüksükotu. Zehirli bir çiçek olan güzelavrat bitkisi, köklerini temeline salarak kalın bir halat gibi evin köşesine yapışmıştı. Connie kaşlarını çattı. Anneannesi o çiçeklerin çoğunun zehirli olduğunu bilmiyor muydu? Arlo'ya çok dikkat etmesi gerekecekti.

Baharat bitkilerinin ve çiçeklerin ötesinde, evin yan tarafındaki bahçe de sebzeler tarafından istila edilmiş gibiydi. Yemek tabağı büyüklüğündeki yeşil yapraklar, balkabaklarına, kavunlara, şalgamlara gölge oluşturuyordu. Sağdaysa asmalar bir noktada seyreliyor, yerlerini yumruk büyüklüğünde meyveleri olan yetişkin bir bitki grubuna bırakıyordu. Connie biraz daha yakından bakınca bunların domates olduğunu şaşkınlıkla gördü. Ancak manav domatesi değil, garip alacaları ve yeşil çizgileri olan, tombul ve garip şekilli sarı bir türdü bu. Bitkinin gövdesi küçük bir ağacınki kadar kalınlaşmıştı ve bu domates kökü sanki her yaz sonu ölmüyormuş gibiydi. Arlo da o bitkinin gölgesinde bir yerleri kazıyordu.

Liz adımları taşların üstündeki yumuşak yosun tabakasında hiç ses çıkarmadan gelip Connie'nin yanında belirdi. "Bu bahçe çok garip," dedi hayranlıkla. "Şu domateslere bak! Kocamanlar." Sonra arkadaşının sessizliğini fark ederek duraksadı ve omzuna dokunarak ona dikkatle baktı. "Sen iyi misin?"

Connie dengesi az önce bahçede gördüğü hayalden ötürü biraz sarsılmış ve kafası bulanık halde Liz'e döndü. Arkadaşının yüzü yeni keşiflerinin heyecanıyla ışıl ışıldı; Connie garip ruh halini ona yansıtıp yansıtmamakta kararsız kaldı. "İyiyim," dedi gülümsemeye çalışarak. "Sadece yorgunum galiba. Şuradaki geniş yaprakları görüyor musun? Akşam yemeği için salata yapabiliriz!"

Grace evin eski olduğundan söz etmişti, ancak *ne kadar* eski olduğunu söylememişti. Ev neredeyse Nuh Tufanı'ndan kalmaydı ama Ortaçağ İngiltere'si yapı tekniklerinin aynısını kullanan bir ustanın elinden çıkmıştı. Baklava şeklindeki camları vitray kurşunuyla birleştirilmiş pencereleri küçüktü. Daha önce bir dönem uzmanının doğrudan ilgisini çekmediğini tahmin ettiği evin ön cephesini hayretle inceleyen Connie'nin gözleri her detayla irileşiyordu.

Issız ev de kararmış ve soğuk yüzüyle onu inceler gibiydi.

Connie girişi perde gibi örten çiçekleri kenara iterek parmaklarını kapıda gezdirdi. Ahşap kapı zamanında beyaza boyanmış olmalıydı ama yılların küfü nedeniyle şimdi koyu yeşilimsi bir renk almıştı. Connie annesinin oradaki çocukluğunu hayal etmeye çalıştı ve gözünde canlanan görüntü aykırı ve tutarsız oldu. Grace, Sophia ve hiç sözünü etmediği suskun bir Marblehead yerlisi olan Lemuel, evi kendi öznellikleriyle doldurmuş halde yaşıyordu. Grace oraya ait olamayacak kadar canlıydı ve aktif bir insandı. Belki de gitmesinin nedeni buydu.

Bahçe ve ev kendi terk edilmiş dünyalarına o kadar ait görünüyordu ki, ister canlı ister cansız başka herhangi bir varlık büyük bir hata gibi sırıtıyordu. Connie annesinin postayla yolladığı anahtarı cebinden çıkarıp kilide dikkatle soktu. Anahtar biraz direnişle karşılaştıktan sonra huzuru kaçmış gibi bir metal tıkırtısıyla döndü. Connie ardına kadar açmak için kapıya omzuyla hafifçe yüklendi.

Doğramanın kasası, kapı kanadını isteksizce ama geride bir toz bulutu bırakarak koyuverdi. Connie öksürdü, yüzüne gelen tozları elini sallayarak savuşturdu. Kapı açılınca başının üzerinde metalik bir ses duydu, küçük bir nesne zemini kaplayan taşların üstüne, tam ayağının dibine denk gelecek şekilde düştü.

Eşiğin tam tepesine gelecek şekilde iki ucundan çakılmış, kapıyı saran morsalkım tarafından örtülmüş ve aslının gölgesine indirgenecek kadar paslanmış bir at nalı asılı olduğu yerde kaykılıp kalmıştı. Yere düşen şeyse, nalı yıllardır yerinde tutan ama çürümeye yüz tutmuş ahşaptan o son sarsıntıyla kurtulan bir çiviydi. Connie eğilip el yapımı çiviyi aldı ve cebine koyduktan sonra kendisini bekleyen evin içine ilk adımını attı.

Connie'nin okyanusun dibinden çıkarılmış kilitli bir sandığın içinden çıkacağını düşündüğü türden bir koku barındırıyordu ev: ahşap ağırlıklı, tuzlu ve bayat. Öğleüzeri ışığının içeriye girişi, pencerelerin önündeki yoğun sarmaşık dalları nedeniyle büyük oranda engelleniyordu. Connie gözlerinin karanlığa alışması için bir an duraksadı. Evin derin gölgelerden sıyrılmaya başlayan iç görünümü, 1700'lü yıllar öncesi, yani ilk gerçek yerleşimcilerin yaşadığı mekânların -sonraki nesiller tarafından eklenmiş eşyalara rağmen- kusursuz bir taklidi gibiydi. Buradaki önemli fark, yapının kendisinin her şeyiyle orijinal olmasıydı.

Connie gördüklerine inanamaz bir halde, "Aman Tanrım!" dedi. "Bu şey ne zamandır burada?" Issız dekor zaman kavramından tamamen kopartılmış, dış dünyanın herhangi bir müdahalesinden özenle korunmuş bir görüntü sunuyordu.

Ön kapı, diğer ucunda merdiven olarak kabul edilmesi güç derecede dik basamakların başladığı küçük bir hole açılıyordu. Yerleşimin kasabaya dönüştüğü 17. yüzyıl öncesinde ev halkı, yaşamının büyük bölümünü -gündelik pişirme, yeme, uyuma, dikme, dua edimlerini- giriş katında gerçekleştirir, tavanarasını ise ilave konaklama ve depolama amaçlı kullanırlardı. Oraya çıkan merdivenin basamakları, nesiller boyu kullanılarak aşınmasına rağmen hâlâ

cilalı olan Ipswich çamından yapılmıştı. Girişteki döneme dair en baskın eşyaysa, aylar boyunca gelen ve açılmadan bırakılan sararmış, gevrekleşmiş posta zarflarının ağırlığı altında ezilen Kraliçe Anne dönemi konsoldu. Onun önünde durduğu duvarda toz ve örümcek ağlarıyla sarılı, çerçevesi soyulmaya yüz tutmuş Eski Yunan taklidi sade bir ayna asılıydı. Merdiven altındaki köşede, tam ortasından çatlamış porselen çiçekliğinin içinde çoktan kurumuş bir bitki vardı.

Gözü holün ortasındaki yumuşak görünüşlü bir noktaya takılan Connie, biraz dikkatle bakınca bunun çürümüş tahtaların arasında boy veren kalın bir mantar olduğunu gördü. Ve tam o sırada diğer köşede canlı bir varlığın hareketini yakaladı. Bunun çiçekliğin arkasına kaçan bir bahçe yılanı olduğunu anlayınca da yerinde korkuyla sıçradı.

Holün solunda oturma odasına benzeyen küçük bir mekân vardı ve Connie durduğu yerden ciltleri deri şeritlerle bağlanmış kitapların tıkıştırıldığı rafları seçebiliyordu. Birbirine uymayan iki koltuksa dar şöminenin önüne yerleştirilmişti. Koltukların elişi desenli döşemesi nem, küf ve fare dışkısı kokusundan fazla şey vaat eder gibi değildi. Köşede olanca hantallığıyla duran Chippendale tarzı yazı masasının pençe şeklindeki ayaklarıysa yeri sıkı sıkıya kavramış gibiydi. Pencerelere geriye sadece kuru sapı kalmış bitkilerin doldurduğu saksılar asılıydı. Zemin de merdiven gibi sarıçamdan yapılmıştı ve evin tamamı boyunca uzanan, kare başlı çivilerle birbirine tutturulmuş tahtaların bazısı neredeyse altmış santim genişlikteydi.

Giriş holünün diğer tarafına bakan Connie, oymalı yüksek arkalıklarından 18. yüzyıla ait olduklarını düşündüğü konforsuz sandalyelerin çevrelediği Kraliçe Anne döneminden kalma bir masayla döşenmiş ağırbaşlı yemek odasıyla karşılaştı. Orasının anneannesi hayattayken bile akşam yemekleri için kullanılmadığı belliydi, çünkü her kö-

şede gazete yığınları, birkaç sandık ve kapağı sıkı sıkıya kapalı kararmış kavanozlar yığılıydı. Ayrıca içinde değişik boylarda demir tencere ve kancalar olan bir şömine vardı ve görünüşe göre oturma odasındakinden de eskiydi. Vaktiyle ekmek fırını olarak kullanılan arı kovanı şeklindeki bölmesiyle birlikte geniş ve derindi. Connie yemek odasının eskilerde evin işlevsel kalbi, ana oturma odası ve çalışma odası olarak kullanıldığını biliyordu. Şöminenin sol tarafındaki nişe, üzerlerini kaplayan kir yüzünden ne renk olduklarını seçemediği tabaklar, bardaklar ve şişelerin dizili olduğu raflar yerleştirilmişti. Duvarda birkaç çerçeveli resim asılıydı ama gölgeler anlaşılmalarını engelliyordu. Şöminenin sağ tarafındaysa kenarında demir kilit asılı dar bir kapı vardı.

Connie kapının yakınlarında elektrik düğmesi aramak için kolunu içeriye soktu ama bir şey bulamadı. Sessiz ve durağan ortam, ev içine gömüldüğü çürüyüşte rahatsız edilmek istemiyormuş gibi misafirperverlikten uzak imalarda bulunuyordu sanki. Connie her adımda yerdeki toz tabakasında koyu bir iz bırakarak yemek odasını dolaşmaya başladı.

Duyduğu tedirginliğe öfkelenerek, "Neden parmaklarımın ucunda yürüyorum ki?" dedi yüksek sesle. Ev yazın geri kalanında *onundu*. Kilitli kapıya yönelirken zemine daha sağlam basmaya gayret etti. Kilit kısa bir zorlamayla pes etti ve kapı gıcırtılarla açıldı.

İçeride bir dolap bulmayı bekleyen Connie, eve son yüzyıl içerisinde eklendiği belli olan sıkışık bir mutfak buldu karşısında. Sağ tarafta, dışarıdaki bitkilerin yaprakları tarafından örtülmüş pencerenin altında derin bir porselen lavabo vardı. Zemini buruşmaya yüz tutmuş muşambayla kaplı olan mutfağa ayrıca döküm bir fırınla bir de buz kutusu koyulmuştu ve tam karşıda arka bahçeye açıldığı anlaşılan basit bir ahşap kapı duruyordu.

Connie'nin asıl dikkatini çeken, uzun zamandır kullanılmayan gereçler değil, tüm duvarları kaplayan raflar ve bunların üstündeki değişik tozlar, yapraklar, sıvılarla dolu şişeler ve cam kavanozlardı. Bazı kavanozların üstüne renkli kalemle içerikleri yazılmıştı ama bunların okunması kolay olmayacaktı. Köşedeki çalı süpürgesi, örümcek ağlarıyla duvara yapışmış gibiydi.

Connie raflarda sergilenen acayip görüntüye bakakaldı. Grace anneannesinin yemek yapan biri olmadığını hep söylediğinden, şişe ve kavanozların neye yaradığını anlayamamıştı. Belki de Sophia yaşamının son yıllarında konserve yapmaya merak salmıştı ve kavanozların ağzı tam kapatılmadığından içindekiler küflenmişti. Grace gibi Anneanne de değişik dönemlerde değişik şeylere merak salardı. Onunla geçirdiğini hayal meyal hatırladığı tek Noel'de, yani ölümünden hemen önce Sophia, onların Concord'daki evine çıkagelmişti. Connie ve annesi için aynı balıkçı desenini değişik renklerde işlediği bir örnek kazaklar vardı yanında. Ne var ki Anneanne'nin omuz-kol oranı tamamen kendine özgüydü ve kazakların kolları dirseğin biraz altında bitiyordu. Bu hatırayla içi ısınan Connie gülümsedi.

Ellerini beline koymuş halde kuru havası çürük kokan mutfağın ortasmda dikilmiş, kirle kaplı kavanozlara bakıyordu. Keşfedilmemiş eve karşı duyduğu heyecan, arkasından yaklaşan boğuk ayak sesleriyle bir an dağılır gibi oldu. Dönüp bakınca Liz'in ışıl ışıl bir yüzle geldiğini gördü. Tişörtünün önünü bohça gibi tutmuş, içine salata yapmayı düşündükleri bitkinin yapraklarıyla domates doldurmuştu. Ayağının dibindeki Arlo ise kazıp çıkardığı köklü bir bitkiyi ağzında tutuyordu. Kuyruğu geçtiği yerlerdeki kalm toz tabakasını süpürüp havalandırıyordu.

"Akşam yemeği için ganimet topladık," dedi Liz. "Mut-

fak burası mı?" Connie'nin yanından geçerek sebzeleri eviyenin içine boşalttı. Pirinç musluğu çevirince borular önce içlerinde biriken havayı püskürttü, sonra kahverengi bir su akmaya başladı. "El losyonu falan getirdiğimize seviniyorum," diye söylendi Liz. "Grace haklıymış. Bu ev tam bir çukur."

Önce eviyeyi temizledi, sonra bahçeden aldığı sebzeleri yıkadı. "Temizliğe mutfaktan başlasak diyorum. Yemekten sonra da yatak odalarını halleder ve kendimize uyuyacak yer ayarlarız. Yarın tren istasyonuna gitmemiz ne kadar sürer sence? Yirmi dakika falan mı? Sabah kaçta kalkmam gerekeceğini hesaplıyorum. Bu akşam biraz ciddi temizlik yapalım ki önümüzdeki hafta boyunca akıl sağlığını koruyabil."

Liz'in canlı konuşma tarzı Connie'nin dalgınlığını dağıttı, Anneanne'nin evinin başka bir çağdan kalma gibi gözükse de sonuçta diğerleri gibi sadece bir bina olduğunu ona hatırlattı; eskiydi, belki çok kötü durumdaydı ama bir evdi işte. Oradaki hayatı normale yakın gibi algılamak için yanında uğur tılsımlarını getirmemiş miydi? Liz'i, köpeğini, kitaplarını, bitkilerini... İki eliyle kollarını ovuşturdu. Kesinlikle alışılmadık bir yaz olacaktı ama herhangi birinden çok da farklı değildi. Biraz fazla temizlik yapması gerekecekti, o kadar.

Bu düşüncelerle kendini rahatlattıktan sonra ağzındaki köklü bitkiyi almak için Arlo'nun yanına çömeldi. "Nedir bu küçük adam?" diye sordu parmaklarını yavaşça köpeğin ağzına sokarken. "Yaban havucu mu?"

Köpek uysalca ağzındakini Connie'nin eline bıraktı sonra aferin beklercesine yüzüne baktı. Connie elindekinin ne olduğunu anlayınca korkuyla bir çığlık attı ve kökü yere fırlattı. Parmaklarını derisinde kalabilecek en ufak artığı bile temizleyecek şekilde pantolonuna sürtmeye koyuldu.

"Ne oldu?" diye sordu Liz. "Böcek mi vardı üstünde?"

"Tanrım!" dedi Liz nefes nefese. Nabzı alabildiğine hızlanmıştı ve soluklarının normale dönmesi için kendini zorluyordu. Nihayet Liz'e, "Hayır, öyle değil..." dedi. "Sakın dokunma!" Tozun içinde duran bitkiye bakmak için iyice eğildi.

"Neden?" diye sordu Liz, Connie'nin omzunun üzerinden bakarak. Biçimsiz şeyi görünce burnunu kırıştırdı. "Öğğğ! Bu da neyin nesi?"

Connie beklediği övgünün gelmeyeceğini anlayan Arlo'yu mutfaktan kovaladı. Bitkiyi tutacağı bir mutfak aleti arayarak etrafa bakınırken yutkundu. "Arkadaşımızın bize getirdiği bu şeyin adamotu olduğuna eminim," dedi. Kökü cebinde bulduğu kâğıt mendille bir ucundan tutarak aldı ve Liz'in görebilmesi için kaldırdı. "Şimdiye kadar bunu sadece bahçecilik kitaplarında görmüştüm ama kökünün insan şeklinde olması gerek. Görüyor musun?" İki bacağı, gövde ve kolları andıran kök uzantılarını gösterdi.

"Yani?" diye sordu Liz.

"Yani bilinen en zehirli bitkilerden birisiyle karşı karşıyayız. O kadar zehirli ki topraktan çıkartmaya çalışan kişinin oracıkta öleceği söylenir. Sonuç olarak bunu yerinden sökmek istiyorsan bir köpeğin yardımını alman gerekir." Dönüp kapının eşiğinde oturan Arlo'ya baktı. Köpeklerin topraktan kazıp çıkaramayacağı zehirli ya da zehirsiz herhangi bir şey olmadığı yönündeki söylencenin doğruluğunun böylece kanıtlandığını düşündü. Arlo da ona kuyruğunu salladı. "Ayrıca," diye ekledi Connie, "bazı bahçecilik kitaplarında 'mandragore' de denen adamotunun topraktan sökülürken çığlık attığı iddia edilir."

"Ürkütücü..." diye fısıldadı Liz, bitkiye göz atarak. "Anneannen bahçesinde böyle zehirli bir bitkinin yetişmesine neden izin vermiş ki?"

"Ben de hiç anlamadım bunu. Dışarıda başka garip bitkiler de var. Güzelavrat sarmaşığını gördün mü?" Connie başını hayretle sallayarak hâlâ elinde tuttuğu köke baktı. "Belki kendiliğinden büyüyen bir bitkidir. Yabani ot gibi yani. Aklı başında kimsenin bu kadar zehirli bir şeyi evinin etrafında isteyeceğini düşünemiyorum."

"Ne yapacaksın bunu?" diye sordu Liz kaygıyla.

Connie yapması gereken şeylerin gittikçe artması nedeniyle gerilmişti. Bahçedeki zehirli bitkileri, mutfakta dolaşan yılanları, evin vergi borçlarını düşünerek endişelenmek istemiyordu. O akşam için istediği tek şey, bir şeyler yemek ve o yaz hiç yaşanmayacakmış gibi davranmaktı.

"Şimdilik bunu yukarılara, köpeklerin ulaşamayacağı bir yere koyacağız," dedi ve kökü raftaki kararmış iki kavanozun arasına sıkıştırdı.

Connie, kalbi göğüs kafesinin içinde çılgınca atar halde sıçrayarak uyandı. Bir an nerede olduğunu, uyanık mı yoksa uykuda mı olduğunu kestiremedi. Sonra odadaki şekiller netleşmeye başladı: el işlemesi kaplı koltuk, gölgelerin arasında duran Chippendale tarzı masa... Sandalyenin arkalığına dayanmış halde uyuyakaldığı için soluk kırmızı izlerle çevrelenmiş yüzünde elini gezdirdi. Rüyanın detayları, geride duygusal içeriğini bırakarak soldu. Üzerine doğru eğilen belirsiz, korkunç şekiller, aşağıya uzanarak onu kovalayan halatlar, hatta belki yılanlar. Eşyaların, üzerleri tehdit edici bir şeyle örtülmüş gibi şekillerini kaybettiği küçük oturma odasında dolaştırdı bakışlarını. Zihni odaklanmaya çabalarken, rüya ile gerçeklik arasındaki diyar hâlâ kayganlığını ve belirsizliğini hissettiriyordu. Sandalyede otururken içi geçmiş olmalıydı.

Liz, yukarıda buldukları dört sütunlu yataklardan biri-

ne çekilmeden önce oturma odasındaki pencerelerden birini açmayı başarmış, içerideki bayat hava böylece yaz mevsiminin ılık nefesiyle biraz olsun değişmişti. Dışarıdan sadece cırcır böceklerinin olağan sesi geliyordu. Harvard Square'de geçirdiği yıllardan sonra o sessizliği garip şekilde rahatsız edici buluyordu Connie. Kaygılarının fısıltılarıyla uyanmaya alışkındı ama onlar bile her tarafa yayılmış, rahatsızlık veren sessizlikte daha yüksek perdededendi sanki.

Tamamen uyanarak dirseğinin dibindeki masada yanan gaz lambasını kurcaladı ve oturuşunu değiştirdi. Anneannesinin eve neden elektrik bağlatmadığını anlayamamıştı. 20. yüzyılın sonunda Amerika'da elektriksiz bir ev olması imkânsız geliyordu ona ama yaptığı detaylı araştırma herhangi bir düğme, lamba ya da elektrik kablosu olmadığını göstermişti. Telefon da yoktu! Annesinin evi o haliyle satmayı nasıl umduğunu ancak Tanrı bilirdi.

'*Bu yaz akşamları erken yatacağım galiba,*' diye düşündü Connie canı sıkılarak. Hiç değilse birileri su tesisatı yaptırmayı akıl edebilmişti. Derme çatma mutfağın tam üstünde, çatı katındaki iki yatak odasından birinde işlev değiştirmiş dolaptan geçilebilen basit bir banyo vardı. Pençe şekilli ayakları olan derin bir küvet, tahta oturağı olan zincir sifonlu bir klozet ve küçük bir de lavabo koyulmuştu içeriye ama duş yoktu. Bunu dişlerini fırçalayan Liz'e söylediğinde, gayet karakteristik bir romantizmle verilen, küvetin lamba ışığında uzun ve romantik banyolar yapma imkânı sunduğu cevabını almıştı. Connie utanmıştı. Erkeklerin yanında kendini rahat hisseden bir kadın değildi. Bu özelliğinden hiç hoşlanmıyordu; Liz'in tatlı ve bilinçli saflığından çok uzakta sayılırdı. Aslında evet, küvet harika olurdu. Paylaşacak biri varsa elbette. Ve öyle birisi de yoktu.

Connie tekrar uyuma olasılığının giderek uzaklaştığını hissedince kaşlarını çattı. Liz bir saat kadar önce yorgunluktan çökmüştü. Onun ertesi gün Cambridge'ye giden trene bineceği için biraz tedirgin olabileceğini düşündü. Pazartesi günü Harvard yaz okulunda öğretmenliğe başlayacak, parlak öğrencilere Latince fiil çekimi falan öğretecekti. Yani kısa süre sonra ev tamamen kendisine kalacaktı. Göremediği karanlık bir gölün üzerine korsan filmlerindeki gibi uzatılmış kalasın üstünde durur gibi hissediyordu kendini Connie. Liz haklıydı. O angaryayı kabul etmek kendi hatasıydı.

Dikkatini biraz dağıtmak için küçük gaz lambasını alarak boş şöminenin yanındaki yerinden kalktı ve kitaplığa doğru yürüdü. Belki alkolle temkinli yaklaşmayı öğütleyen ya da briç stratejileri anlatan bir kitap bulabilirdi. Gülümsedi. Öyle bir şeyleri okumayı düşünmek bile uykusunu getirebilirdi.

Parmakları ham deri üstünde birikmiş tozları uçuşturarak ciltlerin sırtında usulca dolaştı. Kitapların hiçbirinin adı o zayıf ve titrek ışıkta okunamıyordu. İnce bir cildi zemine bir şeylerin dökülmesine neden olarak çekip aldı ve ön kapağa baktı: *Tom Amca'nın Kulübesi.* Tipik. Her eski New England evinde o kitabın bir kopyasının olması kuraldı neredeyse. Kitap, *o ailenin* İç Savaş'ın doğru tarafında olduğunu teyit eden bir berat gibiydi. Connie içini çekerek kitabı raftaki yerine koydu. New Englandlılar bazı konularda aşırı üstünlük taslayan tipler olabiliyordu.

Lambanın sarı ışığını bir seferde üç-dört cildi aydınlatacak ama odanın geri kalanını karanlıkta bırakacak şekilde raflar boyunca dolaştırdı, sonunda kalın ve ağır kitapların durduğu en alt rafa geldi. İnciller ve belki bir de Mezmurlar kitabı olmalıydı orada. Püriten doktrin, okuryazarlığın temel olarak ilahi inayete ulaşmak için gerekli -

hatta bu açıdan hayati öneme sahip- olduğunu kabul ederdi. Durum böyle olunca, her düzgün New England hanesinde Tanrı'nın vahiylerinin yazılı olduğu bir kutsal kitabın olması gerekliydi. Connie lambayı yere koyup raftan en büyük cildi çekti, bir koluyla desteklerken diğer eliyle kapağını açtı. Evet, bir İncil idi bu. Tamamen kendine özgü heceleme tarzına ve kâğıdın kırılganlığına bakarak epey eski olduğu söylenebilirdi. 17 yüzyıl mı? Aldığı eğitiminden memnun bir gülümsemeyle baktı kitaba. Ve öyle bir İncil'in ne kadar para edeceğini çok kısa süre için düşünürken yakaladı kendini. Ama hayır, o kadar eski ya da çok nadir olsalar bile İnciller, matbaanın bulunuşundan beri en yaygın basılmış kitaptı. Ve o cilt de küf ve rutubetten ötürü basbayağı çürümüştü. Sayfalar parmaklarında peltemsi ve kirli oldukları hissi yaratıyordu.

Çıkış bölümünün ortalarındaki bir sayfayı çevirirken kendi kendine o evde ne bulmayı umduğunu sordu. Liz, sağ olsa anneannesiyle gerçekten iyi anlaşacağını söylemişti ama ikisi de Sophia'yı tanımamıştı ki. Kimdi o garip ve inatçı kadın? Kimin hikâyesi saklıydı o evde?

Bu boş düşünceler aklından geçerken İncil'i tutan eli sıcak, karıncalanmayı ya da iğnelenmeyi andıran bir hisle titredi; bir uzvun uykuya dalması ya da ampul değiştirirken parmağın elektriğe kaptırılması gibi bir şeydi bu. Connie acı ve şaşkınlıkla çığlık atarak kitabı yere bırakıverdi. Elini ovuşturdu. O garip duygu o kadar anlıktı, öylesine çabuk gelip geçmişti ki bir dakika sonra gerçekten hissetmediğinden şüphelendi. Antika kitaba zarar verip vermediğine bakmak için tekrar çömeldi.

İncil halıya düşünce kaldırdığı toz bulutuyla çevrelenmiş ve gaz lambasından gelen ışıkla aydınlanmış halde duruyordu. Kapağı açıktı. Sayfaların arasındaki küçük ve parlak şey gözüne ilişince Connie toza aldırmadan diz çök-

tü, lambayı yakına çekerek o objeyi bulana kadar parmak uçlarını sayfaların kenarlarında dolaştırdı ve gizlendiği yerden çıkarttı.

Bu bir anahtardı. Süslü tutma yerini kilidi açan kısma kadar düz bir çubuğun izlediği, kapı ya da kıymetli eşyaların koyulduğu sandık için yapılmış antika bir parçaydı. Connie neden bir İncil'in içine saklanmış olduğunu merak ederek anahtarı lambanın ışığına tuttu. Bir kitap ayracı için çok büyüktü. Küçük objeyi ne anlama geldiğini merak ederek avucunda ısıtırken, gövdeyi oluşturan silindirik çubuğun ucunda bir kâğıt parçasının ucunun gözüktüğünü farketti. İyice dikkat kesilirken kaşlarını çattı. Anahtarın içi anlaşılan boştu.

Kâğıdın ucunu dikkatle tuttu ve yavaşça çekerek çıkarttı. Sıkıca rulo yapılarak anahtarın içine sokulmuş minyatür bir parşömen parçasına benziyordu bu. Anahtarı kucağına bırakıp iyice kırılganlaştığı belli olan minik ruloyu milim milim açmaya koyuldu. Ancak başparmağı büyüklüğünde, kahverengi, lekeli bir şeydi.

Ve üstünde sulu mürekkeple yazıldığı için solmuş, titreşen ışıkta zor seçilen üç kelime yazılıydı: *Deliverance Dane.*

Salem Şehri, Massachusetts
Haziran Ortası, 1682

Saygıdeğer Binbaşı Samuel Appleton, ayak parmaklarını çizmesinin içinde rahatlatmaya çalışırken kaşlarını çattı. Başparmağında haftalardır süren bir ağrı vardı ve kendini o konuda endişelenmekten alıkoyamıyordu. Orada kızaran ve şişen pis bir yara vardı ve kötüleyecek gibiydi. Kalın yün çoraplar yanma hissini daha da kötüleştiriyordu. İçini çekti. Günün angaryalarını hallettiğinde karısı belki bir yakı daha hazırlardı parmağı için. Koltuğunda rahatsızca kımıldandı ve ter biriken alnını mendiliyle kuruladı. Henüz koca bir öğleüzeri vardı önünde; Tanrı'ya o saatlerin çabuk geçmesi için kişisel bir niyazda bulundu.

Dışarısı tozlu ve sıcaktı ve sapsarı güneş ışınları, ahşap zeminde keskin gölgeler bırakarak Cümle Cemaat Salonu'nun pencerelerinden içeriye süzülüyordu. Appleton mekânın en ucundaki geniş kitaplığın önüne yerleştirilmiş büyük masanın arkasındaki, döşemesi elişiyle bezeli görkemli koltuğunda oturuyordu. Kalabalık, bir kadın ve erkek topluluğu karşısındaki ahşap sıralara sıkışarak doluşmuş, kısık sesle konuşarak mahkemenin başlamasını bekliyordu. Beyaz boneli başlar örgülere ve tığ işlerine eğilmişti; erkekler güneşte kararmış yüzlerini birbirlerine yaklaştırmış, arada sırada kafalarını sallayarak mırıldanıyordu. Davanın tarafları en öndeydi; hepsinin yüzü asıktı ve bazısı sıkıntıyla ellerini ovuşturuyordu. Appleton kendi kendine homurdandı. Duruşma günleri her zaman iyi izleyici çekiyordu. O insanların komşularının günahlarıyla

ilgilenmek yerine dindar kişiye yakışacak işlerle uğraşması gerekmez miydi? Hepsinin fahişelerden ve küfürbazlardan oluştuğunu düşündü binbaşı.

Hafifçe sola dönüp düz arkalıklı sandalyelere oturmuş, verilecek hükmü onaylamayı bekleyen jüri üyelerine baktı. Bazısını yakından olmasa da tanıyordu. Jüri başkanı Teğmen Davenport, ürkütücü görünüşe sahip düzgün bir adamdı. Yüzünde Kızılderililerle Eastward'da yapılan savaşın yadigârı olan ve ona haşin görüntü veren bir yara izi taşıyordu ama bu sadece açık yürekliliğini gizleyen bir maskeydi. Onun yanında İpswich yolu üstündeki tavernayı işleten William Thorne ile kasaba komitelerine her dainı gönüllü olan ve aslen kunduracı olan Zevç Palfrey oturuyordu. Appleton hoşnutsuzlukla homurdandı kendi kendine. Palfrey denen adam kasabanın çit işlerinde görev almanın yanı sıra o yılki her duruşmada jüriye girmişti. Kilise mütevelli üyeliğine aday olacağına dair dedikodular da vardı. Yerini bilmeyenlerden hiç haz etmezdi binbaşı. Diğer üç adamı ise tanımıyordu; büyük ihtimalle o göreve seçilmeye uygun, ancak yine de orta sınıfa mensup yerel esnaf veya zanaatkârdı hepsi.

Appleton dönüp Elias Alder adındaki zayıf ve her daim telaşlı görünen zabıt kâtibine eliyle bir işaret yaptı. Ufak tefek adam eli ayağı dolanarak fırladı, kalın bir kâğıt destesini hâkimin önüne koydu ve kuş tüyü kaleminin ucunu dudaklarının arasına kıstırarak yan tarafa geçti. Mahkeme oturumu bitene kadar adamın dudaklarının mürekkepten simsiyah olacağını düşündü Appleton. En üstteki kâğıdı alıp Elias'ın kargacık burgacık el yazısını okuyabilmek için gözlerini kısarak kol uzaklığında tuttu. Dört duruşma vardı o gün. Bir kez daha iç çekti, kâğıdı kâtibe uzattı ve başını salladı. Ayak parmağındaki zonklama hiç de hayra alamet değildi.

Kâtip boğazını temizlemek için öksürdükten sonra yutkundu ve fısıldamalar anında dinince Cümle Cemaat Salonu sessizliğe büründü. "Selamet Dane ve Peter Petford davası! İddia: İftira ve manevi şahsiyete kasti saldırı!"

Salondaki kalabalık bir dakika boyunca devam eden bir heyecan dalgasına kapıldı. Nihayet Appleton, "Yeter!" diye kükredi ve uğultu tam olarak kaybolmasa da hafifledi. Yargıç salonu sönük bakışlarla taradı. Herkesin dikkatinin bir kez daha üzerinde toplandığına kanaat getirince devam etti. "Yeminli ifadenizi sunabilirsiniz, Zevce Dane."

Tanıkların oturduğu sıradan, genç bir kadm kalktı ve eteğini düzeltti. Elbisesi güvercin grisi renginde, yakası ve başlığı yoksul bir kadm için imkânsız derecede beyazdı. Ensesinde toplanmış gür saçlarının ucu beyaz bonesinden dışarıya taşıyor, yumuşak yanakları sağlıkla parlıyordu. Appleton kadının kasabadaki ününü duymuş, ancak daha önce hiç görmemişti. Yüzünden yayılan, başka şeyle karıştırılması imkânsız özgüveni duvak gibi örten uysal bir ifadesi vardı. Öylesi bir güvenin kolaylıkla kibirle karıştırılabileceğini düşündü yargıç.

Genç kadm başmı kaldırıp bakınca bir an için onun gözlerindeki soğukluğu hissetti ve çevresindeki hareketli kalabalığın gerilere çekildiği sarısına kapıldı; karıncalanmayı andıran garip bir duygu tıpkı güneş ışını gibi alnına vurdu. İltihap toplayan ayak parmağının soğuk suya batırıldığı hissine kapıldı, bu da yakıcı ağrıyı ayağından uzaklaştırdı. Soluğunu ani rahatlamayla içini çeker gibi koyuverdi. Sonra silkinerek kendine geldi ve insan seslerini tekrar duymaya başladı. Ayağını çizmenin içinde bir kez daha kıpırdattı ama bu kez başparmağından bir direniş sancısı gelmedi. Keskin bir bakış gönderdi genç kadına, o da durumu bildiğini ima eden hafif bir gülümsemeyle baktı.

Selamet Dane elini kuşağındaki cebe götürüp özenle

katlanmış bir kâğıt çıkarttı, açtı ve yüksek ama yumuşak bir ses tonuyla okumaya başladı:

"Petford'un yeni yıl gecesi hasta çocuğuna bakmam için beni çağırdığını beyan ve bu hastalığın bir nevi şeytanlıktan kaynaklandığını düşündüğüne tanıklık ediyorum. Adı geçen kişinin evine gittim ve başında ağrılar olan, yüksek ateşle ölüme yaklaşmış bulunan, muhtemelen beş yaşlarındaki Martha adlı kızı gördüm. Çocuğa içtikten sonra sakinleşerek uykuya dalmasını sağlayacak şifalı bir karışım hazırladım. Kız uykuya intikal ederken, Petford küfretti ve henüz bir hafta önce gayet sağlıklı olduğunu zikrederek kızının üzerinde bir tür şeytanlık uygulandığından yakındı.

Ben küçük kızın yatağının yanında uyudum. Bundan birkaç saat sonra Martha'nın canhıraş çığlığıyla uyandım. Kollarını kendi vücuduna sararak, 'Ah, birisi beni çimdikledi ve ah, şimdi burası yanıyor!' diyordu ve nihayetinde elbiselerini parçalamaya başladı. Onu kucağıma aldım ve öylece nöbet geçirirken sıkı sıkıya sarıldım ve sonra biçare, son bir nefes koyuverdi ve göçüp gitti.

Yegâne evladının acısıyla felakete uğrayan Petford nam kişi, Martha'yı ne tür bir cadının öldürmüş olabileceğini sual ederek haykırdı ve bana garip bir şekilde baktı. Çocuğunu zinhar kimsenin öldürmediğini, bunun Tanrı'nın takdiri olduğunu söyledim ona ve sonra Salem'e geri döndüm.

Bundan birkaç hafta sonra Susanna Cory, Petford nam kişinin Zevç Oliver'e adımı şüphesiz ki şeytanın kitabına kaydettirdiğimi söylerken duyduğunu eşim Nathaniel'e aktarmış. Böylece kızı için sadece şifalı bir karışım hazırlamış olmama rağmen şahsıma haksız zalimliklerde bulundu ve böylece adımı kötüye çıkarmış oldu ve ben de o lahzadan beridir ki kasabadaki kızgın tavrı sürekli hissetmekteyim."

Cümle Cemaat Salonu'ndaki herkes genç kadının olayları duygulu ve dramatik anlatışının etkisiyle adeta dalıp gitmişti. Sözünü bitirdiğinde konuşmalar, fikir yürütmeler uğultu şeklinde yükseldi ama kâtibin ayağa kalkmasıyla ortalık yeniden sessizleşti.

Zevce Dane yazılı ifadesini kâtibe uzattı ve yerine döndü. Fısıltılar etrafında girdap gibi dönüyor ama genç kadm onları duyduğuna dair herhangi bir belirti göstermiyordu.

Appleton kalabalığın üzerindeki kontrolü tekrar ele alarak, "Zevce Cory buradaysa ifadesini vermek için yaklaşsın," dedi. Parmaklarını bilgiççe sallayarak insanları mahkûm eden dedikoduculardan nefret ediyordu.

Ellili yaşlarında, dürüst görünümlü bir kadın oturduğu yerden kalktı. Elleri yamalı elbisesinden utanç duymadığını vurgular şekilde belindeydi ve başı dikti. Cebinden bir kâğıt çıkarttı, açıp daha iyi gören gözüne yaklaştırdı ve tekdüze bir sesle okumaya başladı.

"Bir öğleden sonra Petford'un evinin önünden geçerken, bu zatın Zevç Oliver'e Salemli Selamethanım Dane'nin bir düzenbaz ve büyücü olduğunu ve şeytan ile işbirliği yapmak vasıtasıyla kızını öldürdüğünü söylerken duyduğumu ve olaya dair tanıklığımı beyan ediyorum. Orada Petford'u bekleyip bu hanımın hiç de büyücüye benzemediğini, bana zinhar cadı gibi görünmediğini, kendisini sadece bilge bir kadın kabul ettiğimi söyledim. Hatta Zevce Dane'nin annesini de tanıdığımı, onun da aynı şekilde aklı çalışan biri olduğunu ilave ettim. Oliver bir ara Selamethanım'ın kendisinden çok sayıda şişe aldığını söyledi ki ona bunları ne yapacağı sorulduğunda kendisine okunmuş su için oldukları söylenmiş. Sonra Zevce Oliver ile Zevç Petford, Selamethanım'ın inanmakta güçlük çektiğim melanet dolu türlü büyücülük hikâyelerini anlattı. Ben de derhal Selamethanım'm evine giderek kendisi hakkında söylenenleri naklettim."

Zevce Cory yazılı ifadesini kâtibe teslim ettikten sonra Yargıç Appleton'un Petford olduğunu tahmin ettiği, başını ellerinin arasına almış halde karşı tarafta oturan derbeder görünüşlü adama bir bakış gönderdi. Kadm yerine oturdu ve tüm olanlara duyduğu hoşnutsuzluğu belirten bir tavırla kollarını göğsünde kavuşturdu.

"Pekâlâ," dedi Appleton. "Nathaniel Dane burada ise gelip ifade versin."

Zevce Dane'nin diğer tarafında oturan uzun boylu adam ayağa kalktı. Basit ama temiz giyinmişti ve paklığı, yanan yapraklar kadar hoş koktuğu hissi veriyordu. Yüz hatlarına ve açık havada çalıştığını gösteren ten rengine bakarak Appleton onun iyi bir avcı kuş yetiştiricisi olabileceğini düşündü.

Zevç Dane kırışık bir kâğıt parçası çıkartıp açtı, karısına çabucak göz attı, sonra soluklanmak için durakladı. Appleton genç adamın gözlerinin altına koyu renk halkaların yerleştiğini ve yüzünün güneş yanığı cildinin altında solgun olduğunu farketti. Tüm salon bekliyordu.

"Beyan ve tanıklık ederim ki..." diye başladı Dane, her kelimeyi tek tek vurgulayarak, "zevcem büyücünün herhangi bir türü değildir ama adı geçen Petford, yüreği muhtemelen kızı Martha'nın ölümüyle katılaştığı ve çaresizlikle suçlayacak birilerini aradığı için öyle laflar etmiştir."

Kâğıdı avucunda tekrar buruşturmaya başlayınca Elias uzanıp onu aldı. Nathaniel Dane karısının yanına oturdu. Appleton onun parmaklarının ucuyla destek vermek istercesine karısının dizine dokunduğunu gördü ve adamın gerçekten korktuğunu o anda apaçık gördü. İnsanın karısından büyücü ve cadı diye bahsedilmesi gerçekten korkutucuydu. O davayı kazanıp aklanmazsa, genç kadının hakkındaki dedikodular önüne geçilmez hal alabilirdi ve şeytanın işlerine karışmış bir nam geri kazanılmazdı. Appleton,

'Petford suçlu bulunmazsa Tanrı bunların yardımcısı olsun,' diye geçirdi içinden. Zaafa düşmüş bir adamın acısının taptaze bir aileye o kadar zarar vereceğini düşünmek... Appleton karşısmdaki çifte duyduğu acıma ve sempatiden sıkılarak yardımını almak için kâtibe döndü. Elias sonraki tanığın ismini fısıldadı ona.

"Zevce Mary Oliver burada ise ifade vermek için yaklaşsın!" diye seslendi Appleton.

Salonun öbür ucundan orta yaşlı, kırışık yüzlü, üst dudağındaki tüylerde tütün lekesi olan bir kadın kalktı. Ona bakmak bile hoşnutsuzlukla dudaklarını büzen Appleton'un aklına ekşimiş erikleri getiriyordu. Kadın ifadesinin yazılı olduğu kâğıdı cebinden çıkartıp çenesini havaya kaldırdı ve konuştu:

"Doğru olduğuna yemin ettiğim ifademe başlıyor ve diyorum ki, Selamethanım Dane hem şifacı olarak bilinir hem de büyücü; iftira yoktur ortada. John Godfrey nam kişi henüz bu ay buzağısı hastalandığında Zevce Dane'yi çağırıp hayvanın nesi olduğunu sormuş. Dane hayvanın suyunu alıp bir şişeye koymuş, sonra bunu ateşin üstündeki bir kapta kaynatmış ve hayvanın büyülenmiş olmasına rağmen iyileşeceğini söylemiş. Ve sonra da hayvan iyileşmiş. Aynen böyle anlatıldı bana."

Bu ifade karşısında kalabalıktan iç çeker gibi bir ses yükseldi, Cümle Cemaat Salonu'nda yeni bir fısıltı dalgası dolaştı.

"Sessizlik!" diye haykırdı Appleton. "Devam edeceksin, kadm."

Zevce Oliver ifadesinin salonda yarattığı etkiden memnun görünüyordu. İzleyici kitlesini gururlu bir gülümsemeyle süzerek, "Bir seferinde de bizzat kendim ayağımdaki sancı için yardımını istemek üzere hanesine gitmiştim,"

diye tekrar başladı söze. "İçeriye girmemi istedi, sonra bir kitaba bakarak bazı otlar kaynattı, sonra o karışımı ayağıma sürmemi istedi. Kitabın nasıl bir kitap olduğunu sordum, lakin cevap vermek yerine o şeyi yüksekçe bir rafa kaldırıp ayağımın nasıl olduğunu sordu ki acı gerçekten hafiflemişti."

Zevce Oliver memnun bir halde dudaklarını büzerken, salondaki kalabalık yeni bir yorum dalgasına gömülmüştü. Kadın törensel bir tavırla yazılı ifadesini kâtibe uzattı, bir süre daha gururla ayakta salındıktan sonra yerine geçip oturdu.

Appleton ona hoşnutsuzlukla baktı. O kadar önemli bir davada kritik beyanlarla mahkeme kararını nasıl etkilediğini komşularına gururla anlatırken hayal edebiliyordu kadını. '*Hepsini anlattım onlara,*' diyecekti, '*Dane karısı ayak ilacı için o kadar para istedi ya benden, gördü işte gününü!*' Melun kocakarı.

Appleton sabırsız bakışlarını gürültülü salonda dolaştırarak, "Bay Saltonstall," diye sesledi. "Davalıyı sorgulayabilirsiniz."

Salonun gerilerinde bir yerde, kocaman metal tokalı bir çift çizme üstüne uzatıldıkları boş sandalyeden gürültüyle yere indi. Çizmelerin sahibi şık binici pantolonu, modaya uygun olarak dirseklere doğru daralan gösterişli paltosu, şatafatlı dantel yakası ve bir metre doksan santime varan boyuyla ayağa kalkıp salınarak yargıç masasının önüne yürüdü.

'*Birilerinin bu genç Richard Saltonstall ile iki satır laf etmesi lazım,*' diye düşündü Appleton. '*Fırsatın çeyreğini yakalasam buklelerini kendim keserdim.*' Richard'ın babası hiç öyle davranmamıştı. Lakin insanoğlu, Tanrı duasını kabul eder etmez şükretmeyi ve hürmeti unutmaz mıydı?

"Teşekkür ederim, efendim," dedi avukat, cilalı bir ses ve kendinden emin tavırla. "Memnuniyetle yapacağım sorguyu." Yüzünü kalabalığa döndü ve "Davalı Zevç Peter Petford ifade vermek üzere yaklaşsın," buyurdu.

Appleton'un yeminli ifadeler sırasında yerinde sallandığını ve başını tuttuğunu gördüğü derbeder görünüşlü adam etrafına baktı ve duraksayarak ayağa kalktı. Saltonstall masanın yanındaki sandalyeye oturmasını işaret edince rahatsız bir tavırla gelip yerine ilişti. Elinde mürekkep kalemiyle köşede dikilen Elias, onun ağzından çıkacak her sözü yazmak üzere hazır bekliyordu. Saltonstall onay almak için kendisine bakınca Appleton başını salladı.

"Zevç Petford, küçük toprak sahibi çiftçisin," diyerek başladı söze Saltonstall, "Zevce Dane hakkında kerih yalanlar söylemek ve ismini kötülemekle suçlanıyorsun. Şu an yetkili merci önündesin. Senden beklenen, doğruyu söylemendir."

"Ben İncil'e inanan bir adamım," dedi Petford sesi titreyerek. Başını omzuna değecek kadar eğmiş, bakışlarını başka yöne dikmişti. Appleton adamın yanaklarının çökmüş olduğunu, başının derisinin neredeyse kafatasma yapıştığını farketti. Çok zavallı ve yıkık bir hali vardı.

"Nasıl oldu da hasta kızma bakması için Zevce Dane'yi çağırdın?" diye sordu Saltonstall. Bunu aslında sert bir sesle orada toplanmış kalabalığa da yöneltiyordu. Ellerini arkasında birleştirmişti ve sesi toplantı odasının her köşesinde duyuluyordu.

"Hastalara şifa verdiğini duymuştum," dedi Petford kısık bir sesle.

"Kim konuşuyordu böyle?" diye üsteledi avukat.

"Buna şahit olanlar. Zevce Dane kasabada tanınan bir kişidir."

"Ve kızın Martha da çok hastaydı, öyle mi?"

"Bir pazartesi günü bahçe işleri yapıyordu, salı gecesi yatağa düştü, bir haftaya kalmadan da öldü."

"Nasıl oldu ölümü?"

"Bilmiyorum," diye fısıldadı Petford. "Acıyla haykırdı ve her tarafına iğnelerin battığını söyledi. Kıyafetleri derisini paralar gibiydi; giysileri adeta onu yakıyordu." Sesi bir an için tıkanınca boğazını temizlemek için duraladı. "Nöbetler geçiriyordu..." diye zorla tamamladı sözünü.

"Zevce Dane siz çağırınca hemen geldi mi?" diye zorladı adamı Saltonstall.

Petford başını salladı. "Geldi ve ondan yardım istememe şaşırmamıştı."

"Kızını görmek için evine geldi yani."

"Evet, öyle yaptı."

"Dane adlı şahıs çocuğa nasıl bir müdahalede bulundu?"

Petford kaşlarını çatarak düşündü. "Bana öyle göründü ki yavrucağımın başını tuttu ve kulağına bir şeyler fısıldadı ve sonra cebinden çıkarttığı bir şeyi ona yutturdu."

"Nasıl bir maddeydi bu?" diye sordu Saltonstall.

"Açık renk bir karışıma benziyordu; ne olduğunu bilemem."

Saltonstall başını düşünceli bir tavırla sallayarak masanın önünde yürüdü. "Peki, nasıl bir kokusu vardı?" diye sordu davalıya tek kaşını kaldırarak.

"Pis kokuluydu."

"Çocuk bu karışımı içti mi?" Saltonstall bu kez doğruca jüriye bakmıştı. Jüri üyeleri sorgulamayı kaşları çatık halde dinlerken sadece Palfrey durumun anlaşıldığını doğrular gibi başını sallıyordu.

"İçti," dedi Petford, "ve bir zaman sonra görünmez eller dokunur gibi oldu çocuğa; sanki birisi başına ve omuzlarına vuruyordu."

Bu açıklama kalabalığın nefesini tutmasına, pek çok gözün Selamet Dane'nin oturduğu yere dönmesine neden olmuştu.

"Kızının dövülerek hırpalandığını gördün mü?" diye sordu Saltonstall.

"Ona vuran elleri görmedim ama vücudunun acıyla kıvrandığını gördüm, haykırışlarını duydum."

"Sonra ne yaptın?"

Petford bakışlarını ellerine dikerek bir an sustu, dudaklarını birbirine bastırdı ve yüzünü ilk defa onu dikkatle izleyen kalabalığa çevirdi. Kasaba halkı belirgin bir beklenti içindeydi. Örgü şişlerinin tıkırtısı kesildi. "O kadar korkmuştum ki hareket edemiyordum ve Zevce Dane'ye o eziyeti durdurması için yalvardım. Bana yüzünde kararlı bir ifadeyle baktı, sonra kollarını birleştirerek anlamadığım bir şeyler mırıldanmaya başladı ki o esnada gözleri kor gibi parlıyordu. Ellerim ve ayaklarım görünmez iplerle bağlanmış gibi hareketten aciz kalmıştı. Sonra Martha'nın çığlıkları azaldı, yatağa yığıldı, bir daha da kımıldamadı. Kızımı öldüren şeyin büyü olduğunu, Selamethanım denen Dane'nin beter bir büyücü olduğunu o an anladım!"

Söz konusu edilen genç kadın ayağa fırlayıp bağırdığında kargaşa koptu. "Mahkeme karşısında yalan söylemeye nasıl cüret edersin? Ben haksızlığa uğradım. Martha'ya büyü yapılmıştı evet, ancak bunu yapan ben değildim!"

İzleyiciler oturdukları sıraların ayaklarını öfkeyle yere vurarak bağırmaya, kadınlar ellerini birleştirip ağlamaklı seslerle inlemeye başladı.

Appleton yerinden kalkarak, "Sessizce oturacaksın, Zevce Dane!" diye emretti ve kocasının onu elinden tutup yerine oturttuğunu gördü. Kadının yanakları kıpkırmızı olmuş yanıyordu ve mavi gözleri şimdi sanki daha da soluklaşmıştı.

Saltonstall ellerini kaldırdı, ne yaptığını bilir bir bakışla neredeyse herkesi teker teker süzerek sakinleştirici bir tavırla salladı. Bağrışmalar azaldı, sonra tamamen kesildi ve avukat nihayet otoriter bir şekilde başını salladı. "Eğer çocuğa büyü yapılmışsa," diye devam etti, "Zevce Dane'nin bundan nasıl haberi olmuş?"

"Şimdi biliyorum ki," dedi Petford, "büyüyü yapan oydu."

Saltonstall salonun ortasına kadar yürüyüp sırtını şahide döndü. Ellerini arkasında kavuşturmuştu. "Başkalarından da benzer şikâyetler geldiğini duydun mu?" diye gürledi, salonun gerilerine doğru.

"Martha'nın ölümünden beri... son birkaç aydır yani, adı selametle anılan bu kadının kötülüklerine dair türlü söylentiler duydum. Gözlerini üstlerine diktiğinde korkan insanlar varmış." Petford'un sesi gitgide güçleniyordu.

Saltonstall jürinin önünde durdu ve "Siz bir yalancı mısınız, Zevç Petford?" diye sordu. Bakışları jürinin başı olan Teğmen Davenport'a kilitlenmişti.

"Değilim," dedi Petford.

"Buna dair jüri ve işte bu cemaat önünde yemin eder misin?"

"Ederim," dedi Petford.

"Pekâlâ öyleyse. Yerinize geçebilirsiniz."

Ahali davanın nasıl sonuçlanacağını peşinen tartışırken, Petford da yalpalayarak daha önce oturduğu sıraya döndü. Zevce Dane ise sırtı dimdik, elleri kocasınınkilere kenet-

lenmiş halde hareketsizdi. Ayaklarının dibinde çalkalanmaya başlamış engin nefret dalgasını bilmezden gelir gibiydi.

Appleton kararın ne olduğunu sormak için jüriye döndü ama şaşkınlıkla duraksadı. Zevç Palfrey'in çarpılmış yüzünden okuduğu ve Zevce Dane'ye yönelik olduğu kuşku götürmeyen nefret, kararın ne olacağını hemen anlamasına yetmişti.

4

Cambridge, Massachusetts
Haziran Ortası, 1991

"Bunun bir isim olma ihtimali var," dedi Manning Chilton elindeki minik parşömeni inceleyerek.

"Bir isim..." diye tekrarladı Connie.

Doktora danışmanının karşısında kıpırdanıp dizlerinin arkasını yapıştıkları sandalyeden kurtardı. Yazın ilk günleriydi ve kolunun altından süzülen ter damlacığı kaburgalarından aşağıya kayıyordu. Connie tertipsiz gibi algılanan dış görünüşünün karmaşık iç dünyasını açığa vurmasından her zaman endişe duyardı. Profesör Chilton'un dış etkenlerden asla etkilenmemesine ise hayret ediyordu; ayakkabılarında asla kar veya toz izine rastlamamış, el sıkıştıklarında avucunda ter hissetmemişti. O gün de üstü deri kaplı masasının arkasında otururken ütülü Oxford stili gömleği ve uyumlu papyonuyla kusursuzdu.

Küçük parşömeni masaya koydu ve genç kıza bakarak arkasına yaslandı. "Elbette. Püritenler, senin de bildiğin gibi isimleri belli başlı erdemlerden alma eğilimindeydi."

"Şey, elbette... Ama ben daha çok İncil'deki isimleri tercih ettiklerini düşünmüştüm. Sarah, Rebecca, Mary."

Odanın havasındaki kuruluk ve sıcaklık Connie'nin konuya yoğunlaşmasını zorlaştırıyordu. '*Öğrencilerden aldık-*

ları onca paraya rağmen Harvard'da klima yok,' diye geçirdi içinden. Chilton'un kitaplığının tepesindeki titrek vantilatör havayı soğutmak yerine sadece hareketlendirerek boşa dönüyordu.

"Öyle yapıyorlardı zaten," dedi Chilton. "Ancak erdemlere karşı da belirgin bir düşkünlükleri vardı. Hatta o tür isimler oldukça fazlaydı: İffet, Rahmet, İnayet, Şükran."

"Deliverance sözcüğü 'selamet' anlamına geliyor. Öyle bir isme daha önce hiç rastlamadım"

"İffet kadar yaygın değil belki ama duyulmamış da sayılmaz," diye cevapladı profesör. İki elinin parmaklarını önünde küçük bir tapınak oluşturacak şekilde birleştirmiş, dirsekleri sandalyenin kollarına yaslanmıştı. "Bunu nerede buldun sen?"

"Anneannemin Marblehead'daki evinde," dedi Connie küçük kâğıdı masadan alırken.

"Hayret verici." Parmaklarının gerisindeki gözler ilgiyle parlıyordu; sanki Connie'nin önemini farkedemeyip sadece onun gördüğü bir harika karşısındaydı. "Oradaki tarih kurumlarından bir şeyler öğrenebilirsin. Ya da kilise kayıtlarına bakıp bu isimde doğum, evlilik falan yapılıp yapılmadığını kontrol edebilirsin. Sadece merakını gidermen için tabii."

Connie başını salladı. "Yapabilirim bunu bir ara," dedi, minik kâğıdı parmakları arasında çevirerek. Chilton'a anahtardan bahsetmemişti, çünkü onu nerede ve nasıl bulduğunu açıklaması kolay değildi. İnsan öyle bir anahtarı neden İncil'in içine saklardı ki? Anahtarı ve kâğıdı bulduğundan beri bu soru aklını kurcalayıp duruyordu. Anahtar cebindeydi ve metaline temas etmek soruyu yanıtlamasına yardımcı olacakmış gibi sık sık ona dokunuyordu.

"Öte yandan..." dedi Chilton, kavuşmuş ellerinin üze-

rinden ona bakarak, "tez önerisi konusunda ne durumdayız? Şu ana kadar bir şeyler duymayı ummuştum."

"Biliyorum, Profesör Chilton," dedi Connie, adeta yerinde büzülerek. Aslında beklentileri altında ezilmekten çekindiği için buluşunu profesöre getirmekte tereddüt etmişti. Şimdi bunların bir bulut ya da içi yağmur dolarak sarkan, her an sızdırmaya başlayacak olan bir tente gibi başının üzerinde durduğunu hisseder gibiydi. "Gecikme için özür dilerim. Şu eski evi toparlayıp satılmaya hazırlama konusu beni çok meşgul etti." Sunduğu mazeret ağzından çıktığı anda bile zavallıca gelmişti ona.

"Asıl sorumluluğun araştırmana yönelik," diye başladı Chilton, oturduğu koltuğu geriye iterek. Tam o sırada çalan telefon sözünü kesince rahatsızlıkla önce telefona, sonra Connie'ye ve tekrar telefona baktı. "Öff! Bana biraz izin verir misin?" Telefona uzandı.

Connie bu anlık kurtarıcıyı minnettarlıkla kabul etti ve bakışlarını kaçırarak dönüp Chilton'un kitaplığını incelemeye koyuldu. Liz ile her zaman lisansüstü öğrencilerinin verdiği berbat partiler hakkında şaka yaparlardı, çünkü o tipler davetli oldukları yerde kitaplıktaki kitapların sırtını okumaktan kendini alamazdı.

Masanın en yakınındaki raflarda Amerikan koloni tarihiyle ilgili önemli eserler görülüyordu: İngiliz koloni yerleşimleri, ilk Kızılderili savaşları, Püriten teokrasisinin yıkılışı hakkında metinler. Çoğu zaten Connie'de de vardı. En üst raftaysa daha önce hiç duymadığı kitaplar vardı: *Jungian Psikanaliz Tekniğinde Simyacı Sembolizm. Kolektif Bilinçsizliğin Simyası ve Oluşumu. Ortaçağ Simyacılığının Tarihi.*

"Bunun gayet iyi farkındayım," dedi Chilton telefonda konuştuğu kişiye. "Ancak sizi temin ederim ki yakında hazır olacak. Evet."

Gözlerini kitaplardan ayırmayan Connie, onun hafifçe öksürerek boğazını temizlediğini duydu. Omzunun üzerinden baktığında gözleri, telefonunun ahizesini eliyle kapamış şekilde bekleyen profesörün gözleriyle buluştu. "Ah, özür dilerim!" diyerek kalktı.

Odadan çıktıktan sonra, bir süre tavana bakarak oyalandı. Birkaç dakika boyunca boğuk, zor duyulabilir mırıltılar geldi içeriden.

"Tanrım, daha kaç kez söylemem lazım?" diye kükredi bir ara Chilton. "Eylül'de! Koloni Derneği'nin konferansında!"

Connie kaşlarını çattı. Profesör sesini hiç yükseltmezdi. Odanın kapısından biraz daha uzaklaşıp dikkatini duvarda asılı olan tabloya vermeye çalıştı. Solgun yeşil bir çayırlıkta tek başına dikilen parçalanmış bir ağaç gövdesinin resmiydi bu. Gökyüzü fırtına bulutlarıyla kararmış, resmin sol tarafındaki ayın parıltısı gölgelenmişti ve sağ taraftaysa adeta kana bulanmış bir güneş vardı. Ürkütücüydü. Öyle bir resme her gün bakmayı kim isterdi?

"Söz veriyorum..." dedi Chilton'un kapalı kapının arkasından gelen sesi. "Evet. Kararınızı vermeden önce size sunacağım şeyi görene kadar beklemenizi rica ediyorum." Sonra sesi tekrar alçaldı.

Connie kendine sadece resmi incelediğini telkin etse de merakla açılmış kulakları Chilton'un söylediklerini duymaya çalışıyordu ama kelimeler tam anlaşılmayacak kadar boğuktu. "Maddeden ziyade..." dediğini düşündü. Ve bir de, "Öz..." Devamını duyamadı.

Sonraki dakikalar sessizlik içinde geçti. Bir ara Connie'nin gözü tablodaki ormanın içinde kıvrılarak kaybolan ırmağa takıldı. Resim o kadar detaylıydı ki aynı yerde ve aynı anda var olabilirmiş gibi betimlenen gece ve gündüz bitkilerini, uyumsuz şekilde gruplanmış değişik

şifalı otları ve sarmaşıkları neredeyse tek tek ayırt edebiliyordu.

"Ivır zıvır ayrıntılarla işinden geri kalmanı istemiyorum."

Chilton'un aniden yükselen sesi Connie'nin yerinde zıplamasına neden oldu. Resme o kadar dalmıştı ki, profesörün kapısının açıldığını duymamıştı. Onu izleyerek odaya dönerken resmin rahatsız edici etkisinden kurtulmak için gözlerini kırpıştırdı. İçeriye girince az önce bir bölümünü duyduğu konuşmadan hâlâ şaşkınlık duyarak masanın karşısındaki sandalyeye oturdu.

"Eee?" dedi Chilton, öne doğru biraz eğilerek.

Connie dikkatini zihninde oluşan muğlak çağrışımlarından kurtarmaya çalıştı ve kendini profesörün en son ne sorduğunu hatırlamaya zorladı. Neden bahsediyorlardı telefon geldiğinde?

"Özür dilerim, Profesör Chilton. Ben... Çok sıcak bir gün. Diyordunuz ki..." Ağzından döküldükleri anda kelimelerden nefret etmişti. Daha üst düzey akademik ortamda göstermelik bir ödün verme eğilimi olduğunu gayet iyi anlamıştı ve Chilton ile her karşılaşmasında odaklanmış görünmekte zorlanıyordu. Profesörün yüzünde onu şaşırtan bir gülümseme belirince kulaklarının ısındığını hissetti.

"Ivır zıvır diyordum. Çalışmana yöneltmen gereken dikkatin dağılmasını istemiyoruz."

"Evet, elbette..." diye kekeledi Connie. "Öyle olmaması gerek."

"Başka şeylere ilgi duymanın, bütün yazı temizlik ya da başka şeyler yaprak geçirmenin elbette bir zararı yok," diye devam etti Chilton. "Ama yaz tatiline artık aklı havada genç üniversite öğrencileri gibi bakamayız, değil mi?" Chilton 'biz' vurgusunu yaparak kraliyet aksanına döndü-

ğü zaman arkadan ağır bir azar geliyor demekti. Connie adamın hoşnutsuzluğunun vardığı düzeyi sinir bozucu buldu.

"Kızım, sadece çalışmana yoğunlaşman gerekiyor. Akademik ortamda yaz ayları, dikkati dağıtacak kimse araya girmediği için çalışmalarımıza en verimli şekilde devam edebileceğimiz dönemi oluşturur. Önündeki fırsatı ziyan ettiğini görmek istemem."

Connie onun ses tonunu doğru yorumlayıp yorumlamadığından emin olamaz halde duraksadı. '*Kızım!*' Janine Silva, Chilton'un kendisine öyle hitap ettiğini duysa aklını kaybederdi herhalde. Kendini biraz zorlasa, Chilton'un cesaret verici, hatta sevecen davrandığını iddia edebilirdi. Erkek yüksek lisans öğrencilerine o tür hitaplarda asla bulunmaması, Connie'ye ayrıcalık gösterdiği şeklinde yorumlanabilirdi ancak. Profesörün gülümsemesi, dudaklarının kenarmda lütuf ima eden çizgiler oluşturarak genişledi. Connie de farkında olmadan güç almak ister gibi cebindeki anahtara dokundu.

"Yaz ayını boşa harcamak gibi bir niyetim yok, Profesör Chilton," dedi nihayet soğuk bir sesle.

"Elbette yok, cancağızım. Sadece dış etkenlerin sana engel olmasını istemiyorum. Tek ihtiyacımız olan, olağanüstü ve daha önce rastlanmadık bir kaynak bulmak. Şu küçük bilmecenle ilgilenirken asıl amacından sapma." Chilton arkasma yaslandı, her zaman piposunu koyduğu pirinç kül tablasına uzanırken duraksadı. Pipoyu yakarken Connie bir an için görüşmenin sona erdiğini düşündü ama profesör kibriti sallayarak söndürdükten sonra devam etti. "Aslında... Şu küçük tesadüfi keşfin sana çok yardımı olabilir. Aradığın kaynak belki seni orada bekliyordur. Tüm yapman gereken doğru yerlere bakmak."

Connie başıyla onaylayarak kalktı ve çantasını omzuna

taktı. Bir elini çıkmak üzere kapının koluna uzatmışken döndü. "Bir şeyi merak ettim, Profesör Chilton" dedi yavaşça, "Bu yıl Koloni Derneği Konferansı'nda konuşma yapacak mısınız? Ben doğrusu gidip gitmemekte kararsız kaldım." Profesörle göz göze geldi. Telefon konuşmasının içeriğini ima ettiğini anlamış mıydı adam?

Uzun süre bir denklemi aklında tartar gibi süzdü onu profesör. Sonra piposundan uzun bir nefes çekip dumanı üflerken kıkırdadı. "Ah, demek duydun beni." Öksürdü ve devam etti. "Üzerinde epeydir çalıştığım bir proje var. Koloni Derneği Konferansı'na kadar hazır olabileceğimi tahmin ediyorum. Yani, yanıt evet."

"Ne tür bir proje?" diye sordu Connie, gözlerini kaçırmadan.

Chilton'un rengi solgundu. Alnındaki ve göz kenarlarındaki kırışıklar Connie'nin hatırladığından daha derin görünüyordu. Sesine doğal bir ton vermeye çalışarak, "Aslında bunları konuşmak için çok vaktimiz olacak," dedi. "Seni alıkoymayayım; bir an önce çalışmalarına dönmek istediğini biliyorum."

Connie onu süzmeye devam ederken, "Haklısınız," diye cevapladı.

Chilton bir kez daha gülümsedi ama bu, sıcaklıktan ya da neşeden yoksun bir gülümsemeydi. Connie o ifadeyi tarif edecek sözcüğü aradı ama aklına tek bir şey geliyordu: *Açlık*.

Ertesi gün hava, nemin etkisiyle daha da ağırlaşmış, Connie'nin cildinde sanki katmanlar halinde birikmeye başlamıştı. Anneannesinin evinin havası gittikçe ağırlaşınca Connie de biraz soluklanmak için Marblehead'ın ana

caddesine kaçtı. Bir telefon kulübesine girip sandaletinin ucuyla kapıyı aralık tuttu ve ahizeyi başıyla omzunun arasına sıkıştırdı.

Arama sebebini bildirdikten sonra, "Bekliyorum, teşekkür ederim," dedi telefonun öbür ucunda uykulu bir sesle konuşan kişiye. Ahizede bir tıkırtı oldu, bunu sessizlik izledi.

Yolun karşısındaki mayolu gençler dondurmacıya girmiş, birbirlerine *People* dergisindeki resimleri göstermeye dalmıştı. Connie alnında biriken teri koluyla silerek bakarken onları kıskandığını farketti. Belki sadece özlemdi bu. Yaz aylarının uzun, sıkıcı ama keyifli bir boşlukla geçtiği yılları çoktan unutmuştu.

Hatta bir tıkırtı olunca silkinip karşıdan verilen cevabı dinledi. "Yok mu? Emin misiniz? Farklı yazılmış olabilir. Bir de 'D-e-i-g-n' şeklinde deneyin lütfen." Parazitler eşliğinde gelen cevaba kulak verirken elindeki deftere not aldı. "Tamam," dedi düş kırıklığıyla. "Teşekkür ederim."

Ahizeyi yerine koyarken içinden bir an annesini aramak geldi. Oraya geldiğinden beri konuşamamıştı Grace ile. Son birkaç haftadır uyanıkken gelen rüya kadar canlı hayaller görüyor, bunlar bilincini bulandırıyordu. O şeyleri annesinin nasıl yorumlayacağını merak ediyordu. Sıkıntıyla dudaklarını ısırdı. Grace ya yeterince uyumadığını söyleyip bitki çaylarının yararları üzerine uzun bir konuşma yapacaktı ya da 'üçüncü gözünün' ortaya çıktığını ve pozitif enerji tedavisi uygulamak gerektiğini anlatacaktı. Halüsinasyonu iyi bir şey olarak yorumlayan tanıdığı tek kişi annesiydi.

Ani bir kararla onun Santa Fe'deki evinin numarasını çevirdi, bir kaç kere çaldırdı ve telesekreter devreye girince konuşmadan kapattı. *"Sevgili arayan, gününüz hayırlı olsun!"* diyordu annesi mesajda.

Connie soluğunu öfkeyle burnundan koyuverdi; dışarıdaki kaynayan hava bile sera rutubetindeki bir cam kutuya benzeyen telefon kulübesinden serindi.

Salem Tarih Derneği'nden bir şey çıkmamıştı. Selamet Dane isminde bir kayıtları yoktu. Selamet Deign olarak da. Hatta Selamet ismi için açılmış bir evrak bile bulunmuyordu arşivlerinde. Cebinden anahtarı çıkartıp ışığa tuttu. Küçük nesne güneşin altında garip parıltılar saçıyordu.

Chilton ismi kasaba kiliselerine de sormasını önermiş, Connie de o sabah Marblehead Halk Evi'ne uğramıştı. Yörenin toplantı binaları, hem dini hem din dışı konuların halk tarafından tartışıldığı yerlerdi. Orada tanıştığı Lily Pulitzer marka bir şort giymiş olan kadın memur, kıyıdaki Birinci Cemaat Kilisesi'nin, 1720'ler civarında Salem Birinci Kilisesi'ne katıldığını ve üyelik kayıtlarının artık orada saklandığını söylemişti.

Öğleüzeri hava öylesine sıcak ve nemliydi ki Connie eve dönmemek ve kasaba merkezinde oyalanmak için bahane arıyordu. Orada yapacağı araştırmada da bir şey bulamazsa -ki öyle olacağını tahmin ediyordu- plaja gitmeye karar vermişti. Çizgili plaj şemsiyesi, havlusu, mayosu ve kilisenin hediyelik eşya büfesinden aldığı korku romanı Volvo'nun bagajında kendisini bekliyordu.

Gözlerinin önünde Chilton'un ayıplayan yüzü belirince iç çekti. '*Bu sıcakta kim çalışıyor ki?*' diye düşündü ve profesörün asık yüzlü görüntüsü kayboldu. Liz'in de plaja gelmek isteyip istemeyeceğini düşündü ama sonra günlerden çarşamba olduğunu hatırladı. Liz'in o gün dersi vardı.

Caddenin karşısına geçip dondurmacıya girdi ve cebinden buruşmuş paraları çıkartırken, "Küçük boy Rocky Road, lütfen," dedi tezgâhın arkasındaki genç kıza.

Kız ona göz attıktan sonra dönüp arka duvardaki tele-

vizyona daldı. *Hayatımızın Günleri* dizisiydi galiba oynayan. "Bi'dakka sonra gel'yo dondurma," diye mırıldandı yeniyetme.

Connie başka zaman olsa onu paylayabilirdi ama hava o kadar sıcaktı ki buna hali yoktu. Ellerini cebine sokup duvara dayandı ve beklemeye başladı. En azından onun gibi pembe-beyaz çizgili kep giymek zorunda değildi çalışırken. Aslında bütün öğleden sonrasını plajda aylaklık ederek geçirmeyi içinin kaldırmayacağının farkındaydı. Anneannesinin evini toparlamaktan kaytaracaksa tezi için çalışmalıydı.

Sandaletini ayağmda tembelce sallarken kasaba kayıtlarında Selamet Dane isminin neden olmadığını düşündü. *'Demek ki Chilton yanıldı; Selamet bir isim değil; 'deliverence'nin başka anlamı olmalı,'* diye geçirdi içinden.

Dondurmacı kız seyrettiği dizi nihayet reklam arasına girince yerinden kalktı. "Küçük dondurma mı istemiştiniz?"

"Evet, külahta olsun," diye cevap verdi Connie. Hayat kısaydı; dondurmanın tadını çıkarmak gerekirdi.

Genç kız Connie'ye önemli bir iyilik yapar havasında soğuk bölmeleri açıp dondurmayı hazırladı. Pembe-beyaz çizgili kepin altında tipik bir kasabalı kız yüzü vardı; olasılıkla birkaç yıl içinde güzelliğini kaybedecek, ağzının kenarındaki hoş kıvrımlar sertleşecekti.

"Başka bir isteğiniz var mı?" diye sordu dondurmayı uzatırken.

"Aslında var. Bana Salem Birinci Kilisesi'ne nasıl gidebileceğimi tarif edebilir misin?"

Genç kız ağzındaki sakızı yavaş yavaş çiğnemeye devam etti, iki kez üst üste balon şişirdi, nihayet cevap verdi. "Şuradaki Wensdee Caddesi'ni gör'yo musun'z?"

"Evet."

Kız bir an süzdü onu, sonra omuz silkti. "Or'dan 115 numaralı yola çıkın, sonra Proctor'dan sola dönün."

"Teşekkür ederim," dedi Connie.

Genç kız kaşlarını sorar gibi kaldırarak tezgâhta duran bahşiş çanağına baktı. Connie de birkaç bozuk para bırakıp sıcaktan kavrulan sokağa çıktı.

Bir saat kadar sonra kilisenin girişinde durmuş içeriye bakıyor ama loş mekâna dizilmiş kilise oturma sıraları haricinde fazla bir şey seçemiyordu. İçeriye girince kapı arkasından kapandı, sıcak yaz güneşi bir anda kayboldu ve ortamın serinliği Connie'yi sardı. İçerisi ahşap ve mobilya cilası kokuyordu. Önce sokağın karşısındaki ofis binasına gitmiş ve kapıyı kilitli bulmuştu. Posta deliğinden içeriye bakmca, her şeyin toplanıp kaldırıldığını, kimsenin olmadığını görmüştü. Şimdiyse gözlerinin karanlığa alışmasını bekliyordu. Önce yüksek ve kemerli pencereler, ardından tüm salon yavaş yavaş karanlıkta şekillenmeye başladı. Bir yerden düzenli hışırtı ve gıcırtılar geliyordu ama nereden olduğunu kestirememişti.

"Kimse var mı?" diye seslendi. Salonun derinliği nedeniyle sesi sanki boşluğa bağırır gibi çıkmıştı.

"Evet?" diye cevap verdi birisi ama o sesin nereden geldiği de anlaşılmıyordu.

Connie etrafa bakındı, yine kimseyi göremedi. "Rahatsız ediyorum ama ben görevli rahibi arıyordum," dedi tedirgin bir sesle.

"Vineyard'a tatile gitti ve ağustosa kadar dönmeyecek," dedi sahibi belli olmayan boğuk erkek sesi.

Connie duraladı. Beklenmedik bir gelişme. Plaja gitmek için harika bir bahane. Ama bir kez daha cebindeki anahtarın olanca *ağırlığını* hissetmişti.

"Aslında kendisini görmem şart değil. Kilise arşivinde aramak istediğim bir şey vardı."

"Bir dakika bekleyin!" Ses bu kez yukarıdan bir yerden gelmişti.

İlk hışırtı tekrar duyuldu, onu olta makarasının dönerken çıkarttığı sese benzeyen bir tıkırtı dizisi izledi ve yarım metre öteye bir karaltı indi. Şaşırarak geriye zıpladı Connie.

İş tulumu giymiş, beline tamirat gereçlerini taşıdığı deri bir avadanlık kemeri takmış uzun ve ince yapılı genç bir adamdı karşısındaki. Onun tavana yakın bir yere kurulmuş iskelede çalıştığını, emniyet halatını kemerindeki kilitli kancadan söktüğü zaman anladı.

Genç adam elini onunkini sıkmak için uzatarak yaklaştı. Gülümseyerek ve şaşkınlığıyla eğlenir gibi bir tonda, "Merhaba," dedi.

"A-aaa!" diye bir şey geveledi Connie. Ağzını açtı ama konuşamadı. Heyecanlandığında hep yaptığı gibi saçının örgüsüyle oynamaya başlamıştı.

Genç adamın gülümsemesi biraz daha genişledi.

"Merhaba," dedi Connie sonunda saçını bırakıp. Adamın uzanan elini sıktı. Avucu kuru, el sıkışı kuvvetliydi. Connie de o an kendini çok terli ve derbeder hissetti.

"Bob'un, size arşivi göstermeme kızacağını sanmıyorum," dedi adam. "Kimse o şeylere bakmaya gelmez."

Adamın burun deliklerinden birinin kenarına taktığı halka Connie'yi eğlendirmişti. Bir grunge müzik gurubu da vardı herhalde. Gülümsedi. Onu masum bir kasaba

kızına müziğini ne kadar severek yaptığını anlatırken hayal edince neredeyse kendi kendine kıkırdayacaktı. "Bob kim?" diye sorarken gülmemeye çalışıyordu.

"Rahip. Onu tanıdığını düşünmüştüm." Genç adamın yüzünde şimdi bir merak belirmişti.

"Hayır, tanışmıyoruz. Ben bitirme tezime başlamak üzereyim; doktora öğrencisiyim."

"Öyle mi?" dedi adam. Connie'yi merdivene yönlendirirken devam etti. "Hangi okul? Ben de Boston Üniversitesi'nde restorasyon dalında lisansüstü yaptım."

Connie hem şaşırdı, hem de az önce aklından geçirdiklerinden utandı. Adamı inşaat işçisi falan sanmıştı. "Harvard," diye mırıldandı. "Koloni dönemi tarihi. Adım Connie."

"O bölümden tanıdığım kişiler var. Her neyse işte... Koloni tarihçisiysen doğru yere geldin." Gülümsedi. Connie'nin ilk anda düştüğü yanlışı sezmiş olsa bile -ki büyük olasılıkla anlamıştı- bunun üzerinde hiç durmadı.

İlerideki bir kapıya doğru yürürlerken Connie, binanın planını kafasmda canlandırmaya çalışarak orasının kilise korosuna ayrılan bölmeye açıldığını düşündü. Genç adam kemerinden ucunda bir sürü anahtar sallanan büyük bir metal halka çıkarttı, küçük bir anahtar seçip kapıyı açtı, sonra kenara çekilerek yol verdi. Connie onun bakışlarını üzerinde hissediyordu. Yanından geçerken dirseği işçi tulumuna hafifçe sürtündü.

Girdikleri odanın penceresi yoktu. Tavandaki tek floresan cızırtılar çıkararak içeriyi aydınlatıyordu. Duvarlardaki raflarda deri kaplı, hepsi birbirinin eşi olan yeni görünümlü büyük ciltler vardı. Sağda kütüphane kartlarının tutulduğu türden çekmeceli ahşap bir dolap, tam ortadaysa küçük bir masayla iki sandalye duruyordu.

Genç adam dolapları tek tek göstererek açıklamaya koyuldu. "Vaftizler, evlilik ve boşanmalar, nihayet benim favorim olan üyelik kayıtları. Kimlerin cemaate katılmaya hak kazanıp, kimlerin ayrılmak zorunda bırakıldığı bu bölümde."

"İnanılmaz! Bu kadar kaynağın böyle iyi muhafaza edilmiş olmasına çok şaşırdım doğrusu." Connie elini kart dolabının üstüne koydu. "Dizinlenmiş halde üstelik!"

"Çoğunluğu öyle. Arada bazı eksikler olabilir." Genç adam kollarını göğsünde kavuşturarak gülümsedi. "Eh, hepsini ban yapmadım elbette. Sadece tonozu restore ediyorum. Temmuz veya ağustos gibi bitecek. Sonra çan kulesine başlayacağım. Buradaki iş bitince de başka bir restorasyon için Topsfield'e geçeceğim." Cebinden çıkarttığı kartviziti Connie'ye uzattı: *Samuel Hartley, Kule Ustası.* "Sam ben oluyorum."

Bir kez daha şaşırmıştı Connie. "Kule restorasyonu mu? Gerçekten mi?"

Sam ona alaycı ama gurur içeren bir bakış gönderdi. "Evet. Bu işi yapan fazla kişi yoktur. Lisansüstü programını bitirdikten sonra, bir süre New England Yadigârlarını Zenginleştirme Derneği için çalıştım."

"Onların harika restorasyon programları olduğunu duymuştum. Bir sürü tarihi binayı yıkımın eşiğinden döndürüp restore ettiler."

"Doğru," diye onayladı Sam. "Harika işler çıkarıyorlar. Ama ben bütün gün masa başında oturup detay çizimi yapmaktan nefret ettim. Buraya normalde kimsenin dokunmasına izin verilemeyen yerleri tamir etmek için girdim." Belindeki avadanlık kemerine işaret etti. "New England'da beni bekleyen yeterince tarihi kule ve tonoz var."

Connie gülümseyerek, "Ayrıca işini yaparken bir halattan sarkarak dalga geçebiliyorsun," diye takıldı ona.

Sam da güldü. "O da var elbette. Evet... Neyi araştırıyoruz?"

Connie'nin içinden bir an ona anahtarı göstermek geçti. Sam'ı sıcakkanlı ve samimi bulmuştu. Akademik kariyer yapan erkeklerin donukluğu yoktu onda. Chilton'u garip simyacılık hikâyelerini sıcak ve samimi bir havada anlatırken hayal etmeye çalıştı ama olmadı. Akademik kariyerde yükseleceğinden emin olduğu tez öğrencisi Thomas bile başlangıçta o kadar tutkulu olduğu araştırmasına duyduğu heyecanını kaybetmiş, konuya sistematik bir tavırla yaklaşmaya başlamıştı.

Sam ile sohbet etmek Connie'ye tarihi ilginç ve heyecan verici bulduğu zamanları hatırlatmıştı. Sam sırtını kapıya dayamış, bir ayağını ötekinin üstüne atmış, kollarını göğsünde birleştirmişti. Bedeninin kaslı ve güneşten bronzlaşmış olduğu gömleğinin üzerinden bile anlaşılıyordu.

Connie onu öylece seyrettiğini farkedince bakışlarını kaçırdı. "Ben de anneannemin Marblehead'daki evindeki bazı eski eşya ve belgeleri toparlıyordum," dedi. Anahtar konusuna girmeyecekti. "Orada bir şey buldum. İsim olduğunu tahmin ediyorum ama emin değilim." Cüzdanından küçük parşömeni çıkartıp Sam'a gösterdi.

Sam parmağının ucunu kâğıtta gezdirerek, "Olabilir," dedi. "Kasaba Tarih Derneği'ne sormuşsundur mutlaka."

"Sonuç çıkmadı. 'Selamet' adına rastlamadılar. Kiliseyi soruşturunca da kayıtlara bakmam için beni buraya yolladılar."

"Bunun koloninin erken dönemine ait olduğunu düşünüyorsun anlaşılan. Neden?"

"Öncelikle kâğıdın cinsi ve el yazısının tarzı sebebiyle,"

diye cevapladı Connie. "Bu eğer bir kişi adıysa, İç Savaş dönemine ait olamayacak kadar eskiye benziyor. 19. yüzyıl ismi olsa, 'Selamet' yerine 'İtidal' falan olmaz mıydı?"

Karşılıklı birer kahkaha attılar.

Connie, "Sadece fikir yürütüyorum," dedi. "Bu bir isim olmayabilir de."

Sam çenesini sıvazladı. "Söylediklerin oldukça mantıklı aslında. El yazısının tarzı gördüğüm erken koloni dönemi örneklerine benziyor." Connie'nin kendisine bakakaldığını görünce kaşlarını kaldırarak devam etti. "Tarihi bina komisyonunun bürosunda epey vakit geçirmiştim de."

Connie rafları dolduran kayıt defterlerine baktı. "Bu iş oldukça uzun sürebilir."

"Ben de zaten biraz ara vermek istiyordum," dedi Sam gülümseyerek.

Üç saat sonra elleri deri ciltlerin tozuyla kararmış halde dinleniyorlardı. Alfabetik kartoteksi ismin çeşitli yazılış olasılıklarına göre taramışlar, bir yere varamayınca raflardaki defterleri en eskilerinden başlayarak incelemeye koyulmuşlardı. Ve bu da sonuç vermemişti. 1629 yılından 1720'ye kadar olan vaftiz kayıtlarında 'Selamet' ya da 'Dane' ismi yoktu.

"Selamet çok büyük olasılıkla kadın adı," dedi Sam. "Dane kocasının soyadıysa, vaftiz kayıtlarına bakmak için kızlık soyadını bilmemiz gerekir."

"Haklısın ama bir yerden başlamamız lazımdı. Zaten kadınları araştırmak işte bu yüzden erkekleri araştırmaktan çok daha zordur. Soyadları kaç kere evlendiklerine bağlı olarak her seferinde değişiyor. Her evlilikte başka bir kişi oluyorlar sanki."

Araştırmaya tekrar giriştiler ve birkaç tane Dane soyisimli evlilik kaydına rastladılar. Bunlardan biri, 1713 yılında Lamson ile evlenen Marcy Dane'nin kaydıydı, ancak Selamet Dane ile akrabalık bağı görünmüyordu. Yine de bundan tam emin olamamışlardı, çünkü 1670 yılına ait kayıp sayfalar vardı. Birkaç saat daha süren verimsiz araştırmanın sonunda öyle bir isim olmayabileceğine inanmaya başladılar.

Yine de ölüm kayıtlarını hızla gözden geçirdiler.

Bir ara 1750-1770 dosyasındaki kırılgan bir sayfayı çevirirken Connie, "Bak, zavallı Marcy Lamson burada," diye mırıldandı. "1763'te ölmüş." İçinde nedeni anlaşılmaz bir sızı hissetmişti.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu Sam, başını 1730-1750 dosyasından kaldırarak.

"Hayır... Yok bir şey. Sadece düşünüyordum." İç geçirdi Connie.

"Çok garip, değil mi?" diye sordu Sam, masanın üzerine ona doğru eğilerek.

"Garip olan ne?"

"Bütün yaşamını fikirlerinle, sevdiklerinle, korkularınla sürdürüyorsun ve sonra hepsi yok oluyor. Ardından seni o halinle hatırlayan, tanıyan insanlar da yok oluyor. Senden geriye dosyalardaki bir isim kalıyor. Şu Marcy mesela... Sevdiği bir yemek, sevdiği ve sevmediği arkadaşları vardı. Nasıl öldüğünü bile bilmiyoruz." Hüzünle gülümsedi Sam. "Galiba restorasyonu tarihten fazla sevmemin nedeni bu. Restorasyon yaparken tarihin gerçek insanlardan kayıp gitmesine engel oluyorum sanki."

Connie onu dinlerken yüz hatlarının çok düzgün olmamakla beraber Sam'a harika bir çekicilik verdiğini düşündü. Ucu biraz sivri düz burnu güneş yanığı nedeniyle

soyulmuştu. Muzipçe parlayan yeşil gözlerinin kenarlarında kırışıklıklar vardı. Güneşte yer yer sararmış olan kahverengi saçlarını arkada atkuyruğu şeklinde toplamıştı.

Connie gülümsedi. "Anlıyorum ama tarih de aslında senin düşündüğün kadar farklı değil." Parmaklarını Marcy Lamson isminin üzerinde gezdirdi. "Sence Marcy adlı şu kadın iki yabancının 1991 yılında adını bir defterde okuyup hakkında konuştuğunu bilse şaşkınlıktan aklını kaybetmez miydi? Hatta 1991 yılını hayal bile edemezdi o zamanlar herhalde. Bir şekilde ölümsüzlük sağlıyor tarih insanlara. En azından bir zaman, bir şekilde hatırlanıyorsun. Veya birinin dikkatini çekebiliyorsun."

Ve Connie parmaklarını bir kez daha sayfada dolaştırınca gülümseyen bir kadının çok belirgin görüntüsü beliriverdi önündeki defterde. Yüzünde çiller, başında hasır şapka vardı. Yaşlıca bir kadındı ve hafifçe sarkmış gözkapaklarının arkasındaki kısılı mavi gözleri gerçekten de bir şeye neşeyle bakıyordu. Görüntü geldiği gibi kayboldu. Connie bir an için nefes alamadığını hissetti. Resmin gerçeğe o kadar yakın olması sersemletmişti onu. Silkinip toparlanmaya çalıştı. O hayalleri artık sıradan dalıp gitmeler ya da uyanıkken düş görme halleriyle açıklayamayacaktı kendine. Bunlar belirgin şekilde farklıydı; sanki dünyasını ansızın parlak bir selofan kaplıyor, görüntüler öylece değişiveriyordu.

Sam önündeki kitabı kapatıp ellerini başının arkasında birleştirirken, "Haklısın," dedi. Bir şeylerin farklılaştığını anlamamıştı.

Connie parmak uçlarıyla şakaklarına masaj yaparken yaşadığı sorunu birine anlatması gerektiğini düşünüyordu. Grace'ye sormalı, hatta belki bir doktora danışmalıydı. Sesinin düzgün çıkmasına gayret ederek, "Vaktimizi boşa harcadık gibi görünüyor," dedi. "Yardımların için teşekkür

ederim, Sam. Bütün öğleden sonranı harcamak istemezdim."

"Şaka mı yapıyorsun? Şu tonozun bir yere gittiği yok. Ben de zaten hep bu arşive bakmak istemiştim. Ama kontrol etmemiz gereken bir yer daha var: Cemaat katılım kayıtları."

Connie sıkıntıyla içini çekti. "Yapma! O kişi yaşamış biri olsa bile ne doğum kaydı var, ne evlilik, ne de ölüm. Kiliseye katılım kaydı neden olsun ki?"

Sam alayla güler gibi bir ünlem koyuverdi. "Şuna bak hele! Ben de Harvard'ı en iyi okul sanırdım." En alt raftan üç defter çekip masanın üstüne gürültüyle bıraktı. "Sana bir araştırmanın nasıl yapılacağını öğretmediler mi meşhur üniversitede? Hadi bakalım. Bir Cornell mezunu bile bir saatte bitirir bu işi."

Connie ilk cildi alırken gülüyordu. Liz, Cornell'e gitmişti ve her zaman herkese orasının en iyi üniversite olduğunu iddia ederdi. Sam'ın takılmaları endişelerini bir yana itip tekrar çalışma şevki kazanmasını sağlamıştı. Kendini hem öylesine garip hissettiren, hem de çalışmasına yardımcı olan adama bir kez daha gülümsedi. Ve aynı şekilde karşılık aldı.

Bir saat kadar sessizlik içinde çalıştılar, kasabadan gelmiş geçmiş tüm insanların cemaat üyeliklerini incelediler. Bazı isimler üyelikleri onaylanana kadar birkaç kez çıktı karşılarına. Connie o sayfalarda rastladığı çok kişisel, gizli olması gereken bilgiler karşısında burukluk ve hoşnutsuzluk hissetmişti. Genelde o tür arşivlerin donuk söyleminden hoşlanırdı; birbirinden bağımsız görünen kimi olaylar yapboz gibi doğru şekilde bir araya getirildiğinde, tarihin çoktan unuttuğu ama kendisinin her yerde izine rastladığı bir dünyayı tekrar hayata döndürebilirdi. Ancak ortaya çıkarılan resim bazen şaşırtıcı bir zalimliği de beraberinde

taşırdı. Her ne kadar fantezi toplum yapılarından hoşlanan kimi tarihçiler tarafından yüceltilmiş olsalar da, New England koloni dönemi insanları mükemmellikten elbette ki uzak başka kimileri gibi katı ve zarar verici olabilmişti. Dar kafalı, düzenbaz, kendi çıkarları için başkalarını kullanan ve ezen insanlar vardı onların arasında da.

Connie son cilde uzandı. Baştaki boş birkaç sayfayı çevirip kayıt düşülmüş ilk yapraklara ulaştı. Ve kaşları şaşkınlıkla alnının ortasına kadar kalktı. *Aforoz Edilenler* sayfasıydı önündeki.

Sonlara doğru başka birçok boş sayfa olduğundan, bunun hâlâ kullanılan bir defter olduğu kanısına vardı. Son aforoz kaydı 19. yüzyılın ortalarına aitti; Salem Birinci Kilisesi sonraki yıllarda dikkatini daha sığ *doktrinsel* meselelere yöneltmiş olmalıydı. New England cemaatinin büyük kısmı, İç Savaş'a yaklaşılırken azat konularına yoğunlaşmış gibiydi. Cemaatin kendi içindeki anlaşmazlıkların, kölelerin azat edilmesi yanında oldukça önemsiz kalmış olması gerektiğini düşündü Connie. Sayfaları çevirmeye devam etti.

İlk aforoz 1627 yılında kaydedilmişti, ancak sayfanın bir bölümü rutubet aldığından isimler tam okunmuyordu. Birkaç yılda bir düşülmüş tek tük aforoz kayıtları vardı ve hiçbirine neden ya da açıklama yazılmamıştı. Sonraki büyükçe bir grup aforoz olayıysa birkaç yıla yayılmıştı. Bu yoğunluk bir tarihçi tarafından ancak 'antinomi'ye yorulabilirdi. 'Çatışkı' olarak da bilinen bu terim, iki yasanın gerçekte ya da görünüşte birbirleriyle uyuşmazlığını vurguluyor, mantık ve epistemolojide bir paradoksu, çözümsüz bir çelişkiyi tanımlamak için kullanılıyordu. Başka deyişle aynı anda ve görünüşte aynı ölçüde geçerli iki önermenin birbirinin yerine konulamazlığı durumunu ifade ediyordu.

Connie yılı kontrol etti ve tarih bilgisinin en ince süzge-

cinden geçirdi. O dönemde Püriten halk, sadece iyi davranışların Tanrı'nın inayetini kazanmaya yeterli olup olmayacağı tartışmasıyla çalkalanmış ve kilisenin bölünmesine sebep olmuştu. Kayıtlara göre krizin geçmesiyle birlikte aforoz olayları da tekrar birkaç yılda bire inmişti.

Connie son sayfayı çevirdi ve...

"Aman Tanrım!" diye bağırdı kontrolsüz bir sesle. "Selamet Dane'nin kaydının neden başka hiçbir yerde olmadığını şimdi anladım!"

Sam başını incelediği defterden kaldırarak, "Nedenmiş?" diye sordu.

Connie önündeki cildi görmesi için ona doğru itti ve parmağını bir satıra koydu. Uzun bir listenin sonunda 'Sellehmet Dane' yazılıydı. İsmin beceriksiz bir kâtip tarafından yanlış yazıldığı belliydi. "Tarihe bak," dedi.

Yıl 1692 idi. Sam derin bir şaşkınlığa gömülmüştü. Başını kaldırıp açıklama bekler gibi baktı Connie'ye.

"Sam!" Connie uzanıp onun kolunu kavradı. "Selamet Dane bir cadıymış!"

5

Sam bira bardağını uzatırken, "Şunu bir daha anlatsana bana," dedi.

Connie dirseklerini bara dayamıştı ve parmak uçlarıyla alnında trampet çalar gibi tempo tutuyordu. Sam yanındaki tabureye yerleşip birasının köpüğünü yudumladı. Barın öteki ucunda turuncu yelkenci kıyafetleri ve Topsiders botları giymiş bir grup orta yaşlı erkek şakalaşıp gülüyor, Cape Codder kadehlerini tokuşturuyordu. Loş mekânın tavanına yelken yarışı bayrakları, duvarlaraysa güneşe doğru sırıtan gözlüklü bazı adamların kırk yıl önce çekilmiş sepya tonlu fotoğrafları asılmıştı.

Connie annesinin evin anahtarını gönderirken yazdığı mektuptaki sözlerini hatırlayarak, "Burası dünyanın en iyi on yelkenci barından biri," dedi. Grace barı mutlaka görmesi gerektiğini söylemiş, genç kızlığında orada epey vakit geçirip aylaklık ettiğini anlatmıştı. Delikanlıların kulaklarından tutulup bardan dışarı fırlatılmalarına tanık olduğunu, sonra polis eşliğinde evlerine yollandığını falan yazmıştı. Bardaki gürültü seviyesi o döneme kıyasla azalmıştı herhalde ama karşıdaki grup bunu telafi etmek için var gücüyle çalışıyordu.

Connie, Marblehead'a dönerken ani bir kararla Sam'ı da yanında sürükleyerek oraya yönelmişti. Bütün öğleden sonrayı kendisine ayırdığı için bir teşekkür içkisi ikram etmek istemiş, o da gayet doğal şekilde kabul etmişti. Telefonlaşma, kıyafet seçme falan gibi seremoniler yoktu.

Connie genç adamın profilini inceledi. Dudağındaki bira köpüğünü yalıyordu. Cildi temiz ve pürüzsüzdü, gözlerinin kenarındaki gülümseme kırışıkları güneş yanığıyla kalıcılık kazanmıştı.

Sam çenesinin altını kaşıyarak karşıdaki yelkencilere göz attı. "I-ıh... Tarihten söz ediyorum. 17. yüzyıl bilgim biraz paslanmış galiba. Tekrar anlatsana bulduğun şeyi."

"Mmmmm!" diye bir sesle içini çekti Connie ve birasından bir yudum aldı. "Bütün gün o kadar terledim ki..." Kollarını barın üstünde kavuşturdu, öğleden sonranın tüm yorgunluğunu hissederek gevşemeye çalıştı. "Genelde birayı pek sevmem ama bu çok iyi geldi."

"*Connie!*" diyerek dirseğiyle dürttü genç kadını Sam.

Connie'nin bardağı bar masasına götüren eli bir an havada kaldı, sonra göz göze geldiler. "Tamam," dedi gülümseyerek. Yerinde hafifçe dönerek anlatmaya koyuldu: "Tarih diyorduk... Büyük bölümünü biliyorsundur ama anlatayım. Her şey 1692'de, Salem köyünün rahibi Samuel Parris'in kızı Betty'nin hastalanmasıyla başladı. Küçüktü kız, dokuz yaşındaydı ve babası nesi olduğunu anlayamamıştı. Bu rahip aslında tartışmalı bir karakterdi. Halkın yarısı onu desteklerken diğer yarısı maddi taleplerinin çok fazla olduğunu iddia ediyordu. Rahiplik yaptığı yıllar boyunca alışılmadık istekleri olmuştu: bedava odun, rahip lojmanı tahsisi..."

"Rahip lojmanı mı? O yıllarda ve öyle küçük bir yerleşimde!"

Connie gülerek elini Sam'ın koluna koydu. "Değil mi ama? Kim olduğunu zannetmişti acaba? Betty yatağa düştüğünde, Parris çoktan yeterince düşman edinmişti. Köylülerin zaten bir sürü sorunu vardı ve hepsi bıkkındı." Connie birasından bir yudum daha aldı ve "Bugünkünden çok farklı değilmiş anlayacağın," diye şaka yaptı, Sam du-

dağının kenarıyla gülümseyince devam etti. "Her neyse işte... Rahip Parris doktor çağırdı ama kızda bir rahatsızlık bulunamadı."

"Zaten doktorlar o dönemde fazla tanı ve tedavi yöntemi bilmiyordu," dedi Sam.

"Öyle. Zamanlamayla ilgili en kritik durum, bütün bu olayların Bilim Devrimi'nden önce geçmesi. O dönemde henüz bilimsel yöntemler yoktu, yani neden-sonuç ilişkisini bilmiyorlardı. Dünya rastlantısal olayların ve Tanrı'nın takdiri durumların birbirine girerek yaşandığı karmaşık ve anlaşılmaz bir yerdi."

"O yüzden ne zaman tarihi bir dönemde yaşamaya öykünsem, hemen aklıma antibiyotikleri getiririm," dedi Sam muzip bir bakışla. "Devam et."

"Doktorun adı Griggs idi. Tahminim, geçmişte yaptıkları gibi tedavi etmek için kızdan biraz kan akıttığı yönünde ki bu da kızın iyice kötülemesine yol açmış olmalı. Doktorluk o dönemde yeni yeni saygın bir meslek olarak görülmeye başlanıyor ve artık doktorların eğitimden geçmiş olması bekleniyordu. Şu Griggs de belki topu başkasına atarak itibarını korumaya çalışıyordu. Kim bilir? Sonuçta kızı iyileştiremediği için babasına çocuğun hasta olmadığını, büyülenmiş olabileceğini söylüyor. Rahip de bunun üzerine vaaz verirken şeytanın Salem'e geldiğini ve köylülerin günahlarından ötürü kızının cezalandırıldığını iddia ediyor. Şeytanın köyden kovulması gerektiğini söylüyor.

Öte yandan bazı tarihçiler, Parris'in popüleritesini kaybetmesi sebebiyle ve dikkat çekmek için bu iddiaları ortaya attığını söyler. Sonuçta tüm kasaba ahalisi şeytan ve büyüden konuşmaya başlar. Başka bazı kızlar da Betty gibi hastalanır. Rahibin yeğeni Abigail Williams, aynı zamanda evde hizmetçi olarak çalışmaktadır. Hastalanan kızlardan adı tarihçiler tarafından en iyi bilineni Abigail'dir. Hatta

Arthur Miller, *Cadı Kazanı* isimli eserinde onu başkahraman yapmıştır."

"Demek Salem cadı paniği böyle başladı," dedi Sam. "Vay be!"

"Aynen öyle başladı. Sonrasında neler olduğunu biliyoruz. Rahip Parris'in kölesi Tituba kızlara büyü yapmakla suçlandı. Tarihçiler Tituba'nın kökeninden tam emin değil; Afrikalı mı yoksa Kızılderili mi olduğu bilinmiyor. Büyük olasılıkla Barbadoslu. Ama asıl garip olan, kadının her şeyi itiraf etmesi! Şeytanın siyah palto giymiş halde geldiğini, kendisiyle işbirliği yaparsa uçarak yurduna dönebileceğini söylediğini iddia eder."

Connie birasına uzanırken gülümsedi. "Tarihçiler Tituba'nın tarif ettiği şeytanın Parris'e ne kadar benzediğine dikkat çeker. Şaşırtıcı değil aslında. Tituba rahip hakkında ne düşündüğünü ifade etmiş."

Sam gülümsedi. "Rahip köyde başka kimlerin şeytanla işbirliğini kabul ettiğini anlatırsa İsa Mesih'in kendisini affedeceğini söyler. Tituba da hepsi aslında masum olan, fakir ve dilencilikle geçinen birkaç kadının ismini verir. Hastalanan kızlar da Tituba'nın iftiralarını destekler. Kısa sürede olaylar çığırından çıkar. Bunu takip eden birkaç ayda Essex bölgesinde yüzlerce insan büyücülükle suçlanır, yirmi kişi asılır. Hatta Giles Corey adlı birine mahkemeyle anlaşması için baskı yapılır, zavallı adam taşların altında ezilerek işkence görür ve ölür." Bunu söylerken Connie'nin tüyleri ürpermişti.

"Gerçekten berbat bir ölüm," dedi Sam.

"Hikâyeye göre Giles'in son sözleri, 'Daha çok taş koyun' olmuş..." diye mırıldandı Connie. Bakışları dalgınlaşmış, uzakta bir yere takılmış halde birasından bir yudum daha aldı. "Büyük acımasızlık. Düşünsene, adam can verirken birisi bastonunun ucuyla dilini ağzına geri tıkmış."

Connie bu sevimsiz manzaranın gözünün önünden gitmesi için durakladı, sonra silkinip devam etti. "Salem cadı paniğinin neden o kadar hızla yayıldığına dair farklı görüşler ortaya atıldı tabii. 17. yüzyılda New England'da tek tük cadı suçlamaları olmuştu ama bunlar birbirlerinden bağımsızdı; Salem ise hem farklı, hem de en fazla infaza yol açan olaydır. Durumun neden o şekilde kontrolden çıktığını kimse tam olarak açıklayamadı. Ya o küçük kızlar kendilerinden çok daha büyük kadınların, eğitimli erkeklerin üzerinde güç uygulama -ve Püriten hiyerarşisini altüst etme- fırsatı yakalamış olmaktan zevk almıştı ya da işin içinde başka etkenler mevcuttu. Ve bir önemli ayrıntı daha vardı: Cadılıkla suçlanan ve asılan herkes, önce kiliseden aforoz edilmişti."

Connie birasından bir yudum daha alıp devam etti. "Dolayısıyla, kilise kayıtlarına 1692 yılında aforoz edilerek geçmiş olan kişi, bir şekilde cadılık suçlamalarına maruz kalmış demektir. Bir hafta içinde asılmış olması ihtimali de yüksek elbette."

"Ama neden önce aforoz edilmeleri gerekiyordu?" diye sordu Sam.

"Çünkü büyücülük veya cadılık, kiliseye karşı işlenmiş bir suçtu."

"Gerçekten mi?" diye sordu Sam. "Ben daha çok bir din alternatifi olarak düşünmüştüm. Kendi başına bağımsız bir olay gibi yani."

Karşıda oturan yelkencilerden biri yüksek sesle sarışın bir kadın, bir balık, bir de barmeni içeren açık saçık bir fıkra anlatıyordu. Adamların omuzları kahkahayla sarsılıyordu. Fıkrayı duyan ve kendisi de sarışın olan kadın barmense gözlerini hoşnutsuzlukla devirerek bardak kuruluyordu.

"Öyle değildi," diye cevap verdi Connie. "Okuduğum tüm kaynaklara göre 17. yüzyılda cadılık, gerçek bir edim

değildi ve hayali tehdit oluşturuyordu. Rahipler büyücülük meselesinin üzerine çok gitti. Büyücülerin reform öncesi Katolik ibadet sistemlerini ve dualarını kendi amaçları için kullandıklarını iddia ederek bunu kiliseye ve dine saygısızlık olarak gördüler. En önemlisi, insanların ve özellikle kadınların büyü yaparak başkaları üzerinde güç sahibi olmaya çalıştığını iddia ettiler. Püriten düşüncesine göre bu güç sadece Tanrı'ya aitti."

"Yani senin söylediğine göre, büyücülük meselesi kimi toplumsal kaygıların yansımasından kaynaklanıyordu sadece, öyle mi?" dedi Sam, kollarını kavuştururken.

"Evet. Bir toplumsal kaygı nedeniyle asılmak hoş bir şey olmasa gerek."

Sam onu süzdü. "Biranı bitirdin mi?"

"Bitirdim sayılır, neden sordun?"

"Sana göstereceğim bir şey var. Hadi."

Akşamın karanlığına çıktılar. Dik çatılı küçük evlerin arasından düşen gölgeler, çakıllı yolda lacivert su birikintileri olduğu sanısı yaratıyordu. Connie omzundaki ince süvetere biraz daha sarınırken pantolon giymediğine pişman olmuştu. Cambridge'de gökyüzü akşamları garip ve yapay görünümlü parlak bir turunculuğa bürünür, bütün gün ısınan asfalt geceleri sıcaklığını uzunca süre korurdu. Marblehead ise geceleri kuru ve soğuk oluyordu. Evler gölgelere bürünüyor, denizden gelen serin esinti karaya vuruyor, gökteki yıldızlar küçük buz taneleri gibi parlıyordu. Connie gecenin karanlığında Sam'm yanında yürürken, onun varlığını çok yakından hissettiğini düşündü; görülmese de hissedilen bir şey. Parmakları bir ara tesadüfen birbirine değmiş, Sam'm elini tutmak istemişti. Elini hemen cebine sokup bakışlarını yere dikmiş ve yürümeye devam etmişti.

"Şu tonoz işine başlamadan önce Eski Kent'te bazı yenileme projelerinde çalışmıştım," dedi Sam fısıldamaya yakın bir sesle. Öyle konuşması Connie'nin hoşuna gitmişti; o da gecenin sessizliğinden hoşlanıyordu.

"Ne tür işlerdi bunlar?" diye sordu Connie.

"Çoğunlukla topyekun restorasyonlar. Çok sayıda Bostonlu aile eski balıkçı evlerini alıp baştan yapıyor. Birkaç kez zaman içinde binalara yapılan tüm eklemelerin ayıklanması için çağrıldım. Özellikle 1950'lerde ve 60'larda birkaç daireye bölünen binalar için geçerli bu. Evi alan kişi akustiği değiştiren asma tavanları, modern mutfakları falan istemiyor, orijinal kirişlerin detaylarının tekrar ortaya çıkmasını talep ediyor. Evin tarihsel karakterini koruma konusunda bana danışan birkaç aile oldu."

"Bu iyi bir şey, değil mi?" dedi Connie.

"Özellikle benim için iyi elbette, çünkü para kazanmam lazım. Ev sahipleri için de öyle; yenilenmiş güzel bir eve sahip oluyorlar. Bundan sadece evini satan balıkçı ya da ipotek borcunu ödeyemediği için dairesini bankaya kaptıran kişi pek memnun değil." Sam bir an duraladı. "Bu sonuncuyu laf olsun diye söyledim."

"Dert etme, bende çok var öyle fikir."

"Aslında konuyu başka sebeple açmıştım. Restore ettiğim eski evlerden birinde oldukça ilginç bir şeye rastladım. Sana onu göstermek istiyorum."

"Nasıl yani?" diye sordu Connie kaygıyla. "Birilerinin evine mi gireceğiz?"

"Merak etme."

Sağdaki isimsiz ve dar bir sokağa saptı Sam. Sokak öylesine dardı ki bir araba girse birkaç evin kapısını yerinden sökmeden ilerleyemezdi. Binalar alçak ve birbirine çok

yakındı; koyu sarı, parlak kırmızı, patlıcan moru gibi neşeli renklere boyanmışlardı. Pencerelerdeki saksılardan menekşeler, laleler sarkıyordu. Connie bunların geçmişte bir blok uzaktaki büyük bir evin ahırları, at arabası ambarları olabileceğini düşündü.

"Fazla uzakta değil," dedi Sam.

Başka bir köşeyi döndüler ve yine eski ahırlardan dönüştürülmüş evlerin önünden geçtiler. Bunların ikiz bacaları, arduaz çatıları vardı ve birkaçının etrafı hindiba çiçekleriyle bezeli yeşil bahçelerle çevrelenmişti. Yapılar o bölgede birbirlerinden tahta çitlerle veya dağılmaya yüz tutmuş yosunlu taş duvarlarla ayrılıyordu. Connie hepsinin 18. yüzyıl başıyla 19 yüzyıl ortalarına rastlayan bir dönemde yapıldığını, denizcilerin veya kaptanların evleri olduğunu düşündü. Ay ışığı yaprakların yüzeyine ve çimenlere grimsi beyaz bir parlaklık yayıyor, gölgelerin daha da kara görünmesine neden oluyordu. Connie uzaktaki bir şöminede elma ağacı odununun yandığını algıladı ve bu koku ona annesinin Concord'daki mutfağını hatırlattı. Anılar içini burkunca, ertesi gün annesini araması gerektiğini düşündü. Denizci meyhanesine gittiğini anlatacaktı ve Grace de bundan kesinlikle çok hoşlanacaktı. Belki ona gördüğü hayalleri de anlatırdı. Belki.

Sam'ın taş bir duvarın üzerinden atlamaya hazırlanarak onun koluna uzandığını farkedince, "Ne yapıyorsun?" diye sordu şaşkınlıkla. "İnsanların bahçesine hırsız gibi mi gireceğiz?"

"Şşşşşt!" dedi Sam. "Evde olmadıklarından eminim. Yine de parmak ucunda yürümenin zararı olmaz."

Connie kısık bir sesle, "Sam..." diye söylendi bir kez daha. Korkuyor ama bir yandan da heyecan hissediyordu.

"Haydi, gel!" dedi Sam, onun elini sıkıca tutarak.

Bu temas, Connie'nin heyecanını iyice artırmıştı. Sam'in eli yer yer alet tutmaktan sertleşmişti ama genelinde teni yumuşaktı. Ve Connie de o elin kendisini hiç tanımadığı insanların bahçesine sürüklemesine izin verdi.

Sam arada sırada yoklayarak duvar boyunca yürümeye devam etti, sonra yaklaşık altmış santim yüksekliğinde bir granit kütlesinin önünde durdu. Duvar ve yoğun ağaçlar taşı gözlerden gizliyordu ama Connie yine de endişeyle eve bakıp birilerinin gelip gelmediğini kontrol etti. Her an ön verandanın ışığının yanacağını veya birilerinin perdeyi aralayıp onlara bakacağını sanıyordu.

"Bir saniye..." Sam ceplerini karıştırdı. Connie bir hışırtı duydu, sonra da kibritin canlanan alevini gördü. "Tamam," dedi Sam. Kibriti granite olabildiği kadar yaklaştırdı. "Şuna bak."

Connie eğilip kibrit ışığında taşa baktı. Basit bir insan figürü oyulmuştu granitin yüzeyine. Adamın başında şapkaya benzer bir şey vardı ve kollarıyla bacakları dümdüz duruyordu. Sol elinin yanında beş köşeli yıldız, sağ elinin yanında bir hilal, sol ayağının dibinde güneş, onun karşısındaysa yılan vardı. Oyma fazla özenle yapılmamıştı; usta bir elden çıkmadığı belliydi ve yontucu keskisinin izleri taşın sağında solunda hâlâ duruyordu. Acemice yapılmış oymanın üzerinde büyük harflerle kazınmış tek bir kelime vardı: TETRAGRAMMATON.

Connie'nin gözleri baktığı şeyden ne anlam çıkarması gerektiğini bilemez bir ifadeyle irileşmişti. "Bu nedir?" dedi. "En ufak bir fikrim yok."

"Tetragrammaton..."

"Onu biliyorum, Tanrı'nın Tevrat'taki kutsal adı." Connie iç çekerek doğruldu. "Ben bu şeyin neden burada olduğunu ve ismin üstüne neden kazındığını soruyorum."

"Sevgili rasyonel arkadaşım, bu bir sınır taşı." Sam sönen kibriti yere atıp devam etti. "İlk yerleşimcilerin zamanında insanlar arazilerinin sınırlarını çit çekmek zorunda kalmadan belirlemek için köşelere kaya parçaları koyardı. Eğer Eski Kent'te etrafına biraz dikkatli bakınırsan bunlardan çok görürsün. Ev küçük bir arazideyse giriş kapısının hemen yanında bile olabilirler."

"Evet... Galiba böyle bir şeyler görmüştüm. Ya üstüne kazılmış şekil?"

"Taşı onun için görmeni istedim. Restorasyon sırasında duvarın sağlam olup olmadığını incelerken çürümüş bir yaprak yığınının altında buldum bunu. Sonra benzer birkaç taneye daha rastladım ama diğerlerinin üstündeki figürler neredeyse tamamen silinmişti. Bu şimdiye kadar bulduğum en iyi korunmuş olan."

"Ama Tetragrammaton..." diye mırıldandı Connie. "Öyle bir kelimeyi neden bir sınır taşına yazsınlar ki? 'Burası falanca kişiye aittir' demek daha kolay değil mi?"

"Sembolün anlamını tam olarak bilmiyorum ama kötülükleri, nazarı falan def etmek için bir çeşit uğur olarak kullanıldığını düşünüyorum."

"Kötülük mü?" dedi Connie.

"Öyle tahmin ediyorum. O zamanlar birilerinin gerçekten büyüyle uğraşıyor olması bence çok olası. Büyücülük diye bir kavram ortaya çıktıysa, bunun nedeni birilerinin bununla uğraşması olmalı. İnsan, Püriten bile olsa sonuçta insandır. Bu figürün ruhani bir anlamı olmalı. Kasabada insanların korktuğu bir şey vardı bence." Sam bakışlarını Connie'ye sabitledi. "O korku sadece hayali değildi."

Connie tekrar eğilip parmaklarını taştaki şekilde dolaştırdı. Sam'ın söyledikleri mantıklıydı. Ancak incelediği her kaynakta cadılık, Aydınlanma öncesi dünyasının irrasyo-

nelliği içinde insanları korkutan ve o çağın biliminin açıklayamadığı olaylara sebep gösterilmekte kullanılan bir toplumsal element olarak tanımlanmıştı. Elini taştaki adamın yüzünde gezdirirken, Connie'nin benliğini tamamen farklı bir heyecan kaplıyordu. Büyü anlaşılamayan gerçek nedenin yerine dayatılan bir açıklama, sebep-sonuç ilişkilerinin henüz değerlendirilemediği bir dünyanın psikoanalitik çare yöntemi olmayabilirdi. Koloni dönemi insanları için büyü bir *gerçekti*. Bu düşünce bir an soluğunu kesti Connie'nin. Bunun elle tutulur kanıtı tam önünde, çürümüş yaprakların altından çıkan üç yüz yıllık granit parçasının yüzünden ona bakıyordu.

Tam Sam'a cevap verecekti ki evden bir ses geldi. "Kim var orada?" Bir an ağızları açık kalmış halde birbirlerine bakakaldılar.

"Söylemiştim sana!" dedi Connie, onun omzuna hafif bir tokat atarak.

Sam ellerini iki yana açarak bir çocuk haylazlığıyla gülümsedi. Sonra Connie'nin elini kavradı ve oradan gülüşerek kaçtılar.

6

Massachusetts, Salem
Haziran ortası, 1991

Connie, Eski Yunan tarzında inşa edilmiş gösterişli bir yapı olan Salem adliyesinin önünde kollarını kavuşturmuş halde dikilirken orada ne işi olduğunu düşünüyordu. Kavurucu sıcaklar önceki hafta başlamıştı ve tüm kasaba sıcaktan kepenkleri yarı kapalı halde korunmaya çalışıyordu. Dükkânlar ve butikler boştu. Duran okul otobüsünden inen yaz okulu öğrencilerinin kaldırımda el ele koşuşu, asfalttan yükselen ısının dalgalandırdığı hava nedeniyle tam seçilemiyordu.

Connie içerisinin biraz daha serin olacağı umuduyla aralık bırakılmış kapıdan mahkeme binasına girdi. Caddenin sıcağından sonra mermer döşeli giriş holü gerçekten de serin gelmişti ama oldukça loştu. Gözlerinin zayıf ışığa alışması için birkaç saniye bekledi. Girişteki güvenlik masasında kimsenin olmadığını görünce Harvard kimlik kartını gerisingeri cebine koydu. Normalde gayet sıkı idare edilen o New England adliyesinin bile aşırı sıcaklar nedeniyle güvenliği gevşettiği belliydi. Masif meşeden yapılmış bir kapıdan daha geçip hafif küf kokulu koridorda VASİYET ve TASDİK İŞLEMLERİ yazan ok işaretini takip etti.

Gece izinsiz girdikleri bahçeden Sam ile kaçmalarının üzerinden bir hafta geçmişti ve Connie hâlâ onun yanın-

dayken hissettiği heyecanla karışık duyguların etkisi altındaydı. O sabah ankesörlü telefondan Liz ile konuşmuştu ve kafasının karışık olmasını yine hava sıcaklığına bağlamıştı. Zaten sıcak, her zaman engellerdi düzgün düşünmesini.

"Sorununun sıcaklar olduğunu düşünmüyorum," demişti Liz.

"Ah, bilemezsin! Anneannemin evi adeta kaynıyor. Elektrik olmadığından bir vantilatör bile çalıştıramıyorum. Dün akşam küveti soğuk suyla doldurup yarım saat içinde oturdum. Zavallı Arlo da sıcaktan eriyor."

"Her neyse! İlk kez sıcakta kalmıyorsun ya. Bence şu çocuk senin aklını başmdan aldı. İyi bir şey bu."

Connie afallamıştı. Aslmda Liz her zaman Connie'nin kendisine itiraf edemediği durumları açık seçik açıklar ve onu şaşırtırdı. Ve evet, Sam'a karşı değişik bir şeyler hissettiği doğruydu. Üniversitede okurken görüştüğü hoş gençler olmuştu ama bunların hepsi onun yanında görünmekten hoşlanan, arkadaşça davranan ve erkekler kulübünün partilerine davet edip bira ikram etmenin dışına çıkamayan çocuklardı. Connie, Harvardlı genç erkeklerle de kişisel ilişkilerini derinleştirememişti; lisansüstü programınm yoğunluğu nedeniyle sosyalleşemediklerini düşünüyordu. Liz'e göreyse Connie onlara caydırıcı geliyordu. Öte yandan Sam ne ilgisizdi, ne de gözü korkmuş gibi davranıyordu. Onu düşününce dudakları haylazca büküldü. Sam'ın yanında kendini de şaşırtacak kadar rahattı ama bir yandan da heyecan hissediyordu içinde.

Birlikte geçirdikleri günün sonunda gizemli cadısıyla ilgili herhangi bir şey öğrenirse kendisine hemen haber vereceğine dair söz almıştı ondan Sam. Connie de bakışlarını onun gözlerinden kaçırarak başıyla onaylamıştı. O gece onun Salem'e giden son otobüse binişini izleyen Connie,

arka sıralara doğru ilerlerken yavaşlar, hatta bir ara durur gibi olduğunu sezmişti. Sonra Sam el sallamış ve otobüs hareket etmişti. Ve yalnızlık duygusu Connie'nin etrafını bir perde gibi sarmıştı.

Eğer o gün Selamet Dane hakkında bir şey öğrenebilirse, Sam'ın çalıştığı yere uğramak için bahanesi olacaktı. Yeni bulgulara rastlama düşüncesi bile Connie'yi heyecanlandırmaya yetiyordu. O süre içinde Salem cadı mahkemeleri tarihini ikincil kaynaklara bile inecek şekilde taramış ama Selamet Dane ismine rastlamamıştı. Kadm cadılıkla suçlanmışsa bile bunun herhangi bir kaydı yoktu. Öyle bir şeyin nasıl olabildiğini anlamıyordu Connie. Adı hiçbir yerde geçmeyen bir Salem cadısı! Araştırmayı bir an önce derinleştirmenin heyecanıyla adımlarını hızlandırdı.

Vasiyet ve Tasdik İşlemleri şubesinin girişinde büyük bir ahşap masa, üstünde de bir vantilatörle görevliyi çağırmak için kullanıldığı anlaşılan bir zil vardı. Connie uzanıp zile bastı. Tam birisi olup olmadığını anlamak için seslenecekken, arkasından birisinin sert bir tonla, "Evet?" dediğini duydu.

Boşta bulunup sıçradı ve dönünce karşısında saçını topuz yapmış, gözlüklü ve minyon yapılı bir kadın buldu. Üstünde etek, ayaklarında beyaz spor ayakkabı vardı. Kollarını kavuşturmuştu ve dudakları asabi bir ifadeyle birbirine yapışıktı.

"İyi günler," dedi Connie. "Bir vasiyet kaydı incelemek istiyorum."

Connie'nin kıyafetini beğenmeyen bakışlarla süzerek, "Randevunuz var mı?" diye sordu kadın.

Connie tamamen ıssız olan odada bakışlarını dolaştırdı; ortalıkta ne personel vardı ne de randevulu ziyaretçi. Ellerini beline koydu ve kendinden emin bir sesle, "Hayır,

yok," dedi. "Çok meşgul olduğunuz biliyorum ama sadece birkaç dakikanızı alacağım."

Kadın kaşlarını çattı. "Aynen öyle. Yani çok yoğunuz. Sadece randevulu görüşmeler yapıyoruz."

"Öyleyse benim için bir ayrıcalık yapmanızı rica edeceğim." Connie bu politik yaklaşım için kendini sessizce tebrik etti. "Tahminen 1690 yılında yazılmış bir vasiyetnameyi arıyordum."

"Yıla göre değil, isme göre tutuyoruz kayıtları," diye cevapladı kadın ters bir tavırla.

"Anlıyorum," dedi Connie. Çene kasları öfkeyle gerilmeye başlamıştı. "Aynı zamanda yıla göre de kayıt yok mu?"

"Hiç ihtiyaç duyulmadı."

Hiç ihtiyaç duyulmadı. Gelenekselliği ve tekdüzeliği verimliliğin bile üzerinde tutan bildik New England tavrı. Bunun daha açık deyişi, *her zaman böyle yapılageldi* olabilirdi ancak ve Connie akademik araştırmalarını yaparken pek çok kez karşılaşmıştı aynı tutumla. New England bu cümleyi kendisini dış dünyadan koruyan bir zırh gibi kuşanmıştı adeta. Bunu düşündükçe annesinin gençliğindeki asiliğini daha iyi anlıyordu. Bu eski düzen, anneannesinin evinde de değişim ve gelişmeye karşı koyma pahasına devam ediyordu herhalde.

"O halde lütfen bana 'D' ile başlayan isimleri nerede bulabileceğimi gösterir misiniz?" dedi Connie zorlama bir gülümsemeyle.

"Kartoteks şu tarafta," diyerek geniş mekânın kalan her tarafını işaret etti yaşlı kadın, sonra dönüp *Çalışanlar Haricinde Girilmez* yazılı kapıda kayboldu.

"Teşekkürler," dedi Connie boş salonda kendi kendine. Çantasını masaya bırakıp kart kataloguna yöneldi.

Selamet Dane'nin bir kocası var idiyse ve kadın ondan önce öldüyse, tüm varlığı yasal olarak adama kalmıştı. Eğer kadın kocasından uzun yaşadıysa, ailenin mal varlığının üçte biri ona, gerisi çocuklarına kalmış olmalıydı. Hiç evlenmediyse işler biraz daha karışacaktı ama bu da o zamanın şartları için uzak bir ihtimaldi. Cadı mahkemesi sırasında Selamet Dane'nin kaç yaşında olabileceğine dair herhangi bir fikri yoktu Connie'nin. İstatistiklere göre, suçlanan kadınlar genelde kırk ile altmış, yani toplumsal konum açısından güçlü ve etkili oldukları yaşlardaydı. Bunlar genelde birçok açıdan net şekilde farklıydı diğerlerinden. Ya alışılmıştan az çocukları vardı ya da çocuksuzdular; ekonomik olarak da kıyasla daha zor durumdaydılar. Eğer Selamet Dane bu ölçütlere uyuyorsa, orta yaş veya üzerinde, dul ve çocuksuz olma ihtimali yüksekti.

Vasiyetname ve miras evrakları yasal hüküm taşıyan belgeler olduğundan, eskilerle güncel olanlar aynı yerde tutuluyor, tarihi belgeler ayrıca korumaya alınmıyordu. Connie metal dosya dolaplarını inceleyerek *DAM-DANFORTH* isim aralığını buldu ve çekmeceyi açınca yüzüne çarpan toza eşlik eden yüzlerce ince dosyayla karşılaştı. Her dosya bir hayatı temsil ediyordu. Her birinde bir ailenin, kişilerin, ilişkilerinin sırları yatıyordu. Çiftlik arazilerinin gittikçe daha küçük parsellere bölünmesinin hikâyesi oradaydı örneğin. Evlilikle gelen beklentiler veya hayal kırıklıkları da öyle. Connie o tür arşiv araştırmalarında hep biraz anlatımsal dramaya kaçtığının farkındaydı ama bu kez kendisini tekrar şevklendiren şey Sam'ın ilgisi ve heyecanı olmuştu. Dosyaları taramaya başlarken, *'Acaba Marcy Lamson da buralarda bir yerde mi?'* diye düşündü. Parmakları hızla dosyalarda dolaşırken yaşlı kadının gülümseyen yüzü aklına takılıp kalmıştı.

Sonunda DANEFIELD, HAVEY – 12 ARALIK 1934 ve

DANEFIELD, JANICE - 23 ŞUBAT 1888 dosyaları arasına sıkışmış, kenarları kıvrılmış ve oldukça eski bir dosya buldu. Üzerinde sadece S. DANE yazılıydı. Connie ince dosyayı çekip çıkardı ve heyecanla masaya götürdü.

20. yüzyıl vasiyetname dosyalarının başında resmi olduklarını gösteren bir kapak yazısı olurdu ve bu evrak vasiyetnamenin yapılıp imzalandığı tarihi, imzalayan kişilerin isimlerini, büro memurunun adını ve imzasını içerir, ardından sayfalar dolusu açıklama gelirdi. Bu işleyişin benimsenmiş bir yöntem olduğu ve 19. yüzyıla kadar gittiği belliydi. Ama Connie önündeki Dane dosyasını açınca kapak yazısı olmadığını gördü. Dolayısıyla kişinin ölüm yılını bulma ihtimali de yoktu. Selamet Dane'nin 1692'de aforozun ardından idam edildiğini varsaydı Connie, ancak kapak yazısı olmadan bu düşünce kesinleşemezdi. Dosyanın içindeki tek sayfa, 19. yüzyılda yazılmış gibi görünüyordu. Connie kalkıp arşiv görevlisinin kaybolduğu kapıya doğru yürüdü, açıp başını içeriye uzattı. Yaşlı kadın elinde bir aşk romanıyla oturmuş kahvesini yudumluyordu. Connie'nin sesiyle irkildi.

"Affedesiniz... Araştırdığın dosyanın giriş sayfası eksik. Başka bir yere karışmış olabilir mi? Veya vasiyetlerin tarihlerinin kaydedildiği başka bir dosya var mı?"

"Hayır," dedi kadın öfkeli bir bakışla. "Üç yüzyıl içinde her şey olabilir." Sonra konuşmanın bittiğini ima edercesine kahvesini yudumlamaya devam etti.

Connie içini çekerek kapıyı kapattı ve masaya dönüp tek sayfalık miras dökümünü incelemeye başladı. Selamet Dane'nin tüm hayatı ve sahip olduğu şeyler önündeydi. Çantasından defterini çıkarttı, listedekileri aynen not almaya koyuldu. Arşiv görevlisi yaşlı kadın öylesine eski ve narin bir evrakın fotokopisini çekmesine asla izin vermezdi.

Çiftlik evi ve 2 dönüm ekilebilir arazide (Su lekesi) hisse: £ 63
Çeşitli kumaş, örtüler, kıyafetler: £ 13.12
Mobilya: yatak, masa, 6 sandalye, büfe: £ 12.25
Çeşitli demir yemek tenceresi; 90 şilin
Toprak çanak çömlek: 67 şilin
Çeşitli ev eşyası ve gereç: 54 şilin
Cam şişeler: 30 şilin
Ahşap sandık: 22 şilin
İncil, tarifler kitabı: 15 şilin
Çeşitli kitaplar: 12 şilin
1 domuz: £ 1.5
1 inek: £ 2.5
7 tavuk: 34 şilin
Vergi borcu: £ 12.10
Tek lehtar Mercy.

Connie düşüncelere dalarak önündeki dosyaya bir süre baktı. Gözlerini kapatıp Selamet Dane'nin içinde yaşadığı sade ve kasvetli mekânları hayal etmeye çalıştı. Önce 17. yüzyılın alışılmış mimarisine sahip bir ev getirdi gözünün önüne: Zemin ahşap, tavanda kirişler, duvarda büyük bir ocaklı şömine. Sonra belgedeki eşyaları bir ressam gibi hayalindeki eve yerleştirdi.

Selamet dul olmalıydı, çünkü belgede kocadan bahsedilmiyordu. Connie bu kez de yaşlıca bir kadını ocağın önüne yerleştirdi. Kadının ekonomik durumu çok iyi değildi, çünkü arazinin sadece bir bölümü ona aitti. Ev eşyaları vardı ama değerli sayılacak bir varlığa sahip değildi. O zaman için zenginlik ölçütü olan çatal bıçak takımı veya

kalaylı bakır kaplar listeye geçmemişti. Mobilyaların en az kumaşlar kadar değerli olduğu dikkatini çekmişti; iyi kaliteydiler anlaşılan ama buna rağmen ciddi bir para takdir edilmemişti. Sandalyeler hakkında fazla bilgi olmadığına göre kumaş kaplı değillerdi. Listede ne halı vardı ne de kilim türü bir şey. Tüm bunlardan yola çıkarak Connie, kadının yanında durduğu örtüsüz tahta bir masa, sade sandalyeler, basit çanak çömlek, ateşte kaynayan demir bir tencere ve halısız bir oda tablosu çizdi hayalinde. Odanın yanında belki bir mekân daha vardı ve onun ötesinde de yatak odası olmalıydı. Dört sütunlu bir yatak, el işi örtüler, kuş tüyü şilte. En değerli eşya o yataktı. Connie bu görüntüye bazı çiçekler ve şifalı otlar da ekledi.

Sonra evden çıkarak bahçeye geçti, oraya da yeşil sebze, fasulye ve birkaç meyve ağacı yerleştirdi. Evin yan tarafında kesilmiş odun olmalıydı. Selamet Dane odunları ya kendi kesiyor ya da başka bir aileyle takas ediyor olmalıydı. Terekede belirtilen hayvanlar için çekilmiş ahşap bir çit hayal etti. Domuzun siyah beyaz lekeleri, sarkık kulakları vardı. İnek için de arka tarafta küçük bir ahır. Resim, ortada gezinip eşelenen tavuklarla tamamlandı.

Bu tablo Selamet Dane'yi yalnız fakat kendine yeten bir kadm olarak gösteriyordu. Kendi gıda gereksinimini karşılayabilir, yumurta, peynir ve elde işlediği kumaşları komşularına satabilirdi. Doğum veya ölüm kayıtları olmadan yaşını kestirmek imkânsızdı. Miras kaydında Mercy isimli tek bir çocuktan söz edilmişti. Öyleyse genç bir dul da olabilirdi. Belki tekrar evlenip başka çocuk doğurmaya fırsat bulamadan idam edilmişti. Mercy'in babası varsa, o zaman çoğu malın çocuğa değil babaya kalmış olması gerekirdi. Belki de Mercy ergenliğe ulaşmış ama henüz evlenmemiş bir genç kadındı ve o yüzden miras kendisine kalmıştı. Selamet'in evinin o döneme göre içinde çok az nüfus barındırdığını düşündü Connie. Kaşlarını çatarak kendini

zorladı ama iki kadından oluşan ev halkının gündelik yaşamına dair fazla şey hayal edemedi.

Cam şişeler de ayrı bir meseleydi. 'Çeşitli ev gereçleri' başlığı altında değil de ayrı bir satır halinde yazılmalarından, sayılarının fazla olduğu sonucuna varmıştı Connie. Değişik büyüklükte, çok sayıda cam şişeyi önce oturma odasında hayal etmeye çalıştı ama görüntü hiçbir anlam ifade etmedi. Sonra bazısını masaya, bazısını dolaplara yerleştirdi, yine tatminkâr bir tablo çizemedi. Çenesini ellerine dayamış halde listeyi tekrar inceledi. Hayalindeki kadın ona gülümsüyordu.

"Bayan?" diye seslendi kulağının dibinde bir kadın.

"Evet?" dedi Connie, rahatsız edilmesine içerleyerek.

Arşiv görevlisi kadın kollarını göğsünde kavuşturmuş, olduğundan daha iri gözükmeye çalışır gibi başında dikiliyordu. Görüntüsünün Connie'yi etkilemediğini anlayınca sivri burnuyla duvar saatini gösterdi ve "Yarım saat sonra kapatıyoruz," demekle yetindi.

"Teşekkür ederim, benim de işim bitmek üzere," dedi Connie. Kadının bir kez daha kapıda kaybolmasını izledi.

Miras belgesiyle ilgili kendisini rahatsız eden ama ne olduğunu çıkaramadığı bir şey vardı. Alt dudağını ısırarak bulmacayı çözmeye çabaladı. Vergi oranı doğru görünüyordu; emlak değeri fazla yüksek veya düşük değildi. Hayvanların sayısı beklediği kadardı. Kitaplar mı? Çoğu Püriten ailenin kitapları olurdu. Roman değil, Boston'da satılan dinsel içerikli yapıtlar ve İncil olurdu bunlar.

"İncil ve tarif kitabı..." diye yüksek sesle okudu.

Tarif kitabı mı?

Connie bu ifadeyi biraz açıklayacak mürekkep izi, sözcük kalıntısı gibi bir şeyler ararcasına yüzünü kâğıda yaklaştırdı. Tarif kitabı. Kütük defteri falan gibi mi yani? Ne

tür tarifler vardı kitapta? Selamet Dane başka bir işle daha mı uğraşıyordu? Connie gözleri alabildiğine açılmış halde düşünüyor, hayalindeki kadın da elleri belinde, sabırsız bir ifadeyle bekliyordu.

Connie kelimeyi tekrarlamaya başladı; bir kelimenin tam doğru yazılmama veya doğru okunmama durumunu yakalayabilmek için bazen yararlı olurdu bu yöntem. Bir çağrışım oluşmuştu ama tam şekillendiremiyordu.

Tarif...

Tarife...

Tahrif...

Bir anda gerçek açık ve kesin şekilde beyninde belirdi, hayretle nefesini tuttu.

Arşiv görevlisi kadın aynı anda ışıkları söndürdü.

Salem, Massachusetts
Temmuz ortası, 1682

"Bu ağaç ziyadesiyle rahat," diye mırıldandı küçük kız. Sırtını ağacın geniş gövdesine dayadı, ayaklarını üstünde oturduğu kalın dalın iki yanından aşağı sallandırdı ve bileklerine vuran esintinin tadını çıkardı. Yükseklerde hava biraz daha serindi. Rüzgâr biraz daha sertleşince saçları dağıldı, önlüğü havalandı. Küçük kız kıkırdadı, sonra ellerini ağzına bastırarak ses çıkarmamaya çalıştı.

Yerden yüksekteki yoğun dalların ve yaprakların korumasıyla kimse tarafından görülmüyor ama aşağıda olup bitenleri keyifle izleyebiliyordu. Başında hasır şapkasıyla bahçesinde çömelmiş halde çalışan komşuları Zevce James'i görebiliyordu. Zevç James'in kıvrılarak rıhtıma inen patika yolda katırıyla gittiğini bile görüyordu oradan. Zevce James doğrularak ellerini sıkıntıyla beline dayayıp gerindi, bunu izleyen küçük kız yine kıkırdadı.

Babasının odun kesişinden gelen ritmik sesleri de duyuyordu: Güm! Baltanın havaya kalkarken çıkardığı ıslık... Sonra tekrar güm! Ve kesilen odunun, yığının üstüne fırlatılmasından doğan ses. Küçük kız yaprakların kendisini gizlediğini bilmesine rağmen yakalanmamak için sessiz kalmaya çalıştı. Rahibin önceki hafta verdiği vaazda haylaz çocuklar hakkında söylediklerinden beri tüm gözler kasabanın çocuklarına çevrilmişti. Bunu hatırlayan küçük kız yüzünü asarak başını öne eğdi.

Karnı açlıktan guruldamaya başlayınca sesin duyulmaması için ellerini oraya bastırdı. Bir tutam saç yakalayıp

parmağında çevirirken türlü yemekler hayal ediyordu. Dalında oturduğu elma ağacının çiçekleri birkaç hafta önce dökülmüştü ama elmalar hâlâ küçük birer tomurcuk halindeydi. Bunlardan birini kopartmadan yaprağıyla birlikte avucuna aldı. Annesinin arkadaşları arasında onun bitkilere ve çiçeklere olan *el yatkınlığı* övgüyle konuşuluyordu ve o laflardan ötürü duyduğu gurur kızı utandırıyordu. *'Kendinle böyle gurur duymak günahtır!'* diye düşünürken bakışlarını tomurcuğa odakladı. Karnının tekrar guruldamasıyla birlikte iyice yoğunlaştı, istek ve azmin elinden adeta akarak tomurcuğa geçtiğini hissetti. Küçük hayat damlası gözlerinin önünde büyümeye ve kabarmaya başladı, o ana kadar gördüğü en büyük tomurcuk halini aldı, sonra renk değiştirdi. Soluk yeşil olan minik meyve koyu kırmızıya dönüştü, kocaman bir elma halini aldıktan sonra birden dalından kopup yere düşerek parçalandı.

Odunları parçalayan baltanın gürültüsü kesildi. "Mercy!" diye seslenen bir erkek sesi duyuldu. Küçük kız birkaç saniye sonra yaprakların arasından kendisine bakan babasının güneşte bronzlaşmış yüzünü gördü ve yüzünü astı. Babasının kızacağını düşünerek kaygılanıyordu ama o gülümsemişti. Yüzündeki çizgiler şimdi daha belirgindi. Aşağıya inmesini işaret etti kızına. Mercy dallara tutunarak, önlüğü ve eteği açılarak bir daldan diğerine geçti, sonra yerdeki parçalanmış elmanın yakınında bir yere atladı.

Babası kollarını kavuşturmuş halde bakıyordu ona. "Bezelye toplanması lazım ama sen ağaçta aylaklık yapıyorsun." Küçük kız başını öne eğerken söze devam etti. "Ben aynı şeyi yapsam, yemek pişireceğimiz odunları kesmek yerine orada burada gezsem ne olur?"

Kız önce hafifçe omuz silkti, sonra ayağının ucuyla toprakta bir daire çizdi.

"Mercy?" diye üsteleyerek cevap bekledi babası.

"Özür dilerim baba!" dedi kız fısıldar gibi.

"Hadi öyleyse." Adam elini kızın omzuna usulca koydu. "İşe koyul artık." Küçük kızın birkaç saat önce ağacın dibinde unuttuğu hasır sepeti işaret ettikten sonra baltasını alıp odun yığınının başına döndü. Mercy çabucak sepetini aldı ve evin arkasındaki sebze bahçesine yöneldi.

Oldukça sıcak bir gündü; kalın elbisesi içinde rahatsızdı kız. Yine de bir şarkı mırıldanarak bezelyeleri sepetine atmaya başladı. Bahçenin sonuna yaklaşırken bir sebzenin dibinde alacalı, toprak rengi bir kuyruk gördü. Bunun uyuklayan bir köpeğe ait olduğunu anlayınca yaklaşıp yanına çömeldi ve "Selam, köpek..." dedi.

Köpek kocaman bir esnemeyle cevap verip kedi gibi gerininceMercy, onun yerinde olmak istediğini düşündü. Köpeği gölgelikte çıplak yatıp keyif yaparken onun sıcaktan kavrulan mutfakta annesiyle bezelye ayıklıyor olması gayet uygundu doğrusu.

"Me-eeee-rcy!" diye bir sesleniş duyuldu.

"Sebze bahçesinde, Selamet!" diye bağırdı babası odunluktan.

Mercy çabucak kalkıp üstünü düzeltti, sepetini alarak eve girdi. Bezelyeleri mutfağın ortasındaki masanın üstüne bıraktı. Sabahtan beri yanmakta olan ocak, mutfağı daha da ısıtmıştı. Pencerelerin üçü de açık olmasına rağmen içeriye giren hava yetersizdi. Sıcak ve buğulu mutfakta gözlerini birkaç kez kırpıştırması gerekti küçük Mercy'in. Sonra bezelyeleri ayıklamak için masanın yanındaki sandalyeye tırmandı.

Annesi ellerini önlüğüne silerek mutfağa girerken, "Sonunda geldin demek!" diye söylendi öfkeli bir sesle.

Aslında yumuşak ve sıcak olan hatları son bir hafta içinde sertleşmiş, yüzü sanki biraz incelmişti. Mercy bunun nedenini anlayamıyordu. Annesinin her zaman gülümse-

meye hazır dudakları artık sinirli ve gergin gözüküyordu. Her an patlamaya hazır bir hali vardı sanki. O da zaten bundan korktuğu için annesinden biraz uzak durmaya başlamıştı; bazen ağaçta saklanıyordu, bazen dolabın arkasına kaçıyordu, bazen de köpeğiyle birlikte James'lerin mısır tarlasına gidiyordu.

"Bezelyeleri ayıklıyorum, anne," dedi parmakları hızla çalışırken.

Annesi onu bir süre izledikten sonra, "Ayıklıyorsun, görüyorum" diye mırıldanarak iç geçirdi ve dönüp dikkatini ocağın kenarındaki tuğla fırında pişen ekmeğe verdi.

Bir süre sessizlik içinde işlerini yaptılar. Dışarıdan odun kesme gürültüleri duyuluyordu. Toprak renkli köpek de mutfağa geldi ve masanın altına uzandı. Onun ardından kapı açıldı, oldukça iri yapılı bir kadın içeriye girip anneyle kızına doğru yaklaştı.

"Hayırlı günler, Selamet," dedi kadm iyice yüksek bir sesle. Örgü bonesinin üstüne hasır şapka giymişti.

Mercy'e yaklaşıp bezelye sepetinin yanına küçük bir bohça koyunca Selamet içten ve sıcacık bir gülümsemeyle baktı ona. "Sana da hayırlı günler, Sarah," dedi, ardından da selam vermesi gerektiğini hatırlatmak için işaret parmağıyla Mercy'in sırtını dürttü.

"Hayırlı günler, Zevce Bartlett..." dedi Mercy acıyla burnunu kırıştırarak. Sarah Bartlett'in iyi biri olduğunu bilmesine rağmen onun yanında hep tedirginlik hissetmişti. Fazlasıyla iri bedeni Mercy'e kendini olduğundan daha küçük hissettirirdi. Kadın gülümseyerek onun küçük elini okşadı.

"Biraz elma şırası alır mısın?" diye sordu Selamet masadaki testiye uzanırken. "Çok bunaltıcı bir sıcak var bugün."

Sarah eliyle istemediğini işaret ederek, "Sıcak çok önemli değil ama teşekkür ederim," dedi ve hasır şapkasını çıkardı.

"Buzağı nasıl oldu?" diye sordu Selamet. "Bana idrarını getirdin mi?"

"Getirdim." Kuşağındaki cebe elini attı. "İnatçı hayvan, annesinin memesini emmek istemiyor. Kocam aslında ondan ümidi kesmemizin daha iyi olduğunu söylüyor ama ben güçlü bir hayvan olduğunu görüyorum."

Sarah cebinden içi sarı sıvıyla dolu küçük bir kavanoz çıkartıp masaya koydu. Selamet şişeyi alarak küçük pencereden sızan güneş ışığına tuttu, kaşlarını çatarak hafifçe çalkaladı. Kavanozdaki sıvı ışıkta parlıyordu.

Selamet pencerenin önüne yürürken Sarah da küçük kıza döndü. "Söyle bakalım Mercy, sence annene ne getirdim?" Küçük kız umursamazca omuz silkince bohçanın kenarını küçük kızın görebileceği kadar araladı.

"Mavi böğürtlen!" diye çığlık attı Mercy ellerini çırparak. Bazen köpeği ile gezerken mavi böğürtlen çalılarına rastlıyordu ama kuşlar meyveleri çoktan bitirmiş oluyordu. O kocaman kadın hakkında az önce düşündüklerinden utanç duydu; Sarah Bartlett'in cüssesine ve her daim yüksek çıkan sesine rağmen dünyanın en iyi insanı olduğuna inanıvermişti.

Selamet elinde tuttuğu buzağı idrarıyla dolu kavanozu masanın üstüne bırakıp Sarah'a gülümsedi. "Sarah! Mavi böğürtlen en sevdiği meyvedir. Çok teşekkür ederiz. Buzağına gelince... Başka bir karışım deneyeceğiz."

Dolabın alt çekmesinden kalın bir kitap çıkartıp masanın üzerine koydu ve açtı. Kitaba eğilerek ince parmaklarıyla sayfaları çevirmeye, sessizce okumaya başladı.

"Meyveleri oğlum topladı," dedi Sarah. "Hepinize de sevgilerini yolladı."

Mutfağı tekrar sessizlik kapladı. Selamet sayfaları çevirirken Mercy de ayaklarını sandalyenin ayağına hafif hafif

vurarak tempo tutmaya başladı. Bir yandan da bezelye ayıklıyordu.

Sarah bir sohbet konusu bulmak amacıyla bakışlarını odada dolaştırdı. "Şu Petford konusu çok tatsız," diye söze girince Mercy annesinin gerildiğini, bakışlarının bulutlandığını gördü. "Jüridekilerin yarısı işe yaramaz adamlar; Mary Oliver'in ne olduğunu zaten herkes biliyor." Kadını ciddiye almadığını vurgular şekilde güldü. "Peter Petford'a gelince..." İşaret parmağını havaya kaldırdı. "O adamın kafası karmakarışık."

Selamet doğrulup kollarını göğsünde kavuşturdu ve kısık bir sesle, "Tek evladını kaybetti," dedi. "Tanrı'nın takdiri bazen bizi değiştirebiliyor." Kavanozun kapağını açıp içine birkaç çivi koydu ve kapattıktan sonra ocaktaki ateşe attı. Ardından dönüp tavandan sarkan kurutulmuş otlar arasmda gereksindiği türü aramaya başladı. Bulunca bir tutam kopardı ve onları da ateşe attı. Odayı küflenmiş odunu çağrıştıran keskin ve ekşi bir koku kapladı. Selamet bunları yaparken sessizce bir takım sözler mırıldanıyordu.

Annesini şifacılık yaparken izlediği zamanlar vücudunu kaplayan heyecan küçük kızı yine etkisi altına almıştı. Hangi şifalı otları kullandığını bilmiyordu ama Zevce Sarah gittikten sonra bunu annesine soracaktı.

"Sen şu Martha Petford'u tanıyor muydun, Mercy?" diye sordu Sarah fakat Selamet'in başını olumsuz anlamda sallaması üzerine devam etmedi. Kekeleyerek konuyu değiştirdi. "Of, of! Bu kadar kötü koktuğuna göre karışım bu sefer işe yarayacak sanırım."

Selamet zoraki bir gülümsemeyle karşılık verdikten sonra Sarah'ın meyveleri getirdiği bohçaya bir takım kurutulmuş şifalı ot sardı. "Bunları dövüp toz haline getir, çiğ yumurta ve su kattıktan sonra ateşte pişirerek pelte haline getir. Lapayı ineğin memesine sür. Buzağı bu sefer memeyi alacaktır."

Sarah paketi alırken yüzünde belirgin bir rahatlama vardı. "Bir çare bulacağını biliyordum," diyerek paketi cebine koydu. "Kocama da söyledim. Yöredeki tüm şifacılar arasında kimse Selamethanım Dane gibi olamaz." Sarah gülümsedi ama Selamet'in yüzündeki sıkıntılı ifadeyi görünce sustu. Şapkasını alıp kapıya yönelirken, "Herkes bunun böyle olduğunu biliyor," dedi. Çıkmadan önce duraksadı, dönerek elini Selamet'in omzuna koydu ve devam etti. "Bak Selamet, kendini kötü hissetme. Senin bir çocuğa zarar vereceğine kimse inanmaz. Hakkındaki bu saçma konuşmalar yakında biter, gider." Selamet'in omzunu hafifçe sıktı, küçük kızı başıyla selamlayıp evden çıktı.

Sarah gittikten sonra Nathaniel girdi içeriye. Gömleği terden sırılsıklam olmuştu, kolları kir içindeydi ve etine kıymıklar batmıştı. Kucağında bir yığın odun vardı. Bunları ocağın yanına götürüp bıraktı. Mercy babasının küçük ağaç kaçamağını annesine söylemesinden korkuyordu, çünkü kadıncağızın yüzü sinirden gerilmiş, hatları bembeyaz olmuştu. Mercy annesinin duyacağı bir şikâyete en ağır cezayı vereceğini düşünüyordu. Aceleyle bezelye ayıklamaya devam ederek göze girmeye çalıştı.

"Yolun sonunda gördüğüm Zevce Bartlett miydi?" diye sordu Nathaniel yüzünü ve ellerini yıkarken.

"Evet," dedi Selamet. Sonraki sözler boğazına takılınca, "Ah Nathaniel!" diyerek hıçkırıklara boğuldu, başını hemen ona sarılan Nathaniel'in boynuna dayayıp ağlamaya devam etti.

"Tamam, geçti..." diyerek karısını sakinleştirmeye çalıştı Nathaniel.

Mercy onları irileşmiş gözlerle izlerken, daha önce annesini ağlarken görmediğini farketti.

7

Marblehead, Masachusetts
Haziran ortası, 1991

Connie giriş holünde duralayıp üst katı bakışlarıyla tararken, omzundaki çantayı gürültüyle yere bıraktı. Öğleden sonra güneşi, pencereleri örten sarmaşıkların arasından bile süzülerek çam döşeme tahtalarına benek benek yansıyordu. Connie arşivde araştırma yaparken öğle sıcağı ahşap kaplamalara, duvar boyalarına, hatta duvarların yalıtım amaçlı at kılına kadar işlemiş, evin her tarafı iyice ısınmıştı. En fazla da giriş holünde hissediliyordu sıcaklık. Bu yüzden eve her girişinde Connie'nin orada bir an duralayıp, alışması gerekiyordu. Ancak o gün kafasındaki kuram evin sıcaklığıyla adeta kaynaşarak ona enerji vermiş, uyanıklılık ve dikkat yaratmıştı. Öncelikle oturma odasındaki kitaplardan başlaması gerekiyordu araştırmaya. Merdivenin yanından geçerken taban tahtalarının arasından uzamış bir mantara özellikle bastı, soğuk ve nemli bitkinin ayağının altında parçalanışı hoşuna gitti.

Grace'nin ender olarak anlattıklarına göre dedesi Lemuel, liseden sonra okumamış basit bir adamdı. Tüm hayatını Marblehead'da geçirmişti. Bir ayakkabı işçisinin oğluydu ve yegâne eğlencesi hafta sonları Cat Adası yakınındaki liman ağzında ıstakoz avlamaktı. Oturma odasındaki şöminenin üzerinde onu Radcliff Üniversitesi'nin ana

kapısının önünde kızına sarılmış halde gösteren, rengi zaman içinde iyice solmuş olan resmi asılıydı. Grace'nin beyaz eldivenlerinden ve küçük şapkasından resmin 1962 yılında çekildiği belliydi. Üniversiteye gitmek için evden ayrıldığı yıldı bu.

Connie o tarafa yürüyüp parmaklarının ucuyla resme dokundu ve annesinin neden dedesi hakkında o kadar az şey anlattığını bir kez daha düşündü. Onun nasıl öldüğünü bile bilmiyordu. Tek bildiği, bir kaza sonucunda gelen ani ölüm olduğuydu bunun. Connie bir an için annesinin pek parlak olmayan üniversite hayatının Lemuel'in ani yok oluşuyla ilgisi olup olmadığını merak etti. Sophia ile eşi arasında tampon görevi yapan bir şey sökülüp gitmişti sanki.

Lemuel hakkındaki tahminleri doğruysa, raflardaki kitapların hepsi anneannesine ait olmalıydı. Connie o ana dek Selamet Dane adının neden o evde ortaya çıktığına fazla kafa yormamıştı, çünkü Yankee geleneğinde biraz bile kullanılabilir durumda olan hiçbir şey atılmazdı. Dolayısıyla uzak ya da yakın akrabalardan gelen bir sürü döküntü birikir dururdu evlerde. Öte yandan, Selamet Dane'nin ismi anneannesinin eski İncil'inde ortaya çıktığına göre, kadının hayatıyla ilgili başka ipuçları da olabilirdi orada. En azından Connie öyle olacağını umuyordu. Belki anneannesinin İncil'i, miras belgesinde sözü edilen İncil'in ta kendisiydi! Connie ellerini beline koyup kütüphanenin önüne geçti ve kitapların isimlerini taramaya başladı. Arlo gelip patilerini bacağına dayayınca eğilerek kahverengi kulaklarını okşadı.

"Seninle konuştuğumuz gibi bahçe yılanını yakaladın mı bakalım?" diye sordu köpeğe. "Evde sürüngenlerin dolaşması gerçekten iğrenç. Bu işe bir el atsan iyi olur." Köpek hiç aldırmadan koltuğa zıplayıp oturdu.

Connie içini çekerek kitaplara döndü. En kalın ciltle başlamaya karar verdi. Tarifler kitabı İncil ile beraber geçiyordu belgede. Eğer, evde bulduğu İncil belgedekiyse, o zaman tarifler kitabı da aşağı yukarı onun büyüklüğünde olmalıydı. En alt raftaki kitapların hepsi, büyük, eski ve ağır görünüyordu. Bunların ilki, anahtarı içinde bulduğu İncil'di. 1619 yılı İngiltere baskısına benziyordu. Bazı sayfalarının ucu rutubetle birbirine yapışmıştı. Aynı rafta iki İncil daha vardı: 1752 ve 1866 baskıları. 19. yüzyıl İncil'inin kapağının içine Lemuel'in aile ağacını gösteren bir sayfa eklenmişti. Tamamı Marblehead doğumlu olan bir aile idi bu. Diğeriyse bir Matta İncili idi ve içine tığ işiyle yapılmış sayfa ayracı koyulmuştu. Connie bunların ardından iki tane mezmurlar kitabı inceledi. Sonrakiyse Salem limanından gübre ve pekmez ticareti yapan bir geminin kaptanına aitti.

Sıra sonunda kiliseye ait olduğu anlaşılan 1940 baskısı bir dua kitabına gelmişti. Anneannesi kiliseden çıkarken onu cebine koyup eve mi getirmişti yani? Connie inanmakta güçlük çeker gibi başını sallayarak çalıntı kitabı yerine koymaya çalıştı ama yapamadı. Elini bir fare ölüsü ya da hamam böceği kabuğuna dokunma korkusuyla ciltlerin arasına sokarak kitabın girmesini engelleyen şeyi yokladı. Tutup çıkarttığı şey, mısır yapraklarından yapılmış bir bebekti. Bez bir elbise dikilmiş, bir iplik sıkılarak kafa oluşturulmuş, boya kalemiyle gülen bir yüz çizilmişti.

"Tuhaf," diye mırıldandı küçük bebeği incelerken. Birden elinde bir acı hissetti ve parmağının kanadığını gördü. "Ahh!" dedi yüksek sesle.

Yakından bakınca, bebeğin elbisesine takılı duran, ipliği hâlâ üstünde olan bir dikiş iğnesi gördü. Ayağa kalkıp bebeği şöminenin üzerine, annesiyle dedesinin resminin yanına koydu. Somurtarak baktı o şeye. Turuncu kalemle

çizilmiş bir gülümseme karşılık verdi buna. Grace'nin oyuncağı olamayacak kadar eskiydi ama nispeten daha güncel olan kitapların arkasına saklanmıştı. Belki de anneannesinin çocukluk oyuncağı idi; annesi bulup oynamış, sonra kitaplığa saklamıştı. O akşam arayıp sorabilirdi. Grace evdeyse tabii.

Bir saat kadar kitapları inceledi. New England orta sınıfının rağbet ettiği, kitap kulüplerinin seçtiği türden ve tekrar tekrar okunmaktan aşınmış kitaplar buldu. Birkaç tane 19. yüzyıl tarih kitabı, sayısal bulmaca kitapları, briç, yatçılık, bahçecilik üzerine bir takım kitaplar ve tabii ki *Roma İmparatorluğunun Yükselişi ve Düşüşü*. Elindeki 17. yüzyıl İncil'i dışında kuramını doğrulayacak bir şey bulamamıştı.

Gözlerini oturma odasında gezdirdi; önce pencerenin içindeki ölü bitkilere odakladı bakışlarını, ardından Chippendale tarzı yazı masasına. Sonra birden sırtı dikleşti ve masaya koşarak ellerini ne aradığını bilmeksizin antika kiraz ağacının yüzünde dolaştırdı. Bulduğu eski anahtarın açacağı gizli bir çekmece olabilirdi masada. Anahtarı evdeki bazı dolaplarda denemiş, ancak hiçbirine uyduramamıştı. O tür yazı masalarınınsa üst taraflarında önemli evrakları saklamak için yapılmış, kapağı yukarıya açılan gizli bir bölmeleri olurdu. Araştırmaya başlayınca parmakları yazı tablasının altında bir çıkıntıya rastladı ve nabzı hızlandı. Gizli bir çekmece mi? Connie hemen dizlerinin ve ellerinin üstüne çöküp masanın altına girdi. Çekmece filan yoktu. Sadece acemice yapılmış bir tamiratla köşeye çakılmış desteğin çıkıntısı gelmişti eline. Güldü kendi kendine. Saçmalıktı bu! Masada elbette ki gizli bölme filan yoktu. Eski bakkal fişleri, anneannesinin yazdığı bazı küçük notlar ve ucu kopuk bir silgi. Hepsi o kadar.

Güneş yavaş yavaş pencereden çekilmeye başlamıştı. Solgunlaşan akşamüstü ışığında Connie, evin köşelerinde

her zaman göremediği hareketler oluyormuş hissine kapılıyordu. Başını o yöne çevirdiğinde kıpırtı kayboluyordu sanki. Fareydi herhalde ama kurduğu kapanların hepsini boş buluyordu.

Hava hızla kararmaya başlamıştı ve birazdan aramayı sürdürmek için çok geç olacaktı. Connie evin sanki bir an önce akşam olması için acele ettiği hissine kapıldı. Akşam olunca kimse bir şeyler arayamayacak, sırlar ortaya çıkmayacaktı. Yemek odasındaki ocak rafından kibrit alıp gaz lambasını yaktı. Fitili ayarlayarak alevin düzgün çıkmasını sağladı. Odada bir sürü dolap ve duvarlarda da tabak çanak için raflar vardı. Connie henüz oraları temizleme fırsatı bulamamıştı. Gaz lambasını aynı zamanda ocak görevi yapan şömineye götürdü. Boş ocakta sallanan askı demirine ve kancalara baktı. İlk inşa edildiğinde o ocak evin en önemli yeri olmalıydı. Dibinde hâlâ temizlenmemiş ama yıllardır soğuk olan küller vardı. Gaz lambasını ocağın kenarına koyup dirseğini şöminenin alınlığına dayadı.

Parmağını geçtiği yerde iz bırakarak tozlu tabak rafında gezdirdi. Tüm o tabakları yıkayıp kutulara koyması, sonra da bir şekilde satması gerekiyordu. Bu sevimsiz işi düşünmek onu yormaya yetmişti. Karanlık iyice çöküp evi her zamanki garip sessizlik sararken dik arkalıklı siyah mutfak sandalyelerinden birini çekip oturdu, çenesini ellerine dayadı. Karşı duvarda, içlerinde kurumuş bitkilerle tavandan sarkan iki saksının arasında açık mavi gözlü ve kızıl saçlı bir kadının resmi asılıydı. 1830'lar tarzı düşük omuzlu, dar belli bir elbise giymiş olan kadın ona adeta gülümseyerek bakıyordu.

"Neye bakıyorsun öyle?" diye sordu Connie resme. Elbette cevap gelmedi. Ama onun yerine iki küçük pati tırmanmaya çalışarak dizlerini yokladı. Arlo burnunu onun kolunun altına sokmaya çalışıyordu. Connie minik köpe-

ğin gözlerinin içine bakarak, "Bence de bu harika bir fikir," dedi ve ayağa kalktı.

Günün sıcağı Eski Kent, Marblehead'daki diğer binaları da anlaşılan fazlasıyla kavuruyordu. Connie telefon kulübelerinin olduğu caddeye ulaştığında, kasaba merkezinin insan kaynadığını gördü. Dondurmacı, klimanın tadını çıkaran gençlerle tıka basa doluydu. Yolun sonundaki İtalyan restoranının kapısı açıktı ve içerinin cümbüş sesleri taşıyordu. Dondurmacıdaki gençlerin ebeveynleri de o restoranın barında toplanmıştı herhalde. Televizyonda beysbol maçı seyrediyor, takımları için tezahürat yapıyorlardı. Bir grup genç kaykaylarıyla hızla geçince, Arlo korkup Connie'nin arkasına saklandı.

"Korkak," dedi Connie köpeğe. Telefon kulübesinin kapısını açtı, havlusunu omzuna attı ve New Mexico numarasını çevirdi.

Annesinin telefonu ilk çalışta açmasına şaşırdı. "Anne?"

"Connie!" dedi Grace Goodwin neşeli bir sesle. "İyi ki evdesin; seni yakaladığıma sevindim."

"*Ben* seni aradım, anne," dedi Connie kendine tutamayıp.

"Tatlım benim! Her zaman dil ve imlaya önem verirsin, değil mi? Nasıl gidiyor? Evi nasıl buldun? Yerleştin mi?" Grace meseleye her zamanki gibi alabildiğine iyimser yaklaşıyordu. Annesinin o özelliği ilkgençlik yıllarında Connie'yi tarifsiz rahatsız ederdi. Ama şimdi hoşuna gidiyordu. Kendi kendine gülümsediğini farketti.

"Evet, teşekkür ederim. Ama haklıymışsın. Ev gerçekten harabe gibi. Açıkçası hâlâ ayakta olmasına bile şaşıyorum. Bahçe de tamamen yabani otlarla kaplı."

"Evet... Anneannen işlerin eski tarz yapılmasını severdi. Şu vergi meselesi için de aynı şey geçerli sanırım. Bana asıl *senin* orayı nasıl bulduğunu anlat."

"Burası... Değişik. En azından Cambridge'ye benzemediğini söyleyebilirim."

"Kesinlikle haklısın!" diye onayladı kızını Grace.

Connie onun neler yaptığını, nasıl olup da o akşam telefonun hemen yakınında olduğunu merak etti. Gözlerini kapatıp kerpiç evinin tavanı kirişli oturma odasını hayal etmeye çalıştı. Grace'yi Mission tarzı koltuğuna gömülmüş, kot pantolonun paçaları dizlerine kadar kıvrılmış, ayakları aromatik karışımlı suyla dolu tasa daldırılmış halde otururken gözünün önüne getirdi. Farkında olmadan ayaklarını kıpırdatınca tabanlarının sızladığını hissetti.

Telefonun kordonuyla oynayarak, "Neler yaptın bugün?" diye sordu.

"Bildiğin şeyler. Hanımlar grubuyla çölde yürüyüşe çıktık. Dört saat boyunca kayalara tırmanıp, indik. Ben de nedense espadril giymişim. Ne aptalım, değil mi? Plansızlığın bu kadarına pes!"

Connie gülümsedi. Onu koltukta oturur halde gözünde canlandırırken doğru tahminde bulunmuştu demek. "Anne..." diyerek asıl konuya girmeye hazırlandı. "Selamet Dane isminde birini tanıyor musun?"

"Kim?" diye sordu Grace ilgisiz bir sesle.

Connie onun gözlerini yumup başını koltuğun yumuşak arkalığına dayadığını tahmin etti. Santa Fe'de günbatımı saatleri olmalıydı. Caddede bisiklete binen on yaşlarındaki bir oğlan dikkatsiz davranınca bir kamyonetin lastiklerini öttürerek durmasına neden oldu. Sürücü kolunu camdan çıkararak çocuğa veriştirdi. Arlo kulübenin camını dışarıdan tırmalamaya başlamıştı. Connie ona uslu durup beklemesini işaret etti.

"Anneannemin İncil'inin içindeki küçük bir anahtara saklanmış kâğıtta buldum bu ismi," dedi Connie. "Kadının Salem cadı mahkemelerine karıştığını tahmin ediyorum. Bu akşamüstü evde başka ipucu aradım ama bir şey bulamadım. Senin bildiğin..." Annesinin hafifçe güldüğünü duyunca susmuştu. Karşıdan gelen yumuşak kıkırdamalar bir süre devam etti.

"Ah güzel kızım! Senin şu tarih tutkun yok mu! Dur, kızma hemen..." Ama Connie çoktan öfkelenmeye başlamıştı. Annesi aldırmadan devam etti. "Hiç farkettin mi bilmem ama günümüzde yaşayan insanları tanımaya çalışmak sana o kadar zor geliyor ki çoktan ölüp gitmiş olanları araştırıp öğrenmek istiyorsun. Bugüne yoğunlaşmalısın. Beni bırak da asıl senin nasıl olduğunu anlat."

Connie'nin gözleri alev alev olmuştu; bir an telefonu annesinin yüzüne kapamayı bile düşündü. Sonra yatışmaya çalışarak, "Anne..." dedi, "bu benim işim. Araştırma yapıyorum ve *nasıl* olduğum buna bağlı."

"Saçmalama," dedi Grace onun öfkesini umursamayan bir sesle. "Başka bir şeyler olduğunu hissettim ben. *Rengin* farklı bugün."

Grace bu sözlerle aurasının değiştiğini kastediyordu ki bu da Connie'yi nedense her zamankinden fazla rahatsız etmişti. Gözlerini sıkıca yumup içinden 10'a kadar saymaya koyuldu.

"Erkek meselesi mi?" diye sordu Grace.

"Aslında..." Ansızın gevşer gibi olmuştu. "Buraya geldiğimden beri çok canlı hayaller görüyorum gündüz gözüyle," dedi Connie. "Görüntüler geliyor, sonrasında başıma bir ağrı saplanıyor. Belki bir doktora görünmem gerek."

"Doktora ihtiyacın yok," dedi Grace. Sesinde şaşkınlık ya da kaygı yoktu. "Neler görüyorsun?"

"Çoğunlukla anneannemi. Bazen de Lemuel Dede'yi. Bu özellikle garip, çünkü sen ondan hiç söz etmezdin." Grace bir an cevap vermeyince Connie o konuyu açtığına pişman oldu. Lemuel'den söz etmenin annesini üzeceğini her nasılsa biliyordu.

"Ah, dedeni tanısan çok severdin," dedi Grace hüzünlü bir sesle. "Seni fazla anlayamazdı ama beni de anlamadı zaten. Yine de çok sever, sana deli olurdu, eminim. Onu düşünüyor olman beni mutlu etti."

Connie yutkundu ve az önce annesine kızdığı için üzüldü. Grace'nin kendini ifade etme şekli biraz değişikti, o kadar. Oysa söz vermişti kendine; annesinin *gerçekte* söylemek istediği şeylere önem verecekti, bunu nasıl ya da hangi tarz yaptığına değil.

"Hepsi bu değil anne..." diye tekrar başladı söze ama Grace onu dinlemedi.

"*Aura* hakkında bilmen gerekenler var, kızım. Bazen bir şeyin veya bir konunun üzerinde uzun süre takılı kalırlar. Senin gibi sezgileri kuvvetli insanlar auraların geride bıraktığını hissederler. Çok belirgin ve spesifik olabilir bunlar. Sen de zaten her zaman sezgileri kuvvetli bir kızdın."

Connie annesinin onu övmesinden hoşlandı ama bir taraftan da öfke duydu. *Aura!* Konu hep buydu. Connie fazla mesai yapan bir hayal gücü olduğunu, yalnızlığı psikolojisini zorlayacak düzeylere çekebildiğini ve bu yalnızlık nedeniyle gerçekte olmayan şeyler gördüğünü kabul etmeye bir derece hazırdı. Ama hepsi o kadar! *Aura* mı? Hayır.

"Artık kapatmam lazım, anne," dedi. "Burada fena bir sıcak dalgası var ve bu telefon kulübesi beni kavuruyor."

"Bir erkek meselesi olmadığına emin misin? Biriyle mi tanıştın? Eğer öyleyse, bana anlatabilirsin." Grace'nin sesi temkinliydi bu kez.

"Kapatmam *gerek*," diye tekrarladı Connie sözcükleri vurgulayarak. "Tekrar ararım. Umarım sen de telefonu açarsın."

Grace bunun üzerine gülmeye başladı ve Connie de gülümsedi. Tam telefonu kapatacakken, "Seni seviyorum anne," deyip bekledi.

"Ben de seni seviyorum tatlım. Pazar günü ara istersen."

"Arayacağım." Connie'nin yanakları kızarmıştı.

Arlo yanında hırıltılı nefesler alırken, Marblehead limanının batısındaki açıktaki yüzme salına uzanan ahşap iskeleyi parmaklarının ucuna basarak geçti Connie. Sal bir zincirle kayaya bağlanmıştı. Akşamüstü çöken sıcak nemle iyice ağırlaşarak, ısının daha serin deniz havasıyla buluştuğu yerde elle tutulacak yoğunlukta bir sise dönüşmüştü. Sala ulaştığında o sis geride bıraktığı iskeleyi perde gibi kapatmıştı ve orada tamamen yalnız olduğu hissi veriyordu.

Connie elindeki havluyu yere bıraktı, Arlo da hemen onun üstüne oturup gerindi. Köpeğin tüyleri ayın ışığı altında alacalı griye çalan siyah gibi algılanıyor, aynı tonlardaki ahşap platformda seçilmesini zorlaştırıyordu.

Genç kadın duralayıp tuzlu deniz havasını içine çekti. Yelkenlilerin çelik halatlarının çıkardığı boğuk metalik sese kulak kabartarak teknelerin aşağı yukarı yirmi metre kadar uzakta olduğunu düşündü. Küçük dalgalar salın kenarlarına hafif şapırtılarla çarpıyordu. Rahatlayarak iç geçirdi; gün boyu kirlenen tişörtünü, bacakları kesilerek şorta dönüştürülmüş kotunu çıkarttı ve karanlıkta iç çamaşırlarıyla kaldı. Tenini bir anda saran sis onu rahatlamıştı. Usulca suya kaydı. Tuzlu su bedenini boğan sıcaklıktan ve tüm sızılarından kurtulup rahatlamasını sağlamıştı. Denizin

sessizliğinde bir süre yavaşça yüzdü; çocukluğunda Walden Gölü'ne çıplak girdiği geceleri hatırladı. Biraz ileride durup geriye bakınca salın siste gözden kaybolduğunu gördü. Aldırmadan bu kez de sırtüstü yüzmeye başladı. Durgun suyun yüzeyinde kayan küçük bir ada gibiydi.

Connie iyice rahatladı ve annesini aramakla iyi yaptığını düşündü. Biraz sinirlenmiş olsa da onunla konuşmak rahatlamasını sağlamıştı. Bir an duraladı; ona yelkenci barına gittiğini söylemeyi unutmuştu! Gülümseyince tuzlu deniz suyu dudak kıvrımlarını doldurdu. Pazar günü arayıp annesine orayı anlatacaktı. Elini kaldırıp sisi tutmaya çalıştı.

Ve o sırada sisin ardından gelen bir havlama duydu. Başını kaldırıp birkaç kulaç attı ve "Arlo!" diye seslendi. Bir mutluluk mırıltısı geldi, sonra bir şeyin suya düşmesinden doğan sesi duydu. Hemen sala doğru yüzmeye başladı. Sisi yarıp geçiyordu sanki ama az sonra sudaki hareketlilikten yakınlarında yüzen birinin daha olduğunu anladı. "Arlo?" diye seslenerek kollarını uzattı.

Ve eli bir şeye çarpınca geri kaçtı.

"Dikkat etsene biraz!" diye bağırdı birisi. Connie şaşkınlıkla hafif bir çığlık atınca bir erkek sesi, "Connie?" dedi.

Connie usulca yaklaştı ve sisin içindeki siluetin tek koluyla sala tutunduğunu gördü. Tepesinde de salın üstünden kuyruğunu sallayan Arlo duruyordu.

"Sam?"

"Merhaba," dedi Sam ve saldan ayrılıp ona doğru yüzmeye başladı.

Connie gülmeye başladı. "Sen ne arıyorsun burada?"

Sam önemli bir sır verir gibi, "Yüzüyorum," dedi. "Bunu bildim; bir tane daha sor."

Connie onun yüzüne bir avuç su sıçrattı. "Neden burada yüzüyorsun? Sen öbür kasabada yaşamıyor musun?"

"Salem limanını hiç görmedin herhalde. O kadar kirli ki suya girdiğin anda alev alabilirsin. Yüzmek için hep buraya gelirim." Sam suya dalıp çıktı ve saçlarını geriye itti. Yüzünden süzülen sular ve burun halkası ay ışığında parlıyordu. Connie o şeyi ne kadardır taktığını merak etti. Aslında erkeklerin takı kullanmasından nefret ederdi ama Sam'da farklı görünüyordu: Sıradışı ve tehlikeli.

"Arlo ile tanıştım az önce," dedi Sam. "İyi bir köpeğe benziyor. En azından ısırmadı. Ama havlunu çalmama o kadar kolay izin vereceğini sanmıyorum."

"Vermez." Connie muzipçe gülümsedi sonra saldan uzaklaşarak yavaş kulaçlarla yüzmeye başladı.

Sam onu takip etti ve yan yana yüzerlerken, "Anlat bakalım, en sevdiğin cadıyla ilgili gelişme var mı?" diye sordu Sam,

Connie ayaklarını vurarak onun üzerine su sıçrattı.

"Hey, bu ne içindi durup dururken?"

"Hava bu kadar sıcakken iş konuştuğun için. Ve tekrar yapmaktan çekinmem."

"Tamam. İş konuşmak yok." Sam belli etmeden iki yana bakarak yavaşça Connie'ye yaklaştı.

Connie'nin beyaz omuzları limanın kapkara sularından ışıldayarak yükseldi, saçları başının etrafında geniş bir yelpaze gibi açıldı.

Sam kısık bir sesle, "Aslında böyle karanlıkta yüzmek tehlikeli olabilir, biliyor musun?" dedi.

"Nedenmiş o?" diye sordu Connie aynı kısık sesle.

"Mürekkepbalığı."

Connie kaşlarını kaldırdı. "Mürekkepbalığı, öyle mi?"

"Evet. Zehirli Kuzey Amerika mürekkep balığı. Sadece sisli gecelerde avlanırlar. Bacağına dokunan bir şey olursa..." Sam iyice yaklaşıp, "artık çok geç demektir," diye fısıldadı.

Connie dizlerine dokunan ayak parmaklarını hissedince elini suya sokup onun ayağını yakaladı ve olanca gücüyle yukarıya çekti. "Ben galiba birini yakaladım!" diye bağırdı.

Dengesini kaybeden Sam, sırtüstü suya battı ama hâlâ gülüyordu. Connie onun ayağını bırakmadan devam etti, "Aaa, bu mürekkep balığının üstünde dövmeler var."

Sam kollarını kullanarak batmamaya çalışıyordu ve sonunda ayağını kurtarıp Connie'ye esaslı bir su kütlesi gönderdi.

Connie'nin havlusunun üstünde yatan Arlo su şapırtılarını, kahkahaları ve bağrışmaları dinliyordu.

"Bittin sen, Cornell bebesi."

"Önce beni yakalaman lazım, Hartley!"

Kahkahalar dinip konuşmalar tekrar fısıltı düzeyine inince Arlo başını patilerinin üstüne koyup beklemeye devam etti ve ay ışığının solgun bir renk kattığı siste yavaş yavaş görünmez oldu.

8

Cambridge, Massachusetts
Haziran sonu, 1991

Connie, Harvard Fakülte Kulübü'nün daracık kadınlar tuvaletindeki aynanın karşısında durmuş saçını örüyor ve derli toplu görüneceğini umuyordu. Bitirince nasıl olduğuna baktı ve saçlarının başının üstünde fazla kabardığını gördü.

Örgüyü çözerken, "Öf be!" diye söylendi. Saç fırçasını sudan geçirip kafa derisini yüzmek ister gibi sertçe saçlarının arasına daldırdı. Düzgün giyimli olma ve kendinden emin görünme sanatını hiç öğrenememişti. Seçkin giyinmesinin beklendiği ortamlara endişe içinde katılır, kıyafetlerin görünmez tuzaklarında kaybolacakmış hissine kapılırdı.

Saçını tekrar örerken soluğunun altından bir şeyler mırıldanıyordu. Profesör Chilton neden onunla öğle yemeğinde buluşmak istemişti ki? Fakültedeki bürosunda görüşebilirlerdi. Adam öğrencilerini oraya ya kutlama için davet ederdi ya da sinir bozmak için.

Connie saç örgüsünü ucuna bandı takıp arkaya atarken, "Aptal!" dedi kendi kendine. Aynada görüntüsüne baktı. Fonda mor bir orkide vazosu vardı ve onun önündeki mavi gözlü kız da zevk ve modadan uzak çiçekli bir elbise giymiş, ciddi görünümün kendisini kurtaracağını umarak

çok hafif bir makyaj yapmıştı. Ayağına her zamanki sandaletler yerine zarif Mary Jane stili ayakkabılar giymişti, omzundaki çantaysa her zamanki gündelik şeydi. Connie içini çekti. Liz'den başka bir çanta ödünç almayı akıl edememişti.

"Saçmalığa bak!" dedi. Durumu mu yoksa elbisesini mi kastettiğinden emin değildi. Belki her ikisi de. Saatine baktı, tuvalette yeterince vakit harcadığına karar verdi ve çıktı.

Lisansüstü öğrencileri Harvard Fakülte Kulübü'nün okuma salonuna girmeye hiç yeltenmez, Connie de bunun nedenini merak ederdi. Okuyan insanı çeken bir yer olmalıydı. Rahat ve geniş koltuklar, ahşap kolları cilalanmış deri sandalyeler, kimi yerde tek tek, kimi yerde alçak kokteyl masalarının etrafına dağılmıştı. Yerdeki halıların rengi güneşten ve yıllar boyu üstlerinde gezen mokasenlerle iyice solup açılmıştı. Mekân uzun zaman önce göçüp gitmiş olan Harvard destekçilerinin duvarlardaki resimlerden bakan gözleri tarafından korunuyordu. Mobilya cilası, kahve ve özel pipo tütünü kokularının karışımıyla insana güven aşılayan bir havası vardı. Ve tüm bunlara rağmen öğrenciler oradan uzak duruyordu. Salonun seçkin havasının bulaşıcı ve zehirli olmasından korkuyorlardı sanki.

O öğleden sonra havadaki tatlımsı tütün kokusu, büyükbaba saatinin önündeki kanepede oturmuş, sarı metalik gözlükleriyle gazete okuyan beyaz saçlı adamdan yükseliyordu. Gazeteyi hışırdatıyor, pipoyu ağzından hiç çıkarmadan havaya duman üflüyordu. Connie profesörü beklemek üzere salonun karşı tarafına geçti.

Profesör Chilton'a öğrendiklerini anlatacak olmak onu çok heyecanlandırıyordu. Hoca çok şaşıracaktı! Dudaklarında muzip bir gülümsemeyle bir sandalyeye oturdu ve bacağını sallamaya başladı.

Birisi, "Bayan Goodwin?" deyince boşta bulunup sıçradı. Garsonun yanına geldiğini duymamıştı.

"Evet?" dedi.

"Profesör Chilton kendisine yemek salonunda katılmanızı rica etti." Adamın yüzünde sadece Connie'nin görebileceği belli belirsiz bir sırıtma vardı. *'Gelip sizi yemek salonuna kendisi götürecek değildi herhalde,'* der gibiydi.

"Öyleyse oraya geçeyim," dedi Connie.

"Nasıl isterseniz, Bayan Goodwin."

Yemek salonunun perdeleri öğleden sonra güneşine karşı kapatılmıştı ve gözlerinin Manning Chilton'un oturduğu locaya benzer girintideki masayı seçmesi için Connie'nin bir süre beklemesi gerekti. Chilton, o yaklaşırken çantasına sokuşturduğu kalın bir kitap okuyordu: *Ahlaki Saflık İçin Simya Uygulamaları.*

"Connie, kızım" dedi onu görünce hafifçe ayağa kalkarak.

'Kızım fasılları yine başlıyor,' diye geçirdi içinden Connie. Danışmanının elini sıkarken rahatsızlığını geniş bir gülümsemeyle gizledi ve garsonun oturması için tuttuğu sandalyeye yerleşti.

"Bugün bana katılabilmene çok memnun oldum. James'den menü isteyelim mi, yoksa ne ısmarlamak istediğini biliyor musun?"

Garson James, Connie'nin yanında ayakta bekliyordu ve tek kaşı onu çağırmaya geldiği zamanki gibi alaycı bir ifadeyle hafifçe kalkmıştı.

"Evet..." dedi Connie zaman kazanmaya çalışarak. Şatafatlı yemek salonu, bembeyaz kolalı örtüler, tereyağı bıçakları kendini iyiden iyiye rahatsız hissetmesine neden olmuştu. Çoğu lisansüstü öğrencisi, fakültenin bölüm toplantılarından artan ıvır zıvır yemeklerle yaşardı. O ve Liz

de önceki dönem tarih bölümünün yeni öğrencilerine verilen resepsiyondan aşırdıkları peynir tepsisini günlerce paylaşmıştı. Öyle bir ganimet bulunmadığı zamanlar da yemekhaneye gidip her gün çıkan domates soslu makarna ve ton balığıyla beslenirlerdi. '*Çoğumuzun kemik hastalıklarına falan uğramaması mucize!*' diye geçirdi içinden ve sonra Chilton'a henüz cevap vermemiş olduğunu farketti. "Menüyü görebilir miyim lütfen?" diye sorarken, Chilton ile James arasındaki boşluğa doğru konuşmuştu.

Uzatılan deri kaplı büyük menüyü açtığında, kırmızıyla basılmış yemek isimleri ve açıklamalar yabancı dilde yazılmış gibi göründü gözüne. Daha yakından baktı... Gerçekten öyleydi; tüm menü Fransızcaydı.

"Sanırım sadece tavuk alacağım," dedi Connie. James menüyü alıp kaybolurken listede tavuklu bir yemeğin olduğunu umuyordu.

"Şimdi..." diye söze başladı Chilton. Ellerini heyecan verici bir şeyler beklediğini gösterir gibi ovuşturuyordu. "Bana şu yeni keşfini anlat."

Connie kendisiyle alay edip etmediğini anlamak için yüzüne baktı ama Chilton gayet ciddiydi. "Mükemmel ve özgün birincil kaynağımı buldum," dedi. "Aslında bu tam doğru değil. Mükemmel ve eşsiz kaynağımın *var olduğuna* dair delil buldum."

Chilton anlatmasını emreder gibi kollarını masaya dayayarak öne eğildi.

Connie onun sözünü kesmesine fırsat vermeden hızla olanları anlattı. Selamet Dane'nin ismini Salem kilisesinin ve Halk Evi'nin arşivlerinde arayışını Sam'ı konuya hiç karıştırmadan aktardı. Söz sürekli dönüp dolaşıp o garip isimli kadına gelince Chilton yüzünü asıyordu ama bir şey söylemedi. Connie son olarak Salem veraset dairesindeki araştırmasından ve Selamet Dane'nin terekesinden söz etti.

"Tüm bunlarla nereye varmak istediğini duymayı sabırla bekliyorum," dedi Chilton nihayet onun sözünü keserek. "Şu ana kadar sadece arşivlerde yaptığın uzun araştırmaların sonucunda ne kadar az şey bulabildiğini anlattın."

Connie profesörün rahatsız edici tepkisini kolaylıkla görmezden geldi, çünkü azmi ve heyecanı yeterince baskındı. "Bu tereke biraz kafamı karıştırdı doğrusu," diye devam etti. "Mirasta İncil'in ve tarif kitabının neden diğer kitaplarla birlikte değil de ayrı bir kalemde yazıldığını anlayamadım. Sıradan bir defter nasıl oluyor da diğer aile yadigârları kadar değerli kabul ediliyordu?" Connie duralayıp suyundan bir yudum aldı.

James o sırada elinde tabaklarla belirerek üzerinden buhar yükselen tavuk fricasse'yi Connie'nin, somon balığını da Chilton'un önüne koydu ve "Başka bir arzunuz var mıydı, efendim?" diye sordu.

Chilton dönüp kendisine sorar gibi bakınca Connie, hayır anlamında başını salladı. "Şimdilik bu kadar, James. Teşekkür ederim."

Connie de hafifçe gülümsedi ve James yanlarından ayrılırken belli etmeden gözlerini devirdi ve "Selamet adlı kadın, tüm malını kızı Mercy'e bırakmıştı," diye devam etti. "Tarifler kitabı o kadar önemli idiyse, Mercy'in mirasında da adı geçiyor olmalıydı." Connie elindeki çatalı sallayarak konuşuyordu.

Bunu gören Chilton'un yüzünde onaylamayan bir bakış belirdi. "Haklısın," dedi tabağındaki balığı bıçakla dürtükleyerek.

"Şimdi burası önemli: Mercy ile ilgili herhangi bir kayıt bulamadım. Belgelerin bazıları o zamandan bu yana kaybolmuş olabilir elbette. Ama asıl garip olan, miras terekesi haricinde Mercy ile ilgili tek bir kaydın bile olmaması. İşte o zaman meseleye çok dar açıdan baktığımı anladım."

"Nasıl yani?" diye sordu Chilton.

"*Mercy* der misiniz?"

"Anlayamadım?"

"Profesör Chilton, sizin eski tarz Brahmin aksanınız var." Connie bunu söylerken haddini aşmadığını umuyordu. Aksanı olan kişiler bunun farkında mıydı acaba? '*Umarım Chilton'un mizah anlayışı iyidir,*' diye geçirdi içinden. Gerçi geride kalan yıllarda bu umudunu destekleyen bir ipucu olmamıştı ama... "Lütfen, rica etsem?" diye tekrarladı.

"Mahcy" dedi Chilton.

"Evet! 'R'yi düşürdünüz ve 'e'yi de 'a' gibi yuvarladınız. Şimdi lütfen M-a-r-c-y yazılımlı ismi tekrar söyler misiniz?"

"Mahcy," dedi Chilton yine.

"Ev-vvet!" Connie çatalı havada biraz daha geniş bir daire çizecek şekilde sallayarak. "İmlâ kılavuzları ve sözlükler kullanılmaya başlamadan önce *Mercy* ve *Marcy* yazılış olarak aynı isimdi!" Masadaki salata kasesinden biraz salata alarak zevkle çiğnedi.

Chilton genç kadının heyecanına ve şevkine gülümsedi. Connie de sonunda hocasmm saygısını kazanmaktan mutluydu. Devam etti. "Marcy Dane olarak aramaya başlayınca bir sürü kayıt buldum. Hatta bu isim Salem Birinci Kilisesi'nde araştırma yaparken birkaç kez karşıma çıkmıştı ama ben bunun o Mercy olabileceğini düşünmemiştim."

"Nasıl çıkmıştı karşına?" dedi Chilton.

"Doğum tarihi kaydedilmiş olmasa da yaşamı boyunca Marblehead Birinci Kilisesi'nin cemaatindeymiş. Salem'den Lamson soyadlı biriyle evlenmiş. Adamın tam ismini henüz bulamadım. 1715 yılında bir mahkemede işi olmuş ve 1763'te ölmüş. Onun da miras ve tereke kaydı var."

Bir yudum su daha içmek için duraladı, o arada göz ucuyla Chilton'un artık tüm dikkatini anlattıklarına verdiğini, ancak bunlarla nereye varacağından emin olmadığını gördü.

"Sonra?" dedi Chilton.

"Lamson, mirasmda Selamet Dane'den kalan evin yanı sıra bir de kitap bırakmış: Tarif kitabı."

"Başka bir kitap mı bu?" dedi Chilton.

"Ben de bunu merak ettim. Ama kasabada biraz dolaşıp araştırınca ilginç kültürel materyallere rastladım." Sam'ın bulduğu arazi sınır taşını, üstündeki şekillerle yazıyı anlattı. Ve elbette yine Sam'dan söz etmedi. Onu konunun dışında bırakmasının başarısını paylaşmak istememesinden mi, yoksa gizli tutma eğiliminden mi kaynaklandığını kestiremiyordu. Aslında onu her düşünüşünde içini sıcaklık kaplıyor ve bu duyguyu sadece kendine saklamak istiyordu. Her zamanki ciddi ve sıkıcı giysilerine bürünmüş olan Chilton'un karşısında bile Sam'ı düşünmek, Connie'nin kendinden daha emin, daha gururlu bir duruş sergilemesini sağlıyordu. Bunu farkedince gülümsedi.

"Ne demek istediğini tam anlayamıyorum, Connie," dedi Chilton. "Sınır taşının o kitapla ne ilgisi var?"

"Henüz bitirmedim." Çünkü o sırada tabağındaki tavuğu bitirmekle meşguldü. "Sınır taşı büyücülüğün gerçek hayattaki varlığını gösteriyor. Şimdi... Selamet Dane hakkındaki bilgilerimizi yoklayalım. 1692'de Salem'de aforoz edilmişti."

"Püritenlikte aforoz alışılmadık bir uygulama değildi," dedi Chilton.

"Birisi cadılıkla suçlanıp hüküm verildiğinde, önce aforoz edilirdi." Connie çatalını gürültüyle tabağa bırakınca Chilton'un dudaklarında bir gülümseme belirdi. "Ben de

şöyle düşünmeye başladım, eğer Püriten kültüründe sınır işareti gibi büyüyle ilintili bir nesne var idiyse, o zaman başka delillerin de olması gerekir. Örneğin ya tarifler kitabı basit bir yemek kitabı falan değilse?"

Chilton yorum yapmadan bekledi.

"Mercy'in kendi miras belgesini bulunca bundan emin oldum. Anneden kızma kalan ve miras belgesinde ayrı bir kalemde geçen kitabın nasıl bir içeriği olabilirdi? Bir tarifler kitabıysa, o tarifler ilaç yapımını içeriyor ve kitabın sahibi büyücülük suçlamalarıyla asılmışsa..."

Chilton'un yüzüne ve gülümsemesine şaşkınlıkla karışık bir memnuniyet yansımıştı. Connie daha önce gülümserken Chilton'un dişlerini göstermediğini farketti. Ve "Bu ancak bir büyü kitabı olabilirdi," diyerek sözlerini noktaladı.

Chilton ona bu kez farklı şekilde gülümsedi; gözlerinde soğuk ama ışıltılı bakışlar vardı.

9

Marblehead, Massachusetts
Haziran sonu, 1991

"Nereye takalım istersiniz?" diye sordu adam elindeki alet çantasını kapının önüne gürültüyle bırakırken.

Eşikte duran Connie, "Emin değilim," dedi gülümseyerek. "Herkes genelde nereye koyduruyor."

"Tek bir tane olduğunda mı?" Adam başını havalandırmak için beysbol kepini çıkarıp takarken bir an için saçsız başı gözükmüştü. "Giriş holüne."

"Tamam, biz de öyle yapalım." Connie onu içeriye buyur etti. "İçecek bir şey alır mısınız? Kahve falan?"

"Bir bira iyi olur aslında."

Connie bir an durakladı, sonra omuz silkti. *'Neden olmasın?'* diye geçirdi içinden, *'Hava insanın canına okuyor.'* "Hemen getireyim," dedi adama.

"Ben dışarıdayım."

Connie mutfaktaki antika buz sandığını açtı ve elini içindeki sulanmış buza soktu. İnanılmaz bir hızla buz tüketiyordu. Durup bekledi bir an; buzdan yükselen soğuk havanın yüzüne çarpması hoşuna gidiyordu. *'Aslında her seferinde bunu yapmasan buz çok daha uzun dayanacak,'* dedi kendi kendine, sonra birayı alıp dışarıya çıktı.

Adamı sebze bahçesinin önünde, alet çantası açık ve diz çökmüş halde buldu. Gevşemiş kiremitlerden birini çıkartıp yere koymuştu ve şimdi de uzunca bir tel kabloyu açmakla meşguldü. "Sizde bunlardan bir tane varmış daha önceden," dedi.

Connie birayı onun yanına koydu. Arlo gelip adamm ayakkabılarını koklamış, gerekli tetkiki yaptıktan sonra gölgedeki yerine dönüp, uzanmıştı.

"Öyle mi? Sonra ne olmuş?"

"Sökülmüş," diye cevap verdi usta kerpetenle bir şeyler yaparken.

"Haa!" dedi Connie anlamış gibi. Sonra ellerini cebine sokup onun çalışmasını seyretmeye koyuldu.

"Bu iş biraz zaman alabilir," dedi adam Connie'ye bakmadan.

"Elbette... Affedersiniz." Connie dönüp eve girdi. Oturma odasındaki Chippendale yazı masasının başına oturup beklemeye başladı. Kapıyı arkasından kilitlememişti. Bunu düşününce artık akşamları da kilitlemediğini farketti. Anneannesinin evi ağaçlar ve bitkilerle öylesine saklanmıştı ki yabancı gözlerden, tamircinin bulabilmesine şaşırmıştı. Gülümsedi. Annesini evden aradığında Grace ne kadar şaşıracaktı!

Chilton ile öğlen yemeğinde buluştuğundan beri kendine güveni pekişmişti Connie'nin. Saptadığı özgün birincil kaynağa profesörün gösterdiği ilginin yoğunluğu onu bile şaşırtmıştı.

"Büyücülerin nasıl belirleneceğini anlatan el kitaplarından günümüze kadar ulaşanlar var elbette," demişti Chilton. "Örneğin 15. yüzyıl Almanya'sından *Malleus*

Maleficarum ya da Cotton Mather'in 1692 yılında yazdığı bilimsel incelemesi *Görünmez Dünyanın Mucizeleri*."

"Doğru," diye yanıt vermişti Connie. "Ama şu ana kadarki araştırmalar, Kuzey Amerika koloni döneminden günümüze bu tür bir kitabın veya uygulamalı cadılık türünde yazılı bir kaynağın kaldığını göstermedi. Dolayısıyla, eğer Selamet Dane'nin tarifler kitabı düşündüğüm şeyse ve bugüne kadar muhafaza edilebildiyse muhteşem bir keşif olacak. İçindekiler tarihin tıbba, ebeliğe ve bilime bakışını değiştirecek."

"Bunlar Salem paniği olgusunu yeniden yorumlamaya yetecek bilgiler değil. Senin tezinde çok fazla *eğer* var. Yine de araştırmaya değecek kadar çekici geliyor kulağa."

James masaya iki kâse sıcak puding getirdi. Chilton tatlısını yerken Connie'yi düşünceli bakışlarla süzüyordu. Sonra, "Söyle bakalım, kızım..." dedi, "bu yılki Koloni Derneği Konferansı'na katılma konusunu düşündün mü?"

Connie kaşığını pudinge daldırırken başıyla onayladı. "Geleceğim. Herhangi bir panele falan dahil değilim ama konferansı dinlemek istiyorum."

"En doğrusu bu. Kendi alanındaki çalışmalardan haberdar olman lazım." Chilton devam etmeden önce duralayıp söyleyeceklerini tartar gibi düşündü. "Bu yılki açılış konuşmasını ben yapacağım."

"Gerçekten mi?" Connie şaşırmıştı.

"Evet. Simyacı düşünüş tarihi üzerine yaptığım araştırmamı anlatacağım genel bir konuşma olacak. Bazı ilginç gelişmeleri de sunacağım." Chilton sustu, Connie'nin başını kaldırıp gözlerine bakmasını bekledi. "Seni konferansta takdim etmeyi düşünüyorum," dedi yavaşça kaşığını tabağa koyarak.

"Ama neden?" diye sordu Connie hayretle.

Chilton gülümsedi. "Bu ayrıntıları daha sonra konuşuruz. Şu anda dikkatimizi fazla dağıtmayalım. Senin önceliğin o kitabı aramak olmalı. Bakalım umduğun şeyleri bulabilecek misin kitapta? Yeni bir bilgiye ulaşınca beni haberdar edeceğini umuyorum." Chilton konuşurken ellerini kavuşturmuştu ki bu da düşünceli olduğunun göstergesiydi.

Connie fakülte kulübünden ayrılırken heyecanlıydı; düşünceleri Chilton'un kendisini takdir etmesinin verdiği gururla araştırmasının ileriki aşamaları arasında gidip geliyordu. Tamamen dalmış halde yürürken ona doğru gelen tez öğrencisi Thomas'a çarptı.

"Offfff!" Thomas inleyerek Connie'nin üstüne bastığı ayağını ovuşturdu.

Connie gülmekten kendini alamadı. "Pardon, Thomas. Chilton ile toplantıdan az önce çıktım. Onu düşünmeye dalmışım anlaşılan."

Birlikte Harvard Yard'ı geçtiler. Thomas çarpışmanın şiddetini vurgulamak için arada topallarken bir yandan da yaz için kütüphanede bulduğu işten söz ediyordu. "Beni hiç aramamana inanamıyorum," dedi. "Senin yardımın olmadan yüksek lisans başvurularımı nasıl hazırlarım? Akademik özgeçmişimi yazmaya başladım ama hepsi bence felaket."

Connie içini çekti. "Gerçekten yüksek lisans yapmak istiyor musun? Onun yerine bankada falan iyi bir işe girsen?"

Thomas yüzünü astı. "Annem de öyle düşünüyor. Şu anda tam onun gibi konuştun."

"Kusura bakma. Galiba ben de yaşlanıyorum. Her neyse... Seni arayamadım, çünkü anneannemin evinde telefon yok."

"Telefon mu yok?" diye tekrarladı Thomas inanmayarak.

"Elektrik de yok. Ne diyebilirim ki? Bu yaz biraz rustik takılıyorum. İnsanlar o çevre dostu, modern yaşam için gerekli her şeyden yoksun, insana tarih bilinci aşılayan evi satın almak için birbirini yiyecek! Sen hiç elektriksiz çalışan antika buz sandığı görmüş müydün?"

"Neden telefon taktırmıyorsun? Eski tip manyetolu telefonlar için elektrik tesisatına gerek yok."

Connie durup öğrencisine bakmış ve gülümsemişti.

Telefoncu başını kapıdan uzatarak, "Tamamdır!" diye seslendi. Connie hâlâ masadaki notlarını inceliyordu. Adamın sesini duyunca, odanın köşelerindeki hareketliliğin akşamüstü loşluğuyla birlikte tekrar başladığı hissine kapıldı. İnsanların genelde kullandığı 'karanlık çöktü' deyişi Connie'ye daima garip gelmişti; ona göre karanlık 'çökmez', 'yükselir'di. Mobilyaların altında, ağaçların ve bitkilerin altına çöküp yok olan ışıktı; karanlık, oralardan çıkarak göğe doğru yükselirdi.

Ayağa kalkıp gerindi ve "Harika!" dedi. Hole giderek duvara dayalı konsolun üstündeki eski tip siyah telefona dokundu.

"Artık herkes telsiz telefon kullanıyor," dedi telefoncu, şapkasını çıkarıp tekrar başına yerleştirerek.

"Öyle."

Adam omuz silkti. 20. yüzyılın sonunda kasaba merkezine o kadar yakın bir evin uzun zamandır yaşanmamış gibi bakımsız, elektriksiz ve telefonsuz olmasına şaşırmış idiyse bile bunu belli etmiyordu. "Fatura postayla gelecek," diye homurdanıp verandadan indi ve yassı taş döşeli yola yöneldi.

"Teşekkür ederim!" diye seslendi Connie onun arkasından.

Cevap karanlığın içinden geldi. "Buraya biraz da ışık gerek."

Grace heyecanlı bir sesle cevap verene kadar Connie telefonu altı kez çaldırmıştı.

"Alo?"

"Anne?" Connie giriş holüyle yemek odasının arasındaki duvara dayanmış, karanlığın ve akşamın gölgelerinin köşelerdeki ölü bitkilerin aralarından *yükselişini* izliyordu. O bitkileri neden hâlâ atmamıştı ki?

"Connie!" dedi Grace heyecanla. "Bu kadar kısa zamanda arayacağını sanmıyordum."

Connie nedense onun pasta ya da kek falan pişirmekle uğraştığını düşündü. Annesini uzun gri saçları toplanmış, telefonu omzuyla yanağı arasma kıstırmış halde hayal etti. Elleri un içindeydi, hatta telefona da bulaştırmıştı.

"Söyle bakalım, ne pişiriyorsun?" dedi Connie kendisi de aklından bir tahmin yürüterek.

"Sebzeli Hint böreği. Ama hamurunu tutturamadım. Ufalanıyor."

"Biraz daha yağ ilave etmen lazım."

"Ettim zaten. Daha fazlası çok yağlı olacak." Grace içini çeker gibi bir ses çıkardı. Connie onun yukarıya doğru üfleyerek saçını yüzünden uzaklaştırdığını tahmin etti.

Santa Fe'de hava hâlâ aydınlık olmalıydı. Grace içi kaktüs ve kekik saksılarıyla dolu pencerenin önündeki mutfak eviyesinin yanında duruyordu büyük olasılıkla. Ülkenin batısına taşınınca bitki tercihleri de kuraklığa dayanıklı

kaktüsler ve dikenli otsulardan yana olmuştu. "Toprağın buyruklarına uyarak değişim," diye tarif etmişti bunu annesi her ne anlama geliyorsa artık!

Grace'nin iklim ve bilinç ilişkisi üzerine değişik fikirleri vardı. Bitki ve insan ilişkileri hakkında da öyle. Hava koşullarındaki değişiminin yarattığı elektromanyetik alanların insanların aurasını doğrudan etkilediğine, hatta karakterini ve yeteneklerini bile değiştirebildiğine inanırdı. Connie bu fikirlere katılmasa da genelde sabır gösterirdi. Grace'nin aslında çoğu konuda karmaşık fikirleri vardı.

"Şu anda biraz sebzeli Hint böreği iyi gelirdi," dedi Connie.

Grace kıkırdadı. "Söyle bakalım tatlım, ev ne durumda?"

"Yavaş ilerliyor ama toparlanıyor." Telefon kordonuyla oynuyordu. "Evde bazı değişiklikler yapmaya başladım."

"Telefon bağlatmak harika fikir bence de." Grace'nin bunu söylerken tahta kaşıkla tencerede bir şeyler karıştırdığını gösteren sesler duyuluyordu.

"Anne! Nereden anladın?"

"Başka türlü beni yemek vakti nasıl arayabilirsin? Anneannenin bir zamanlar telefonu vardı. Sonra altmışlı yıllarda söktürdü. Bir sürü gereksiz sıkıntıya yol açıyormuş. Telefonu iptal ettirdikten sonra meraktan deliye dönerdim, bir şey olursa ve kimseye haber veremezse diye. Ama fikrini değiştirmek elbette ki imkânsızdı."

"İlginç bir kişilikti herhalde," dedi Connie.

"Ah, bilemezsin!" Grace bunu söylerken Connie bir an sanki onun genç kızlık sesini duymuştu. "Evi satılacak hale getirmek için daha ne kadar işin kaldı?"

"Şey..." diyerek duraksadı Connie. Araştırması için o

kadar vakit harcamıştı ki evle pek ilgilenmemişti. Ama dürüst olması gerekirse tek neden bu değildi. Bakışları köşedeki seramik saksılarda duran ölü bitkilerden oturma odasının koltuklarına kaydı. Önceki hafta tığ işi desenli döşemelerini kumaş deterjanıyla silmişti. Ahşap kollar da biraz cila sayesinde parlayınca tertemiz ve sıcak bir hava almıştı. Akşamları yemekten sonra antika şömineyi yakıp ateşin yanında uykusu gelene kadar kitap okumayı seviyordu. Küçük oturma odasına yönelik korumacı bir duygu beslemeye başlamıştı; orayı bozmak istemiyordu. "Biraz daha zamana ihtiyacım var," dedi annesine.

"*Connie...*" dedi annesi. Sesi tekrar kırk yedi yaşındaki bir kadınınki gibi çıkmıştı.

"Ev gerçekten berbat halde, anne. Düşündüğümden uzun sürecek toparlanması."

"Pekâlâ. Anlat bakalım, evle uğraşmadığına göre neler yapıyorsun? Baş ağrıların geçti mi?"

Connie kaşığın bırakılma sesini, ardından bir karışımın boşaltılışını duydu. "Daha iyiyim," dedi. Gördüğü canlı hayaller devam ediyordu ama onları izleyen baş ağrıları gerçekten azalmıştı. Zaman almıştı bu ama belli ki o şeylere alışmıştı.

"Gördün mü bak! Doktora ihtiyacın yokmuş."

"Evet, haklısın. Doğrusunu istersen, doktora tezim için araştırma yapıyorum." Sesine konuya hakim olduğunu vurgulayan bir ton vermişti.

"Öyle mi?" dedi Grace ilgisiz bir tonda.

"Sana sözünü ettiğim şu isim var ya... Onun hakkında biraz araştırma yaptım. Tezim için gerekli olan özgün ve birincil kaynağı bulduğumu düşünüyorum."

"Birincil kaynak mı?" diye sordu Grace. "Ne tür bir şey

bu?" Sesinde şüphe vardı ama Connie bunu duymazdan geldi.

"Görünüşe göre Selamet Dane'nin uygulamalı büyü kitabı vardı. Müthiş, değil mi?"

"Müthiş..." dedi Grace donuk bir sesle.

"Tarihçilerin koloni dönemi kadınları ve yerel mezhepler arasındaki ilişkiler hakkında söylediklerinin tam tersinin ispatı olacak çalışmam," diye açıkladı Connie heyecanla.

"Haklıymışsın... Biraz daha yağ gerekliymiş." Grace'nin fısıldar gibi söylediği sözlerin gerisinden ellerindeki hamuru temizlediğini belirten hışırtılar geliyordu.

"*Anne!*"

"Dinliyorum, tatlım."

"Tek yapmam gereken, kitabı bulmak. Miras kayıtlarına bakılırsa şimdilik kaybolmamış gibi, ayrıca nesilden nesile yadigâr olarak geçtiğine göre fazla bozulmamıştır. O kayıtları izlemeye devam etmem gerekiyor. Tabii her yeni sahibin onu yeterince değerli bulup kendi mirasına ilave ettiğini varsayarsak. Ama bir takım başka kitaplar arasına katılarak miras bırakılmış olsa da izini bulabilirim. Şansın da yardımıyla..."

"Kendini şanslı görmen için eski bir kitaba ihtiyacın yok senin, tatlım," dedi Grace içini çekerek.

"Anne..." diyerek söylev vermeye hazırlandı Connie. Sırtını duvara dayayarak yere oturmuştu. "Bu kitabı bulmak benim için çok önemli. O sayede kendi alanımda ün yapabilirim. Bunu anlamak senin için neden bu kadar zor?"

"Önemli olduğunu biliyorum, tatlım," dedi Grace. "Seni vazgeçirmeye çalışmıyorum ki. Ama işine çok fazla enerji harcıyorsun; biraz da *kendini* tanımaya çalışman gerek."

Connie öfkesini bastırmak için derin bir nefes aldı ve birkaç saniye tutup bıraktı. Yemek odasını karanlık kaplamış; masa, sandalyeler, ölü bitkiler görünmez olmuştu. Arlo masanın altından çıkıp geldi ve başını onun bacağına koydu. "Ben kendimi gayet iyi tanıyorum," dedi Connie sesindeki öfkeyi bastırmaya çalışarak.

"Seni kızdırmak istemedim. Bir dakika bekle de tepsiyi fırına koyayım."

Connie annesinin telefonu mutfak tezgâhına bırakışını, gıcırdayan kapağını açarak tepsiyi metalik bir sürtünmeyle fırına sürüşünü dinlemeye koyuldu. Onu unlu ellerini mutfak önlüğüne silerken canlandırdı gözünde. Kendisinin nefret ettiği, önünde 'OM KALBİNİN OLDUĞU YERDEDİR' yazılı önlüğü giydiğinden emindi. Telefon tıkırdadı, sonra Grace'nin sesi tekrar duyuldu. Connie'nin öfkesi de o arada dinmişti.

"Söylemek istediğim şey şu..." dedi Grace. "Kendinle biraz daha fazla ilgilensen, hayatının ne yöne gittiğine baksan iyi edersin. Sen çok özel bir insansın. O kitabı bulup bulmaman bu gerçeği değiştirmeyecek. Ona ihtiyacın yok."

Connie dudaklarının titrediğini, yanaklarının tuzlu gözyaşıyla ıslandığını hissetti. Yutkunup Arlo'nun kulaklarını okşadı ve bir süre cevap veremedi.

Onun sessiz kalmasına aldırmadan devam etti annesi. "Artık bana şu genç erkekten söz etmeye hazır mısın?"

Connie derin bir nefes aldı ve gözünden akan yaşlara rağmen gülümsedi. "Hayır, değilim."

"Pekâlâ. Beklerim öyleyse." Grace içini çekti. "Ama bir ara anlatman lazım."

Connie gözlerini devirerek güldü. "Tamam, anne." Telefonu kapadı.

10

Marblehead, Massachusetts
Yaz Gündönümü yaklaşırken, 1991

"Hey, Cornelli!" dedi bir ses. Sözcükler Connie'nin düşler arasında buğulanmış bilinç düzeyine yükselip orada sağa sola kaydı; Grace'nin görüntüsünün üzerinde uçuyorlardı sanki. Yoksa o kadın Grace değil de alt katta portresi asılı olan mıydı? Beyaz hastane geceliği giymişti ve karlara yalınayak basıyordu; kollarını uzattı, çığlık atmak ister gibi ağzını açtı ama dudaklarının arasından herhangi bir ses çıkmadı. Gökyüzünde hem ay vardı hem de güneş. Ayaklarının etrafında kıvrılan yılanlar kadını yavaş yavaş içlerine doğru çekti, alıp bilinmeyen bir yerlere götürdü. Yılanlar ardından zemine yayılarak ona doğru gelmeye başladı...

Hâlâ uykuda olan Connie'nin kolları ve bacakları seğiriyordu şimdi.

"Hey, Cornelli!"

Yine aynı sözler. Heceler parçacıklara ayrılarak yağmur damlalarına dönüştü, kapıdaki yumruk seslerinin üstüne titreşimler yaratarak döküldü. Rüya çözülüverdi ve Connie kendine geldi. Üst kattaki yatağında yattığını, köpeğin patilerinin beline ve bacaklarına dayandığını farketti. Bir gözünü açtı. Kapıdaki gürültü onu uyandırmıştı ve tüm şiddetiyle devam ediyordu. Doğrulup oturdu, yüzündeki

teri sildi. Saçları darmadağınıktı. Arlo onun kalktığı taraftaki sıcak boşluğa uzanarak gerindi.

"Neler oluyor?" diye söylenerek kalktı ve küçük yatak odasından çıkıp alt kata indi, saçlarını düzeltmeye çalışarak kapıyı açtı.

Kahve kokuları saçan karton bardak burnuna doğru uzatılırken, "Al şunu elimden," dedi bir ses.

Sam.

Üstünde siyah şort ve tişört, ayağında Doc Marteen ayakkabılar, elinde de kocaman bir kutu çörek vardı. "Okulu asmışız anlaşılan," diyerek sırıttı ve Connie'nin omzuna hafifçe sürtünerek içeriye süzüldü.

Tam o noktada teninde bir karıncalanma olan Connie gözlerini kırpıştırdı.

"Ah, yemek odası!" dedi Sam ve rahat adımlarla girip çörek kutusunu masaya bıraktı. "Tabak ister misin? I-ıhh, tabağa gerek yok."

"Sam, sen ne ..." diye söze başlamaya yeltendi Connie.

"Saat on bir buçuk." Sam kutudan çıkarttığı çikolata kaplı çöreği uzattı.

"Offf! O kadar oldu mu?" Connie peçete içinde sunulan çöreği aldı.

"Kahvenden iç biraz," dedi Sam. "Açılırsın."

"Ama burayı nasıl..." diye tekrar söze girmeyi denedi Connie.

"Çok kolay. *Tamamen* sarmaşıklarla kaplı bir ev aradım ve işte buldum." Gülümseyerek dik arkalıklı siyah sandalyeye oturdu ve ayaklarını masanın altına uzattı. "Harika bir ev bu, biliyor musun? Ve bence çok iyi durumda."

"Dalga mı geçiyorsun? Her tarafı dökülüyor."

"Bu eve kesinlikle bir şey olmaz," dedi Sam başını sallayarak.

"Şuna bak önce..." Connie tırnağını yemek odasıyla giriş holü arasındaki kapının tam üzerinden geçen ahşap kirişe bastırınca aşağıya toza benzeyen bir şey minik bir bulut halinde indi. "*Dökülüyor*!" dedi Connie ve sandalyelerden birine oturup Sam'ın yüzüne kaşlarını kaldırarak baktı.

"Ne olmuş? Tahta kurdu. Bu kadar eski bir ahşapta çok doğal. Taşıyıcı olduğuna bakılırsa, büyük olasılıkla ev ilk yapılırken getirilen kerestenin içindeydi o kiriş. 1700'lerde yapılmıştı ev, değil mi? Öyleyse böceklerin en erken iki yüzyıl önce ölmüş olması lazım. Ahşap kötü görünüyor ama aslında çok sağlam. Sütunlar çelik kadar kuvvetli."

Kutudan seçtiği reçelli çörekten bir ısırık alınca dudakları pudra şekerine bulandı. Açıklamaya devam etti: "Ev yapılırken sütunları ve kirişleri bir arada tutacak ahşap çivilerle kamalar için yaş kereste kullanırlardı. Bunlar yerleştirirken kolay girer, sonradan sertleşirdi. Bu evi ancak bir buldozer yıkabilir. Hiçbir şey eskinin sert kerestesinin yerini tutamaz."

Connie yutkundu. Kulakları uğulduyordu. Karşısındaki erkeğe bakmamak için gözlerini kaçırarak çöreğinden bir ısırık aldı. "Bu durumu oldukça garip bulabilecek kadınlar var, biliyorsun değil mi?" dedi parmağındaki kırıntıyı yalayarak.

"Evet, biliyorum; öyle birkaç kadınla çıkmışlığım var," dedi Sam, ağzındakini çiğnemeye devam ederek. Arlo masanın altında belirip onun ayaklarını kokladı.

Birkaç dakika sessizlik içinde çöreklerini yediler ve Connie sakinleşeceğini umarak kahvesini yudumladı. Sam'ın karşısında pijamalarıyla oturuyor olmaktan son

derece rahatsızdı. Öte yandan birkaç gece önce neredeyse tamamen çıplak halde yüzdüklerini düşününce neden o kadar tedirgin olduğunu anlayamıyordu. O geceki yüzme faslı sis ve karanlığın korumalı ortamında yaşanmıştı ve Connie'nin farkında olmadan hayalini kurduğu bir şey gerçeğe dönüşmüştü. Suda eğlenerek uzun dakikalar geçirmiş, yorulunca sala uzanmışlar ve sisli gecede görebildikleri kadarıyla yıldızları seyretmişlerdi. Konuşmadan, dokunmadan, karanlıkta yan yana yatarak. Connie en ufak dokunuşun gecenin gerçeklikle bağdaşamayacak derinlikteki büyüsünü bozacağı kaygısıyla parmaklarının birbirine değmesinden bile korkmuştu. Ama şimdi, gün ışığında karşı karşıya otururlarken o gecenin gerçek olduğunu anlıyordu. Yanaklarındaki yanma saç diplerine kadar yayılırken bacak bacak üstüne attı.

"Pekâlâ, bugün ne yapıyoruz bakalım?" dedi Sam. Arlo hemen doğrulup kuyruğunu heyecanla sallayarak patilerini onun dizine dayamıştı.

"Ne?" dedi Connie ağzındaki çöreğin arasından.

"Bugün çalışmama izni verdim kendime. Senin şu gizemli cadını düşünüyordum. Bir sürü araştırma yapman gerek ve ben de bu konuya epey girdim..." Sam ellerini iki yana açarak ondan cevap bekledi, alamayınca devam etti. "Ama bugün çalışmak istemiyorsan sana etrafı gezdirebilirim. O da olur." Bakışlarını kaçırarak kutudan bir çörek daha aldı.

Connie tüm benliğini saran mutlulukla karışık bir heyecan hissediyordu. "Bana üstümü değiştirmem için birkaç dakika ver," dedi.

Küçük bir kız çocuğu, mor parıltılar saçan taşlar işlenmiş ve başına fazlasıyla büyük gelen siyah cadı şapkasını

yerinde tutmaya çalışarak koşuyordu. "Abrakadabra!" diye bağırdı. Bunu söylerken durmuş ve ellerini daha etkili bir büyü olması için öne uzatmıştı. Sonra kafeteryanın masasında oturan kadının yanındaki sarmaşıkların arkasma saklandı. Connie kadının yüzündeki sevecen ve mutlu ifadeden onun çocuğun annesi olduğunu anladı.

Sam kolları ve bacakları iki yana açık halde kaldırıma yuvarlanırken, "Offff!" dedi. "Bu büyü nereden geldi, beni nasıl yakaladı!"

Sarmaşıkların arasından sivri cadı şapkasının ucu gözüküyor, onun biraz altından da bir çift meraklı göz bakıyordu.

"Ayağa kalk," dedi Connie. "Korkutacaksın kızı."

"Sihirli kelimeyi söylemen lazım," diye inledi Sam. Düştüğü yerde azapla kıvranıyordu.

"Lütfen?" diye bir denemede bulundu Connie.

"Hayır! Öteki *sihirli* kelimeyi." Sam ellerini göğsüne ruhunun çıkıp gitmesini engellemeye çalışır gibi bastırıyordu. "Çabuk!"

"Şu sihirli sözler, 'Ayağa kalk aptal,' olabilir mi?" dedi Connie.

"Pek becerikli değilsin bu konuda. Ve işte gidiyorum..."

Connie içini çekti. "Abrakadabra!"

Sam fırlayarak ayağa kalktı. "Şükürler olsun! O kötü büyücünün sihrinden kurtardın beni."

Sarmaşıkların arkasındaki cadı şapkalı kızdan kıkırdamalar yükseldi, annesi onlara gülümsedi, Connie de bakışlarını yukarılardan yardım ister gibi göğe çevirdi.

"Bu sefer ramak kalmıştı," dedi Sam, yakındaki bir ağacın gölgesine otururlarken. "Tam zamanında yetişmesen ruhumu kapıyordu."

"Basit bir başörtüsü olduğunu biliyorsun, değil mi?" diye sordu Connie.

"Hangisi?"

"Küçük kızın başındaki sivri uçlu cadı şapkası. Ucu 15. yüzyılda kullanılan bir tür başörtüsünden gelmedir. Omuzların üzerindeki geniş bölümü de yine aynı dönemde İngiltere'de kullanılan bir başörtüsünün yansımasıdır. O yüzyıllarda, hatta Ortaçağ'da çoğu kadının başını örtmek için kullandığı bir tarzdır yani bu; sonradan yakıştırılan şu şapkaların cadılıkla falan ilgisi yoktur."

Sam başını geriye atarak uzun süre güldü, sonra gözlerinden akan yaşları silerek, "Sen hâlâ sözlü sınavların dünyasından aramıza dönememişsin," dedi.

Aralarında standart hal alan bir şakalaşma faslından sonra kalkıp yürümeye koyuldular. Salem'in tarihi şehir merkezinde dolaştılar, eski otelleri, Çin porseleni ve küçük gemi modelleri sergilenen küçük müzeyi geride bırakıp girişine grafitiler yapılmış olan eski tren istasyonuna geldiler ve sanki kentin toplumsal yaşamının değişik dönemlerinde yapmak için çıktıkları gezintiyi tamamladılar. Turist grupları kaldırımlara kurulmuş tezgâhlardan önünde CADILAR ŞEHRİ yazılı tişörtleri, 'şans kristali' denen buzlu limonataları, özel yetiştirilen minyatür bonsai ağaçlarını alıyordu.

"Peki ya diğer şeyler?" diye sordu Sam.

"Hangi şeyler?" dedi Connie. Başında durdukları tezgâhtan kaidesinde 'Cadılar Şehri' yazılı hediyelik cam küreyi almış, ters çevirince minyatür şehrin üstüne yağmaya başlayan karı izlemeye dalmıştı.

"Süpürge, kara kedi," diye takıldı Sam ona. "Bildiğin tüm öteki cadı simgeleri yani."

Connie güler gibi bir homurtu koyuverdi burnundan.

"Kedi büyük olasılıkla sadece bildik bir ev hayvanını temsil ettiği için kullanılmış. Ama sadece kediler yokmuş."

"Bildik mi dedin?" Sam da ucuna ucuz bir kristal iliştirilmiş büyücü çubuğunu incelemeye koyulmuştu.

"Hayvan kılığına girmiş şeytani ruh veya kötülük, cadının emirlerini yerine getirirdi. Bir Salem mahkeme kaydına göre zavallı yaşlı bir kadın, omzunda görünmez bir sarı kuş taşımakla suçlanmış. Suçlanan diğer bir başka küçük kızsa mahkemede annesinin kendisine *o şeyler* için bir yılan verdiğini, hayvanı parmağındaki bir siğille beslediğini anlatmış." Connie yüzünü buruşturdu. "Yani cadılara neden hep kedilerin yakıştırıldığını bilmiyorum. Belki buna dair başka bir hikâye vardır. Süpürgenin nereden çıktığınıysa Liz'in sınavlarına hazırlanırken üzerinde çalıştığı kitapta gösterdiği gravürden biliyorum."

"Anlatsana," dedi Sam.

"Süpürge meselesi tamamen çılgınca. Ortaçağ'da diğerleriyle buluşmaya giden bir cadı, tüm giysilerini çıkartıp çıplak bedenine uçmasını sağlayacak bir merhem sürerdi. Sonra da çalıları önde kalacak şekilde süpürgesine binerdi. Çalıların önde olması önemliydi, çünkü oraya cadının nereye uçtuğunu görmesine yardım edecek olan mumlar takılırdı. Sonra kadın sihirli sözleri söyleyip havalanırdı. Ne kadar aptalca, değil mi?"

"Uçma merhemi iyiymiş," dedi Sam tek kaşını kaldırarak.

"Sus be!" diye gülerek onun koluna vurdu Connie.

Orta yaşlı kadınlardan oluşan bir turist grubu yanlarından geçti. Şort giymişlerdi ve hepsinin başında tüylü cadı şapkaları vardı. Ellerindeki şişkin alışveriş poşetlerinin üstüne 'Cadı Mahkemeleri Tramvay Turu' reklamı basılmıştı. Kapkara göz kalemi kullanmış kıvrık dudaklı bir genç kız, mumya müzesinin kapısındaki ZİNDAN VE

YANAN CADI IŞIK GÖSTERİSİ afişinin önünde poz veriyordu.

"Şu cadı konusunu reklam için nasıl da verimli kullanıyorlar, değil mi?" dedi Connie.

"Bugün yaz gündönümü. Böyle bir günü bile aşırı cadı temalı buluyorsan, Cadılar Bayramı'nda buralarda olmak istemezsin."

"Tarihimize ne kadar yabancı olduğumuzu gösteriyor bu aslında," diye mırıldandı Connie gözleri gölgelenerek. "Cadı mahkemeleri, uzun yıllar boyunca kimsenin lafını bile etmek istemediği bir utanç kaynağıydı. Tarihçiler 19. yüzyılın sonlarına kadar bu konuyu yazılı olarak ele almamıştı bile. Ve şimdi şu hale bak! Panayır yerine çeviriyorlar burayı!"

Connie etrafı süzdü. Gevşek adımlarla yürüyen turistler hediyelik eşya dükkânlarının vitrinlerine bakıyor, kostüm mağazalarından cadı kıyafetleri alıyor, fal bakılan özel dekorlu yerleri ziyaret ediyordu. Tarihin insanlara eziyet edilen baskıcı dönemlerinin sonradan bu şekilde eğlence konusuna çevrildiği bir örnek daha olup olmadığını düşündü Connie ama bulamadı. Acaba İspanya'da insan kuklalarının işkence masalarında parçalanıp kafalarının koparıldığı bir engizisyon müzesi falan var mıydı?

"Eziyetle ölüm insanların her zaman ilgisini çekmiştir," dedi Sam onun rahatsız olduğunu hissederek. "Özellikle de başkalarının başına gelmişse. Örneğin Londra Kulesi'nde yapılan turistik turlarda kuklaların başım uçuruyorlar; kral ve kraliçeleri zincirlenmiş halde sergiliyorlar. Oraları gezerken kraliyet mücevher sergisini de ihmal etmiyorsun elbette. O insanların zengin ve soylu olması, geçmişte yaşamış olması, kendimizi onlardan soyutlamamıza yardımcı oluyor ve dolayısıyla çektikleri acıyı düşünerek suçluluk hissetmiyoruz."

"Korkunç bir şey bu. Salem'de asılanlar kendi halinde suçsuz insanlardı."

"Dediğin kadar kötü değil aslında..." Sam onu karşı kaldırıma geçirerek az ilerideki mumya müzesinden uzaklaştırdı. "Cadı meselesinden sonra Salem, günümüzün bir tür pagan merkezi haline geldi. Bu insanlar her yerden geliyor ziyaret için." Yeşillikler satan küçük bir dükkânı işaret etti. Kapısındaki elle yazılmış tabelada *Lillith'in Bahçesi-Şifalı Bitkiler ve Sihirli Hazineler* yazıyordu.

Connie bunu da onaylamadığını belirtir şekilde burnunu çekti. "Dediğin daha beter. Gerçek paganlar buraya yerleşiyor ve üç yüz yıl önce öldürülen insanlara ilgi duyan ruh hastası turistlerin üzerinden para kazanmaya çalışıyor. Üstelik infaz edilen zavallı insanlar pagan bile değildi. Değişik nedenlerle toplumun dışına itilmiş Hıristiyanlardı onlar."

"Bugün insanoğlunun tümden kötü olduğuna inanan bir ruh halindesin galiba," dedi Sam. "İnsanlara biraz daha fazla güvenin olmalı, Cornelli." Sonra Connie'yi kolundan tutarak karşı gelmesine aldırmadan küçük dükkâna soktu.

Kapı açılınca müşteri geldiğini duyuran çıngırak tıkırtısının yerine rahatlatıcı bir gong sesi duyuldu. İçeride onları Connie'nin adını tam olarak koyamadığı çok yoğun ve baharatlı bir koku karşılamıştı. Tezgâhtaki teypten yumuşak bir pan flüt parçası yükseliyordu. Hoparlörün üstündeki mor mumdan damlayarak kuruyan balmumu kalıntıları nedeniyle müziğin sesi arada sırada metalik bir tınıya bürünüyordu. Camekânların içindeki değişik kristaller ve takılar, uçlarına siyah deri iplikler iliştirilerek sergilenmişti. Kalaydan yapılma minik büyücü ve peri figürleri, havadaki ellerinde birer opal parçası tutuyordu. Duvarda rüzgâr çanları asılıydı ve Sam geniş omuzlarıyla sürtündükçe garip sesler çıkarıyorlardı.

Dirseklerini dayadığı tezgâhtaki takvimin üzerine eğilmiş bir kadın başını kaldırarak, "Hoş geldiniz!" dedi neşeli bir sesle dedi. "Yaz gündönümünüz mutlu olsun." Saçlarını iki yanda atkuyruğu yapmış, kulaklarına hilal şekilli küpeler takmıştı. Gömleğinin aralık yakasından gül ve zambakların birbirine dolandığı beş köşeli bir yıldız dövmesi gözüküyordu.

Connie kıs kıs gülmeye başlayınca Sam onu dirseğiyle dürtükledi ve "İyi günler," diye cevap verdi.

"Size yardımcı olabilir miyim?" dedi kadın. "Bugüne özel etkinliklerimiz var. Yarım saat içinde tarot falı hizmetimiz başlayacak, saat beşte de aura fotoğrafçımız gelecek."

Sam ile Connie aynı anda, "Biz sadece bakıyorduk..." dedi.

Sonra Sam birden aklına gelmiş gibi, "Kitaplar ne tarafta acaba?" diye sordu.

Kadının tek kaşı kalkmıştı. "Elbette. Kitaplar. Arka taraftalar."

"Teşekkürler." Sam kolundan tuttuğu Connie'yi o yana çekiştirdi.

"Tanrı'ya emanet olun," diye seslendi kadın arkalarından.

Dükkânın dibindeki raflarda Aleister Crowley'in yapıtlarını, tarot falı ve astroloji kitapları ve 'astral yansıtım' diye bir şeye dair yayınlar buldular.

Connie, "Büyülü sekiz top nerede?" diye sordu.

Sam içini çekti. "İlginç olduğunu düşünmüyor musun bunların? İnsanların ne kadar çeşitli şekillerde iman ettiği hep ilgimi çekmiştir. Şunlara bak, bambaşka kültürler ve disiplinler: kelt düğümleri, Doğu felsefesi, New Age. Geçmiş ve gelecek iç içe girmiş ve hepsi ulu ve yüce olanın

arayışında. Bence çok etkileyici. Bu uçuk pagan etki Salem'de yaşamayı çok eğlenceli kılıyor; benim gibi eski kafalı bir agnostik için bile."

"Agnostik bir kilise restoratörü!" dedi Connie kollarını kavuşturarak. "Bu sence çelişki değil mi?" Sonra gevşeyerek gülümsedi. "Haklısın Sam, özür dilerim. Bu gerçekten ilginç; benim yetiştiriliş şeklime aykırı düşüyor sadece." Duvarda asılı bir el örgüsü dua şalında parmaklarını gezdirirken bakışlarını yere dikmişti.

Sam onu omzundan tutup kendine bakmaya zorladı. "Üzülme böyle şeyler için." Yeşil gözlerini onunkilere dikmişti.

Connie yutkundu. "Selamet Dane veya Mercy Lamson ne derdi tüm bunlara acaba?" diye takıldı ona anlık sessizliği bozarak.

Sam güldü. "Tanrı bilir." Raftan uzaylıların insanları kaçırması üzerine yazılmış bir kitap çekti. "Ama eminim bu Selamet'in favorisi olurdu."

Connie gülerek döndü ve şaşkınlıkla duraladı. O taraftaki yerden tavana kadar uzanan raflarda, kurutulup poşetlenmiş çeşitli otlar vardı ve her torbanın üstünde içindeki şeyin cins ve tanımları yazılıydı.

"Vay!" dedi raflara yaklaşarak. Kekik gibi mutfaklarda günlük kullanılan otların yanı sıra sarı sülfür, sıvı cıva gibi organik olmayan maddelerle dolu küçük şişeler de vardı.

Çoğu bitkinin adını biliyordu ve bunların büyük bölümünün anneannesinin bahçesinde yetiştiğini anlayınca şaşırdı, düşünceli bir halle alnını kırıştırarak küçük poşetleri incelemeye daldı. Raflar ona bir şeyleri hatırlatıyordu. Evet! Anneannesinin evindeki kavanozlar ve şişeler. O şeylerin üstündeki solmuş etiketlerde yazanlar her ne kadar aradan geçen zaman nedeniyle okunaksız olsa da tıpkı

bunlara benziyorlardı. Raftan bir poşet ban otu aldı ve üstündeki bilgileri okumaya başladı. *Toplanma tarihi: Haziran 1989* yazıyordu alt köşede. Poşeti kokladı. Bahçecilikten çok anlamayanlar bile bilirdi ki şifalı otlar toplandıkları zaman etkilerini neredeyse hemen kaybederdi. Yemek kitapları bu noktaya özellikle dikkat çekerdi. Taze otlarla bunların kurutulmuş hallerinin yemeğe verdikleri tat farklı olurdu.

"Kandırıyorlar insanları," diye mırıldandı poşeti rafa geri koyarken. Sonra dönüp camekânlardan birindeki burun halkalarına bakan Sam'in yanına gitti.

"Sence burun halkasıyla yetinmeli miyim, yoksa değişik seçeneklere de baksam mı?" dedi Sam. Birkaç halkayı burnunun altına tuttu. "Opal, kübik zirkonyum falan da var burada..."

"Otların ve baharatların hepsinin kullanım tarihi geçmiş," dedi Connie bozuk bir ifadeyle. "İdeali tazesini kullanmaktır; kurutulmuş kullanacaksan bile iki ayı geçirmemen gerek. Yoksa tüm yararları gider. Arkada sattıkları otlar iki yıl önce toplanmış. Kazıklıyorlar milleti."

"Aradığınızı bulabildiniz mi?" diye onun sözünü kesti genç tezgâhtar. Üstünde 'Cadılar Şehri' yazan kahve kupalarına fiyat etiketi yapıştırıyordu.

Connie onun az önce söylediklerini duyup duymadığını merak etti. "Bir şeye ihtiyacımız yok, teşekkür ederiz," dedi. New England jargonunda, konuşmanın ve alışverişin bittiğini gösteren bir söylemdi bu. O sözcükler restoranda, butiğin soyunma odasında, her yerde söylenebilirdi ve alışverişin bittiğini ifade ederdi; başka bir şey ya da hiçbir şey istemediğini kişi öyle belirtirdi.

Tezgâhtar kadının gözleri gölgelendi, arkasını dönerken hilal şeklindeki küpeleri sallandı. Kupalara etiket yapıştırmaya devam etti.

"Hadi gidelim," diye fısıldadı Connie ve Sam'ı kolundan çekiştirdi. Kapıyı gong sesi eşliğinde açıp dışarıya çıkarken içini farklı bir sıkıntı kaplamıştı.

Hava biraz serinlemiş, mavi gökyüzünde sanki pembe çizgiler belirmişti. Connie derin bir solukla akşamın tuzlu havasını içine çekti.

"Bitirecek misin?" diye sordu Sam, onun elindeki Tayland yemeği dolu karton kutuya bakarak. Çin çubuklarını o tarafa doğrultmuştu bile.

"Nasıl beceriyorsunuz bunu? Tanıdığım her erkek kendi ağırlığınca yemek yiyor sanki. Benim tez öğrencimi görmelisin. Kırk beş kilo falan ama her yemeğe çıktığımızda iki veya üç tabak götürüyor."

Sam onun eriştesinden önemli bir miktarı ağzına aktarırken güldü. "Şanslıyız herhalde. Mmm! Senin yemeğin benimkinden güzelmiş."

Connie ayaklarını rıhtımdan aşağıya sallandırarak karşısında uzanan limanı seyretmeye koyuldu. Yan yana demirlemiş yatların oluşturduğu çizgi, koyu pembeye dönen gökyüzü altında şimdi daha koyu gözüküyor, yelken donanımındaki halatların birbirine sürtünme sesi duyuluyordu. Orasının Koloni Dönemi'nde Salem önemli bir liman kentiyken nasıl olduğunu merak etti Connie. Bunun eğitimini almış biri için bile o manzarayı hayal etmek zordu. Kocaman, üç direkli bir yelkenliyi rıhtıma yanaşmış halde düşledi. Çok sayıda sandığı, canlı tavukların taşındığı kafesleri, çuvallar dolusu tahılı, zeytinyağı ve rom fıçılarını rıhtıma yığılmış halde hayal etti. Hemen yanda depolar ve kayıkhaneler vardı. Lostromonun bağırarak verdiği emirleri, denizcilerin hızla çalışırken çıkardığı sesleri duymaya çalıştı ama kulağına sadece martıların bağırtıları gel-

di. Belki de Grace haklıydı; geçmişi öğrenmeye çok fazla vakit harcıyordu.

"Fazla zamanımız yok," dedi Sam, ona yaklaşarak.

Connie gülümsedi. "Bir yere yetişecek değiliz ki."

"Ama gitmemiz gereken bir yer var." Sam kalkmasına yardım etmek için ona elini uzattı.

Connie toparlanıp genç adamı takip etti. Loşluğun sarmaya başladığı dar ara sokaklardan geçip kestirme bir yoldan Ticaret Borsası'nın arkasına geldiler. Kendini Birinci Kilise'nin önünde bulunca Connie şaşırdı. Sam ile ilk kez orada karşılaşmışlardı. Binaya ters yönden gelince, bildiği bir yere farklı noktadan yaklaştığı zamanlarda hissettiği, yükseklik korkusuna benzer bir şey hissetti Connie.

Sam binanın kapısını anahtarıyla açtı ve girmesi için yana çekildi. "Bütün gün aylaklık etmene neden olduğuma göre..." Connie'yi kilise arşivine giden merdivene yöneltti. "Bir sonraki aşama nedir? Mercy Lamson'un miras belgelerine bakmıştın, değil mi?"

"Evet," dedi Connie. Dar döner merdivende adımlarına dikkat etmeye çalışıyordu. "Mercy 'Sağaltım Tarifleri' diye anılan bir kitabı kızı Prudence'ye bırakmış."

"Prudence mi?" diye sordu Sam. "Bildiğimiz 'basiret', 'sağduyu' falan anlamındaki sözcük mü yani? Vay be!"

"Evet, oldukça anlamlı bir isim." Connie duraladı. "Nedense Mercy'i adının 'merhamet' falan gibi karşılıklarıyla anmak gelmiyor içimden hiç."

"Sağduyu Hanım'ı incelemek için tekrar miras ve vasiyet bürosuna gidecek misin?" diye sordu Sam. Küf kokulu merdiven boşluğunda yankılanan bir melodi mırıldanmaya başlamıştı.

"Gitmem gerekebilir," dedi Connie biraz düşündükten

sonra. "Yani... Evet, gideceğim ama Mercy bir konudan ötürü 1715'te mahkemelik olmuş; önce bunun ne olduğunu öğrenmem gerek. Yarın bakacağım bu işe; önce adliyeye, oradan da Sağduyu'nun miras kayıtlarını incelemeye gideceğim." Merdiveni tırmanmaktan nefessiz kalmıştı.

Önde ilerleyen Sam sonunda bir kapının karşısında durup anahtarıyla açtı. "İşte geldik." Omzuyla hafifçe iterek kapıyı açtı, sonra dönüp elini uzattı. Connie bir an duraksadıktan sonra onun elini tuttu.

"Eşiğe dikkat et," dedi Sam ve onu akşam serinliğine çıkardı.

Connie nefesini tuttu. Çan kulesinin tepesinde, demir parmaklıkların tam kenarında duruyorlardı. Salem'in ışıkları yanmaya başlamıştı ama kiremit çatılı evler, ağaçların tepeleri, rıhtım, çarşı, Marblehead yarımadası ufuktaki kızıllık sayesinde hâlâ görülebiliyordu. Aynı kızıllık gökyüzünü bir yere kadar pembeye boyuyor, bu da denize yansıyordu.

"Ahh!" dedi Connie manzara karşısında. Gözleri alabildiğine irileşmiş halde ayaklarının altındaki şehri seyrediyordu.

Sam elini onun demir parmaklıkları kavrayan elinin üstüne koydu. Dokunuşu sıcak ve kuruydu. Sonra öteki eli uzanıp Connie'nin çenesinde dolaştı, boynuna ve kulağına dokundu. Ve Connie bir şey sormak ister gibi dönünce dudakları birleşti. Uzun ve ateşli öpüşme, ufkun kızıllığı tamamen yok olup gecenin karanlığı tarafından yutulana kadar devam etti.

Salem Kasabası, Massachusetts
Ekim sonu, 1715

Pelerinin eriyip incelen yaması iki kıştan beri oradaydı ama elbette ki yırtılmak için o günü seçmişti. Yanında söküğü dikebileceği malzeme olmayan Mercy Lamson kaşlarını çatarak parmağını sinir bozucu deliğe soktu ve sert yünlü kumaşı cildine sürttü. Deliği büyütüp kumaşı parçalamak için büyük bir istek hissediyordu içinde ama yeni bir pelerin çok pahalıya patlardı. Etrafındaki sıralarda oturan kasabalılara baktı; yarısından fazlasının kontrolünü kaybetmesini beklediğini tahmin edebiliyordu. Yine de aralarında bunu belli eden yoktu. Sıralara dağılmış halde dikiş dikiyor, erkeklerin mırıldanarak yaptığı sohbetlere katılmıyorlardı. Tanımadığı bir adam başını geriye atmış, ağzı alabildiğine açık halde sessizce uyukluyordu. Mercy iç geçirip önüne döndü ve iplikleri içine sokarak yamadaki deliği daha az görünür hale getirmeye çalıştı. *'Daha sonra dikiş dikmeye çok vakit olacak nasılsa...'* diye düşündü.

Son birkaç saati geçirdiği odayı incelemeye koyuldu. Kafasını meşgul tutmak için duvardaki lambrilerin her santimini soluk mavi gözleriyle taramıştı. Salem'den ayrılalı yıllar olmuş ve davanın kilisede veya yargıcın makamında değil, adliye salonunda görüleceği söylendiğinde buna şaşırmıştı. Tam bir İngiliz mahkeme binasına benziyor olmalıydı orası ama Mercy de İngiltere hakkında pek bir şey bilmiyordu; hatta Jedediah ile evlenene kadar orayı düşünmemişti bile. İyi tuğladan yapılmış yeni bina rıhtımdan fazla uzakta değildi.

'Ama İngiltere'deki mahkeme salonlarında ahşaplar bu kadar yeni değildir ve böyle cila kokmaz herhalde,' diye düşündü.

Sıralara ciddi ifadeli başka davacıların ve dilekçe sahiplerinin de yerleştiği salon, Mercy'in daha önce görmediği bir ihtişama sahipti. Ön tarafında kıl testeresiyle işlenerek yapılmış çiçek motifleri olan bir kürsü, onun iki yanında da jüri üyelerinin oturacağı bölmeler vardı. Yüksekçe kürsünün altında avukatlara ve kâtibe ayrılmış oymalı iki masa, onların arasmda da jürinin rahat görebileceği şekilde yerleştirilmiş küçük bir sorgulama bölmesi bulunuyordu. Mercy sabah saatlerinde dört zavallının o bölmede dikilişine ve tüm salonun onları adeta büyüteç altına alarak inceleyişine tanık olmuştu. Şiddetli bir mide bulantısı hissetti. Alnı buz gibi ve ter içindeydi. Sırası gelmek üzereydi.

Yargıç kürsüsünün arkasındaki duvarda kraliyet ailesine özgü pelerininin yakası kürklü, kıvırcık saçlı bir adamın insan ölçeğindeki portresi asılıydı. Mercy dikkatini portreye verdi; zaten sabahın büyük bir bölümünde o resmi incelemişti. Daha önce hiç o kadar canlı bir sıfat tasviri görmemişti. Adamın gözlerindeki sıcaklık salonun en uzak köşesinden bile hissediliyor, pembe-beyaz cildinin sağlıklı parıltısı görülebiliyordu. Kıvırcık ve ipeksi saçlara eliyle dokunmak, lavanta olduğunu tahmin ettiği kokuyu içine çekmek istediğini farkedince utanç duyarak yerinde kıpırdandı Mercy. *'Canlılığı katiyetle irkiltici,'* dedi kendi kendine. Adam günün birinde Marblehead sokaklarında dolaşacak olsa, onu anında tanırdı.

Jedediah çıktığı seferden iki ay daha dönmeyecekti. Az sonra orada söyleyeceklerini duyacak olsa kocasının neler hissedeceğini düşünen Mercy'in gözleri gölgelendi. Uzakta olması daha iyiydi.

Mahkeme salonunun ön tarafında bir hareketlenme olunca o da mindersiz sırada tekrar kıpırdadı. Elleri zincire

vurulmuş olan son sanık, iki İngiliz zaptiyesi tarafından sürüklenerek salondan çıkartılmıştı. Yargıç kürsüsü ve jüri etrafındaki hareketlilikten, sıradaki davanın başlamak üzere olduğu anlaşılıyordu. Kâtip eğilerek kulağına bir şeyler fısıldayınca kürsüdeki yargıç bakışlarını onun üzerine çevirmişti. Mercy midesinin bir kez daha ağzına geldiğini hissetti ve yutkundu.

"Mah-cy Dane Lemson ile Essex ilçesinin Salem kasabası arasındaki dava!" diye bağırdı kâtip.

Tüm bakışlar kendisine yöneltilince Mercy cildinin gerildiğini hissetti. Salem'den taşınalı çok zaman olduğundan, kendisine bakan o yüzleri tanımıyordu. Davacı bölmesine doğru yürürken, '*Bu kadar değişmiş bir kasaba o kadar eskiyi nasıl hatırlayabilir?*' diye düşünüyordu. Siyah cüppe giymiş olan yargıç dağ gibi iri bir adamdı ve cildi koyu sarı renkti; onun davacı bölmesine girişini dikkatle izliyordu. Mercy farkında olmadan adama iyi gelecek şifalı bitkileri aklında sıralamıştı. İçkiyi sevdiği belliydi, bu durumda karaciğeri kötü durumda olabilirdi.

"Avukatın yok mu?" diye kükredi yargıç.

Mercy konuşmak için ağzını açtı ama boğazı kurumuştu; sadece öksürebildi.

"Evet?" diye üsteledi yargıç.

Mercy kendini topladı, eteğini düzeltti, sonra ellerini cilalı ahşap parmaklığa koydu. "Yoktur efendim," dedi.

Yargıç kuvvetlice öksürünce jüri bölmelerinden kopan gülüşmeler Mercy'in kulağına kadar geldi, o da bakışlarını portredeki adamın sıcacık bakışlı gözlerine sabitledi. Salon sessizleşirken yüksek pencereden gözüken koyu bulutun çekildiğini, açılan aralıktan sızan güneş ışığının avukat masasına yansıdığını gördü. Pencere camları soğuktan buz tutmaya başlamıştı.

"Başla bakalım, kadın!" dedi yargıç.

Adamın sabırsızlığı kuvvetli bir rüzgâr gibi çarptı adeta Mercy'i. Kâtip onun yanına gelip fısıldayarak, "İfade vermen lazım," dedi ve başını yüreklendirmek ister gibi salladı.

"Evet, elbette..." dedi Mercy, ne yapacağını tam olarak bilmeden. Sonra bir haftadır yazmakla uğraştığı bir deste kâğıdı çıkardı ve hafifçe titreyen ellerinin arasında düzgün tutmaya çalıştı. Hafifçe öksürerek boğazını temizledi. Tüm salon susmuş, onun söyleyeceklerini eksiksiz duymak için dikkat kesilmişti.

"Ben, Marblehead ikametli Mercy Dane Lamson, Essex ilçesindeki Salem kasabasından annem Selamethanım Dane'nin isminin hakkı olduğu üzere temize çıkarılmasını, kendisine yöneltilen haksız suçlamaların bu mahkeme tarafından geri alınmasını, ailemizin adının utançtan arındırılmasını talep ediyorum. Kendisine yapılan şenaat, iki nesildir bu kasabadaki tüm dostluk ve ticaret ilişkilerimizi bitirmiştir. Öyle ki, ben ve ailem çok yoksulluk çektik ve önceden çevremizde olan kişiler bizden yardımı esirgedi."

Bunları söylemekten nefret ediyordu o anda. Jedediah duyunca kendisine iyi bakamadığını düşünerek üzülecekti. İzleyiciler bu talep karşısında fısıldaşmaya başlayınca yanakları utançla kıpkırmızı oldu.

Yargıç, Mercy'in yan tarafındaki avukat masasında oturan iyi giyimli yaşlıca adama dönerek, "Kasaba namına Bay Saltonstall buyursun," dedi.

Avukat yerinden kalktı ve başında çarpık duran gri peruğunu düzeltti. Hafif kamburu çıkmış olmakla beraber ince yapılı, uzun boyluydu. Gözlerindeki heyecan ve şevk, ondan çok daha genç erkeklerinkinden bile canlıydı. Mercy adamın yüzünden niyetini anlamaya çalıştı ama her şeyin üzerinden yıllar geçmişti ve çehresi ona tanıdık gelmiyordu.

"Bayan Lamson," diye başladı söze avukat, ellerini masaya dayayarak. "Kişinin isminin itibarını ölçmek ya da belirlemek, takdir edersiniz ki zordur. Mahkemeye biraz daha ayrıntı verir misiniz?"

"Efendim?"

"Kocanız var mı?"

"Vardır," dedi genç kadın biraz şaşırarak.

"Bugün burada yanınızda mı?" diye sordu avukat, yavaşça başını çevirip izleyicilere bakarak.

"Denizde." Mercy'in kaşları çatılmıştı.

"Ha!" dedi avukat. Ellerini arkasında birleştirip onun durduğu yere doğru yürüdü. "Demek kocanız denizci. Zor meslektir ama ev geçindirmeye yeter." Salondakiler avukatın imalı ses tonuna güldü.

Mercy bunlara aldırmaz görünmeye çalıştı. "Annemin hapse girmesinden sonra, daha önce evlenmek niyetiyle bana ilgi gösteren iyi ailelerden gelme erkekler etrafımızdan çekildi. Sonunda evde kaldım. Jedediah Lamson o sırada İngiltere'den döndü ve tanıştık. Evlendiğimizde ben otuz beş yaşındaydım."

Salondaki kadınlar aralarında fısıldaştı. Mercy kadınların genelde dile getirilmeyen evde kalma korkusunu açıkça anlatmasının izleyici gurubundaki hemcinslerinde kaygı yarattığını hissetti. Parmağını pelerinindeki deliğe sokup genişletmeye başladığını farkedince ellerini ahşap parmaklığa dayadı.

"Güzel," dedi avukat, tekrar yürümeye başlayarak. "Çok güzel ve kısmetli bir olay. Peki, Bay Lamson sizi izdivaca ikna etmeden önce namuslu bir geçimi nasıl temin ediyordunuz?"

"Annemin mahkemesinden sonra, dostlarım ve komşularım benimle görüşmek istemedi," dedi Mercy kısık bir

sesle. "O kadar nefretle bakılıyordu ki bana, alışveriş yapmak, evlerinde ağırlamak, yemek yemek ve takas yapmak istemediler. Toplumumun lanetlediği bir kişi olarak kendi mesleğimi de yapamadım. Kendime yeni bir hayat kurmak üzere başka yere taşındım. Orada eskisi gibi olmasa da tekrar şifacılık yapmaya başladım."

Kalabalıktaki fısıldaşmalar, konuşmalar devam ediyordu. Mercy 'ortadan kayboldu', 'küçük kız' gibi sözleri tek tük duyabiliyordu. Kendisini en fazla rahatsız eden 'cadı' sözcüğü de birkaç kez kulağına gelmişti.

"Bu şifacılık işi tam olarak nedir?" diye sordu avukat. Kollarını kavuşturmuş halde doğruca Mercy'e bakıyordu.

Mercy gözlerini kaygıyla etrafta dolaştırdı, sonra portredeki adamın yumuşak bakışlarını görünce rahatladı. "Şifalı bitki ve otlarla hastaları iyileştirecek karışımlar hazırlarım," dedi. "Doğum yapacak kadınlara yardımcı olur, onları elimden geldiğince rahatlatırım. Bu hizmetlerimin karşılığı olarak bana çeşitli mal veya erzak verirler; nadiren de para alırım."

"Ne?" diye bağırdı birden avukat. Yüzünü Mercy'inkine iyice yaklaştırdı. "Sen büyücü müsün, kadın?"

Adamın suçlaması genç kadının yüzüne tokat gibi çarptı. Kendisini o gümüş düğmeli ve -nefesini kokladı- burnundan toz çekme bağımlılığı olan adama açıklama gereği hissetti. "Zanaatıma böyle yakıştırmalar yapmamanızı rica ederim," dedi. Bir yandan da midesinden yükselen bulantıya karşı koymaya çalışıyordu. Kat kat yünlü giysilerin altında terlemeye başlamıştı; solumaya çalıştığı hava da sanki git gide ağırlaşıyordu.

"Hasta birinin hekim tarafından görülmesi gerekmez mi?" diye sordu avukat jüri üyelerine tek tek bakarak. "İnsan vücudunu ve anatomisini bilen eğitim almış bir hekim tarafından yani!"

Doktor! Cambridge'deki okullarda okumuş biri. Sanki tüm bilgiler sadece bir kitaptan öğrenilirdi. "Doktor tercih edenler olabilir elbet," dedi Mercy.

Avukat, "Tercih edenler mi?" diye tekrarlayınca yargıç gülümsedi. "Sen bir şarlatansın, kadın!"

Adam işaret parmağını onun yüzüne uzatarak kükreyince salonda yüksek sesli konuşmalar patlak verdi. Dantel yakalığı avukatın abartılı heyecan titremesiyle birlikte sarsılıyordu. Mercy sabrının tükendiğini hissetti.

"Buradaki konu, benim şarlatan olup olmamam değil!" dedi yüksek sesle. "Mahkemeden annem Selamethanım Dane'nin itibarının iadesini talep ediyorum. Bunu hem annemin anısı, hem küçük bebeğim, hem de bu kasabaya 1692'de çağırılarak sorgulanan ve mahkemenin ölüm cezasına çarptırdığı masum insanların anısı için talep ediyorum. Kaldı ki, söz konusu mahkemenin kanıtlarının yanlış olduğu ve büyük hatalar yapıldığı bizzat Yargıç Sewall tarafından da kabul edilmiştir."

Mercy son sözleriyle birlikte yumruğunu önündeki ahşap parmaklığa indirmişti. Azmi, hırsı ve kolunun havada çizdiği eğrinin kararlılığıyla gözleri buz rengine dönmüştü. Parmaklığa inen darbe ahşabı neredeyse parçalanacak şekilde çatlatmıştı. İzleyiciler hayret nidaları savurdu, sonra aniden suskunlaştı.

Richard Saltonstall, yumruk yaptığı eli bembeyaz kesilen, burun delikleri aldığı sık soluklardan titreyen Mercy Lamson'un yanına ağır adımlarla yürüdü. Garip bir değişim geçiriyordu sanki. Ve bu değişim olağanüstü hızlıydı.

Bir çırpıda, "Sorgulama ve hüküm mahkemesinin, inançlarıyla yaşayan küçük toplumumuzu şeytani etkilerden kurtarmak maksadıyla aceleci davranarak görülen hayaletleri delil kabul ettiği ve küçük kızların ifadelerine

gereğinden fazla önem vermiş olduğu doğrudur," dedi. Başını üzüntüyle iki yana salladı.

"Ve yüce Tanrımızın rahmetine kavuşmuş olan o bahtsız insanların isimlerindeki lekenin bu mahkemenin kararıyla kaldırılması, geride bıraktıkları ailelerinin mutluluğu için bile olsa itibarlarının iade edilmesi gerektiği de doğrudur."

Avukat dönüp bu kez de jüriye doğru yürüdü. Jüri üyelerinin tamamı gözlerini hâlâ titreyen Mercy'e dikmişti.

"Ve yine doğrudur ki, annenizin lanetlenmesi nedeniyle sizin hayat şartlarınız ziyadesiyle ağırlaşmıştır. Ve ancak..." Saltonstall bir an durdu, dönüp salondaki insanları süzdü. Herkes nefesini tutmuş halde bekliyordu. "Ve ancak, Bayan Lamson..." diye tekrar başladı avukat söze.

Mercy de o anda başını kaldırıp duvardaki portredeki yumuşak bakışlı, pembe yanaklı, kıvırcık saçlı adama baktı.

"Ve ancak..." dedi avukat üçüncü kez ve dönüp kadının şimdi buz rengine bürünmüş olan gözlerine baktı ve bu defa sözünü tamamladı. "Tüm o bahtsız insanlar suçsuzdu."

11

Boston, Massachusetts
3 Temmuz 1991

Boston Kütüphanesi'nin üst katındaki Özel Koleksiyonlar okuma odası tamamıyla boştu. Connie saatine beşinci kez bakarken kütüphane görevlisinin o kadar gecikmesini bir belirti olarak kabul edip etmemekte kararsız kaldı.

İstediği kitapların isimlerini verince adam rahatsız olduğunu açıkça belli etmişti. "Tamam ama bugün erken kapatıyoruz," demiş ve pencerenin kenarında, güneşin tam altında ve klimadan en uzak köşede olan masayı işaret etmişti. "Siz şurada bekleyin."

Ve Connie artık güneşin sırtını ısıtılmış bir battaniye gibi kavradığını hissediyordu. Alnından burnuna doğru akan teri elinin tersiyle sildi. '*On beş dakika, sadece on beş dakika daha beklerim,*' diye geçirdi içinden. Kurşun kalemiyle not defterine hindiba çiçekleri karalarken, gözlerinin önüne ansızın sinema perdesi inmiş gibi Sam'ın ay ışığında saçlarını düzelterek sudan çıkan hayalini gördü. Daha da fazlasını düşlemeye koyulurken haylazca sırıttı.

"Bartlett günlüklerini isteyen siz misiniz?"

Connie gözlerini kırpıştırarak gerçeğe döndü. Güneş sırtını yakmaya devam ediyordu. Yanına gelen asık suratlı genç kütüphaneci, ittiği kitap arabasını bir sürü arşiv kutusuyla doldurmuştu.

"Evet," dedi Connie ve ilk kutuya uzanmak üzere doğruldu.

"Bir dakika!" dedi genç adam onu nazikçe engelleyerek. "Kurallarımızı biliyorsunuz sanırım. Kütüphanede tükenmez kalem kullanımı yasaktır. Kitapları sırtlarının zedelenmemesi için şu sünger rahleye koymanız ve açarken cildi zorlamamanız gerekiyor. Ayrıca fotokopi çekmek kesinlikle yasaktır. Aynı anda birden fazla arşiv kutusu açmayacaksınız. Sayfalara mümkün olduğunca az dokunun ve bunu yaparken bu beyaz eldivenleri giyin." Adam sonra yüzüne sahte bir acıma ifadesi yerleştirerek, "ve ayrıca güneş altında oturmamanızı tavsiye ederim," diye ekledi.

"Memnuniyetle başka yere geçerim," dedi Connie. Tartışamayacak kadar yorgundu.

Uzun okuma masasının gölgede kalan ucuna oturdu ve eldivenli elleriyle ilk kutuya uzandı. Aside karşı muhafazalı kutunun kapağını açıp içindeki kitabın etrafından geçirilmiş narin bağcıkları çözdü. Günlüğün birinci cildini önündeki yeşil renkli sünger rahleye yerleştirdi. Kapağı yavaşça açıp ilk sayfayı okumaya başladı:

Prudence Bartlett'in Günlüğü, 1 Ocak 1741-31 Aralık 1746.

Büyük beklentiler içinde olan Connie'nin soluğu, sulu mürekkeple yazıldığı için iyice solmuş olan satırı görünce heyecandan kesilir gibi olmuştu. Prudence, yani 'basiret'. Kadının ismi Mercy Lamson'un 1715'de girdiği davada geçmemişti ama veraset kayıtlarında onun tek mirasçısı olarak görülüyordu. Geleneksel New England insan okuma düşkünlüğüyle bilinmekle beraber, Koloni Dönemi'nde öyle günlük tutanlar, özellikle kadınlar çok azdı. Connie araştırmayı derinleştirerek Boston Kütüphanesi'ne telefon ettiğinde ve Basiret Bartlett adına kayıtlı günlükler oldu-

ğunu, bunların kütüphanenin özel koleksiyonunda tutulduğunu öğrendiğinde çok şaşırmıştı. Tarifler kitabının Mercy'in ölümünden önce veya sonra kızı Basiret'in eline geçtiğini böylece öğrenmişti Connie ama onun miras kayıtları bulunamamıştı. O kadar eski belgelerin bazen zarar gördüğünü, hatta kaybolduğunu biliyordu elbette ama Basiret'in miras terekesine ulaşamamak onu yine de yıkmıştı. Önceki hafta bu yüzden kendini çok kötü hissetmiş, bir öğleden sonra panik içinde Liz'i arayarak Selamet Dane'nin kitabına ulaşamama ihtimalinin artık çok yüksek olduğunu söylemişti.

Şimdiyse bir masanın başına oturmuş ve hayalini bile kuramayacağı kadar özel bir kaynağı olabildiğince hızlı okuyup bitirmeye hazırlanıyordu. Basiret'in günlükleri birden fazla ciltten oluşuyordu. 1741 yılında, yani yirmi altı yaşındayken evlenmesiyle başlıyor, 1798'deki ölümüne yakın bir zamana kadar sürüyordu. Ve bu da Salem cadı mahkemelerinden yüz yıl sonrasını işaret ediyordu.

Connie ilk defteri açtı, kurşun kalemini ve defterini hazırladı. Açık mavi gözlerini satırlarda gezdirmeye başladı:

1 Ocak 1741. Çok soğuk. Evden çıkmadım.

2 Ocak, 1741. Soğuk devam ediyor. Evden çıkmadım.

3 Ocak 1741. Atkı neredeyse bitti. Kar.

4 Ocak 1741. Kar devam ediyor.

5 Ocak 1741. Kar yağışı biraz dindi. Köpek bizim yatakta uyudu.

Connie hafifçe inleyerek başını iki elinin arasına aldı. O dönem kadınlarının duygularını uzun paragraflarla ve tüm ruhunu yansıtarak aktarmasını beklememişti elbette ama *o kadar* da olmamalıydı! Anlaşıldığı kadarıyla, önünde Basiret Hanım'ın yaşamına dair basit ayrıntıları inceleyerek

geçireceği sıkıcı bir öğleden sonra vardı. Tüm heyecanının ayakuçlarından akıp gittiğini hissedince defterin ilk birkaç sayfasını atladı.

25 Mart 1747. Hannah Glover'e gittim. Kız bebeği oldu. Karşılığında 1.5 kg kahve verdiler.

Connie yüzünü biraz daha yaklaştırarak dikkatini yazılanlara vermeye çalıştı.

30 Mart 1747. Bahçede çalıştım.

31 Mart 1747. Şifalı ot topladım. Otları kurutmak için ateşin yanına astım.

1 Nisan 1747. Hastayım. Evden çıkmadım.

2 Nisan 1747. Yağmur yağıyor. Josiah şehre gitti. Evden çıkmadım.

3 Nisan 1747. Yağmur devam ediyor. Lizabeth Coffin doğum yapmak üzere. Beni çağırdılar.

4 Nisan 1747. Coffinlere geldim. Lizabeth'in erkek bebeği ölü doğdu.

5 Nisan 1747. Coffinlerdeyim. Liz iyi değil

6 Nisan 1747. Coffinlerdeyim. Liz daha iyiye gidiyor. Bana 1 kg bezelye verdiler.

7 Nisan 1747. Eve döndüm. Geldiğimde Josiah da dönmüştü.

Connie sonraki sayfaları hızlıca geçti; kayıtların çoğu birbirinin benzeriydi. Birbirinden kasvetli, sıkıcı ve farksız görünen satırları incelerken, Sağduyu'nun açıkça ifade etmekten çekindiği gizli bir anlam olup olmadığını sorguluyordu sözcüklerde. Kendi yiyeceklerini bahçesinde yetiştiren bir kadın için hava şartları elbette önemli ve yazmaya değerdi; kendisi olsa tam ayrıntılı bir almanak bile doldururdu. Connie o sessiz, kendi halinde yaşayan Püriten ka-

dınların iç dünyalarını kâğıda yansıtacak bilgi ve kültürlerinin olmamasına önce içerlemişti aslında, sonra onların günlük yaşamlarındaki önemsiz ayrıntıların aslında *iç dünyalarının* ta kendisi olduğunun farkına varmıştı. Yine de havanın 18. yüzyılın başlarında bir gün nasıl olduğuna yoğunlaşamıyordu. Tek bir gün atlamadan düşülen kayıtları incelemeye devam etti: hava durumu, bahçe işleri, esrarengiz Josiah'ın eve gelip gitmeleri, ağrı çeken komşulara yapılan yardımlar.

Sonra birden aslmda çok aşikâr olan cevabı yakaladı.

"Tabii ya!" dedi yüksek sesle. "Basiret Hanım ebelik yapıyordu!" Kütüphane görevlisi masasından ters ters bakınca sinirlendi. "Hadi canım! Burada benden başka kimse yok ki."

"Şşşşt!" dedi adam, parmağını dudaklarına götürerek.

Connie sergilediği başkaldırıdan hoşnut bir halde defterine notlar almaya başladı. Kütüphane görevlisine karşı gelmesinin nedeni belki de Basiret'in ketumluğuna yönelik bir tepkiydi. Günlüğü okumaya devam ettikçe içinden onun adına isyan etmek geliyordu. Masanın üstüne çıkıp orada bağırarak dikilme, kitapları tekmeleyerek dağıtma dürtüsü gelip geçiyordu benliğinden.

Sakinleşmeye çalıştı. Basiret'in tekdüze görünen yaşantısının her ayrıntısını defterine not etti, günlüğe yansıyan sade ortamı tüm canlılığıyla hayal etti.

Dört saatlik yoğun bir çalışmanın sonucunda, 1745'den 1763'e kadar olan tüm kayıtları okumuştu ki bu da yirmi yıllık hava durumunu, gündelik ev işini, ebelik hizmetini ve bunların karşılığında yapılan ödemeleri kapsıyordu. Connie sonunda kollarını başının arkasına atarak sandalyede gerindi. Kalemi tutan parmakları uyuşmuştu. Günlüğü kenara iterek ellerine masaj yaptı, aldığı notları gözden geçirdi.

O ana kadar günlükte Basiret Hanım'ın ünlü anneannesinin adı hiç geçmemişti. Kadının yaşamının ayrıntıları ortaya çıkmıştı ama. Belli ki yetenekli bir ebeydi, çünkü doğumlarda birkaç bebeğin ölü gelmesine rağmen tek bir anne ölmemişti. Josiah Bartlett adında rıhtımda çalışan, Marblehead limanına gelip giden gemilerin kargosunu yükleyip indiren birisiyle evliydi. Bartlett ailesinin, Basiret'in ailesiyle uzun zamandır dost oldukları kanısına vardı Connie ama o yargıya neden kapıldığını bilemedi. Basiret'in fazla arkadaşı olmadığı, yine de komşularından saygı gördüğü belliydi. Marblehead'da yaşamakla beraber kiliseye tam zamanlı devam etmiyordu. Sadece hasta görmek için seyahate çıkıyordu ve bunların hepsi Essex ilçesi dahilinde oluyordu: Danvers, Manchester, Beverly, Newburyport, Lynn.

Okurken birkaç kayıt dikkatini çekmiş ve bunları kelimesi kelimesine not etmişti:

31 Ekim 1741. Hava soğuyor. Yaşlı Peter Petford ölüyor. Tanrı affetsin.

Connie bunun ne anlama geldiğini anlayamadı. Basiret ne kendi hayatı konusunda öngörü içeren yorum yapmıştı, ne de gittiği hastalara dair. Ama Petford denen adam her kimse, bir nedenden ötürü önemli olmalıydı. Connie not defterinde o adın yanına bir yıldız koymuş ve sonra tekrar araştırmaya karar vermişti.

6 Kasım 1747. Kar. Bütün gece süren sancı. Kız bebek sağlıklı doğdu. Adı Patience. Bugün evdeyim.

Connie o kayıtta gülümsedi ve satırlara en az beş dakika boyunca baktı. Patience, yani 'sabır' ya da 'metanet'. Basiret Hanım doğum yapmış ve bebeğe kendininki kadar güzel bir isim vermişti: Metanet.

17 Temmuz 1749. Yağmur ve rüzgâr. Marullar lezzetli. Lamson'un denizde kaybolduğu haberi geldi.

İşte bu kayıt önemliydi. Connie emin olmamakla beraber, adı geçen adamın Basiret'in babası olduğunu düşündü ve arkasına dayanıp düşüncelere daldı. Kadın kaybolan babası hakkında neden öylesine yalın, duygudan uzak bir ifade kullanmış olabilirdi ki? Kendi babası Leo 'denizaşırı harekât' dedikleri Vietnam Savaşı'nda kaybolduğu zaman bunu kavrayacak yaşta olsa o kadar düz bir tepki verebilir miydi? Grace dedesi Lemuel'den çok az söz etmiş olsa da anlattığı zaman sevgi ve özlemle anardı onu. Ve Mercy'in tepkisi ne olmuştu acaba Jedediah Lamson'un kaybolmasına? Günlükte buna dair hiçbir bilgi yoktu. Lemuel öldüğünde anneannesi ne yapmıştı peki? Eşini kaybeden kadınların yasını inceleyen herhangi bir tarihçiye rastlamamıştı Connie.

Somurtarak ayaklarını masanın altına uzattı. Selamet'in ailesini incelerken kadınların hepsinin eşlerinden uzun yaşadığını belirlemişti. Üstelik adamların hepsi değişik kazalarda acılı ölümlere uğramıştı. Selamet'in kocası Nathaniel'in de aynı şekilde karısından önce öldüğüne emindi Connie. Ama kıyaslamalı bir analiz yapılırsa, geçmişteki tehlikeli mesleklerin hayatı o şekilde etkilediği kolaylıkla görülebilirdi.

Mercy Lamson'un eşinin ön ismiyle ilgili bir kanıt çıkmamıştı henüz Connie'nin karşısına ama bunun Basiret'in günce kayıtlarında geçmesi için bir neden düşünemiyordu. Şüpheleri bir sonraki ay düşülen bir kayıtla güçlendi:

20 Ağustos 1749. Güneş. Hava çok sıcak. Annem geldi. Bahçede çalıştım.

Basiret o noktaya kadar annesinden hiç bahsetmemişti ama sonraki kayıtlarda kadının adı sık sık geçmeye başlıyordu. Mercy'in kiliseye gittiği, sık sık yanına Metanet Bebek'i aldığı, onunla bahçede çalıştığı ya da hasta ziyaretine gittiği yazılıydı. O noktadan öte birlikte yaşamaya başladıkları anlaşılıyordu ama annenin ev masraflarına yardım edip etmediğine dair bilgi yoktu; Mercy sadece kızının merhameti nedeniyle eve alınmış gibiydi. Basiret'in birlikte yaşamaya başlamadan önceki dört yıl boyunca annesini neden hiç ziyaret etmediği belli değildi. Anlaşamıyorlar mıydı? Dünyaya bakışı farklı olan anne ve kızların anlaşamaması doğaldı elbette. Kendi annesiyle olan ilişkisi aklına gelince Connie burnunu hoşnutsuzlukla kırıştırdı. Sonra bir adım öteye gidip Grace'nin Sophia ile olan ilişkisini düşündü.

Silkinip önündeki işe yoğunlaştı ve birkaç yıl sonraya ait bir günlük kaydı anneyle kızı arasındaki ilişkiye yönelik düşüncelerini doğruladı:

3 Aralık 1760. Çok soğuk. Metanet hasta. Annem almanağını istiyor. Kütüphaneye verdiğimi duyunca çok üzüldü. Metanet'e iyileşmesi için lapa yaptı. Metanet iyiye gidiyor.

Connie bir nedenden ötürü dikkat kesilmesine neden olan satırları tekrar tekrar okudu ama daha öte anlam veremedi. Günlükteki kayıtlar fazlasıyla kısa ve özdü ve Connie de her kelimeden mümkün olduğunca fazla yorum çıkarmaya çalışıyordu. Her şeye rağmen o kaydın farklı bir önem taşıdığının farkındaydı. Basiret'in bir şeyden ötürü öfkeli olduğu belliydi.

Connie gözlerini o sayfaya dikmiş halde başını iki elinin arasma aldı ve düşüncelere daldı. Bir süre sonra o şekilde bir yere varamayacağına karar vererek silkindi ve okumaya devam etti.

1763 yılına geldiğinde, kilise kayıtları ve miras belgelerinden öğrendiği olay çıktı karşısma. Omzunun üzerinden kütüphane görevlisine göz attı, adamın bazı kitapları yerlerine yerleştirmekle meşgul olduğunu görünce sol eldivenini masanın altında çıkarıp parmaklarını sayfadaki el yazısı üzerinde dolaştırmaya başladı. Basiret'in eli de o sayfada gezinmişti; hatta kâğıtta ve mürekkepte onun bir parçası vardı, çünkü tüylü kalemini arada tükürüğüyle ıslatması gerekiyordu. Connie yazılara dokunarak okumayı sürdürdü; sanki Basiret ile Mercy'in olduğu yere ulaşmaya çalışıyordu. Bir ara yazıların iyice sıkışık hal aldığı bir sayfada duraladı. Sözcükler orada ölü bir böceği parçalayan karıncalara benziyordu:

17 Şubat 1763. Sulu kar ve yağmur. Annem hasta. Metanet onunla ilgileniyor. Bugün evdeydik.

18 Şubat 1763. Yağmur devam ediyor. Bay Slattery'nin karısına çağrıldım. Ona Metanet bakacak. Bugün evdeydik.

19 Şubat 1763. Yağmurlu ve daha soğuk. Annem hâlâ hasta. Josiah kasabaya doktor çağırmaya gitti. Annem bana kırgın. Metanet, Slatterylerde.

20 Şubat 1763. Soğuk devam ediyor. Annem çoğunlukla sıkıntılı uyuyor. Annem hep Metanet'i soruyor. Almanak'ı istiyor. Josiah, Salem'e gitti. Metanet, Slattery'lerde.

21 Şubat 1763. Soğuk. Bugün evde kaldım. Metanet döndü. Bayan Slattery sağlıklı doğum yapmış. Karşılığında 6 şilin ödemiş.

22 Şubat 1763. Kar yağmıyor ama çok soğuk. Evden çıkmadım. Annem hasta. Rahip Bates ziyarete geldi.

23 Şubat 1763. Soğuk. Josiah yanında Doktor Hastings ile geldi. Annem doktoru görmek istemedi. Beni istiyor. Çok üzgün.

24 Şubat 1763. Yazı yazamayacak kadar soğuk. Annem öldü.

Connie başını kaldırıp bakışlarını salonda dolaştırdı ve Selamet Dane'nin terekesini hatırladı. O belgeyi okurken kadının evini, oturma odasını sanki bir teleskoptan bakar gibi görmüştü. Ve şimdi başka bir kadının yaşamının büyük kısmını okumuştu ama onun hakkında çok daha az şey bildiği duygusuna kapılmadan yapamıyordu. Basiret Hanım'ın soğuk yapısı, duygularını dışa vurmama konusundaki inadı o dönemin şartları göz önüne alınsa da anlaşılmaz ve kabul edilmez geliyordu Connie'ye. Günlüğü fırlatıp atmak, narin sayfalarını parçalamak, o yolla Basiret'i omuzlarından tutarak sarsma isteği dayanılmaz bir güçle doğdu içinde. Ama Basiret çoktan iki yüz yıllık bir duvarın arkasına hapsolmuştu.

Gözünden kopup gelen bir damla, not defterine çizdiği hindiba resminin üstüne düştü. Connie kolunun tersiyle gözünü sildi, not defterini kapattı ve masanın ortasına itti.

12

Marblehead, Massachusetts
4 Temmuz 1991

"Doğrusunu istersen seni aramasına biraz şaşırdım," dedi Grace.

Sesi yumuşak geliyordu telefonda ama Connie sözcük aralarındaki tedirginliği hissetmişti. "Basiret'in günlüğünden neler öğrendiğimi merak etmiş," dedi annesini rahatlatmaya çalışarak. "Benim dün Boston Kütüphanesi'ne gideceğimi biliyordu. Günlüklerden tarifler kitabının nerede olduğuyla ilgili bilgilere ulaşmamın ne kadar önemli olduğunun ve bulamazsam sonraki adımımı kestiremediğimin farkındaydı."

"Söyleyince nasıl tepki verdi?" diye sordu Grace dikkatle.

Elinde tığ işi olduğunda hep öyle dikkatli konuşur veya soru sorardı. Connie hızla ilerleyen o işlemeden sonunda ne çıkacağını merak etti. Annesini oturma odasındaki koltuğuna yerleşmiş, telefonu yanağıyla omuzu arasına sıkıştırmış, gökyüzünün tüm renklerine sahip yünü ayaklarının etrafına dolamış halde örgü örerken canlandırdı gözünde.

Elini uzattı ve parmaklarını sırları dökülünce yüzeyi örümcek ağını andıran bir desenle kaplanmış aynada gezdirdi. "Doğrusu çok bozuldu bana." Aslında *kızdı* sözcüğü profesörün tepkisini açıklamak için daha uygundu.

Manning Chilton o sabah, üstelik bir tatil günü saat dokuzda aradığında Connie kahvesini içiyor ve yerel gazetedeki haber başlıklarını ('Milli Bayram için akşam 21.00'de havai fişek gösterisi var', 'Maket yelkenli yarışlarında rekor katılımcı', 'Rotary kulübünün toplantısı ertelendi') okuyordu. Basiret'in ebelik yapan aksi bir kadın olduğundan öte bilgi edinemediğini Chilton'a anlatmıştı. O da sonraki aşamada ne yapmayı düşündüğünü sormuş, henüz bilmediği cevabını almıştı. Connie profesörün bir tatil sabahı evine telefon etmesine öylesine şaşırmıştı ki, adamın sorularına hazırlıksız yakalanmıştı.

"Ne kadar bozuldu?" diye üsteledi Grace.

Connie tedbirli cevap verdi, "Sanırım biraz heyecanlı. Peşine düştüğümüz kaynak o kadar ilginç ve önemli ki mutlaka başarılı olmamı istiyor..." Hocasının sözlerini yumuşatarak aktarmıştı annesine.

Gerçekte Chilton farklı bir söylem kullanmıştı. "Tanrı aşkına söyle bana. Benim ve kendi vaktini nasıl böyle harcarsın? Senden çok daha fazlasını beklerdim!" Connie konuşmayı hatırlayınca ürperdi.

"Ne kadar kızdı?" diye yineledi sorusunu Grace.

Connie en başta annesinin doktora çalışmasına ilgi göstermesini istediği için kendine lanet etti. "Aslında bana bağırdı denilebilir," dedi hemen ardından. "Ama önemli değil..." diye ilave etmek istedi.

Annesi ondan önce davrandı, "Ah, Connie!" dedi. Elindeki tığ işini yere fırlatmış olmalıydı.

"Öyle değil, anne..." diye diretti Connie.

Ama öyleydi. "Aklını başına topla ve bir an önce bul o kitabı," demişti Chilton. "Aksi takdirde senin tarih bölümünü bitirme konusundaki isteğinden bile şüphe ederim; önümüzdeki yıl burs alacağının garantisini veremem."

Bu sözleri hatırlayınca Connie'nin midesine ağrı saplandı. Kendi kendine hocasının onu sadece hırslandırmaya çalıştığını telkin etti. Yöntemleri belki biraz sertti ama... Grace soluğunu gürültüyle koyuverdi; nefesinden çıkan sıcaklık telefondan kulağına kadar gelmişti sanki.

"Sadece... Kitabı gerçekten bulmamı istiyor, o kadar. Ne yazık ki şu anda Basiret Bartlett'in kitabı ne yaptığını bilmeme imkân yok ve Chilton da bunu kabul edemiyor. Biraz hazırlıklı olmalıydım onun vereceği tepkiye."

Connie telefon kordonunu arkasından sürükleyerek yemek odasına doğru yürüdü, tabak raflarına kadar geldi. Önceki hafta raflarda katmanlar oluşturan tozları temizlemişti. Kahve kupalarından birini eline aldı ve incelemeye koyuldu: 19. yüzyıl İngiliz yapımı, kenardan aşağıya uzanan ince bir çatlak izi.

"Profesör haklı da sayılır aslında," dedi. "Bundan sonra nasıl bir yol izleyeceğime dair en ufak fikrim yok. Basiret'in geride bıraktığı bir miras belgesi falan yok. Günlükte de kitaptan söz etmemiş. O şeye ne olduğunu bulamazsam tüm proje biter."

"Hmmm!" dedi Grace onaylamayan bir tonla. "Sence profesör konuyla neden bu kadar ilgileniyor?"

"Tüm danışmanlar öğrencilerinin başarısıyla yakından ilgilenir." Connie'nin sesi kendine bile inandırıcı gelmemişti; reklam spotu gibi laf etmişti.

"Benim öğrencilik yıllarımdan beri bu işler değişmiş anlaşılan," dedi Grace iç geçirerek.

Connie düzeltti. "Doktora öğrenciliği."

Grace, devam etti. "Evet tatlım, öyle. Kitap *gerçekten* o kadar önemli mi ki üsteliyor adam?" Kızının derin bir nefes aldığını duyunca parlamasına fırsat vermedi. "Biliyorum, önemli..."

Connie konuyu değiştirmeye karar verdi. "Dört Temmuz Bağımsızlık Bayramı'nda ne yapıyorsun?" Bir yandan da parmağıyla köşedeki ölü bitkiyi dürtüklüyordu.

Grace neşeli bir kahkaha attı. "Sosisli sandviç ve havai fişekle işim yok. Burada bağış toplama amaçlı kek ve pasta satışı yapacağız; geçici lunapark da getirdik. Toplanan para ozon tabakası araştırması yapan komiteye verilecek."

Connie cevap vermedi. Aklından *'Şu an ruh halin ne renk, Grace?'* diye geçirdi.

"Konuyu bir de şu şekilde düşün," dedi annesi.

"Efendim?" dedi Connie.

"Belki de şu kadm, Basiret yani... Kitabı başka adla anıyordu. Olamaz mı? Ne de olsa anneannesinin üzerinden yüz sene geçmiş. Bazı insanlar olaylara önceki nesillerden farklı bakar."

Connie sesinden onun gülümsediğini anladı ve elinde olmadan kendisi de gülümsedi.

"Sen nasıl geçireceksin tatili bakalım?" diye sordu Grace.

"Hafta sonu için Liz geliyor. Yemek yapıp, havai fişek gösterilerini izleyeceğiz. Ve S... Yani... Tanıdığım bir genç var. O da gelecek. Plaja falan gideceğiz. Profesör arasa da telefonlarına cevap vermeyeceğim. Yani öyle... Bildiğin şeyler işte." Connie dönüp sırtını duvara yasladı ve raftaki simsiyah kavanozlardan birine baktı.

"Sonunda şu genç ortaya çıktı demek!" dedi Grace. "İsmini bana hâlâ söylemeyecek misin?"

Connie sessizce gülümsedi.

"Pekâlâ... Sana iyi eğlenceler. Benim kapatmam..." Grace bir an duraksadıktan sonra devam etti. "Bu arada Connie... Şu Chilton konusunda sana ne söyleyebileceğimi bilemiyorum."

"Ne demek istiyorsun anne? Tüm danışmanlar öğrencilerine böyle davranır. Ben de Thomas'a geçen sömestr oldukça zorluk çıkarmıştım."

"Tamam. Sadece her şeyi bu kadar ciddiye alma."

Connie parmaklarını telefon kordonuna dolayarak, "Peki anne," dedi. "Sen merak etme."

Ve tam kapatırken annesinin *'mavi'* dediğini duydu sanki.

Connie anneannesinin Chippendale tarzı yazı masasının başında tek ayağını altına alarak oturmuş, Basiret'in günlüğüyle ilgili notlarını gözden geçirmeye dalmıştı. Kütüphanede günlüklerin tamamını okumuş ama ne Selamet Dane ismine rastlamıştı, ne de kitabın akıbeti hakkında ipucu edinebilmişti. Basiret'e duyduğu öfke arttı. Gün ve gün düşülen kayıtlar: bahçeyle uğraşma, yemek pişirme, bebek doğurtma... Aslında okuması bile insanı bunalttığına göre bunları yaşamak daha da beter olmalıydı. Öte yandan, bunu kabullenmek Connie'nin öfkesini azaltmıyordu. Basiret Hanım sert, duygularını göstermeyen ve büyük ihtimalle ismi gibi sağduyulu bir kadındı. Saf mantık.

Connie masada çalışırken Arlo da giriş holüne yatmış geriniyordu. Tüyleri yerdeki Ipswich ahşabıyla aynı renkte görünüyordu. Birden heyecanla kuyruğunu oynatmaya başladı, kulaklarını dikti. Connie not defterinin sayfasını çevirdi. Farkında olmadan yanağının içini kemiriyordu.

"Selam, Kaptan Grody!" diyen bir ses geldi kapının dışından.

Connie döndü ve Arlo'yu kuyruğunu tüm bedeniyle birlikte sallayarak Liz Dowers'e doğru atlarken gördü. "Liz!" dedi heyecanla masadan kalkarken. "Arabanın geldiğini duymadım."

Liz ona sarıldı. "Bugün tatil. Çalışmıyor olman lazım."

"Sen onu Chilton'a söyle. Daha bu sabah beni evden arayıp kendisi için ne kadar büyük bir hayal kırıklığı olduğumu ve vaktini nasıl boşuna harcadığımı anlattı."

"Profesör Chilton..." diye başladı söze Liz ve kısaca bağladı. "Hayvanın teki." Connie karşı çıkmak için ağzını açınca elini kaldırıp onu susturdu. "Seni çok fazla çalıştırıyor. Yıllardır böyle bu. Şimdi gel de arabadaki alışveriş poşetlerini taşıyalım."

Connie arkadaşma gülümsedi. "Umarım çok fazla şey getirmedin. Burada buzdolabı olmadığını..."

"Ben de o yüzden her şeyin yanı sıra bolca buz getirdim."

Liz yemek masasma çatal, bıçak ve peçete yerleştirirken, "Anlat bakalım," dedi. "Her şey nasıl gidiyor?"

"Nereden başlayacağımı bilmiyorum!" diye seslendi Connie mutfaktan. "Ortadan kaybolan kitapla tez konusunu ve bana aşırı öfkeli tez danışmanını mı anlatayım, yoksa yemeğe gelecek olan arkadaşımın ayrıntılarını mı istersin? Ya da onu biraz sonra bizzat sorguya çekmek mi istersin?"

"İkisini de isterim. Ama aslmda evi satma konusundaki gelişmeleri merak etmiştim."

Connie üzerinden buhar çıkan süzgeci mutfak eldivenleriyle dikkatle tutarak yemek odasına geldi ve makarnayı büyük bir tabağa boşalttı. "Haaa, şu mesele..."

"Hiçbir şey yapmadın ev ile ilgili, değil mi?" diye sordu Liz kollarını kavuşturarak.

"Bu kesinlikle doğru değil," dedi Connie eldivenleri çıkartırken. "Telefon bağlattım ya."

Liz masaya eğilip gaz lambasının fitilini düzeltti. Lambanın küçük turuncu ateşi etrafa hoş bir ışık yayıyordu. Dışarıda hava grimsi bir maviye bürünmüş ama içeriye çoktan karanlık çökmüştü. "Sonbahar için kendime yeni bir oda arkadaşı bulmam gerekiyorsa, lütfen önceden haberim olsun," dedi ciddi bir tavırla.

"Liz! Elbette hayır. Daha Temmuz'dayız."

"Biliyorum ama seni uyarmak istedim."

"Saçmalama. Hem zaten... Basiret Bartlett'in miras kayıtları olmadığına ve kitabın akıbetini bilmediğime göre artık dikkatimi eve verebilirim. Etrafı temizler, eşyaları kutulara koyar ve evi satarım. Sonra da doktorayı bırakıp yurtdışında gönüllü çalışmalar yapabilirim..."

"Peki, şu genç adam?" diye sordu Liz, onun kendi kendini iğnelemesini duymazdan gelerek.

Connie bir an dudaklarını ısırarak bakışlarını kaçırdı, sonra yüzünde kocaman bir gülümsemeyle devam etti, "Havai fişek gösterisini rahat izleyebileceğimiz harika bir yer biliyormuş. Gelip bizi alacak."

Liz ellerini onun yüzüne doğru abartılı bir şekilde sallayarak, "Başka nereleri biliyor acaba!" dedi. Ve karşıdan uçarak gelen fırın eldiveninden kaçmak için yana eğildi.

Gaz lambası ışığında makarnalarını yemeye başladılar. Liz yaz okulunda verdiği Latince derslerinde neler olduğunu anlattı. (Bir öğrencinin kocaman bir cep telefonu bile vardı. Öğrencinin ne işine yarardı ki cep telefonu? O şeyler bankacılar falan içindi.)

Connie arkadaşının anlattıklarını zevkle dinliyordu; evde birisinin sesini duymak hoşuna gitmişti. Marblehead'ın küçük dünyasında yaşarken süpermarkete gidiyor, arşivde araştırma yapıyor, bir yerlerde kahve içiyor ve başkalarıyla kısa konuşmalar yaptıktan sonra anneannesinin her şeyden

yalıtılmış ve soyutlanmış evine geri geliyordu. Bazen kucağında yatan Arlo'ya bakıp saatlerdir kimseyle konuşmamış olduğunu farkediyordu.

Kapı hafifçe çalındığında Liz, önceki hafta bir gençle çıktığı akşam yemeğinin ayrıntılarını anlatmaya dalmıştı. Başını kaldırıp Connie'ye baktı. "Açmayacak mısın?"

Connie gülümseyerek peçetesini masaya attı ve kalkarken, "Geliyorum!" diye seslendi.

Kapı eşiğindeki Sam'dı ve karanlık bahçe, sarmaşıklar, bitkiler arkasında kapkara bir deniz gibi uzanıyordu. Bir elinde altı biralık karton kutu, diğer elindeyse kocaman bir el feneri vardı. "İyi akşamlar, han'fendi!" dedi tek kaşını kaldırarak. Feneri yüzüne tuttu. "Himalaya tırmanma rehberiniz geldi."

Connie onun üstündeki İNGİLTERE'DE ANARŞİ yazılı tişörte baktı. Dört Temmuz şerefine o şeyi giymişti demek. Gülümsedi ve "Sam Hartley..." diyerek onu içeriye buyur etti. "Seni Liz Dowers ile tanıştırayım. Liz, bu Sam."

"Memnun oldum," dedi Sam ve abartılı bir selam verdi. Liz de kollarını zarifçe yana açarak, "Bay Hartley olmalısınız," diyerek reverans yaptı.

"Hemen çıkalım mı?" diye sordu Connie. "Havai fişek gösterisi dokuzda başlıyor demiştin."

Sam elindeki fenerle uğraşırken Liz döndü ve Connie'ye sessiz bir dudak hareketiyle, 'Hoş!' dedi.

Evden ayrılıp bahçenin karanlığında kaybolurlarken, Arlo da oturma odasının penceresinden onların gidişini izliyordu.

Havai fişeklerin son ışıkları aşağıya, Marblehead koyuna doğru inerken denizdeki tekneler ve yatlar hâlâ patla-

malara eşlik ederek korna çalıyordu. İnsanlar parklara serdikleri battaniyelerin üstünde, kimileriyse binaların balkonlarında ve teraslarında gösteriyi izliyordu. Gökyüzündeki son kırmızı kıvılcımlar da havadaki duman bulutuna karıştı. Parkta izleyen herkesten alkış ve ıslık sesleri yükselince Connie, ilk kez onca zamandır bulunduğu yere ait olmaktan mutluluk duydu. Kasaba ahalisiyle kaynaşarak gökyüzünü seyretmek hoşuna gitmişti. İki arkadaşına baktı ve onların da gösterinin keyfini çıkardığını gördü.

Boş bira kutusunu sıkarak havai fişek patlamalarını taklit eden bir ses çıkaran Liz, "Muhteşem!" dedi

Havadaki duman yavaşça dağıldı, gecenin yıldızlı göğü tekrar ortaya çıktı. Çevrelerindeki aileler yavaş yavaş battaniyelerini toparlamaya, çocuklarını çağırmaya başlamıştı. Üç arkadaş ise sessizce oturuyordu.

Connie sırtüstü yatarak gerindi, çıplak ayaklarını nemli çimenlere uzattı. Gökyüzüne dalgın gözlerle bakarken minik bir ateş topunun atmosferde kayıp gittiğini gördü. Kuyrukluyıldız. Bencilce gülümseyerek bunu kendine sakladı. Meteorun kaybolduğu noktada mavi bir ışık gördü, sonra o da yok oldu. Silkinip, "Geç oldu," diye mırıldandı. "Kalkalım mı artık?"

Karanlıkta Sam'm, "Yarın ne yapıyorsunuz?" diyen sesi duyuldu.

Park hızla boşalmıştı; sadece kıyıya vuran dalgaların sesi duyuluyordu.

"Plaja gideriz, değil mi?" diye sordu Liz.

"Plaja," dedi Connie onaylayarak. Kalkmak için hamle yaparken arkadaşının bacağını sarstı. "Hadi, Liz. Sam'ın yolu uzun."

Liz'den sitemkâr bir inleme geldi, sonra hepsi kalkıp üstünü başını silkeledi. Az sonra Sam'ın feneri önlerini yolla-

rını aydınlatırken Milk Sokağı'na doğru yürümeye başlamışlardı.

"Anneme göre yeterince açık fikirli davranmıyormuşum," diye anlatmaya koyuldu Connie. "Ben de notlarımı tekrar gözden geçirmeye karar verdim. Annem dedi ki, Basiret kitaptan başka şekilde söz etmiş olabilirmiş..."

"Connie!" diye onun sözünü kesti Liz. "Tamam, bu harika. Ama yarın çalışmayacaksın. Plaja gidelim, güneşlenip yüzelim, akşam da güzel bir barı ziyaret edelim. Sen de var mısın bu programa Sam?"

Sam gülerek elindeki feneri salladı. "Bana mı soruyorsun?"

"Seninle anlaşacağımızı biliyordum," dedi Liz.

Az sonra el fenerinin ışığı Sophia'nm bahçesindeki yoğun yeşilliklerde gezindi, sonra bahçe kapısmda durdu. Connie kapının kolunu el yordamıyla bulup açtı ve hep birlikte bahçeye girerek yassı taş kaplı yolda yürüdüler.

Sam, "Bir günlük izni çoktan hak ettin..." diye söze başlamışken fenerin ışığı evin ön kapısma vurunca devam edemedi.

Üçü de donup kaldı. Liz bir çığlık attı.

Önce onlara, sonra dönüp kapıya bakan Connie, "Tanrım!" diye dehşetle fısıldadı.

Connie ince süveterinin boyun kısmını çenesine çekmişti. Liz ise omzunu ona dayayarak dizlerini göğsüne dayamıştı. Polis arabalarından yayılan kırmızı mavi ışıkların altında cüsseli iki adamla konuşan Sam'ı izliyorlardı.

"Neler olup bittiği anlaşılır birazdan," dedi Liz.

Connie onun aslında kendine telkinde bulunduğunu bi-

liyordu. "Evet," diye cevap verdi. Kolunu arkadaşının omzuna attı ve ona güven vermeye çalıştı. Ama Sam'm kendilerini işaret ettiğini ve iki polis memurunun dönüp yaklaşmaya başladığını görünce kalp atışları hızlandı.

"Siz Connie Goodwin misiniz?" diye sordu polislerden biri.

Diğeri bahçeyi kat etmiş ve el fenerinin ışığını evin camlarında dolaştırmaya başlamıştı. Yanına gelip eğilen polis, saçlarını teni gözükecek kadar kısa kestirmişti ve burnuna içkiyi sevdiğini belli eden bir kırmızılık hakimdi. Arabaların yanıp sönen tepe lambaları genç adamın yüzüne hak etmediği şeytani bir parlaklık veriyordu.

Liz ile Connie ayağa kalktı.

"Evet, benim," dedi Connie.

"Burası sizin eviniz mi?"

"Tam olarak değil. Anneannem Sophia Goodwin'in evi. Ama o... vefat etti." Connie kollarını göğsünde kavuştururken kapıya bakmamaya çalışıyordu.

"Bulması oldukça güç bir yer. Memur Litchman ile ben Marblehead'da yaşıyoruz ama zor bulduk burayı." Not almak için bir kalemle küçük bir not defteri çıkardı.

"Eve zorla girildiğine dair bir belirti yok!" diye seslendi memur Litchman. Hâlâ el fenerinin ışığını içeriye tutarak yemek odasının penceresinden içeriye bakıyordu.

"Tamam," dedi ilk polis, defterine bunu not alarak. Sonra tekrar Connie'ye döndü. "Sizin burada kaldığınızdan haberdar olan birileri var mı?"

"Zannetmiyorum. Annem biliyor... Yaz boyunca burada kalmamı o istedi. Onun haricinde yanımdaki iki arkadaşım ve bir de danışmanım biliyor."

"Danışman mı?"diye sordu memur.

"Ben doktora öğrencisiyim," diye açıkladı Connie. "Bir profesörle çalışıyorum tezim için."

"Anladım." Polis defterine bir not daha düştü.

Sonra hepsi ani ve kuvvetli bir havlamayla irkildi.

Pencereden içeriye bakan polis memuru, "İsa Mesih aşkına!" diye bağırarak gerilerken elindeki feneri yere düşürdü.

"Köpeğiniz mi var?" diye sordu Connie'nin yanındaki polis.

"Evet... Arlo. İçeride." Connie dönüp evin yanındaki memura, "Kusura bakmayın!" diye seslendi.

Adam hâlâ lanetler okuyarak düşürdüğü feneri arıyordu. "Köpeğin gelenleri korkutmamış olması oldukça garip," dedi sonunda.

"Evet, öyle..." diye cevap verdi Connie. Bu da ayrı bir soruydu zaten. Sam yanına gelip destek vermek için ona sarıldı.

"Memur... Cardullo..." Liz adamın ismini yakasındaki rozetten okumuştu. "Böyle bir şeyi kim yapmış olabilir? Neden Connie'yi korkutmak istesinler ki? Burada kimseyi tanımıyor bile." Bunları söylerken sesi hızla yükselmiş ve tizleşmişti. Connie sakinleştirmek için arkadaşının elini tuttu.

Sonra hepsi dönüp uzunca bir süre kapıya baktı.

Kapıya ahşabı yakılarak altmış santimetre çapında bir çember yapılmıştı ve bunun içinde hedef tahtalarını anımsatan daha ufak bir çember daha vardı. Her ikisi de yatay ve düşey eksenlerinden dört çeyreğe ayrılmıştı. İç çemberin üst kısmına antik denebilecek karakterde harflerle '*Alfa*' yazılmıştı, iki yanında da haçı andıran işaretler vardı. Dış çemberin sol üst kısmında '*Meus*', bunun tam karşısında

'*Adjutor*' sözcükleri okunuyordu. İç çemberin ortasına '*Omega*', sol dışa tarafa '*Agla*', sağaysa '*Dominius*' yazılmıştı. Ve hepsi haça benzeyen iki işaret arasına alınmıştı.

"Şu an bir şey söylemek zor," dedi memur Cardullo, ellerini belindeki kalm kemere dayayarak. "Salem'de bazen böyle manyaklıklara rastlıyoruz. Şu gençler... Bazen duvarlara beş köşeli yıldız falan yapıyorlar sprey boyayla. Ama bu kadar ayrıntılısını hiç görmemiştim."

"Belki evi terk edilmiş sanmışlardır," diye söze karıştı yanlarına gelen Lichtman. "Ağaçların ve sarmaşıkların haline bakılırsa, dışarıdan birilerinin binanın kullanılıp kullanılmadığını görmesi zor. Işık da yok bahçede. Bazı gençler başlarına belayı böyle açıyor işte. Köpeğinizden korkup kaçmasalar eve de girerlerdi herhalde. Kayıp bir şey olup olmadığını..."

"Bir şeylerin eksik olduğunu sanmıyorum," dedi Connie. "İçeride çalmaya değecek bir şey yok." Sakin görünmeye çalışıyordu ama kontrolünü kaybetmek üzere olduğunu hissetti.

Memur Cardullo onun yüzüne dikkatle bakarak, "Şu şeklin ne anlama geldiğini biliyor musunuz?" diye sordu.

"Hayır..." dedi Connie.

Gerçekten de anlam veremediği semboller kapının üstünden ona öylece bakıyor, havadaki keskin yanık ahşap kokusu burnunu rahatsız ediyordu. Yanan kuru ahşabın dumanı henüz tam dağılmamıştı, yani o şeyi yapan her kimse, oradan onlar gelmeden hemen önce ayrılmıştı. Connie gözünden akan bir damla yaşı engelleyemedi.

"*Alfa* ile *Omega*, Yunan alfabesinin ilk ve son harfleridir," dedi Sam. Connie'ye biraz daha sıkıca sarıldı.

"*Dominius adjutor meus*..." Herkes dönüp kendisine bakınca Liz, "Latince," diye açıkladı ve Sam'ın elindeki el

fenerini alıp yazıya daha yakından bakmak için kapıya yaklaştı. "Antik imlayı göz önüne alırsak, *adjutor* daki '*j*'nin aslında '*i*' olması gerekirdi. '*Tanrı yardımcım olsun*' ya da '*Tanrı liderim olsun*' anlamına geliyor ama 'yardımcım' seçeneği daha doğru." Sonra kaşlarını çattı. "*Agla*'nın ne anlama geldiğini bilmiyorum. '*Aglaia*' mitolojide yücelik vurgulayan isimlerden biridir ama buraya o anlamıyla yazıldığını sanmıyorum."

"Bu konularda iyiymişsiniz, gençler," dedi memur Litchman dirseği ile arkadaşını dürterek. "Ben de çocukken kilisede eğitim aldım ama bunları bilemezdim."

"Bunlar..." dedi Sam, "*Bunları* yazan haylaz gençler olabilir mi?"

Hepsi dönüp iki polise bakınca onlar da birbirlerine baktı, sonra not defterlerini ceplerine koydu.

"İfadelerinizi almış olduk," dedi Litchman. "Bu hafta buradan sürekli ekip arabası geçirip sizi yoklamalarını sağlarız. Şu ana kadar mesele, aylak gençlerin tipik saldırısı gibi görünüyor."

"Ciddi misiniz?" dedi Sam. "Basit bir mülke zarar verme olayı mı bu? Öyleyse neden her zamanki sprey boyaları kullanmadılar da ahşabı yakarak yaptılar bunu?"

Connie onun sesinin öfkeyle yükselmeye başladığını farketti. Adamlar sıradan kasaba polisiydi ve onları kızdırmak hiçbir şeye yaramayacaktı.

"Kusura bakmayın, gençler," dedi Cardullo. "Ev dışarıdan gözükmüyor ve en yakın komşuya epey uzak ve bahçede aydınlatma yok. Siz havai fişekleri izlemeye gidince o gürültüden yararlanan kimi serseri gençler bu haltı karıştırmış." Arkadaşı da başıyla bu yaklaşımı onayladı. "Size kartvizitimi vereceğim. Bir sıkıntınız olursa beni arayın."

"Teşekkür ederiz," dedi Connie ve kartviziti aldı.

"Burayı aydınlatmanız lazım," diye ciddi bir sesle uyardı diğer memur.

Connie gülümsemeye çalıştı.

Polisler bahçeden çıktı, az sonra arabanın renkli ışıkları da karanlıkta gitgide uzaklaşarak kayboldu.

Connie ise serin bir esinti onu çevreleyip yerdeki incecik külleri uçurana kadar kıpırdamadan öylece durdu.

Marblehead, Massachusetts
Nisan sonu, 1760

İçeride bir şeylerin kırılıp döküldüğü duyuldu, arkasından alaycı kahkahalar ve alkışların eşlik ettiği bağırışlar yükseldi. Meyhaneci Joseph Hubbard'ın kükreyen sesi kime ya da neye bağırdığı tam anlaşılmasa da kahkahaları bastırıyordu. Şamata sokağa doğru yaklaştı, sonunda kapı büyük bir gürültüyle açıldı ve genç bir adam sokağa fırlatıldı.

Üstüne birkaç beden büyük gelen ceketi, bakışlarını toparlayamadığı kanlı gözleri vardı. "Ödeyecektim yahu..." dedi dili dolaşarak. Ellerinin ve dizlerinin üstünde doğrulmaya çalışıyordu.

Basiret Bartlett'in çenesi kasıldı, açık mavi gözlerindeki bakışlar biraz daha soğudu. Elini genç adamın koltukaltına sokup onu destekledi, ayağa kalkmasına yardım etti ve sallanması geçip ayakta durabilene kadar omuzlarından tutarak ona destek oldu. Karşısındaki genç aslında daha çocuktu; kızı Metanet'ten biraz büyüktü belki. Saçları toz toprak içindeydi ve ensesindeki kısa atkuyruğundan kirli bukleler sarkıyordu. Yeni çıkmaya başlayan cılız bir bıyığı vardı. Basiret içini çekti.

Bir kez daha, "Ödeyecek... timmm..." dedi dili dolaşarak. Nefesi keskin Barbados romu kokuyordu.

Basiret kokuya karşı ağzını ve burnunu eliyle kapatmak zorunda kaldı. "Sarhoşsun!" dedi.

Çocuğun burnu biraz daha kızardı, sonra yüzü kırıştı ve

hıçkırmaya başladı. Ellerini onun sıcak yanaklarına koyan Basiret gözlerinin içine baktı. Talimatlarını avuç içlerinden çocuğun kan dolaşımına akıtırken kadının gözleri beyazımsı bir parlaklık kazanmıştı. Parmak uçlarının dokunduğu yanaklar koyu kırmızı renk alınca genç adam tiz bir inleme koyuverdi.

Basiret birkaç sözcük fısıldadı, sonra ellerini çekti. "Şimdi evine git ve başka içki içme," dedi.

Çocuk yavaşça yanaklarına dokundu. Kırmızılık geçmiş, hiçbir izi kalmamıştı. Gözlerini kırptı, kendine gelmeye çalıştı ve yutkunarak Basiret'e korkuyla baktı. Sonra hiçbir şey söylemeden dönüp rıhtıma doğru koşmaya başladı.

Genç kadın onun arkasından öfkeyle homurdandı.

Sokağın sonunda, çocuğun gözden kaybolduğu yerde bir ses duyuldu. "Kova geliyor!" Ardından bir kova dolusu dışkı pencereden sokağa boşaltıldı. Oradan geçen ve pantolonuna pislik bulaşan bir liman işçisi, "Seni pis pezevenk!" diye bağırdı pencereye doğru.

Etrafı keskin bir dışkı kokusu kaplayınca Basiret tiksintiyle burnunu kapattı. Sonra dönüp meyhanenin kapısını açtı ve içeriye göz gezdirerek buluşacağı adamı aradı. Mekânın tavanına pipo dumanından oluşan koyu bir bulut yerleşmişti. Karşı uçta büyük bir fırın vardı. Erkekler alçak tahta masaların etrafında oturuyordu. Havayı yanan odun kokusu, bira, balık güveci buharı ve tuzlu suda ıslanmış kalın yün paltolardan yükselen kokular sarmıştı. Basiret taşıdığı bohçayı beline dayarken öteki elini farkında olmadan karnına koydu. Pişirilen yemekten gelen koku ağzını sulandırmıştı. Şu Robert Hooper denen adamın kendisine ikramda bulunup bulunmayacağını merak etti.

"Basiret Hanım!" dedi meyhaneci salonun ucundan onu başıyla selamlayarak.

Hafif bir selam verdi kadın. "Merhaba Joe." Salonda süzülerek ona doğru yürürken kirli balıkçı giysileri içindeki sarhoşların uzattığı ellerden ustaca sıyrılıyordu. "Bugün Robert Hooper'i gördün mü?" diye sordu adamın yanına varınca.

Meyhanecinin önünde içki sürahisi vardı ve yanında da dar ceketinin korsajının danteli taşmış, biraz fazla gülen ve yanakları normalden daha kırmızı olan bir kadın oturuyordu.

Joe Hubbard bıyıklarını düzeltti, bir elini dizlerine dayadı. Gür ve kabarık kaşlarının altındaki gözleri parlıyordu. Uzun ceketinin önü, iri göbeği pantolonunun üzerinden sarkışını sergileyecek şekilde açıktı.

"Tepedeki evin sahibi olan Hooper mi? Çok güzel ve büyük bir ev. Yeni yaptırmış."

"Ta kendisi," diye cevapladı Basiret. Bir yandan da o tanıma uyan biri olup olmadığını anlamak için salondakileri gözden geçiriyordu. Aslına bakılırsa, *Keçi ve Çıpa* meyhanesi tepede yaşayan varlıklıların geldiği bir yer olarak bilinmezdi.

Joe birasından bir yudum aldıktan sonra, "Seninle bir işi mi var?" diye sordu.

"Evet, onu burada bekleyeceğim," dedi genç kadın. Duvara yakın yerde boş bir sandalye görüp o yana gitti, elindekini masaya koydu. Başlığını düzelterek perçemlerini içeriye itti ve elleriyle giysisindeki kırışıklıkları açmaya çalıştı. Robert Hooper giyime önem veren bir adam olmalıydı.

Joe kaşıyla masalara hizmet eden kıza işaret ederek, "Seni buraya karısına bakman için çağırdığını sanmıyorum!" diye seslendi. Yanında oturan kadın yüksek perdeden küstah bir kahkaha atarken ağzını yelpazesiyle kapattı.

'O kadar genç değil demek,' diye düşündü Basiret.

"Ama sen sıkıntı her neredeyse icabına bakarsın nasılsa!" dedi bu kez Joe.

Adamın imalarından canı sıkılan Basiret yüzünü astı. "Bayan Hubbard'ın küçük kızı Mary nasıl?" diye sordu meyhanecininkinden daha da imalı bir sesle. Garson kız bir sürahi içki getirip Basiret'in masasma koydu ve Joe Hubbard'a yan gözle bakarak genç kadının ödeme yapmasını bekledi.

"İki yaşma geldi neredeyse," dedi Joe. "Koşturup duruyor bütün gün." Sonra garsona ödeme almadan çekilmesi için işaret etti ve "Sağlığına, Basiret Hanım," diyerek kadehini kaldırdı.

"Senin de..." dedi Basiret. *'On iki çocuğunu doğurttum ve hepsi Bayan Hubbard'dan değildi!'* diye geçirdi içinden. Cebinden küçük seramik piposunu ve günlerdir yanında taşıdığı el ilanını çıkardı. Pipoyu doldurup masadaki lambadan yaktı, sonra kâğıt parçasını eliyle düzelterek açtı.

Eski Kitaplar Alınır

Antika ve nadir kitaplara tatminkâr miktarda nakit ödeme yapılacaktır.

Aşağıdaki adreste Bay Hooper'i görün.

Pipodan derin bir nefes çekerken yanakları içeri çöktü, ciğerlerine dolan tütün dumanını orada biraz tuttuktan sonra rahat bir nefeste havaya bıraktı. Fikrini değiştirmesi için hâlâ geç değildi; adam henüz gelmemişti. Belki de kitabı almaktan vazgeçmişti.

Basiret elini masadaki bohçada dolaştırırken başvurusuna gönderilen cevap notunda teklif edilen parayı düşündü. Ebelikten iki yılda kazanacağından fazlaydı. Ama kitaptan kurtulmak istemesinin tek nedeni para değildi; kendine göre başka gerekçeleri vardı.

Kapıya yakın oturanlar birden sessizleşti. Basiret başını kaldırınca bunun nedenini anladı: Genç bir adam girmişti içeriye. Gümüş düğmeleri olan zarif manşetli kırmızı bir ceket vardı üstünde. Başından üçgen şapkasını çıkarmış, eliyle saçlarını düzeltiyordu. Yumuşak deriden yapılma çizmelerindeki çamurdan kurtulmak için ayaklarını yere vururken birisini arar gibi bakışlarıyla içeriyi taradı. Göz göze gelince Basiret ona başıyla selam verdi.

Adam gülümsedi, şapkasını kolunun altına alarak ilerledi. "Bayan Bartlett sizsiniz sanırım," dedi hafifçe eğilerek.

"Lütfen Basiret deyin," diye cevap verdi genç kadın.

Salondaki herkes iyi giyimli adamın bir masada tek başına oturan ebe kadının yanına yerleşmesini izledi, sonra dönüp sohbete devam etti.

"Bahsettiğiniz kitap bunun içinde mi?" diye sordu Hooper elini masadaki bohçaya uzatarak.

Basiret onu nazikçe durduran ve hayırlı bir şeyden söz eden bir tonla, "*Keçi ve Çıpa* meyhanesi balık güveciyle ünlüdür," dedi. Piposundan derin bir nefes alıp diğer yöne üfledi.

"Ah evet..." dedi Robert Hooper ve yanlarına hemen gelen garson kıza döndü. "Bize iki tabak güveç getirin. Yanında da en iyisinden içecekler olsun."

Kız cevap olarak burnunu çekip kayboldu.

Hooper tekrar bohçaya bakınca Basiret onu masanın ortasına itti, arkasına yaslanıp bezi yavaşça açan genci incelemeye koyuldu. Giysileri hiç şüphesiz yeniydi ama onları alışkın olmadığını gösteren bir tavırla taşıyordu. Kol manşetlerindeki dantelden rahatsız olduğu belliydi; yanına koyduğu şapkasınıysa sürekli düzeltiyor, sanki o şeyi ne yapması gerektiğine karar veremiyordu. Temiz ve dürüst

görünümlü bir yüzü vardı; alkol, kadm veya lüks yaşamın izleri henüz hatlarına yerleşmemişti. Teninde denizde veya açık havada çokça bulunduğunu gösteren hafif bronzluk vardı. Güveçler gelince kalay kaşığı avucunun içiyle kavrayarak ve başını tabağa iyice yaklaştırarak yemeye başladı. Bunu gören Basiret hafifçe gülümsedi, pipoyu tekrar dişlerinin arasına kıstırdı.

Genç adam az sonra boşalan tabağını kenara iterek kitaba uzandı ve sayfaları yavaşça çevirirken, "Muhteşem!" diye mırıldandı. "Tek bir kişi tarafından yazılmamış sanırım..." Başını kaldırıp karşısındaki kadına baktı.

"Doğru."

"Latince mi bu?"

"Çoğu Latince. Sonuna doğru İngilizce yazılar da var. Ve bazı şifreli kayıtlar elbette."

"Ve bu kitap İngiltere'den gelmiş, öyle mi?"

"Bana söylenen bu. Aile yadigârı bir almanak."

"Ne kadar da ilginç," dedi adam. Basiret'i şaşırtan bir hassasiyetle ellerini kitabın deri cildinde dolaştırdı. Parmaklarının nasırlı olduğu Basiret'in dikkatini en baştan çekmişti ama eski kitaplara düşkünlüğünün nedeni belki de öyle nadide şeylerden her zaman yoksun olmasıydı. "Kitabın ne kadar eski olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu. "İlk kayıtlar ne zaman düşülmüş?"

Basiret tek kaşını kaldırarak baktı ona ve cevap vermedi. Kibar hareketlerle güvecini yemeye devam etti. Hooper sessizce sembol ve şekillerin olduğu bir sayfayı incelerken para konusunu ne zaman konuşacaklarını merak ediyordu.

"Ben Latince bilmem," diye itiraf etti Hooper onun yüzüne bakmadan.

Basiret ellerini çenesinin altında birleştirmiş halde dik-

katle dinler gibi görünüyordu. Gerçekteyse içinden, *'Herkesin bir yarası var sağaltılması gereken ve hepsi de beni buluyor bir şekilde!'* diye geçirmekteydi. Karşısmda oturan genç ve zengin adama bakarak hangi yanlarının yaralı olduğunu anlamaya çalıştı ama sonra kendini onunla uğraşamayacak kadar yorgun buldu.

Hooper, "Oğlum mutlaka öğrenmeli Latinceyi," dedi başını kaldırırken.

Basiret soluk mavi gözlerini onun yüzüne dikti, bir süre konuşmadan baktı. Sonra elindeki kaşıkla oynayarak, "Neden eski kitaplar satın almak istiyorsunuz, Bay Hooper?" diye sordu.

Adam utanmış gibi gülümsedi. "İşlerim ilerledi son zamanlarda," dedi. "Salem'deki bazı ticarethanelerle olan ilişkilerimin çok faydası dokundu." İçkisinden büyük bir yudum aldı, ağzını elinin tersiyle silecekken son anda duralayıp kol yeninden bir mendil çıkardı ve nazikçe kullandı. "Bazı centilmenler tarafından pazartesi gecesi beyler kulübüne davet edildim. O müstesna kurum iyi eğitim almış, ileri okuma zevkine sahip beyefendilerden oluşuyor ve yakın zamanda her üyenin edebiyat ve fen eserlerini paylaşabileceği özel bir kütüphane kurma kararı almış." Genç adam boş bardağıyla oynayarak duraladı. "Herkesten kitap koleksiyonundan bazı kitaplar bağışlaması isteniyormuş." Başını kaldırıp Basiret'e baktı.

"Ancak sizin bu tür kitaplarınız yok," dedi Basiret.

"Bazı güzel ve nadir kitapları ele geçirmeyi başardım ama sizinki kadar değerlisini bulamadım." Cebinden ağır ve şişkin görünüşlü bir para kesesi çıkartıp masanın üzerine koydu. "Sizin bu aile yadigârı kitaptan kopacağınız düşüncesi beni üzüyor."

Basiret önce kitaba, sonra keseye baktı ve midesine bir sızı saplandı. Almanak annesine aitti ve o da kendisiyle

yaşıyordu. Annesinin yaşlanmış ama hâlâ güzel olan yüzü geldi gözünün önüne. Bir şeyler fısıldıyordu. Kendisini büyütürken de öyle bir şeyler fısıldayarak her durumda destek olmuştu. Kızından daha güçlüydü Mercy; başını her zaman, her gün dik tutmuştu. Annesinin o kitaba ne kadar düşkün olduğunu biliyordu ama kendisi de o şeyden aynı oranda nefret ediyordu. Annesi tüm yaşamını toplumun dışına itilerek geçirmişti. Komşularının ondan daima uzak durmasının, hatta torununu arada kiliseye götürdüğü zamanlar bile hâlâ arkasından fısıldaşılmasının sebebini Basiret önünde duran o deri ciltli kitaba yüklüyordu.

Kocası Josiah'ı düşündü. Limanda her gün yük indirip bindirmekten çektiği bel ağrıları iyice artmıştı. Basiret ağır yükleri kaldıran bir halatın koptuğunu, devasa bir ahşap sandığın korkudan donmuş kocasının üstüne düşerek onun canını aldığını bir kez daha gözünde canlandırdı. Josiah'ı kaybetmeye, onsuz geçecek bir yaşama dayanamazdı. Korkuyla gözlerini yumdu. Babası da ansızın can vermişti; denizde kaybolmuştu. Dedesi de öyle. Ailesindeki kadınlarla evlenen erkeklerin hepsi sanki aynı kaderi paylaşıyordu. Eğer kitaptan kurtulabilirse belki Josiah'ı kurtarabilir, acımasız çalışma şartlarından koruyabilirdi. Bazen bir şeyi kazanmak için başka bir şeyi feda etmek gerekliydi. Ve Basiret de o kitabı evinden ve ailesinden uzaklaştırmak istiyordu.

Annesine o ihanetini nasıl açıklayacağını bilmiyordu ama kadıncağız yaşlanmıştı; zamanının çoğunu bahçede oyalanarak, torunuyla oynayarak, köpeğiyle mutfakta veya ağaç altında kestirerek geçiriyordu. O kitabın kapağını açmayalı yıllar olmuştu herhalde. Kitaptaki bilgilere son danışmasının üzerinden muhtemelen daha da uzun zaman geçmişti. Mercy Lamson her gününü bir önceki gibi geçiriyordu. Ve yine bir gün, bu da elbette son bulacaktı.

Basiret bakışlarını masaya dikip kızını düşündü. Noel'den beri birkaç santim uzamıştı Metanet. Cana yakın, sıcakkanlı kızı. Bahçeyle ilgilenmeyi, tavuklara bakmayı seven kızı. Her sabah kavun büyüklüğündeki yumurtaları sanki onun için yumurtluyordu tavuklar. Geçmişin utancından ve batıl inanışlarından uzak olmalıydı o. Kesedeki parayla kızma çeyiz düzebilir veya Milk Sokağı'ndaki evlerini biraz düzeltebilirlerdi. Metanet, güneşte oynamaktan çillenmiş yanakları ve masmavi gözleriyle, annesinin kavuşmak için çok çabaladığı sıcak yuvada mutlu büyürdü o zaman. Annesinin şimdiki yaşına erdiğinde, dünya da on dokuzuncu yüzyılına girecekti. Küçük kızının o zaman yaşayacağı dünyayı hayal etmeye çalışmak bile korkutuyordu Basiret'i.

Tütünü bitip sönmeye yüz tutan piposunu kenara koydu. "Bu kitaba ihtiyacım kalmadı," dedi sadece. Başka söz söylemeden kalktı, para kesesini cebine koydu ve yüzüne şaşkınlıkla bakan Robert Hooper'i başıyla selamladı. Gürültülü salondan geçerek meyhane kapısını açarken, küçük ailesinin geleceğine yürüdüğünü düşünüyordu.

13

Cambridge, Massachustts
Temmuz başı, 1991

Connie içkisinden büyük bir yudum aldı ve bardağı bırakırken ellerinin titrediğini farkedip rahatsız oldu. Abner bir yerden Led Zeppelin'in tüm parçalarının akustik versiyonlarını içeren bir koleksiyon bulmuştu anlaşılan, çünkü bara gelişinden o yana geçen bir saat boyunca hep aynı müziği dinlemişti. Janine her zamanki gibi geç kalmıştı ve beş dakika içinde gelmezse Connie'nin bar taburesini kullanarak müzik setini parçalama ihtimali gayet yüksekti. Ağır tabureyi kaldırıp cihazın üstüne indirişini, cam kapağın çatırdayışını ve ortamın sessizliğe kavuşuşunu hayal etmek bile keyfinin yerine gelmesine yetiyordu sanki.

"Selam, selam!" diyerek geldi Janine Silva ve Connie'nin yanına nefes nefese yerleşip çantasını ayaklarının dibine koydu. "Geç kaldım. Özür dilerim. Ne içiyorsun? Her zamankinden mi?" İki parmağını sallayarak barın arkasındaki Abner'e bir işaret gönderdi, o da başıyla onaylayıp arkasını döndü. Janine burnunun ucuna mor renkli okuma gözlüğünü taktı ve "Evet?" dedi.

Connie kokteyl kadehini elinden bırakıp cebinden anneannesinin evinde bulduğu küçük anahtarı çıkarttı ve profesörün yüzüne bakmadan barın üstüne koydu. "Anneannemin evine yerleştiğim ilk gün hiçbir yere uymayan

bu anahtarı buldum. İçinde isim yazan şu parşömen parçası vardı: Selamet Dane."

Janine, küçük kâğıda baktı. "Deliverance sözcüğünü 'selamet' anlamıyla mı yorumladın?"

"Evet. Bunun gerçekten de bir isim olduğu sonra anlaşıldı." Abner buğulu iki kokteyl bardağını getirip önlerine bırakırken, "Öyle görünüyor ki Selamet Dane kayıtlara geçmese de cadılıkla suçlanmış ve asılmış," diye devam etti Connie. Sonra boş bardağını kenara itip yenisine uzandı. "Ve asılan tüm diğerlerinin aksine gerçekten şifacılık yapıyormuş. Dahası, çalışmalarını, bilgilerini falan bir kitapta toplamış."

"Connie, bu harika!" dedi Janine, gözlerini kocaman açarak. "Senin için büyük ilerleme olur. Bazıları böylesine nadir bir birincil kaynak bulmak için ömür boyu araştırma yapar. Tarihteki kadınlar için de..." Connie'nin yüzünün değiştiğini görünce feminist bir nutuk çekmekten vazgeçti.

"Biliyorum öyle olduğunu," dedi Connie neredeyse ağlamaklı bir sesle. "Ama Chilton o kitabı bulamazsam bursumu iptal ettireceğini söyledi. Hemen ardından birileri evime saldırdı." Connie derin bir nefes alarak gözyaşlarına engel olmaya çalıştı. "Ne yapacağımı bilemiyorum..."

Janine düşünceli bir ifadeyle dudaklarını büzdü, sonra elini onunkinin üstüne koydu. "Tamam, tamam. Teker teker anlat. Ama önce arkadaşın olduğum için söylemem gereken şeyler var ve kesinlikle aramızda kalmaları gerekiyor."

Connie başını salladı ve kâğıt peçeteyi gözlerine usulca dokundurdu. Janine biraz öne eğildi, duraksadı ve içkisinden bir yudum aldı; söyleyeceklerini tartmaya çalıştığı belliydi.

"Manning Chilton..." diye başladı söze, "elbette ki kendi

alanında uzman bir kişi ve fakültede çok başarılı bir geçmişi var."

Connie'nin kaşları çatıldı, soluk mavi gözleri gölgelendi. Profesör Chilton'un adı bir nedenden ötürü lekelenirse, bu onun akademik kariyerini temelden etkilerdi.

Janine boğazını temizledi, loş barda etrafına bakındı ve taburesini Connie'ye biraz daha yaklaştırdı. "En son araştırması... O çalışma biraz olağandışı hal almaya başladı."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Connie. Kafası karışmıştı. Danışmanının Koloni Derneği'nin sonbahardaki konferansında yapacağı konuşma için araştırma yaptığını biliyordu ama içeriğinden haberi yoktu.

"Uzun zamandır Jung psikanaliz yönteminde simyacı sembolizminin kullanımı üzerine araştırma yapıyordu," dedi Janine. Kısık sesi müzik ve sohbet eden üniversite öğrencilerinin gürültüsü nedeniyle zor duyulur hal almıştı. "Simyaya ilgi duymasının nedeni, dünyayı bilimsel yöntem yerine benzeştirme yöntemini kullanarak anlamak istemesi. Simyanın Ortaçağ büyü mantığını ve ayinlerini anlamak için psikanalitik açıklama sağlayacağını düşünüyor. Ancak Amerikan kolonileri Tarihçileri Derneği'ne yazdığı son makale biraz..." Doğru kelimeyi bulmak için düşündü. "Pek *kuramsal* değil."

"Nasıl yani?" diye sordu Connie ona iyice yaklaşarak. Janine'nin nane kokan nefesini yanağında hissediyordu şimdi.

"Felsefe Taşı denilen bir simya kavramı duymuş muydun?"

"Evet, elbette," dedi Connie. Şaşkınlığı daha da artmıştı. "Ortaçağ simyacılığının en büyük hedefiydi o şeyi bulmak. Sıradan bir metali altına dönüştüren, aynı zamanda ölümsüzlük iksiri olarak hastalıkları iyileştiren efsanevi madde

olduğuna inanılırdı. Kimse ne olduğunu, rengini, şeklini, yapısını bilmiyordu. Tüm tanımlamaları ve tarifleri bulmaca gibiydi ve içerdiği soruların cevapları sadece Tanrı tarafından biliniyordu."

"Aynen öyle," dedi Janine. "Bu bilmecelerden birine göre felsefe Taşı aslında taş değildi. Paha biçilmezdi ama tam bir değeri yoktu, kimse tarafından bilinmiyordu ama herkes tarafından bilinen bir şeydi. Modern bakış, simyayı kimyanın atası olarak kabul eder ve bu bir anlamda doğrudur. Gerçekten de âlimler ilk kez simya nedeniyle metaller üzerinde deneyler yapmaya başladı, maddelerin şekil değiştirme olasılığını araştırdı. Ancak Chilton'un da aralarında olduğu bazı uzmanlar simyanın dini yönüyle ilgilendi."

"Din mi?" diye sordu Connie.

"Evet. Simyacı genelde örnekleme yolunu kullanır. Ona göre bulunduğumuz doğanın bir uyumu vardır; evrendeki uyum bizdeki uyumu da yansıtır. Bu düşünce şekli aslında astrolojinin temelini oluşturur. Yıldızların ve gezegenlerin hareketi yaşantımızı, dolayısıyla bizi etkiler. Yani bu hareketleri doğru yorumlarsak günlük yaşamımızı ona göre düzenleyebiliriz. Bu nedenle simyacılar, dünyayı benzer özelliklerine göre dört kategoriye ayırmış. Bir tarafta Güneş var ve sıcaklığı, erkekliği, ilerlemeyi, kuraklığı, gündüzü simgeler. Öbür tarafta Ay var ve o da soğuğu, kadınlığı, çekilmeyi, ıslaklığı ve geceyi simgeler. Her madde dört temel elementten oluşur: toprak, ateş, hava, su. Buna bağlı dört tane de nitelik vardır: sıcaklık, soğukluk, ıslaklık, kuruluk. Simyacılar dünyadaki her şeyi bu kategorilere göre sınıflandırabileceklerine inanırdı. Örneğin altın bu durumda güneş, ateşin, sıcaklığın ve kuruluğun bir karışımı olabilirdi ki bu da rengini, faydasını, dokusunu tanımlardı. Fikir yürütüyorum ama sen ne anlatmak istediğimi anladın."

"Sanırım anladım," dedi Connie. Bundan pek emin değildi aslında. "Bu yöntemle düşünmek biraz tuhaf. Altın sonuçta bir element, değil mi?"

"Evet ama Ortaçağ'da bunu henüz bilmiyorlardı. O zamanlar dünya, atom ve DNA'nın bilmediği şimdiye kıyasla acayip bir ortamdı. Maddenin öğelerini bulmak istemelerinin nedeni doğayı daha iyi anlamak değil onu kontrol etmeyi öğrenmekti. Simya düşüncesine göre elementler ve bunların özellikleri, yetenekli âlimler tarafından doğada bulundukları halin ötesine geçilecek şekilde değiştirilmek suretiyle manipüle edilebilirdi.

Metallerin eritildiği potalar insan vücuduyla benzeştirilirdi, çünkü vücut da maddeleri değiştiriyordu. Yemek ve su, kemik ve kas oluyordu; sperm bir vücudu tohumun toprağı değiştirmesi gibi etkiler, yoktan yaratırdı. Yani Felsefe Taşı'nın bulunması için en saf elementlerle en yetenekli âlimler gerekliydi. Mükemmele ulaşmak gerekliydi. Hem maddesel, hem de ruhsal mükemmellik."

"Ama 'sahtebilim' dediğimiz şeyin ta kendisi bu," dedi Connie. "İki yüzyıldır kimse bunları ciddiye almadı ve..."

"Chilton bunun tersini savunuyor," diye onun sözünü kesti Janine. "O toplantıda ben de vardım ve inan ki tam bir şok oldu herkes için. Yazdığı makale, 17. ve 18. yüzyılın saygın kimyacılarının tuttuğu kişisel kayıtlar üzerineydi. Bunlardan biri Isaac Newton'du ve bazı önemli çalışmaları *metallerin bitkileştirilmesi* üzerineydi. Metaldeki minerallerin ısı ve basınç altındaki transformasyonuyla, bitki ve hayvanlardaki gelişme arasında ilişki kuran bir kuramdı. Yaşamın temeli olmasından, ısı ve basınç altında kömür veya elmasa dönüşebilmesinden yola çıkarak Manning, aranan metalin karbon olduğunu ileri sürdü. Karbonun bir dönüşümünün daha olduğunu, ancak bunun modern bilimle değil, eski simya teknikleriyle mümkün olduğunu savundu."

"Teknik mi?" diye sordu Connie.

Janine iç çekip devam etti. "Chilton, Felsefe Taşı'nın gerçek olduğunu iddia ediyordu. Simyanın insan düşüncesi ve doğayı açıklamak için *sembolik yöntem* yerine gerçek yol olarak görülmesi gerektiğini savunuyordu."

Connie'nin gözleri hayretle irileşmişti. Danışmanını kürsüde konuşurken getirdi gözünün önüne. Slayt makinesinden çıkan parlak ışık küçük bir taşın görüntüsünü yüzüne yansıtırken yumruğunu öfkeyle kürsüye indiriyordu. Profesörün dudakları heyecanla kıpırdıyor ama Connie onun sözlerini değil, salondan yükselen kahkahaları duyuyordu. Gözlerini kırpıştırınca Chilton'un görüntüsü kayboldu. Birden gelip yerleşen baş ağrısını geçiştirmek için şakaklarını ovması gerekti.

Janine gülümsedi, "Haklısın, düşündükçe benim de başıma ağrılar giriyor. Sunulan bildiriyi dinleyenler elbette çok eğlenceli bir gün geçirdi. En hafif eleştiri 'tarih şarlatanlığı', en uygar öneri 'uzun bir zorunlu izin' kullanması gerektiğiydi." Tekrar iç geçirip daha da kısık bir sesle devam etti. "Dekan o panelden sonra Manning ile şahsen görüştü. Bölüme başkanlık yapmanın onu fazlasıyla yorup hırpalamış olmasından kaygı duyduğunu söyledi. Ama bunlar kesinlikle aramızda kalmalı, anlaşıldı mı?"

"Hayret edilecek şeyler," dedi Connie. Chilton ne cevap vermişti dekana acaba? *'Bekleyin, yakında size hepsini kanıtlayacağım!'* mı demişti? Bölümdeki pozisyonunu kaybetmesi gerçekten kendisini de yıkardı.

"Onu tanıyorsun," diye devam etti Janine. "Sunumun onda nasıl bir etki yaptığını tahmin edersin. Demek istediğim şu: Sana normalden daha baskıcı davranıyorsa, en azından artık sebebini biliyorsun. Chilton'un itibarını geri kazanması lazım. Önemli araştırmalar yapan ve iyi sonuçlar elde eden bir asistanı olursa bu kolaylaşır." Janine'nin

işaret parmağı masada duran antika anahtara uzandı. "Çok güzel. Antika değil mi?"

Connie cevap vermedi. Bardağı dudaklarına götürdü, içki dilini yakınca titreyen elini Janine'ye hissettirmeden diğeriyle desteklemek zorunda kaldı.

Volvo sert bir frenle durunca iri bir yağmur damlası ön camda aşağıya aktı. Connie elini hızlı ve düzensiz çarpan kalbine koydu. Yorulunca bir ağaca dayanarak soluklanmaya çalışan bir koşucununki gibiydi atışları. Kapısındaki garip şekilden söz etmişti Janine'ye ve o da dehşete düşmüş, ciddi kaygılar beslemeye başlamıştı. Ahşaba *yakılarak* antik görünümlü bir desen işlenmesi ne demekti? Anneannesinin evine o şekilde kim hasar vermeye çalışabilirdi? Polis ne demişti? Şikâyetçi olmuş, bir dosya açılmasını sağlamıştı ama yapabileceği başka şey yok muydu? Connie'nin sinirleri bozuk olmalıydı... Özellikle de o evde yalnız kaldığı düşünülürse. Kendini güvende hissediyor muydu?

Connie sokağın karşısındaki dükkâna bakarken kaşlarını çattı. İri birkaç yağmur damlası daha metalik sesler çıkararak arabanın tepesine düştü. Kapısına yakılarak yapılan ve gördüğü zaman kenarlarından hâlâ siyah dumanlar çıkan şekil öncelikle *neden* sorusunu dayatıyordu. Sam polislerin ayrılışını izleyen birkaç saat boyunca oturma odasında elinde fenerle beklemiş, arada sırada çıkıp ön bahçeyi araştırmış ama kimseyi görmemişti. Sonunda Liz polisin haklı olduğunu, o şeyi Salemli haylaz gençlerin yapmış olabileceğini söylemiş ama bu açıklama yine kimseyi tatmin etmemişti.

İşaretin kapıya *neden* yakıldığına cevap bulamayınca, bu kez de olası anlamını çıkarmaya çalışmışlardı. 'Tanrı yar-

dımcım olsun' diye tercüme ediyordu Liz sözcükleri. *Alfa* ve *Omega* ile birleşince belki Tanrı'ya ilişkin başka bir atıfta daha bulunulmuştu. Yüce ismin hem başta hem de sonda olduğu vurgusuydu bu belki. Ama *Agla* kelimesi ve yanındaki garip oranlı haç işaretleri... Bunların da bir anlama geldiği kesindi ama ne olduğunu bulamıyorlardı. Sonunda korku ve heyecandan yorgun düşen Liz, sütunlu yatakta uyumak üzere üst kata çıkmıştı. Sam geceyi salonda, şöminenin yanındaki kanepede elinde fenerle bekleyerek geçirmeyi teklif edince buna ikisi de karşı çıkmamıştı.

Connie neredeyse arabayı sarsacak kadar şiddetle patlayan gök gürültüsünü yeryüzüne inmek üzere olan bir canavarın sesine benzetip ürperdi. Derin bir soluk alıp Volvo'dan indi, sokağın karşısındaki dükkâna doğru hızlı adımlarla yürüdü.

Lilith'in Bahçesi-Şifalı Bitkiler ve Sihirli Hazineler tabelasının altındaki kapıyı açınca yine aynı gong sesi duyuldu ve tezgâhın arkasındaki sallantılı küpeler takmış kadın başını kaldırdı. Bu kez saçlarını topuz yapmıştı ve satış fişi gibi bir şeyleri ayırıyordu. Connie'yi hatırladığı yüz ifadesinden belliydi. "Tanrı sizinle olsun," dedi ve tezgâhta duran bir kitabı kapatıp başlığı gözükmeyecek şekilde çevirdi.

Connie ellerini beline koyup herhangi bir giriş konuşmasına gerek duymadan, "*Agla* ne demek?" diye sordu. Saf insanları sözde şifalı bitkiler satarak kandıran kadından hoşlanmıyordu. Gözlerini onunkilerin derinliğine dikti. Ve bir anda kadının aslında hassas, sezgileri güçlü ve iyi bir insan olduğunu sezdi. Kötü değildi, sadece kendi küçük dünyasında yaşıyordu.

"Ne?" diye sordu kadın. Belirgin şekilde rahatsız olmuştu. Yerinden sinirli bir tavırla doğruldu.

"Agla" diye yineledi Connie. Sesi fazla yüksek çıkmıştı. Tezgâha yaklaştı. "Ne anlama geldiğini öğrenmek istiyo-

rum. Özellikle de garip bir çember içindeyse ve etrafında haç işaretleri varsa." Karşısındaki kadının duyduğu rahatsızlık adeta dalgalar halinde yayılıyordu.

"Ben... bilmiyorum," dedi gözlerini kaçırıp uzak köşelere bakarak kadın.

"Birisi bu kelimeyle garip bir çemberi anneannemin evinin kapısına *yakarak* yazdı ve beni korkutmaya çalıştı." Elini tezgâha vurunca kadın gözlerini korkuyla kırpıştırmaya başladı. Connie kapı olayından beri duyduğu korkunun suçunu birisine yüklemek istiyor, kadının kendisiyle tartışmasını, sesini yükseltmek için sebep yaratmasını istiyordu. "O şekli *yaktılar*! Bunun için yapabileceğim bir şey yok artık ama en azından kullanılan kelimelerin ne anlama geldiğini bilmek istiyorum."

Kadın yutkundu, Connie'ye korku ve endişeyle baktı. "Şu şekil..." diye başladı konuşmaya. "Çemberler ne kadar... Çizim ne kadar *düzgündü*?"

"Ne demek istiyorsun?" dedi Connie.

"Yani şekilde sapmalar var mıydı? Sembollerin duruşu düzenli miydi? Aralıklar farklı mıydı?"

"Hepsi düzgündü sanırım..."

Kadm bir şey söylemek için ağzım açtı, sonra fikrini değiştirerek Connie'ye kendisini izlemesini işaret etti. "Ben de öyle düşünmüştüm. Benimle gelin. Ne demek olduğunu bilmesem de nereye bakabileceğimizi biliyorum."

Connie kadınla birlikte dükkânın arka tarafına yürüdü. Önceki gelişlerinde olduğu gibi bir taraftaki raflarda kitaplar vardı, onların karşısında da kullanım zamanı çoktan geçmiş baharat poşetleri. Kadın uzanıp kalın ciltli bir kitap çekti.

"Bakın..." Sayfaları hızla karıştırdı. "Buradaki Wicca toplumunda tanıdığım çok insan var. Hatta bazıları üçün-

cü derece üye ki o mertebeye gelmek *gerçekten* zordur." Başım kaldırıp Connie'nin yüzünde söylediği isim hakkında bilgi sahibi olduğuna dair iz aradı ve bulamadı.

"Cadı meclislerinin çoğu ruh çağırma konusunda uzmandır ve bunu kendi sebt günlerinin bir parçası yaparlar. Ancak..." Parmaklarını açtığı sayfada dolaştırdı, sonra görmesi için kitabı Connie'ye doğru çevirdi. "Bildiğim kadarıyla kimse, daha önce hiç kimse sizin sözünü ettiğiniz çemberli şekli yapmayı başaramadı. Bunu deneyen bir grup oldu ama ortaya çıkan, çok küçük ölçekli bir şekildi. Onu bile tamamlayamadılar aslında. Başardılar denilemez anlayacağınız."

Kadının çıkarttığı kalın kitap paganlık ve büyü üzerineydi. Connie onun parmağıyla işaret ettiği yere baktı.

Agla: Kabbalist bir notarikon, '*Atah Gibor Leolam Adonai*' kelimelerin baş harflerinden doğan kısaltma. Tanrı'nın zikredilmeyen isimleri. Aynı zamanda 'Tanrı yücedir, kudreti sonsuzdur' anlamına da gelir. İlk kez 1615'te, bir simyacı tezinde rastlanmıştır. Almanca yazılmış olan *Spiegel der Kunst und Natur und Gott* yani *Doğa ve Sanatın Aynası ve Tanrı* başlıklı eserde, Yunan harfleri *Alfa* ve *Omega* ile beraber görülmüştür.

"Doğa ve sanatın aynası," diye tekrarladı Connie.

"Ne?" diye sordu onun omzunun üzerinden kitaba bakan kadın.

"Bir kitap ismi. Almanca. 1615'te yazılmış." Başını kaldırıp kadına baktı ve yüzüne yansıyan kaygının samimi olduğunu gördü. Ağır kitabı kadına çevirerek doğruldu ve düşünceli bir ifadeyle kollarını kavuşturdu. "Böyle bir sembolü birisinin kapısına öylesine yaparlar mı? Yani sadece eve zarar vermek için falan?" Kadının tepkisini dikkatle inceliyordu.

Küpeli kadın derin bir nefes aldı, dudaklarını büzdü ve "Hayır," dedi. "Öyle bir iş çok vakit alır. Kimse bunu laf olsun diye ya da sırf haylazlık etmek için yapmaz."

Birbirlerini tartarak bakıştılar. Tezgâhtar kadının bakışları gerçekten sevecen ve içtendi. Ancak ortaya sürdüğü fikir, Connie'nin kabullenebileceği türden değildi. Ne demek istiyordu yani? Birisi istem ve düşünce gücünü kullanarak mı işlemişti o şekli kapıya? Alabildiğine aptalca bir fikirdi bu! Dünyada yeterince saçmalık yokmuş gibi...

"Bakın..." diyerek onun düşüncelerini böldü kadın. Kitabı kapatıp göğsüne bastırmıştı. "Sizin Tanrıça dinine inanmadığınızı biliyorum; yüzünüzden belli oluyor bu. Ama isterseniz gerçekten kuvvetli, kötülüklerden koruyucu bir muska hazırlayabilirim."

"Ne?" diye sordu Connie duyduğuna inanmayarak.

"Bir çeşit nazar tılsımı. Anneannenizin evinde rahat etmesi için." Kaşları kalkmış, alnının ortasına doğru yükselen iki hilale benzemişti.

'*İş daima dönüp dolaşıp bir şey satmaya geliyor,*' diye geçirdi içinden Connie. "Anneannem öleli yirmi sene oldu."

"Siz bilirsiniz," dedi kadın ve kitabı rafa koydu. Sonra, "Yalnız unutmayın," diye devam etti, "sizin bir şeye inanmamanız, onun var olduğu gerçeğini değiştirmez."

Connie homurdanarak teşekkür etti ve dükkândan çıktı. Aynı anda gökten boşanırcasına yağmur yağmaya başladı.

Yağmur saatler sonra nihayet dinmişti. Connie anneannesinin evinde sessizliğe kulak kabarttı. Sadece Arlo'nun tırnaklarının ahşap zeminde çıkardığı tıkırtılar ve yaz rüzgârıyla hışırdayan yaprakların sesi duyuluyordu. Havada sanki bir ağırlık vardı; Connie çalışırken bir ses duymuş ya

da karşısında birini bulmayı bekler gibi arada sırada dönüp arkasına bakıyordu. *'Polis endişe edecek bir şey olmadığını söyledi ya!'* diye kendini yatıştırmaya çalıştı. *'Kimse yok burada. Olsa bile Arlo onu korkutup kaçırır.'* Bu düşünce mantıklı gelse de beş dakika sonra yine etrafa bakmaya başlamıştı.

Arlo yazı masasının altından çıkıp keyifle esnedi. Connie onun başını okşarken, "Bu kadar rahat olmanı anlayamıyorum, Arlo," dedi. "O gece havai fişek gösterisinden döndüğümüzde kapımızı yakmışlardı ve sen korkmuş, hatta heyecanlı bile görünmüyordun. O polis memuru el fenerini cama tutana kadar sesini çıkarmadın." Arlo yan tarafına yattı, çenesinin altının sevilmesi için başını uzattı. Bakışları uykuluydu.

Connie düşüncelerini toparlamaya çalıştı. Selamet'in kitabı Basiret'in kayıtlarında yoktu ama annesinin telefonda uyardığı gibi başka bir şekilde anılmış olabilirdi. Chilton onun çalışmalarından ötürü hayal kırıklığına uğradığını söylemişti; oysa Janine'ye göre asıl sorun Chilton'un kendi çalışmalarından kaynaklanıyordu. Wicca dükkânındaki kadının da içtenlik gösterirken asıl derdi, muska, tılsım falan satmaktı anlaşılan; kapıdaki çemberli şekil hakkında bilgisi yoktu. Arkadaşları Connie'nin o evde tek başına kalıyor olmasından endişe ediyordu. Genellikle daha dikkatli ve tetikte olan köpeğiyse alışılmadık bir sükûnet içinde yatmış uyuyordu.

Connie çıplak ayağını sandalyenin oturağına koydu. Masanın üstüne yayılmış olan sayfalara baktığı zaman mavi mürekkeple yazılmış rastgele kimi kelimeler yerlerinden fırlayıp onun dikkatini çekiyordu sanki.

Ev, bunlardan biriydi. *Bahçe. Almanak. Bugün evden çıkmadım.*

"Bana nazar boncuğu falan satmaya çalıştı," dedi Connie köpeğe. "İnanabiliyor musun?"

Arlo uykusunda yavaş ve derin nefesler alıp veriyor, arada sırada ayağı seğiriyordu. Connie tekrar notlarına eğildi. Bir eliyle masanın kenarıyla oynarken parmakları kâğıtların altındaki küçük bir metal cisme dokundu. Basiret'in günlüğünden aldığı notlara tekrar gömülürken o cisimle oynamaya başladı. Bahçe işleri, hava durumu, hasta ziyareti, doğum. Basiret'in babası ölüyor, Mercy onların evine taşınıyor. Josiah, yani damadı şehre gidiyor, sonra geri dönüyor. Kız büyüyor ve evde daha fazla sorumluluk alıyor. Mercy ölüyor, Metanet taşınıyor. Josiah limandaki bir kazada ölüyor. Ve kayıtlar 1798'de birdenbire bitiyor. Elinde tuttuğu metal cisimle satırlara dokunarak bir kez daha okumaya başladı Connie:

3 Aralık 1760. Çok soğuk. Metanet hasta. Annem almanağı arıyor. H. Küt.'e gittiğini duyunca çok kızdı. İksir hazırlıyor. Metanet biraz daha iyi.

Connie kalkıp evin içinde dolaşmaya başladı. "Sence 'Küt' kütüphanenin kısaltılmışı olabilir mi, Arlo? 'H' harfi de belki 'Halk'ın kısaltılması için kullanılmıştır. Halk Kütüphanesi."

Arlo'dan herhangi bir tepki gelmeyince Connie eğilip masanın altına baktı ve köpeğin ortadan kaybolduğunu farketti. "Nankör!" diye söylenerek masaya döndü ve defterine büyük harflerle bir not daha düştü: 'HALK KÜTÜPHANESİ, MARBLEHEAD VEYA SALEM?'

"Almanak..." Oturup arkasına yaslandı. Tam bu sözcük üzerine kafa yormaya koyulacaktı ki aklına başka bir şey düştü, dudaklarında bir gülümseme belirdi ve bu hızla genişleyerek tüm yüzüne yayıldı. Elindeki şeye baktı. Dakikalardan beri oynadığı nesne paslı bir çiviydi. Hem başı, hem de gövdesi yeni yapılanlar gibi yuvarlak değil kareydi. Connie gözlerini kısarak bakınca bunun bu eve ilk gir-

diği gün kapıyı açınca yukarıdan düşen çivi olduğunu anlamıştı. Kalkıp kapının önüne çıktı.

Bahçeye karanlık çökmek üzereydi. Kapının üzerini kaplayan, yaz güneşiyle ölgünleşmiş morsalkım asmasını kenara itti. Şimdi çarpık bir açıyla duran at nalı ortaya çıkmıştı. Gözü hiç istemese de kapının üstündeki yazılara kayıyordu: *Dominius, adjutor, meus, Alfa, Omega, AGLA.* Çiviyi tuttuğu elini yumruk yaparken çenesi gerildi.

"Neden olmasın?" dedi kendi kendine. Düşen çivi yüzünden kapının kasasına tek ucundan çakılı halde duran nalı düzeltti, sonra çiviyi deliğine sokarak başparmağıyla sağlamlaştırdı. Asmayı o noktada aralayıp kenarlara sokuşturduktan sonra bir adım geriledi ve kollarını kavuşturarak at nalına baktı.

Birden ayaklarının dibinde beliren Arlo'ya dönüp alaycı bir ifadeyle, "Tanrı bizimle olsun," dedi.

14

Marblehead, Massachusetts
Temmuz ortası, 1991

Anneanne'nin evinde kendini rahat hissetmek için elinden geleni yapsa da bunu başaramıyordu Connie. Zamanının büyük bölümünü saklanır gibi mutfakta geçiriyor, oradaki antika buz kasasını gayet kısıtlı dolaşım alanına bahane olarak görmeye çalışıyordu. Ne de olsa kavurucu yaz sıcağında *o şeyin* kapağını açıp yüzünü geçici de olsa serinletebiliyordu. Çalışmalarını anneannesinin Chippendale yazı masası çevresinde sınırlıyor, uykusu gelince çabucak üst kattaki sütunlu yatağına çıkıyordu. Evin diğer taraflarında dolaşmamaya gayret ediyor, mutfakta vakit geçirmektense hoşlanıyordu. Tezgâhta doğradığı sebzeleri eviyede yıkıyordu. Evin satılabilir hale gelmesi için mutfakta yapılacak işlerin etkili olacağını düşünüyor, eski olsalar da bazı gereçlerin olması kendini 20. yüzyıla daha yakın hissettiriyordu.

O günün erken saatlerinde de buz kasasının kapağını açmış, çenesini soğuk bir buğunun yükseldiği derinliklere uzatmış, saç diplerindeki serinliğin tadını çıkarmaya dalmış halde bulmuştu kendini.

Huzurluydu o sabah. Günlük planını yapmıştı ve programlı yaşamayı severdi. Mutfaktan bahçeye açılan telli kapıyı açık bırakıp anneannesinin cam kavanozlarını temizlerken netameli güvenlik duygusu yerini umursamaz-

lığa bırakır gibi olmuştu. Her sabah birkaç kavanozu açıp içlerindeki kara renkli karışımları bahçenin bir köşesine boşaltmayı ve kavanozları yıkamayı alışkanlık haline getirmişti. Yıkadığı kavanozları ağızları açık halde kurumaları için tekrar raflara yerleştiriyordu. Bahçede biriken kara bulamaç yığınına ve sayıları azalan dolu kavanozlara bakarak işlerde sağladığı ilerlemeyi takip ediyordu sanki. En alttaki raf tamamen boşalmıştı. Connie rafı iyice silmiş, pis suları boşaltırken ufak bir angaryanın daha halledilmesinden ötürü rahatlama hissetmişti.

Buz kasasının kapağını isteksizce kapatıp işine döndü. Üç adet orta boy kavanoz göz hizasından ona bakıyordu. Üstlerinde eskimiş etiketleri vardı. En sağdakini almak için uzandığında, parmakları metal bir cisme dokundu. Biraz daha yoklayıp yerinden çekince bunun gri bir kutu olduğunu gördü. Sefer tasına benziyordu ama kenarında klipsi yoktu. Islak ellerini kuruladıktan sonra kutuyu açtı ve üstüne notlar düşülmüş bazı kartlar buldu. İlkinin üstünde *Limonlu Tart* yazıyordu. Connie anneannesinin o tatlıyı yaptığını hatırlar gibi oldu ve kendi kendine güldü. *Domuz Yağı* yazıyordu sonraki kartta. Connie dilini çıkartıp sıkı bir, "Öğğğ!" patlattı.

Kutuyu tezgâha koyarak 1950'li yıllardan kaldıkları anlaşılan değişik yemek tariflerini inceledi: domates soslu yahni, fırında domuz, sosisli güveç... Kartları saklamaya ve artık vejetaryen olan annesine New England'da geçen çocukluğunun anısı olarak postalama haylazlığını gerçekleştirmeye karar verdi. Saatine baktı, kartları pantolonunun arka cebine koydu, içeriye geçip çantasını aldı ve Salem Kütüphanesi'ne gitmek üzere aceleyle evden çıktı.

Connie kuzey kıyısı kütüphanelerinin çoğunu telefonla arayıp sorular sorduktan sonra Salem'de Halk Kütüphane-

si diye bir yerin zamanında gerçekten var olduğunu öğrenmişti. Burası 18. yüzyılın sonunda centilmenler kulübü tarafından kurulmuş, bir süre yüksek aidatlar ve zengin üyelerin yurt dışı gezilerinde edindikleri kitapları bağışlamalarıyla ayakta kalmıştı. Bu kütüphane 1810 yılında özel üyelik gerektiren fen ve teknoloji kütüphanesiyle birleşmiş, daha sonra Salem Kütüphanesi'ne dönüşmüştü. Connie kütüphanenin 19. yüzyıl boyunca varlığını büyüyerek devam ettirmiş olmasına hem şaşırmış, hem de sevinmişti. O dönemde Salem'deki tersanecilik sektörünün çöküp limanının Boston, Baltimore ve her iki Carolina'nın baskısıyla önemini kaybetmesine rağmen kütüphane bir şekilde varlığını sürdürmüştü.

Volvo'yu 1907'de inşa edilen 'yeni' kütüphane binasının karşısına park ederken, bölge insanıyla aslında her zaman gurur duymasına karşın Yankeelerin gelişmeye dönük tutkulu duruşunu her zaman koruması nedeniyle bir kez daha moral buldu Connie. Hızlı adımlarla binaya yürüyüp içeriye girdi.

Arkalarda bir yerde limonatasını yudumlarken elini bastonuna dayamış halde kitap okuyan yaşlı bir bey dışında kimsenin olmadığı güneşli ve rahat okuma salonunun sağındaki danışma masasına yaklaştı. Bankonun gerisinde oturan genç kadın örgü örüyordu. "Affedersiniz..." diye kısık sesle onun dikkatini çekmeye çalıştı.

Kadın başını kaldırdı, Connie'yi görünce gülümsedi ve örgüsünü kenara bırakarak yerinden kalktı. "Siz, Bayan Goodwin olmalısınız!" dedi. Connie onun normal ses tonuyla konuşmasma şaşırmıştı. Masasında içine taze limon atılmış bir bardak çay bile vardı. "Bu sabah telefonda benimle görüştünüz. Adım Laura Plummer."

"Merhaba," dedi Connie gülümseyerek. Kadının sıcak yaklaşımı hoşuna gitmişti. O tür kütüphanelerde üniversi-

te öğrencilerinden ziyade çocuklara ve yaşlılara yardımcı olduklarından görevlilerin daha sıcakkanlı olması hem doğal, hem de kolaydı herhalde.

"Bizim özgün koleksiyonumuzu görme talebinde bulunmuştunuz, değil mi?" dedi kadın ve öne düşüp Connie'yi kapısı ana salona açılan başka bir yere götürdü.

"Aslında benim özellikle aradığım bir almanak var," dedi Connie. "Buraya bağışlandığını düşünüyorum."

"Elimizde bazı almanaklar var," diye cevap verdi kadın ve penceresiz salonun ışıklarını yaktı. Connie aralarında daracık koridorlar olan o tür araştırma kütüphanelerinde kendini tıpkı anneannesinin mutfağındaki gibi güvende hissediyordu. Heyecanla ürperdi; o raflardaki ciltli kitaplardan biri aradığı almanak olabilirdi. Hatta belki şansı yaver giderdi ve bir saat içinde oradan kitapla ilgili tüm bilgileri edinmiş halde çıkabilirdi.

"İşte burası," dedi Bayan Plummer.

Connie gülümsedi ona. Kadının yaşı onunkinden fazla büyük değildi ama Peter Pan pantolonu giymiş minyon yapılı bir kadına 'Laura' gibi resmi bir adı pek yakıştıramamıştı.

Laura eliyle raflardaki kitapları işaret ederek açıklamaya başladı. "Halk Kütüphanesi, Büyük Kütüphane kurulana kadar sadece on beş ya da yirmi yıl kadar varlığını devam ettirdi. O zamana göre muhteşem olan kitap koleksiyonu bugünün şartlarında daha ziyade 'vasatın azıcık üzeri' olarak nitelendirilebilir: dua kitapları, birkaç roman, birkaç almanak, gemicilik prensipleri, falan filan... Yardım isterseniz masamda olacağım."

Connie yalnız kalınca çantasını yere bıraktı ve parmaklarını esnetti. İşe girişme zamanıydı.

Sonraki birkaç saat boyunca Connie önce kartoteksi elden geçirmiş, Basiret Bartlett, Mercy Lamson, Selamet Dane adı altında kitap bağışı olup olmadığını araştırmış ve bundan sonuç alamamıştı. Sonra aynı isimleri kitap yerine 'almanak' girdisiyle taramış ve buldukları, çiftçilere kılavuz olması amacıyla yazılmış hava durumu ve tarım kitapları olmuştu. Benjamin Franklin'in *Fakir Richard'ın Almanağı* başlıklı tarihi öneme sahip eserinin bir kopyasını bile bulmuştu. Ama el yazısıyla tutulmuş eski bir almanak yoktu.

Connie koleksiyon salonundan umutsuzluğa kapılmış halde çıkarken, çantasının omzuna verdiği ağırlık da sanki katlanmıştı. Parmağıyla çantanın sapını çekiştirerek Bayan Plummer'in masasına yaklaştı. "Rahatsız ettiğim için kusura bakmayın," dedi.

Kadın başını kaldırıp Connie'ye baktı ve "Bulabildiniz mi?" diye sordu.

"Ne yazık ki hayır. Koleksiyondan herhangi bir sebeple kitap çıkarttığınız oluyor mu? Kitabın buraya bağışlanmış olduğundan eminim çünkü. Çalınmış da olamaz..."

"Oldukça sık eleme yaparız," dedi Laura. "Genellikle bunlar yıpranmış romanlar falan olur ama... kayıtlara bakalım isterseniz." Kalkıp büyükçe bir dosya dolabına gitti. "Hepsinin bir dökümünü bulacağımızdan eminim."

'*Ben de öyle olacağını umuyorum,*' dedi Connie içinden. Kitabı bulamazsa Chilton'a vereceği cevabı düşünemiyordu.

Sıkıntıyla geçen dakikalardan sonda kütüphaneci kadm bir dosyanın soluk yapraklarını çevirirken, "İlk önemli kitap ayıklama işlemi 1877'de gerçekleşmiş," dedi. "Kimsenin okumak için talep etmediği kitaplar Sackett'de açık artırmaya çıkarılmış." Başını kaldırıp ekledi, "Sackett adlı müessese, Boston'da Christie'ye ayarındadır. Anlayacağınız, Sotheby's gibi nadir parçaların açık artırmaya çıkarıl-

dığı bir müzayede evidir. Kitap yeni binanın yapım masraflarına katkı sağlamak amacıyla satılmış." Dosyayı kapatıp söze devam etti. "Ne yazık ki satılan kitapların adları kayıtlarda geçmiyor. Ancak eminim ki Sackett kendi kayıtlarını hâlâ saklıyordur. Boston şirketlerinin bu konudaki merakını bilirsiniz."

Miras ve vasiyet kayıtlarını hatırlayan Connie gülümsedi. Dosyaları yerine yerleştiren kadına, "Yardımlarınız için teşekkür ederim," dedi.

Tam dönüp çıkacakken Laura, "Merak etmeyin," dedi. "Eminim bulacaksınız o kitabı."

Connie nedense ona inandı.

Salem Parkı'nın içinden hızlı adımlarla geçerken omzundaki çantası arada sırada kalçasma çarpıyordu. Yürürken Janine ile konuştuklarını düşündü. Connie henüz üniversite öğrencisiyken, Chilton'un 18. yüzyıl Amerika'sında tıbbın meslek haline getirilmesiyle ilgili yeni ufuklar açan kitabını okumuştu ve doktorasını onun yanında yapmak istediğine o zaman karar vermişti. Chilton tıp bilimine sadece entelektüel bir tarihçinin yapabileceği gözle bakıyordu. Bilime doğru ve tam sonuçları yansıtan bulgular dizisi olarak değil, tarihin şartlarını göz önüne alan bir yaklaşımda bulunuyordu. Yazarken de olayları yaşayan, yaşatan, kişileri göz ardı etmezdi; kanlı neşteri tutan doktorlar, tedirgin bakışlı hemşireler, afyon ruhu satan ayakçılar, Chilton'un yazılarında hayat bulurdu. Onun kitaplarındaki kişiler üniversite koridorlarında yürüyen öğrenciler, okulun çevresinde sokakta dilenenler kadar gerçekti. Chilton'un geçmişe bakma konusunda özel bir yeteneği vardı ve bu, tıpkı denizin dibini görmek için kullanılan tabanı cam kaplı balıkçı teknelerine benzerdi.

Aslında Chilton'un mutlak gerçeği ustalaşmış tekniğiyle ararken simyaya ilgi duyması doğaldı. Janine'ye göre simyacı, kimya ve bilim birikimini gerçek ötesine ulaşmak için kullanma çabasında olan kişiydi; ruhani bir arayıştı bu aslında ama gerçek yöntemler kullanılırdı. Simya, yoktan varlık ve güzellik yaratacaktı. Olasılıkların derininde, gizli kalmış ve atıl halde duran doğal bir madde yeterli bilgi, beceri, sabır ve çaba yoğunlaştırılarak ortaya çıkarılabilirdi. Doğru formüle sahip uzman simyacı Felsefe Taşı'nı kolaylıkla elde edilebilirdi; zenginlik, uzun yaşam ve aydınlanma da bunun ödülü olurdu.

Zenginlik. Connie yüzünü buruşturdu. Janine, kongrede sunduğu bildiride Chilton'un karbonun Felsefe Taşı'nı oluşturmakta kullanılacak anahtar madde olabileceğini öne sürdüğünü söylemişti. Karbon daha önce de akıl almayacak hallere kavuşacak şekilde değişime uğramıştı, öyleyse şu an maddi değere sahip olmamakla beraber çok önemli bir potansiyele sahipti.

Connie bu düşünceyle kafası karışarak birden durdu. Belki de Chilton, Janine'nin ileri sürdüğü gibi tüm kariyerini ve ismini riske atmıyordu. Profesör yaşlanıyordu, akademik kariyerinin sonlarına yaklaşıyordu, Harvard Üniversitesi Tarih Bölümü'nün başındaydı ve ciddi bir prestije sahipti. Ve belki bunun ötesini arıyordu.

Durduğu yerde başını çevirip Sam'ın çalıştığı kiliseye giden gölgelikli yola baktı. Sam çan kulesinin altındaki kubbeye altın yaldız uyguluyor olmalıydı. Araştırmasına o kadar yoğunlaşmıştı ki günleri birbirine karıştırıyordu artık. Kapışma o garip şeklin yakıldığı geceden beri görüşmeye fırsat bulamamış, akşamları kısa telefon konuşmalarıyla yetinmişlerdi. Connie onu yapı iskelesine tek bacağını dolamış, beline güvenlik halatını takmış, fırçasından birkaç altın pırıltılı damla akar ve yüzünü sıçrayacak boyadan korumaya çalışır halde getirdi gözünün önüne.

Ve birden onu ne kadar özlemiş olduğunu farketti, içinde yönünü değiştirip kiliseye gitme isteği duydu.

Sokağın köşesine kadar yürüdü, karar vermek için orada kendisiyle mücadele etti, sonunda bir uzlaşma sağlandı. Sam'ı işini yaparken rahatsız etmeyecek ama o akşam arayıp görüşmek için bir plan yapacaktı. Bu karardan tatmin olunca düşünceleri tekrar Chilton'a kaydı.

Janine'nin anlattığı gibi Chilton o konferansta simyanın gerçek yol olarak görülmesi gerektiğinde ısrar ettiyse, bunu kurşun elementinin şu ünlü masaldaki çıkrık düzeneği ve altın külçeleri örneğindeki gibi altına dönüşeceğini savunmak adına yapmış olamazdı. Connie gülümsedi; hayır, adam başka bir şey ima etmeye çalışmış olmalıydı. Öyleyse ne demek istemişti? Manning Chilton, Felsefe Taşı ile tam olarak neyi kastediyordu?

Salem Parkı olanca genişliğiyle Connie'nin önünde uzanıyordu. Çimenlerin sıcaktan solmaya yüz tuttuğu yerler vardı. Connie büyükçe bir ağacın altındaki gölgeliği gördü. Eğilip çimenlerin arasından bir hindiba çiçeği kopardı, beyaz tüyleri dudaklarına yaklaştırdı, sonra gözlerini kapatarak, '*Sackett açık artırma kurumunun beni şuracıkta bulup Selamet Dane'nin kitabının nerede olduğunu söylemesini diliyorum!*' diye mırıldanarak üfledi. Gözlerini açtığında çiçek olduğu gibi duruyordu. Connie onu öfkeyle yere attı ve ağaca kadar yürüyüp gölgeye oturdu.

Rahatsızlık veren bir kabarıklık hissedince ne olduğuna bakmak için elini arka cebine attı ve o sabah mutfakta bulduğu yemek tarif kartları olduğunu anladı. Onları cebine koyduğunu unutmuştu. Annesinin Santa Fe'de zarfı açıp kendi annesinin hatıralarını görünce ne yapacağını düşünerek gülümsedi, sonra kartlara tek tek bakarak yemek tariflerini okumaya başladı.

Tavuk Fricassee: Tüyleri yolunup yıkanmış taze tavuk havuç

ve kerevizle haşlanır, tuz ve karabiber eklenir. İlaveten tavuk suyuna sos hazırlanabilir. Eti altı saat dinlendiriniz. Yanında pilav ile ikram edilir.

Tarifini okurken Connie, anneannesini Milk Sokağı'ndaki evindeki mutfağında gri saçlarını topuz yapmış, sol elini beline dayamış, sağ elindeki tahta kaşıkla yemeği karıştırırken hayal etti. Yemeğin kokusu kurduğu hayalden çıkarak sanki burnuna kadar geldi. Hayalindeki anneannesi başını çevirerek ona baktı ve *"Bir saat içinde hazır olur,"* dedi.

Connie başka bir kart çekti.

Istakoz haşlama: Istakoz güzelce yıkanır, kaynayan tuzlu suya atılıp tencerenin kapağı sıkı şekilde kapatılır. Acıyı azaltması için suya kekik otu ilave edilir. Kabuklu, büyüklüğüne bağlı olarak iyice kırmızı renk alana kadar pişirilir. Kesilmiş limon ve eritilmiş tereyağıyla servis edilir. Yemek için fındıkkıran kullanılır.

Connie sandaletlerini çıkartıp çimene rahatça bağdaş kurarken yaşlı, sakalı kadar beyaz bir kaptan şapkası takmış, teni güneşte bronzlaşmış ve göz kenarları kırışmış bir adam hayal etti. Adam mutfağın bahçeye açılan kapısını çalmak için elini kaldırmıştı; anneannesi çalı süpürgesini her zaman durduğu yere koyarken kalçasıyla mutfak kapısını açtı ve adamın elindeki tahta kutuyu almak için uzandı.

"Her zaman içim sızlıyor bunlara," dedi.

Adam da, *"Bu hafta biraz fazla yakaladım,"* diye cevap verdi. *"Bunlar bizim için."*

"Anneanne..." diye fısıldadı Connie ve elindeki karttan çocukluğundan zorlukla hatırladığı anneannesinin başka bir görüntüsünün çıkmasını bekledi.

'Özellikle domates ile iyi gider,' yazılıydı diğer kartta. Connie anneannesinin 'domates' yerine *domt's* diyen sesini duydu. Ama kartın geri kalanında yazanları okumak güç-

tü. Öne eğildi, gözlerini kısarak küçük harflerden anlam çıkarmaya çalıştı. Her kelimeyi yavaşça, heceleyerek okumak zorunda kalıyordu.

"Pater in... caelo..." diye başladı ve duraladı. Anneanne'nin yemek tarifini neden Latince yazdığını anlamamıştı. "Te oro et obsec... obsecro in ben... benignitate tua..." Gözlerini iyice kıstı; avuçlarında ısırgan otuna dokunmuş gibi yanma ve batmalar başlamıştı. Kartı daha sıkı tutması gerekti. "Ut sinas hanc herbam, vel lignum..." Elindeki sızılar artmış, neredeyse acıya dönüşmüştü. Gözlerini hızla kırpıştırırken kartın mavi bir ışıkla aydınlandığı sanısına kapıldı. Ve avucundaki neredeyse dayanılmaz hal alan acıya rağmen cümleyi bitirdi: "Vel plantam crescere et vigere catena temporis non vinctam."

İlk anda hayal olduğunu sandığı ama artık gerçekliğinden kuşku duymadığı mavilik ellerinin arasmda nabız gibi atan bir ışık küresine dönüştü, çimenlerin arasındaki bir hindiba çiçeğine minik çatırtılar çıkaran elektrik şerareleri göndermeye başladı. Connie olanları ağzı şaşkınlıktan açık kalmış, gözleri irileşmiş halde seyrediyordu. Hindiba hızla kabardı, açmaya başladı ve yeşil bir uç gösterdi. Ardından o tomurcuk uzadı, patlak vererek sarı bir çiçeğe dönüştü. Connie izlemekte olduğu şeyin ne olduğunu düşünmeye bile fırsat bulamadan çiçek dağılarak bir tohumcuk bulutu haline geldi.

Gözlerini çiçeğe odaklamış olan Connie'nin elleri şaşkınlıkla kavrayışını kaybedince kart yere düştü ve acı siliniverdi. Aynı anda çıkan bir esinti tohumcuklarla hindiba tüylerini uçurunca geride hiçbir şey kalmadı.

"Ah, Tanrım!" diye mırıldandı Connie, olduğu yerde donmuş halde. Çiçeği ölüp giden hindibanın geldiği toprağa dönüşünü öylece izlemekten başka yapacak şey bulamadı.

Bölüm II

Süzgeç ve Makas

Başlangıçta Söz vardı ve Söz Tanrı ile birlikteydi ve Söz Tanrı idi. Başlangıçta Söz ile Tanrı birdi.

—Yuhanna, 1:1-2 (Kral James İncili)

Ve şunu da söyleyeyim ki sen Petrus'sun ve benim kilisem bu kayanın üstüne kurulacak ve cehennemin kapıları ona direnemeyecek.

—Matta 16:18 (Kral James İncili)

15

Marblehead, Massachusetts
Temmuz ortası, 1991

Yemek tarifi kartları masanın üstüne iskambil falı gibi yayılmıştı. Connie gaz lambasının fitilini ayarladı, siyah sandalyeye oturup ayağını altına aldı ve ellerini başının arkasında birleştirdi. Kartların çoğu sadece yemek tarifiydi: ıstakoz, birkaç değişik çeşit tart, güveçler, tavuk yemekleri. Bazılarında anneannesinin ellerinin izi vardı.

Bir de *diğer* kartlar vardı.

Connie sandalyesini arkaya iterek tekrar ayağa kalktı. Son birkaç saattir yerinde duramıyor, masaya oturuyor, sonra kalkıp dolaşıyordu. Rahatsız edici bir enerji vardı içinde. Her kan damlasının damarlarında akışını, her bir hızlı kalp çarpıntısını, adrenalinin salgılanmasını, hepsini hissediyordu sanki.

Kartların üçü yemek tarifi değildi. Bakışlarını masanın üzerindeki bu kartlara dikti. Yapılması gereken elbette ki olaya mantıklı yaklaşmaktı. Salem Parkı'ndan panik halinde çıkıp Volvo ile eve dönerken hindiba olayının bir tesadüf olduğunu, fazla yalnız kaldığını ve çok çalıştığını kendi kendine sürekli tekrarlamıştı. Ama eve döner dönmez ilk işi tüm kartları yemek masasma yaymak olmuştu.

Connie masaya dönüp üstünde *Özellikle Domates İçin Kullanılır* yazan kartı aldı. Kaşlarını çatarak yemek odasın-

dan hole çıktı ve çatlak porselen saksıdaki ölü bitkinin yanına diz çöktü. Ne kadar gülünç gözüktüğünü gayet iyi bilmesine rağmen elini bitkiye uzattı ve kartta yazılanları yüksek sesle okudu.

Hiçbir şey olmadı.

"Gördün mü?" dedi onu izleyen Arlo'ya. "Gayet basit. Sadece yorgunmuşum." Arlo ona baktı. Tüyleri bu kez de merdivenin ahşabıyla aynı renkte görünüyordu.

Connie onu birkaç saniye seyretti, sonra kalkıp yemek odasına döndü. Bu sefer de tavandan asılı olan örümcek bitkisinin önünde durdu. Bitki o kadar uzun zamandır ölüydü ki dokununca yaprakları toz halinde dökülüyordu. Yaprakların arasında sadece birkaç boş örümcek ağı kalmış, toprağı tüm nemini uzun zaman önce kaybetmiş ve kuru çatlaklar belirmişti.

Connie kartı göz hizasına kaldırıp tüm dikkatini ölü bitkiye odakladı. "Tamam..." Elini bitkinin üzerine tuttu, parmaklarını iyice açtı ve alnını kırıştırarak toprağın ortasına konsantre olmaya çalıştı.

"Pater in caelo..." diye başladı. Avuçlarında ve elinin tersinde karıncalanma başlamıştı. "Te oro et obsecro in benigniatate tua..." Açık tuttuğu parmaklarının arasından mavi bir ışık çıkınca boşta bulunup sıçradı. Canının acımasına rağmen kartta yazılanları sonuna kadar okuyacaktı: "Un sinas hanc herban, vel lignum, vel plantam, crescere et vigere catena temporis non vinctam!"

Mavi ışık küre haline geldi, seramik saksıya doğru şerareler yollamaya başladı. Ölü bitki titredi, sonra hayata kavuşma belirtileri verdi; yeşillendi, küçücük yeni yapraklar çıkarmaya başladı. Connie kolunu indirdiğinde odaya sulanmış taze toprak kokusu sinmişti ve örümcek bitkisi yemyeşil gür yapraklarıyla karşısındaydı.

Connie sendeleyince yemek masasına tutunarak kısa ve sık soluklar almaya başladı. Gözlerinden yaş akıyordu. Soluklarını verirken inlemeye benzer ses çıkardığını farketti. Yere düşmek üzereyken yüksek arkalıklı sandalyeye tam zamanında ulaşıp oturdu. Kollarıyla panik içinde bedenini sarmaladı, başını dizlerine koydu ve hıçkırarak ağlamaya başladı.

Düşünceleri yapboz parçaları gibi karışıktı. Her bir parçanın üstünde değişik bir kadının resmi vardı ve dönüyorlar, birleşiyorlar, ortaya bir resim çıkarıyorlardı. Anneannesinin yüzünü gördü. Koyu gri saçları arkada topuz yapılmıştı; açık mavi gözleri parlıyordu ve elinde iri, kıpkırmızı bir domates tutuyordu. Sonra bu görüntü yerini pembe yanaklı genç bir kadına bıraktı. Başında beyaz kumaştan dikilmiş bone vardı· Püritenlerin taktığı sade beyaz yakalığı omuzlarına yayılmıştı. Bunun Selamet Dane olması gerektiğini düşündü Connie. Önündeki büyükçe kitaptan bir şeyler okuyor ama sesi duyulmuyordu. Sonra endişeli ve bitkin görünen başka bir kadın -büyük ihtimalle Basiret- elindeki bohçayı bir masanın üzerinden karşısında oturan adama uzattı. Connie son olarak annesi Grace'yi gördü. Omuzlarına dökülen düz saçlarıyla Santa Fe'deki evinin mutfağında dikilmiş, ellerini ağlayan bir kadının başının az üzerinde gezdiriyordu.

O kadınların hepsinin buz mavisi gözleri vardı.

Connie sırtını dikleştirerek şakaklarını ovaladı. Ellerini indirince yanında oturup kendisine endişeyle bakan Arlo'yu gördü. Sonra onun arkasındaki duvarda asılı olan kadın resmine takıldı gözleri. Kalkıp oraya yürüdü. Daha önce resme fazla dikkat etmediğinden altındaki ismi görmemişti: Temperance Hobb. Basiret'in kızının adı 'metanet' anlamındaki Patience idi. Bu da öyleyse... Metanet'in kızı Temperance ya da Mürüvvet, 19. yüzyıl tarzı düşük

omuzlu, dar belli elbisesinin içinde dudaklarında küçük bir gülümsemeyle ona bakıyordu.

"Bu doğru olamaz!" dedi Connie kısık bir sesle. Kollarını iki eliyle üşümüş gibi ovuştururken sandalyede ileri geri sallanmaya başlamıştı. Hemen annesiyle konuşmalıydı. Ama ya anneannesi... Bakışları çılgın gibi evde dolaştı. Raflarda duran siyahlaşmış kavanozlar, şöminenin üstündeki mısır yaprağından yapılma minik bebek, kütüphanedeki İncil, anahtarın içinden çıkan Selamet Dane ismi. Ve kapısındaki işaret.

Telefona ulaşmak üzere ayağa fırladı.

Hole geldiğinde evin kapısı birden gıcırdadı ve yavaşça açıldı. Connie donup kalmıştı.

"Connie?" diye seslendi Sam başını uzatarak.

Connie telefona uzanan elini bir sevinç çığlığı atarak çekti ve kollarını Sam'ın boynuna doladı. Onun teninin tuzlu kokusunu içine çekti. Saçında kurumuş boya noktacıkları vardı.

"Selam..." dedi Sam.

Connie tedirgin olduğunu hissedince ona daha sıkı sarıldı ve başını omzuyla boynunun birleştiği yere koydu. Kapıyı kapatmadan bir süre öyle kaldılar. Sam şaşkınlıktan yavaş yavaş sıyrılıyordu. Arlo yemek odasından çıkıp geldi, bacaklarının etrafında dolaştı ve bahçeye çıktı.

"Sam..." dedi Connie boğuk bir sesle. Eve gelir gelmez onu aradığını ancak hatırlamıştı. Mesaj bırakıp parkta olanları heyecanla özetlemiş ve uğramasını istemişti. Sonra da her nasılsa bunu unutmuştu.

"Oturalım mı?" dedi Sam. Connie'yi kanepeye götürdü, oturttuktan sonra bir ayak pufu çekip kendisi de önüne yerleşti. "Şimdi..." diye başladı söze. "Bir yemek tarifi kar-

tının üstünde yazanları okuyordun, sonra da hindiba çiçeği uçup gitti, öyle mi?"

Connie onun yüzündeki endişeyi, gözlerinin derinliğinde kendisine inanmadığını gördü. Nasıl inansındı ki? "Sadece uçup gitmedi, Sam," dedi sabırsızlıkla. Tam olarak neye inanmak istediğinden kendisi de emin değildi. "*Ben* uçurdum onu. Anneannemin yemek tarifi kartından bazı Latince cümleler okudum, çiçek birden açtı, sonra öldü. BUM!"

"Peki, tamam," dedi Sam. "O ana kadar belki çiçek dikkatini çekmemişti. Farkında olmadan kuvvetli bir nefes verip tüylerin uçmasına neden olmuşsundur. Bunun mantıklı bir açıklaması olması gerektiğinin farkındasın, değil mi?" Connie'yi omuzlarından tutup hafifçe sarstı.

Connie kendini bitkin hissediyordu hâlâ. Yüzünden de yorgun olduğu belli olmalıydı. Çiçek konusunda diretirse Sam onun aklını kaçırdığını düşünmeye başlayacaktı. Aklı başında insan öyle delice şeyler söyleyen birinden en azından nazikçe uzaklaşırdı. Önce işiyle ilgili falan bazı bahaneler yaratır, sonra da yaşamından tamamen çıkardı. Connie gözleri irileşmiş halde düşündü, sonra yutkundu; onunla aynı fikirdeymiş gibi davranmaya karar vermişti. Başka çaresi yoktu.

"Sanırım haklısın," dedi. "Evet, evet haklısın! Mantıklı bir açıklama bu." Bunları söylerken bakışlarını Sam'ın gözlerinden kaçırıp halıya dikmişti.

Sam başını eğip ellerinin arasına aldı ve şakaklarını ovmaya başladı. Connie ona gününün nasıl geçtiğini sormadığını farketti. Kimsenin olmadığı bir kilisede, tüm ısının yoğunlaştığı bir tonozun içinde çalışıyor, bütün gün boya yapıyordu.

Sam'm alnına düşen bir tutam saçı eliyle yana iterken,

"Altın varak işi nasıl gidiyor?" diye sordu. Alnı ve kaşları ter içindeydi genç adamın. Eli onun tenine değince tüm bedenine yayılan yorgunluğu parmağının ucunda olanca gerçekliğiyle hissetti.

"İyi," dedi Sam. "Çok sıcaktı ama iş epey ilerledi." Derin bir nefes aldı.

Connie başparmağını Sam'ın kaşları arasında gezdirdi. Ne yapması gerektiğini bildiğinden değil, içinden o an öyle geldiği için yapmıştı bunu. Dokunduğu yerden Sam'ın sinir sistemine bir mesaj yollamaya, rahatlamasını telkin etmeye çalıştı.

Ve birden gördüğü şeye inanamadı.

Sam'ın yüz kasları gevşemiş ve dudaklarının arasından rahatlamanın etkisiyle gelen bir mırıltı kopmuştu. Connie elini hemen geri çekti ve şaşkınlıkla parmaklarına baktı. Tekrar yüzüne baktığında Sam'ın alnında mavi parıltı halinde kalan parmak izini gördü, sonra iz yavaşça kayboldu. Ağzı açık kalmış halde bakıyordu Sam'a ama o bir şeyin farkında değil gibiydi.

Kalkıp şöminenin yanındaki koltuğa oturdu ve ellerini gözlerine bastırdı. "Neyse..." dedi, "iyi olmana sevindim." Connie gidip onun kucağına oturdu ve kollarını boynuna doladı. "Bana bıraktığın mesajda sesin o kadar heyecanlı ve korkmuş çıkıyordu ki..." diye fısıldadı kulağına Sam, "Senin için çok endişelendim."

"Endişelendin mi gerçekten?" dedi Connie gülümseyerek.

"Hem de çok," diye itiraf etti Sam ve sıkıca sarıldı ona.

Connie başını birkaç santim ötesindeki geniş omuza koydu. Sam'm olanları unutmasını istiyordu. Bütün gün ilk kez rahatlamış, onun varlığıyla gelen mutluluk benliğini tamamen kaplamıştı.

Bir süre hiçbir şey söylemeden, birbirlerine sarılmış halde öylece oturdular.

Nihayet Connie başını onun boya kokan tişörtünden kaldırmadan, "Sam..." dedi.

"Evet?"

Sam'ın eli şimdi sırtındaydı ve dudakları kulağının arkasına hafifçe dokunuyordu. Oradaki sıcak nefesi hissettikçe teni karıncalanıyordu Connie'nin. "Bu gece kalmak istersen benim için sakıncası yok," dedi.

Yaptığı bu davet bir an Connie'ye aptalca geldi, sonra üniversitedeyken erkek arkadaşlarıyla girdiği -ve zamanla tahammül edemediği- sohbetleri hatırladı; o gençlerin birbiri üzerine katmanlar halinde yayılmış ukalaca ve kibirli tavırlarını aşıp geçmeyi tek bir kez bile başaramamıştı. Oysa Sam çok farklıydı; içtendi, ona 'skor yapma' kaygısıyla yaklaşmamıştı; az önceki kaygılı halinde en ufak bir yapmacıklık yoktu ve...

Ve normal herhangi bir insana deli saçması gelecek öyküsünü duyduktan sonra bir bahaneyle sıvışmamıştı.

Bu sonuncu tahlil aklından geçince Connie, gelecek cevabı fazla umuda kapılmadan beklemeye koyuldu. Sam gülecek ve...

Sam güldü ama bu alaycı bir gülüş değildi. Onun beline doladığı kolu biraz daha sıkılaştı. Connie tişörtünün altından teninin sıcaklığını, gülüşünün yarattığı titreşimi hissediyordu.

"İşte bu gerçekten rahatlatıcıydı," dedi Sam. "Burada kalabilmek için seni evine saldıracak manyaklardan korumak gibi saçma bir bahane uydurmaktan kurtuldum."

Connie başını kaldırınca Sam onu öptü. Başparmağını çenesinde usulca ve sanki biraz düşünceli bir şekilde dolaş-

tırdıktan sonra bunu daha ateşli, daha derin bir şekilde tekrarladı.

Connie ne olduğunu anlamadan ayağa kalkmış, bacaklarını beline sararak onu da kendisiyle birlikte kalkmak zorunda bırakmış ve merdivene doğru yürümeye başlamıştı. Boğuk bir sesle, "Centilmenlik gösterisi bundan öteye geçerse zararlı hal alacak sanırım," dedi.

Connie neşeyle bir kahkaha patlattı ve başını daracık merdivenin üzerindeki kirişe çarpmamak için tam zamanında eğdi.

16

Cambridge, Massachusetts
Temmuz ortası, 1991

Manning Chilton'un odasının önündeki koridorda sadece Windsor tarzı siyah bir sandalye vardı ve çubuklardan oluşan arkalığı insanı oturmaktan caydırmak üzere yapılmış gibi rahatsızdı.

Connie sol avucuna baktı, sonra parmaklarını tek tek dikkatle kapatarak elini yumruk yaptı. Önceki gece Sam ısrar edince ona üstünde Latince yazı olan kartı göstermiş, Sam da elini ölü bir bitkinin üzerinde tutarak o sözleri okumuştu.

Bunu birkaç kez denemesine rağmen bir şey olmayınca Connie'ye dönüp, "Gördün mü?" demişti, "yaşadığın o şey sadece bir tesadüftü."

"Evet, haklısın..." diye cevap vermişti Connie. "Sanırım bu aralar aşırı yoruldum. Ondandır herhalde."

Rahatlayan Sam, "Kafanın içinde cadılar uçuyor, Cornelli!" diye takılmıştı ona.

Ama yaşadıklarından çok emin olan Connie için o noktada bambaşka bir soru daha doğmuştu: Kart Sam tarafından okuduğunda neden aynı etkiyi vermiyordu? Connie'nin aklından geçen hiçbir cevap yeterli açıklama getirmemişti. Sam için kart konusu öylece kapanmış olabi-

lirdi ama Connie -her ne kadar imkânsız gibi gözükse de- örümcek bitkisinin hayata dönüşünü gerçekten yaşamıştı.

Silkinip yaşanan ana döndü ve kolundaki saate baktı. Chilton'un birisini beklettiği görülmüş şey değildi. Toplantılarına her zaman geç kalan ve nefes nefese gelen Janine Silva'nın aksine Chilton, gününü titizlikle planlar ve asla geç kalmazdı. Çoğu öğretim üyesinin kampusta olmadığı bunaltıcı yaz sıcaklarında bile öğrenim yılı içindeki çalışma saatlerine sıkı sıkıya uyardı.

Connie karşısmdaki duvarda asılı olan, ay ve güneşin garip bir kompozisyon içinde betimlendiği tabloya bakmamak için başını çevirdi, ayağını biraz kaldırıp sandaletini salladı. Sandalyede arkasma dayanınca üniversitenin 'Veritas' yazılı mührü sırtına battı. Bu kez öne eğilip dirseklerini dizlerine dayadı. Daha ne kadar beklemesi gerekeceğini merak ediyordu. Bu Chilton'un tarzı değildi ama belki randevu verdiğini unutmuştu. Sıkılan Connie çantasından okuyacak bir şey çıkarmak üzereyken tam önündeki kapının açıldığını, görüş alanına bir çift boyalı mokasenin girdiğini gördü. Başını kaldırınca lacivert papyon takmış yorgun yüz ifadeli Chilton'u karşısında buldu.

"Connie, kızım!" dedi profesör zor çıkan bir sesle. "Bugün randevumuz vardı, değil mi? Hadi gir içeri."

Connie çantasını alıp hocasının peşi sıra odaya girdi. Chilton'un fazlasıyla düşünceli yüzünü görünce bir gün önceki olayları bir kenara bırakıp danışmanına odaklanmaya karar vermişti.

Chilton'un her zaman düzenli olan parlatılmış meşe masası, o gün kâğıt yığınlarının altında görünmüyordu. Masada üst üste yığılmış kitaplar vardı ve içlerinden sayısız sayfa ayracı çıkıyordu. Büyükçe bir bloknotun açık duran sayfası küçük yazılarla alınmış notlarla doluydu. Onun yanında kül tablası vardı ve içindeki piponun ağızlığındaki

diş izleri alenen gözüküyordu. Chilton koltuğuna oturup arkasına yaslandı. Connie de karşısına geçerken masanın üstündeki kâğıtlardan birinde ancak bir kahve fincanı tarafından bırakılmış olabilecek çember şeklindeki lekeyi gördü. Chilton onun karşısında oturduğunu unutmuş gibi yerinde hafifçe ileri geri sallanıyordu.

"Profesör Chilton?" dedi Connie ve danışmanıyla göz göze gelmek için biraz öne eğildi.

Profesör ancak bir dakika daha sallandıktan sonra bakışlarını Connie'de odaklayabildi. Adam onun hatırladığından daha yaşlı görünüyordu o gün. Saçları daha beyaz, cildi daha kırışıktı. Uğraştığı şeyler Janine'nin düşündüğünden daha fazla canını sıkıyor olmalıydı. Connie önceki konferansta nasıl küçük düştüğünü aklından geçirince, onca yıldan beri ilk kez karşısındaki adama sahip çıkma ihtiyacı hissetti. Belki de araştırması klasik tarihçilerin anlayamayacağı kadar *özel bir kesime* hitap eder hale gelmişti. Chilton ile gurur duydu bir an; insanların tarihe bakışını değiştirmeye kalkışan bir adamla çalışmak onur vericiydi.

"Koloni dönemi gölge kitabı nerede, Connie?" diye sordu Chilton.

Connie'nin düşünceleri birden dağılmış, profesöre duyduğu sempati anında kaybolarak yerini çaresizlikle kıvranan bir öğrencinin sıkıntılarına bırakmaya başlamıştı. "Gölge kitap mı?" diye tekrarladı soruyu. "Araştırmamda edindiğim son bilgiye göre bu bir çeşit almanak." Hocasının yaptığı terim hatasını düzeltirken tedirginlik hissetmişti.

Chilton öne eğildi. "Ben de kendi araştırmamı yapıyorum, kızım. Gölge kitap, bir büyücü veya cadının etkili olduğunu düşündüğü büyü tariflerini toplayıp nesilden nesle geçirme yöntemine günümüzde verdiğimiz isimdir. Sen istersen buna almanak diyebilirsin ama ben o tür bir kitap bulacağımızı düşünüyorum. Ve bunun henüz farkında değilsen kitabı bulamadın demektir. Lütfen bana *ne*

bulduğunu anlatır mısın?" Profesör ellerini masanın üstünde birleştirip bakışlarını öğrencisine dikti.

Gölge kitap. Connie bilimsellikten öylesine uzak bir tanımlama karşısında irkilmişti. Danışmanının *araştırmasını* tam olarak nerede yaptığını ve çalışmaları öyle hassas bir aşamadayken neden kendisini yokladığını merak etti. Madem bir araştırma sürdürüyordu, neden işiyle ilgilenmek yerine ona vakit ayırıyordu ki? Alanına tecavüz edilmiş gibi bir duyguya kapılmıştı. Edindiği bilgileri aklından geçirdi ve bunların ayrıntılarını profesörle paylaşmamaya karar verdi. Kitabı bulma konusundaki gelişmeleri onunla paylaşacak ama bulguların içeriğini kendine saklayacaktı.

"Kitabın 1870 yılında Salem Kütüphanesi koleksiyonundan çıkartıldığını öğrendim. Bundan sonraki aşamada müzayede kuruluşunun arşivlerini inceleyip kime satıldığını bulmam gerekiyor. Arşiv kayıtlarının tam ve eksiksiz olduğunu düşünüyorum."

"Sackett!" dedi Chilton sıkılmış gibi.

"Evet..." dedi Connie. Kaşlarını şaşkınlıkla kaldırmıştı. "Nereden biliyorsunuz?"

"19. yüzyılın tüm açık artırmalarını Sackett yapardı, sevgili kızım." Eliyle konuyu geçiştiren bir hareket yaptı. Öğrencisinin bunu geç öğrenmiş olmasından duyduğu rahatsızlık bakışlarından okunuyordu.

Connie etkilenmemiş görünmeye çalışarak devam etti. "Salem Kütüphanesi'ndeki görevli, kitabın Birleşik Devletler erken dönem kültürüne meraklı biri tarafından satın alındığına emin olduğunu, bu durumda kayıtları takip etmenin kolay olacağını söyledi. Sadece biraz zamana ihtiyacım var."

Chilton burnunu çekip kül tablasında duran piposuna uzandı. "Biraz zaman..." diye tekrarladı soğuk bir sesle. Gözlerini Connie'den ayırmaksızın masanın çekmecesini

açtı ve çıkarttığı tütünü piposuna doldurdu. Harvard Meydanı'ndaki dükkândan alınan tütünün tatlımsı kokusu Connie'nin genzine doldu. Pipo merakının Chilton'un üniversite öğrencilik döneminde ayrıksı ve görmüş geçirmiş görünmek için edindiği bir alışkanlık olup olmadığını merak etmişti birden. Genç Chilton'u gözünün önüne getirmeye çalıştı: papyonu kusursuz takılmış, saçları arkaya doğru taranarak yapıştırılmış halde tütüncüdeki camekânlardan birinin kapağını açıyor. Ama o sempatik görüntü, karşısında oturan aristokrat tavırlı adamın sert bakışları karşısında kayboldu.

Chilton piposundan uzun bir nefes çektikten sonra, "Connie..." diye başladı söze, "bunu aslında sen kitabı bulduktan sonra söyleyecektim ama görüyorum ki biraz motivasyona ihtiyacın var."

Connie adama öfkeyle baktı. Kendisinden daha ne bekliyor olabilirdi ki? O tür araştırmalar elbette uzun sürerdi; Chilton bunu bilmiyor muydu?

Onun tepkisini algılamayan profesör devam etti. "Eylülün son haftasında koloni dönemi simya teknikleri ve büyü felsefesi üzerine yaptığım araştırmayla ilgili açılış konuşması yapmak üzere derneğe davet edildiğimi konuşmuştuk. Sana söylememde sakınca yok, araştırmam değişik kesimlerden çok kişinin ilgisini çekiyor. Bu sunumu yaparken bana eşlik etmeni istiyorum." Piposundan bir nefes daha çekip üfledi. Yaptığı davetin şükranla karşılanmasını beklediği gözlerinden belliydi.

Ve Connie'nin ilk hissettikleri mutluluk ve şaşkınlık oldu. Doktora danışmanının beraber sunum yapma teklifi oldukça önemli bir gelişmeydi elbette. Sonra duraladı. Janine'nin onun araştırması hakkında söylediklerini hatırlayınca içine kuşku düşmüştü. Acele yanıt vermeden onun biraz daha açıklama yapmasını bekledi.

Öğrencisi umduğu kadar heyecanlanmış görünmeyince

Chilton biraz bozuldu ama kendini çabuk topladı. Öksürerek boğazını temizleyip devam etti. "Bunun senin gibi bir yüksek lisans öğrencisinin kariyeri için ne kadar önemli olduğunun farkındasındır sanırım. Senin araştırmalarını öyle bir ortamda paylaşmak isterim. Bu tür bir konferansa katılarak geleceğe dönük verimli ilişkiler kuracağını ve kendine fırsatlar yaratacağını da ilave etmeliyim." Sonra iyice kısık bir sesle ekledi: "*Çok önemli fırsatlar.*" Ve hepsi o kitabın bulunmasına bağlı. Başarısız olman durumunda seni konferansta sunmam mümkün değil. Yani şu anda tek sorunun bu."

Connie yutkundu, sonra yumuşak bir sesle, "Sunum konunuzun ne olduğunu söylerseniz belki ben de daha iyi hazırlanabilirim, Profesör Chilton," dedi.

Chilton onu süzdü, söyleyeceklerini tartmak ister gibi düşündü ve "Güzel bir soru," diye mırıldandı. "Bunun cevabını sana kitabı bulunca verebilirim."

"Anlıyorum."

Profesör karşısındaki genç kadını bir kez daha süzdü, piposundan bir nefes daha çekti ve dumanı burnundan bıraktı. "Gerçekten anlıyor musun?"

"Evet," dedi Connie. Midesinde yine bir rahatsızlık hissetmeye başlamıştı. "Size teşekkür ederim; bunun kolay ele geçmeyecek bir fırsat olduğunun bilincindeyim."

Sözcükler ağzından bir kâğıttan okunurmuş gibi çıkmıştı. Kalkıp çantasını alırken Chilton'un gözlerine bakmamaya çalışıyordu. Yavaşça kapıya doğru geriledi, tokmağı el yordamıyla bulup çevirdi

Odadan çıkarken arkasından seslenen Chilton'un sözcükleri koridorda yankılandı. "Bana kitabı bul."

Connie cevap vermeden kapıyı sertçe çekerek kapattı.

17

Boston, Massachusetts
Temmuz ortası, 1991

Trendeki insan kalabalığı elektronik bir uyarı sinyaliyle birlikte kapılara yaklaşarak kol, bacak, çanta ve cep telefonlarından oluşan yoğun bir kütleye dönüştü. Kapılar açılınca önce tek tek, ardından kümeler halinde dışarıya döküldüler. Connie metro peronuna ayak basınca insan seli içinde adeta sürüklendiğini hissetti ve parfüm, ter, asfalt, erimiş lastik kokularının karışımına genzini kapattı, çantasını kolunun altında daha sıkıca kavradı. Hep birlikte hareket eden kalabalığın içinde üst kata çıktı, yere yatak gibi serdiği zeytin yeşili minderlerin üstünde uyuyan evsiz adamın yanından geçti ve nihayet Arlington İstasyonu'nun kapısından çıkıp sokağa ulaştı. Birbirini tanımayan insanlar bir süre ikili, üçlü gruplar halinde yürümeye devam etti, sonra büyük parka yaklaşıldığında herkes kendi yoluna dağıldı.

Connie zarif bir söğüt ağacının gölgesinde durup soluklandı. Alnında ve kollarında biriken ter hafif esintide kurudu. Boston yöresi özelinde, Massachusetts'in kuzeydoğusuna dağılmış olan bir takım küçük yerleşimler muhafazakâr kimliklerini korumak için daha dikkate değer çaba göstermişti. Örneğin Connie, çocukluğunu yakınlardaki Concord'un rahat ve korunaklı doğal dokusu içinde ge-

çirmişti ve artık yine yakın mesafede olan, tuğla binalarla dolu Cambridge'de yaşamasma rağmen her iki dönemde de Boston'a olabildiğince az gelmeye çalışmıştı. İşte şimdi bu bilinçli yabancılaşma nedeniyle Boyleston Sokağı'ndan büyük parktaki zambak gölüne kadar uzanan geniş çimenliğe yönünü tamamen şaşırmış halde bakıyordu. Onun tersine etrafa keyifle bakınan turistlerin doldurduğu kuğu şekilli küçük bir tekne gölü aşan yaya köprüsünün altında gözden kayboldu. Connie çantasını açıp telefonda aldığı adresi yazmış olduğu buruşuk kâğıt parçasını çıkarttı.

"Providence Sokağı..." diye okudu ve başını kaldırıp etrafa baktı. Adresin bir veya iki blok ötede olduğunu tahmin ediyordu ama Boston'un merkezinde yönünü hep karıştırırdı. Birbirinin aynı görünen alçak binaların arasından yürürken bir sokağın başına gelir, tabeladaki ismin tanıdık olduğunu düşünürdü. Caddenin karşısında önü siyah limuzinler tarafından kapatılmış Ritz-Carlton Oteli'ni, onun az ötesinde de elinde alışveriş poşetleri olan kadınların vitrinindeki ışıltılı mücevherlere baktığı Shreve's mağazasını gördü. Gözlerini yumup bir tahminde bulundu, sonra caddeyi geçip birden hareketlenen trafikten tam zamanında kurtuldu.

Tahmini doğru çıkmıştı. Birkaç dakika sonra buna hayret ederek, Sackett Müzayede Evi'nin kapısını açıp içeriye giriyordu. Giriş holü tıpkı diğer eski Boston kurumları gibi sıkıcı bir zarafete sahipti. Yerdeki mavi el yapımı şark halısı yer yer erimeye yüz tutmuştu; yaldızlı çerçeve içinde deri bir kanepenin üzerine asılmış olan büyük yelkenli gemi tablosu yıllar içinde sigara dumanından hafifçe kararmış ve çatlamıştı. En az yirmi, hatta otuz yıllık *Yankee Home* dergileri ortadaki sehpanın üstüne yayılmıştı. *'New York hep ileriye bakar, Boston ise daima geriye...'* diye geçirdi içinden Connie. Ziyaretçi defterine klasik dolmakalemle

adını yazdıktan sonra ana salona geçmek üzere üst kata çıktı.

Bir müzayede için hazırlık yapılıyordu. Büyük boy tablolar Amerikan kırsalından manzaralar yansıtıyordu; abartılı bulutlar, yosun bağlamış kalm ağaç gövdeleri ve deniz manzaralarıyla kaplanmışlardı. Alt kattakini andıran yelkenli gemi resimleri de vardı. Glouster Limanı'nı buzlar altında betimleyen devasa bir tuval sadece ayakları görünen iki kişi tarafından taşınırken merdiven sahanlığında Connie'ye neredeyse çarpıyordu.

Connie birkaç dakika etrafına bakındıktan sonra az önce yanından geçen buzlu liman manzarasını duvara dayamaya çalışan adamlardan birinin omzuna dokundu, sorusuna ilerideki bir kapıya doğru yapılan baş işaretiyle yanıt aldıktan sonra teşekkür etti.

Kapı uzun bir koridora açılıyordu. İki yanında başka kapılar ve bunların üstünde de minik tabelalar vardı: *Müzik Aletleri, Mücevher, Baskı ve Değerli Evrak...* Connie nihayet *Değerli El Yazması Kitaplar* yazan kapıya geldi ve kapının kolunu tutunca kapı bir gıcırtıyla kendiliğinden açıldı. Üstü kâğıtlar ve kitaplarla kaplı masada iriyarı, güleryüzlü bir adam oturuyordu. Gözlüğünün bir camına mücevherlere bakmak için kullanılan minik büyüteçlerden takılıydı.

"Ah!" dedi adam onu görünce ve gerçek bir beyefendiye yakışacak şekilde ayağa kalkar gibi hafifçe yerinden doğruldu. Kendisini tanıtmadı ama Connie'yi beklediği beliydi. "Buyurun, buyurun," dedi kâğıtların arkasında bir yeri işaret ederek. Connie başını uzatınca dağınıklığın gizlediği sandalyeyi gördü ve o tarafa yönelerek çoğu müzayede katalogu olan yığını dikkatle kaldırıp yere koyduktan sonra oturdu.

"Affedersiniz, Bay..." diye başladı söze.

"Beeton," dedi adam önündeki katalogun sayfalarını çevirmeye devam ederek. "Bendenizim. İtiraf edeyim ki birileri araştırmaya *değecek* bir şey soralı epey zaman oldu." Soluğunu burnundan gülmekten ziyade aşağılar gibi bir sesle koyuverdi. "Artık kimse değerli koleksiyon stratejileri uygulamıyor." Birkaç sayfa daha çevirdi. "Nihayet sizin mesajınızı ilettiler bana. Kiminle görüşmüştünüz?"

Connie tam cevap verecekken Bay Beeton, "Neyse, önemli değil zaten," dedi. "Lobideki kızlar bir şeyden anlamaz. Tek düşündükleri evlenmek! 'Derdiniz evlenmekse New York'a gidin,' diyorum, dinlemiyorlar." Bir sayfa daha çevirdi ve konuşmaya devam etti. "Hiçbir entelektüel yanları yok o kızların. Mount Holyoke, Wellesley gibi sadece kız öğrenci alan üniversiteleri bitirip, 'Ah, bu kadar sanat bilgisi bana yeter, edindiğim malzemeyle kendime koca bulabilirim!' diyerek buraya kapağı atıyorlar." Gözündeki büyüteci düzeltti.

Connie gülmemek için dudaklarını sıkıyordu. "Aslına bakarsanız, Ben de Mount Hol..." Ama sözünü yine bitiremedi.

"Sizce gerçekten sofistike koleksiyon yaparken önemli olan nedir, Bayan Goodwin?" Beeton karıştırdığı katalogu arasma uzun bir ayraç yerleştirerek kenara koydu ve önüne kalınca bir dosya daha aldı. "Fiyatı uygun gelen parçaları rastgele satın almak mıdır?"

"Hayır," diye tahmin yürüttü Connie.

"Yoksa sahip olduğunuz zevki okuma, algılama ve çalışmayla geliştirmek, disiplin ve eğitim vasıtasıyla pahalı olanla gerçekten nadir olan arasındaki farkı anlamak mıdır?" Cevap bekleyerek gözlüğünün üzerinden baktı.

Connie ağzını açtı, sonra vazgeçip kapattı. Bay Beeton'un parmakları masada sabırsız bir ritim tutturmuştu. "Disiplin..." dedi sonunda Connie.

"Kesinlikle!" Beeton az önceki katalogu ve önündeki dosyayı masanın karşısından Connie'ye doğru itti. "Junius Lawrence!" dedi. Dirseği bir yığın kâğıtla kitabı aşağı itmek üzereyken son anda oturuşunu düzeltti.

"Anlayamadım?" dedi Connie, önündeki dosyaya göz atarken.

"Salem Kütüphanesi'ndeki tüm koleksiyonu 1877 yılında satın alan kişi. Bir aracı kullanarak elbette. Kendi zevkinin ne kadar fark gözetemeyen, ne kadar gelişigüzel olduğunu herkesin bilmesini istememiştir. Aracı kullanmakta haklıydı." Sözünü bitirip arkaya yaslandı.

Connie katalogu dikkatle incelemeye koyulmuştu bile. Satış öncesinde -aralarında almanağın olmadığı- parçalara biçilen değerin ayrıntılı dökümü de vardı belgelerden birinde. Sonra açık duran dosyaya baktı ve orada da alıcının tüm koleksiyon için aracısı vasıtasıyla ödediği miktarın kayıtlı olduğunu gördü. Sondaki bir takım fatura ve fişlerden aracının Boston'daki Back Bay bölgesinden Junius Lawrence adında biri adına çalıştığını gördü. "İyi ama kimdi bu?" diye sordu.

Bay Beeton yapmacık bir gülümsemeyle, "Sanayici," dedi. "Sonradan görme dedikleri türden. Granit madenciliğinden servet kazanmış. Onun gibi sonradan zengin olan beyefendiler, daha önce sahip olmadıkları sosyal saygınlığı bu ve benzeri yollarla satın almaya çalışırdı."

"Ama neden kitap almak istesinler ki?" diye sordu Connie.

"Sadece kitap almadı. Antika mobilya koleksiyonu da yaptı. Özellikle Victoria tarzı. Ayrıca hatırı sayılır sayıda Amerikan manzara tablosu. Bu tablolardan birkaçı daha sonra Güzel Sanatlar Müzesi'ne geçti. Adam parasını değişik yerlere yatırmaya çalışmış. Şu anda üst katta bir yere

onun tablolarından birini asıyorlar. Yelkenli gemi ve liman tablolarıyla ün yapan Fitz Hugh Lane'nin bir tablosu. Luminist. Gerçek bile değildir belki. Kitaplara gelince, Bayan Goodwin... Sizce onları neden istemişti?"

Connie fazlasıyla kitap ve kâğıtla kaplı olan odadaki tüm toz taneciklerinin burnundan girerek solunum yollarını tıkadığı sanısına kapılmıştı. Gözleri sulanıyordu. Kendisine dikkatle bakan adam haklıydı. Biri neden o kadar kitap, özellikle de pahalı kitap satın alırdı ki?

"Yeni kütüphanesini doldurmak için elbette!" dedi Bay Beeton cevabı fazla beklemeden. "Siz gelmeden biraz araştırma yaptım. 1874 yılında Beacon Sokağı'nın deniz tarafında yeni bir ev yaptırmaya başlamış. Hatta evin mimari çizimlerinin kopyasını da buldum burada. Ve projeye bakılırsa elbette bir kütüphane de varmış evde. Adam madenci, hayatında hiç kitap okumamış. Yani olabildiğince fazla sayıda kitaba olabildiğince çabukça sahip olması gerekiyordu. 1877 yılının Aralık ayında, Cabot ailesinin uzak ve parasız kısmından gelen ama nihayetinde bir Cabot olan karısı büyük bir davet vermiş."

Connie uzatılan 'Şehirde Yaşam' başlıklı iyice sararmış gazete kupürüne baktı. Yazıda Lawrence çiftinin evinin bir resmi de vardı.

"Yılın en çok konuşulan daveti olmuş bu," diye devam etti Bay Beeton. "Lawrence çifti bu davetle sosyetedeki yerini aldı. Tabii evin değişik yerlerine bu kitapları koymayı unutmamışlardı, çünkü o topluluğa kendini *rol* yaparak kabul ettirmesi çok daha kolay olacaktı. Böylece zamanı geldiğinde iki kızı da ziyadesiyle iyi evlilikler yaptı." Sinsice gülüp gözlüğünü alnına itti.

Karşısındaki ilginç adam yüzyıl önce olmuş bir daveti bile öylesine enerjik, canlı ve heyecanlı anlatmıştı ki Connie yakın bir dostunun geçen hafta verdiği daveti din-

ler gibi hissetmişti kendini. Beyninde sanki Boston'un Brahmin bölgesindeki tüm sosyal ilişkilerin bir haritası vardı ve evlilikler, banka hesapları, skandallar, hepsi onun anlatımında tekrar hayat buluyordu. İyi bir tarihçinin dedikodu ve söylentilere de önem vermesi gerektiğini unutmamak gerekiyordu anlaşılan.

Gazete kupürünü iade ederken, "Gerçekten çok ilginç," dedi. Ama tüm bunların Selamet Dane'nin kitabıyla ilgisini anlayamıyordu. "Daha önce Lawrence ailesinin adını duymamıştım."

"Boston Kütüphanesi'nin bir kanadı, 1891 yılında onların bağışlarıyla yapıldı. İki kızı da dediğim gibi iyi evlilikler yaptı ve isimlerini fazla duyurmadan yaşadı. Aile servetini 1929'deki büyük borsa krizinde kaybetti. Malikâne de böylece bir okula satıldı." Avucunu açıp içine üfledi. "Puff!"

"Benim aradığım almanağın Boston Halk Kütüphanesi'nin sözünü ettiğiniz bölümünde olabileceğini mi düşünüyorsunuz? Yoksa kızlarından birinde mi?"

"Birinci seçeneğin geçerli olmadığını *biliyorum*," dedi Beeton otoriter bir sesle. "Bu departmanda elimizden geçen bu tür değerli koleksiyonu dikkatle takip ederiz. Doğal olarak bu koleksiyonu bizim aracılığımızla elden çıkarmış olmalarını beklerdik. Ancak anladığıma göre..." Dosyadaki bazı kâğıtları karıştırdı, sonra devam etti. "Birkaç kitap kızlara verilmiş... Bu arada belirtmeliyim ki ikisi de fazla okuyan kadınlar değilmiş." Tomarın içinden başka bir kâğıt çekerek devam etti. "Junius Lawrence'nin 1925 yılında ölümü ile..." Duralayıp Connie'ye 1925 tarihli bir *Boston Herald* gazetesindeki ölüm ilanını gösterdi. 'Hayırsever granit kralı Junius Lawrence 74 yaşında öldü.' yazıyordu gazetede. "İşte burada! Tüm kitap koleksiyonu..." Muzaffer bir edayla baktı Connie'ye ve "Harvard Üniversitesi'ne

bağışlanmış," diye sözünü tamamladı, sonra Junius Lawrence'nin vasiyetinde yaptığı bağışları içeren listenin kopyasını uzattı.

Connie, *'Dört yıl sonra büyük kriz gelince kızlar bu bağışlardan büyük pişmanlık duymuştur!'* diye geçirdi içinden Connie. Ve birden başını hayretle kaldırdı "Bir dakika... Siz... Harvard mı dediniz?"

"Evet. Harvard sözüm ona sonradan yapılma serveti beğenmez ama anlaşılan bu da yapmacıkmış!" Beeton beyaz kaşlarını muzipçe kaldırmıştı.

Connie'nin beynindeki dişli çarklar çalışmaya başladı. "Şu Junius Lawrence'nin Salem Kütüphanesi'nden satın aldığı koleksiyondan okuduğu bir ya da birkaç kitap var mıdır acaba?" Kendi kendine düşünürken zor duyulan bir sesle sorumuştu bunu.

Bay Beeton dudaklarını birbirine bastırarak düşündü. "Hiç sanmıyorum. Büyük ihtimalle parasını harcamakla meşguldü."

Kitap Harvard'daydı. Bunca zamandır oradaydı! Connie önce elindeki vasiyet kopyasına, sonra katalog ve dosyaların arasında küçülmüş gibi görünen adama baktı. Beeton gülümsedi.

"Bana çok yardımcı oldunuz..." dedi Connie, sesini kontrol etmeye çalışarak. "Bu kopya bende kalabilir ını?"

"Elbette kalabilir. Keşke günümüzde tüm koleksiyoncular sizin kadar ilgili olsaydı, Bayan Goodwin. Maalesef zaman değişti."

"Öyle," dedi Connie ayağa kalkarken. Aklı Harvard'daki Widener Kütüphanesi'nde kendisini bekleyen Selamet Dane'nin kitabındaydı. Ertesi gün bile bulabilirdi onu! Kitap o ana dek hep ulaşılmaz görünmüştü ama onu nerede bulacağını artık biliyordu. Sonra da Chilton'un

kitabı neden o kadar istediğini anlayacaktı. "Çok teşekkür ederim, Bay Beeton," dedi.

Odadan çıkıp koridorda ilerlerken, Bay Beeton'un arkasından "İyi şanslar!" diye seslendiğini duydu. Elindeki vasiyet kopyasını göğsüne sıkı sıkıya yapıştırmıştı.

Grace telefonu açar açmaz, "Harvard'da imiş, anne!" diye haykırdı Connie.

"Harvard'da olan nedir?" diye sordu annesi.

"Selamet Dane'nin kitabı. Bugün oldukça ilginç bir adamla tanıştım. Onu görmeye gittiğimde araştırmanın çoğunu benim için yapmıştı bile." Telefon kablosunu her zaman yaptığı gibi peşi sıra çekerek, ellerini karanlıkta mobilyaların üzerinde dolaştırarak yemek odasına yürüdü.

"Ne kadar da iyi!" dedi Grace. Sesinde ince bir alay vardı sanki. "Umarım o nazik beye teşekkür etmeyi unutmamışsındır."

"Anne!"

"Evet tatlım, biliyorum..." dedi Grace burnunu hafifçe çekerek. "Şimdi ne yapacaksın? Kütüphanenin kartoteksindeki 'İşte Aradığım Kitap' bölümünde mi bakacaksın almanağa?" Haylaz bir kız çocuğu gibi kıkırdadı.

"Keşke öyle bir kategori olsa," dedi Connie. Kitabı hangi isimle araması gerektiğini bile bilmiyordu. O şeye öylesine yakın olmak heyecan vermekle birlikte veri yetersizliği sinir bozucuydu. Harvard Üniversitesi'nin ana kütüphanesi olan Widener, büyüklük ve çeşitlilik açısından New York Halk Kütüphanesi ile aynı ayardaydı. Bir yüksek lisans öğrencisinin tam kodunu bilirken bile aradığı kitabı koridorlar halinde her yöne uzanan kütüphanede bulması kolay değildi. Kendisini bekleyen iş hiç kolay değildi.

"Kitabı bulman bence çok şart değil," dedi Grace.

Connie'nin çenesi kasıldı, parmaklarını anneannesinin seramik çaydanlığında gezdirdi. "Chilton sonbaharda yapılacak Koloni Derneği'nin konferansında beni sunmak istiyor. Ama bunun için önce kitabı bulmam gerekli."

"Konferansa o konumda katılmayı istiyor musun? Pek hevesli gelmiyor sesin."

Grace bunu yumuşacık bir sesle söylemiş ama Connie sözlerin gerisindeki iğnelemeyi hissetmişti. Hatta bir hışırtı olunca annesinin ahizeyi omzuna sıkıştırıldığını düşündü; elleri yine bir şeyle meşguldü herhalde.

"Benim için bulunmaz bir fırsat bu," dedi. Annesinden çok kendisini ikna etmeye çalışır gibiydi. Elini pantolonunun cebine sokup antika büfeye dayandı.

"Daha önce söylemiştin," dedi Grace. Sonra kısık sesle, "Tanrı'nın cezası!" diye söylendi.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Connie. "Yine yemek mi pişiriyorsun?"

"Hayır, saksı kaktüslerimin toprağını değiştiriyorum. Bu hava hepsini öldürüyor. Ama şu dikenler..."

Connie annesinin parmağını dudaklarına götürüp minik kan damlasını emdiğini duyar gibi oldu. "Kaktüs dedin, değil mi? O şeylerin sıcak havayı sevmesi gerekmiyor mu?"

"Evet ama bu kadar sıcağı değil. Küresel ısınma var." Sesinden parmağındaki yarayı incelediği belli oluyordu. "Aslında ısınma doğal bir aşama ama ozon tabakasındaki delikten dolayı fazlasıyla hızlanmış durumda. Zavallı bitkilerim de buna dayanamıyor."

"Ozon tabakası mı?"

"Arada gazete de okumalısın, tatlım."

"Ben..." Connie örümcek bitkisine baktı. Annesine o Latince kartları sormak istiyor ama nereden başlayacağını bilemiyordu. "Buraya geldiğimden beri evdeki çiçeklere garip şeyler oluyor," dedi sonunda.

"Ah, hiç şaşırmadım! Senin bitki yetiştirme konusunda her zaman özel bir yeteneğin vardı. Tabii şu araştırmalarına başlayana kadar."

"Aslında o kadar basit değil... Mutfaktaki bir kutuda Anneanne'nin bazı yemek tarifi kartlarını buldum. Sonra... Nasıl açıklayacağımı bilmediğim şeyler oldu."

Grace usulca güldü. "Her şeye bir açıklama getirebileceğimizi düşünmek insanoğlunun kibrinden kaynaklanır, biliyor musun? İnsan ve doğa ilişkisini düşün mesela. Buraya taşınmamın ana sebeplerinden biri, toprağın bana New England'ınkinden farklı şeyler öğretecek olmasına inanmamdı. Hava değişik, ışık değişik, bitkiler ve toprak değişik. Vücudumuz yaşayan bir organizma ve biz bunu kolayca unutuyoruz; çevreden çok kolay etkileniyoruz. Yeryüzü çeşitli evrelerden geçer ki bunlar sadece mevsim değişiklikleri değildir; daha geniş anlamdaki evrelerden söz ediyorum. Dünyanın hep aynı düzen içinde devam edeceğini düşünüyor insanlar. Ne saçmalık!"

"Anne..." diyerek onun sözünü kesmeye çalıştı Connie.

"Misal, şu ozon tabakası. Problem küresel ısınma değil, hızı. Olması gerektiğinden çok hızlı gerçekleşiyor her şey. Gezegenlerin ritmi, hareketleri tüm olguları etkiliyor. Bir gün iklimler değişecek, bitkiler değişecek, hayvanlar doğal yaşam alanlarını kaybedecek." Connie onun büyük bir kaktüsü saksısından çıkarmaya çalışırken inlediğini, köklerden yere toprak döküldüğünü duydu.

"Birçok insan henüz bunu anlayamıyor," dedi Grace nefes nefese. "İnsanlarla ilgili her şey; hepsi dünyamızın do-

ğasına sıkı sıkıya bağlı. Auramız, vücudumuzun nasıl işlediği, diğer insanlar üzerindeki etkimiz. Sahip olduğumuz bazı vasıflar, yatkınlıklarımız. Her şey. Ve bunların hepsi belli yöntemler aracılığıyla daha fazla vurgu kazanabilir."

"Anne!" diye bastırdı Connie. "Beni dinle lütfen."

Grace hiç aldırmadan, "Doğada şimdi yaşanan türden bir değişiminin daha önce de olduğunu biliyor muydun?" diye devam etti. "Ama o zaman tersineydi; ısınma değil soğuma olmuştu. Koloni dönemi insanı ilk ayak bastığında Kuzey Amerika, minyatür bir buzul çağı yaşıyordu."

Grace'nin solukları iyice hızlanmıştı. Connie'nin telefonu kulağından biraz uzaklaştırması gerekti. O sırada Arlo da yemek masasının altından çıkıp mutfağa doğru yürüdü.

"Gerçekten. Doğruyu söylüyorum. Daha ilk kış o kadar fazla kolonicinin ölmesinin nedeni budur. 18. yüzyılda kolonicilerin nasıl giyindiğini hiç okudun mu?"

"Ben koloni dönemi tarihçisiyim, anne," dedi Connie sabırla. Sonra kendi kendine gülümsedi.

"Öyleyse neden söz ettiğimi bilirsin. İklim bugünkü gibi olsa, giydikleri kat kat yünlü elbiseler pek pratik olmazdı, değil mi?" İnler gibi bir ses daha çıkardı. Belli ki ağır bir saksıyı kaldırıyordu. "Ve o Yankeeler, senin de bildiğin gibi yaşamın pratik yanlarını çabucak kavramalarıyla anılır hâlâ. Mecburlardı buna."

Connie annesinin sözünü kesmek için derin bir nefes aldı ama bu da umutsuz bir çabaydı.

"Sözünü ettiğim o minyatür buzul çağı, 1690 yılında doruğa ulaştı. Yazık. İnsanlar bazı şeylerin nasıl sonuçlanacağını kestiremiyor." Grace üzüntüyle içini çekti.

1692. Connie'nin telefonu tutan eli kasılarak kavrayışını sıkılaştırmıştı. Farkında olmadan dayandığı büfeye tutun-

du. "Anne?" dedi zor duyulan bir sesle, "bana bunları neden anlatıyorsun?"

Grace güldü. "Sadece yüksek sesle düşünüyordum, tatlım. Vücudunu olduğu gibi kabul edip tanımaya çalışmalısın. Vücudun mucizevi tesadüflerin zeki bir tanrıça tarafından bir araya getirilmesinden oluşmuştur ve etrafındaki dünyayla kendi istediği gibi ilişki kurar. Şimdi söyle bakalım, Arlo nasıl? Yemeğini vermeyi unutmuyorsun, değil mi onun?"

"Hayır, ben..." Connie duraladı. Grace her zaman New Age tarzında, dolaylı yoldan anlatırdı aklındakini ve o anda da kendisine önemli bir şey anlatmıştı ama bu acaba neydi? Connie giriş holündeki sırı yılların etkisiyle örümcek ağı gibi kararmış yaldız çerçeveli aynada görüntüsüne baktı. *'Dünyayı kullandığımız dil aracılığıyla anlayabiliriz. Her dönemin kendine has bir dili ve perspektifi vardır.'*

O sırada giriş kapısı açıldı ve Sam bir elinde süpermarket poşetleri, diğerinde şarap şişesiyle gözüktü. Connie'nin yüzü mutlulukla aydınlanmıştı.

"Ben seni sonra ararım, anne," dedi.

"Connie, dur!" diye telaşla atıldı Grace. "Bekle... Gelen o mu?"

"Şimdi konuşamayacağım. Kapatmam lazım. Seni seviyorum."

Grace itiraz etmeye hazırlanırken telefon düğmesine bastı, çıkan 'klik' sesiyle birlikte hat kesildi.

18

Marblehead, Massachusetts
Ağustos başı, 1991

Connie göz kapaklarında kırmızımsı bir ışık hissetti, ardından pencerenin dışındaki sarmaşıkta öten kuşların sesini duydu. Gözlerini azıcık aralayınca güneşin ışığını yüzünde hissetti; sıcaklığı burnuna ve yanaklarına yayılmıştı. Yazın sonuna yaklaştıkları belliydi. Yaz başında Anneanne'nin yatağında uyandığında, güneşin ışığı beline gelirdi ama Temmuz ortasından beri yavaş yavaş yüzüne yaklaşmıştı. Gülümsedi, kollarını açarak gerininee elleri sütunlu yatağın başlığına çarptı.

Yanında birisi uykuda inleyince dönüp dağınık saçlarının arasından baktı ve beyaz yastığa gömülmüş bronz tenli, birkaç günlük sakalla biraz daha kararmış yüzü gördü. Kapalı olan tek gözünün kapağında kurumuş bir damla altın boyası vardı. Sonra ağzı açıldı, gürültülü bir horultu çıktı. Gülmeye başlayan Connie kahkahalarını boğmak için yüzünü yastığa bastırdı.

"Yatağı sallıyorsun," dedi Sam gözlerini açmadan.

Connie derin bir soluk aldı ve "Ne dedin?" diye sordu.

"Kahkahaların yatağı sallıyor," dedi Sam tekrar.

Connie onun dudaklarında gülümseme belirdiğini gördü. "Horluyordun."

"Mümkün değil. Ben horlamam."

"Ama horluyordun!" diye üsteledi Connie gülerek.

"Bu meselede benden yana çıkman gerek Arlo," dedi Sam.

Ayakucunda yatan Arlo sırtüstü dönmekle yetindi.

Connie ona biraz daha sokulurken, "Arlo da beni doğruluyor," dedi.

"Ben öyle duymadım. 'Biz uyumaya çalışırken, yatağı kim böyle sallıyor?' dedi." Gülümsemesi tüm yüzüne yayılan Sam yeşil gözleriyle Connie'ye bakıyordu.

"Belki de 'Şu saatlerde kilise tonozu boyaması gerekenler artık kalksın,' demiştir." Elini Sam'm göğsüne koydu.

"Belki de şöyle demiştir..." Connie gıdıklayınca yerinde sıçradı ve boğuşmaya başladılar.

Arlo sıçrayıp yataktan indi, öteki odaya geçip oradaki yatağa çıktı ve pencereden giren güneşin vurduğu bir noktaya homurdanarak uzanıp tekrar uykuya daldı.

Güneşin ışıkları yatak başına ulaşınca Arlo kalkıp havaya bir toz bulutu göndererek silkindi ve yataktan atlayarak aşağı kata indi. Connie üstünde sabahlığı ve elinde kahve fincanıyla mutfağa girerken gülüyordu.

Eviyenin başındaki Sam, "Bugün neler yapacaksın bakalım?" diye sordu ağzı diş macunuyla dolu halde.

"İyi bir öğrenci olsaydım Cambridge'ye gidip Widener Kütüphanesi'nde Selamet Dane'nin kitabını arardım. İyi bir evlat olsaydım evde kalıp burada bir şeyleri hallederdim."

"Hangisisin? İkisini aynı anda olman mümkün olmadığına göre..." Sam ağzındaki diş macununu çalkaladı.

"Ne yazık ki iyi evlat olmak biraz tembelliği de yanında getiriyor. O yüzden bugün cadılar ve gölge kitaplardan izin isteyip evi temizleyeceğim." Connie kahve kupasını şerefe kaldırır gibi havada tuttu.

"Harika!" dedi Sam ve diş fırçasını iş tulumunun cebine koydu.

Connie diş fırçasını o sabah farketmişti. Bunu hoşlanarak mı, yoksa belirsizlik duygusuyla mı karşılaması gerektiğinden emin değildi. Uzanıp diş fırçasını çekti, muzip bir bakışla Sam'ın üstünü düzelttikten sonra yerine koydu.

"Ne oldu?" diye sordu Sam gözlerini masum bir ifadeyle irileştirerek.

"Ara beni," dedi Connie. Sam çıkarken hızlı bir öpücük kondurunca sakalı yanağına battı.

"Diş fırçası konusuna bu kadar anlam yükleme bence," dedi telefondaki Liz.

Connie kahvaltının bulaşıklarını kaldırmış, raftan birkaç kavanoz alıp içlerindeki pisliği bahçeye boşalttıktan sonra fırçalamıştı. Kavanozları indirirken anneannesinin evine geldikleri gün Arlo'nun bulup getirdiği ve onun rafa kaldırdığı adamotu kökünü bulmuştu. O şey gerçekten de yamru yumru bir insana benziyordu. Oyuncak bebek vücudu gibi uzundu, kenarlarından çıkan otumsu kökler de kol ve bacakları andırıyordu. Connie ölümcül derecede zehirli bitkiyi dikkatle tutarken bahçeye atmanın güvenli olup olmayacağını düşündü.

"Öyle mi düşünüyorsun gerçekten?" diye sordu Liz'e.

Bir yandan da evde geçirdikleri ilk geceyi hatırlayıp arkadaşını çok özlediğini farketti. Sonbahara az kalmıştı; yakında Saltonstall Court'daki sessiz ve sakin daireye dö-

necekti. Cambridge'deki yaşamını düşündü: Kütüphanede araştırma yaparak geçirdiği saatler, stresli öğrencisi Thomas'a tez danışmanlığı, Janine Silva veya Chilton Manning ile toplantılar. Bir dönem ona muhteşem gözüken bu hayat kendisi orada olmasa da gerektiği şekilde devam ediyordu.

"Belki diş fırçasını hep yanında taşıyordur. Bazı insanlar öğle yemeğinden sonra kullanmak için diş fırçası taşır."

Oda arkadaşının sesi Connie'nin anneannesinin evinde duyduğu yalnızlık hissini azaltmıştı. Onun için Liz, gerçek hayatı temsil ediyordu. Sam ile ilgili ayrıntılara geçmeden önce almanak konusundaki tüm gelişmeleri aktarmıştı arkadaşına.

"Sanırım haklısın," dedi.

"Bu konuyu ona açma sakın." Liz mısır gevreğini çiğneyerek konuşuyordu. Ders arasında öğle yemeği niyetine kahvaltılık atıştırıyor olmalıydı. "Kendine güveninin olmadığını sanır," diye ekledi.

"Yok ki kendime güvenim."

"Öyle deme lütfen. Benim bir dakika içinde kapatmam gerekli. Bugün gladyatör dövüşleriyle ilgili Latince sözcükleri işliyoruz. Çocuklar yaz başından beri ilk kez bu kadar hevesle bekliyor dersi. Ama ben asıl kapındaki şu işaretleri düşünüyordum."

"Hâlâ oradalar. Aslında hafta sonu üstünü boyamayı düşündüm ama doğrusunu istersen dokunmaya bile çekiniyorum." Connie yüzünü astı. "Neyse ki o geceden sonra evin etrafında dolaşan olmadı. Ama kapıya her baktığımda içimi korku kaplıyor."

"Herkes aynı şeyi hissederdi. En azından o evde kalmaya devam edebildin. Aslında... Ben o sembolleri düşündükçe farklı anlamlar çıkarmaya başladım."

"Ne demek istiyorsun?" dedi Connie.

"Öyle bir şeyi seni korkutmak için yaptıklarını düşündük, değil mi?"

Connie telefonu omzuyla yanağı arasına sıkıştırarak kapıyı açtı ve işaretlere baktı. Kapının üzerindeki sarmaşık mevsim itibariyle solmuş, kalın yaprakları kâğıdımsı hal almıştı ama hâlâ tatlı bir koku yayıyordu. Liz'in sözünü ettiği, etrafı artı işaretleriyle çevrelenmiş sözcükler de kapının yüzeyinden Connie'ye bakıyordu.

"Gerçekten de korkutucu," dedi Connie parmağıyla sözcüklerden birine dürtükler gibi dokunarak.

"Sadece daha önce öyle bir şey görmediğimiz için korkutucu," diye cevap verdi Liz. Düşün. Çemberin içine Tanrı'nın değişik isimleri yazılmış, değil mi? *Alfa* ve *Omega*, Tanrı'nın hem başlangıç, hem de son olduğunu ifade ediyor. *Agla*'nın ise İbranicede Tanrı'nın telaffuz edilmeyen ismi olduğunu söylemiştin. '*Dominus adjutor meus de*', 'Tanrı yardımcım olsun' veya 'Tanrı yardım etsin' anlamına geliyor. Tanrı'nın Latince, İbranice ve Yunancadaki isimlerinin hepsi, Tanrı'dan istenen yardım ibaresini çevrelemiş. Peki, bunların etrafında ne var?"

"Artı işaretleri ve X'ler var," dedi Connie.

"Daha doğrusu haç işaretleri," diye düzeltti Liz sesinde muzaffer bir tonla. "Hatırlarsan, Yunan Ortodoks haçı bir kareye tam sığar ve günümüzün modern haçından biraz farklıdır."

Connie'nin gözleri şaşkınlıkla irileşti. Kapıdaki sembollere bakarken şekillerdeki şeytani perde sanki kalkıyor, hepsi yer değiştirerek tekrar diziliyor ve farklı bir etki yaratmak ister gibi parlaklık saçmaya başlıyordu.

"Tüh be!" dedi Liz onun düşüncelerini dağıtarak. "Geç kalıyorum. Kapatmam lazım. Sende Lionel Chandler'in Batıl *İnancın Materyalizm Kültürü* kitabı var mıydı?"

"Sanırım var. Doktora yeterlik sınavı okuma listesinde olduğuna göre..."

"Şu dediklerimi bir de oradan kontrol et. Düşündükçe o şeyin düşmanca bir tavırla değil, seni korumak amacıyla yapıldığına inanıyorum. Kimin yaptığı sorusuna cevap bulamayız ama en azından anlamını çözmene yardımcı olacak bir kuram olur elinde."

Connie kapıdaki şekle birkaç saniye daha baktıktan sonra, "Sen bir dahisin, Liz," dedi.

Arkadaşı içini çekti. "Bunu öğrencilerime de söyle. Şimdi onlara eziyet etmek için habersiz yazılı sınav yapacağım."

Connie ahizeyi yerine koydu. Sokak kapısı hâlâ açıktı. Arlo bahçede bir bitkinin dibini kazarken yorulup oracığa oturmuştu. Connie kollarını kavuşturarak dışarısını seyretti. İçindeki huzursuzluk biraz dinmişti.

Telefon tekrar çalınca Liz'in unuttuğu bir şeyi söylemek için aradığını düşünüp ilk çalışta açtı. "Derse geç kaldığını söylemiş miydin sen?" dedi.

Hattın diğer ucundaki kişi bir an duraladı, sonra boğazını temizleyerek, "Connie Goodwin ile mi görüşüyorum?" diye sordu. Orta yaşlı bir kadının sesiydi bu. Connie bir şeylerin ters gittiğini hemen anladı.

"Evet, benim..." Aklına önce annesine bir şey olduğu geldi ama adeta ışık hızıyla geçen bir görüntüde Grace'yi bir hastasının yanına diz çökmüş, elini başına koymuş halde aurasını kontrol ederken gördü. Annesi iyiydi. "Kiminle görüşüyorum?" dedi.

Hattın ucundaki ses arka planda hoparlörden yapılan bir anonsun bitmesini bekledi. Connie söylenenlerin detayını duyamadı ama kadının dinlemek için duraladığı belliydi.

"Ben Sam'ın annesi Linda Hartley, Connie..."

Connie bu kez de bir erkek sesinin bir şeyler söylediğini duydu. Kadın eliyle ahizenin ağızlığını kapatmış olmalıydı, çünkü sadece boğuk bir sesle *'İyi mi şimdi?'* dediğini duyabildi.

Sam!

Linda Hartley'in sesi tekrar netleşti. "Sizi aramamı istedi benden. O..."

"Nerede o?" Connie telefon konsolundaki çantasıyla araba anahtarlarını çoktan kapmıştı.

Kuzey Sahili Gaziler Hastanesi'ne giderken nasıl araba kullandığını, sonrasında Volvo'yu nereye park ettiğini hatırlamıyordu Connie. Kendini bir anda hastanenin otomatik camlı kapısından girerken bulmuştu. Arabanın anahtarlarını cebine sokmaya çalışırken bir yandan da 'Acil Servis' tabelalarını takip ediyor, ayakları onu koyu yeşil duvarlı hastane koridorlarında adeta sürüklüyordu. Her nasılsa yolunu buldu ve asansöre binip düğmeye bastı.

Asansör durunca kabinden çıkıp tekrar koridorlarda yürüdü, hastane elbisesi giymiş, tekerlekli sandalyelere oturtulmuş yaşlı kadınların yanından geçti. Koşarcasına yürürken kimse başını kaldırıp ona bakmıyordu. Hoparlörden bir anons daha yapıldı, yorgun bakışlı genç bir doktor boynunda stetoskopla koşarak yanından geçti. Connie gözlerini kırpıştırdı ve doktoru izlemeye koyuldu.

Üç kapıdan geçtikten sonra yüzeyi çiziklerle kaplı fiberglas sandalyelerin olduğu bir salona gelince durdu. Bol hırka giymiş yumuşak bakışlı bir kadın köşede oturuyordu. Büyükçe çantasını kucağına koymuş, gözlerini yere sabitlemişti. Connie duraladı, sonra yavaşça yaklaşarak onun görüş alanına girdi.

"Linda?"

Kadın başını kaldırıp üzüntüyle gülümsedi ve "Connie olmalısın..." dedi elini uzatarak.

Connie onun cansız bir balık kadar gevşek olan elini tuttu.

"Sam'ın söylediği kadar güzelmişsin," dedi Linda hafifçe gülümseyerek. Connie onun yanındaki sandalyeye oturdu. "Kocam ankesörlü telefona kadar gitti. Burada olmana çok sevinecek."

Connie onun kendi kocasını mı yoksa Sam'ı mı kastettiğini anlamamıştı ama bir şey söylemedi. Floresan ışığı Linda Hartley'in saçına vuruyor, donuk bir griye dönüştürüyordu. Birlikte vakit geçirmekten hoşlanacağı bir kadına benziyordu Linda. Karşılıklı çay içerlerken hayal etti onu ve gülümsediği zaman göz kenarlarında beliren kırışıkların, yüz ifadesinin Sam ile aynı olduğunu farketti.

Linda, "İyi haber sadece bacağından yaralanmış olması," diye anlatmaya koyuldu. "O kadar yüksekten düşüp kafa travmasına falan uğramaması mucize! Ölebilirdi..." Kollarını oğluna sarılır gibi göğsünde birleştirdi.

"Nasıl olmuş kaza?" diye sordu Connie.

O sırada kısa boylu, ciddi görünümlü, yelek giymiş ve ellerini fitilli kadife pantolonunun ceplerine sıkıntıyla sokuşturmuş bir adam koridorun ucunda belirip geldi ve Linda'nın yanına oturarak elini onun dizine koydu.

"On dakikaya kadar çıkacakmış," dedi. "Çok bitkinmiş ama onu görebileceğimizi söylediler."

"Çok iyi bu!" diyerek sevinçle sırtını dikleştirdi Linda. "Seni Connie ile tanıştırayım, Mike. Sam'ın arkadaşı."

Adam başıyla selam verince Connie, dudaklarına sıkıntılı bir gülümseme yerleştirmeyi başardı. Sam'ın annesiyle babasına kendisinden ne kadar söz ettiğini merak ediyordu.

Linda derin bir nefes alıp, "Bu sabah yine yapı iskelesinin tepesinde boya falan gibi bir şeyler yapıyormuş," diye devam etti. "Nedense beline güvenlik kuşağını takmamış."

"Düşmüş..." dedi Mike. "En azından iki bina katı yükseklikten. Bacağına çivi taktılar."

Connie'nin midesine bir sancı saplandı. Daha birkaç saat önce Sam ile birlikteydiler. Mutfak eviyesinin başında ağzında diş fırçasıyla gülümsemişti ona. Üstüne ağır bir suçluluk duygusu çöktü; evden çıkarken kendisini bekleyen tehlikeye karşı Sam'ı uyarmış olması gerekirdi. Sonra duraladı ve '*Saçmalama!*' dedi kendi kendine, '*güvenlik kemerini takmayacağım nasıl bilebilirdin?*'

"O işi yapması için geçerli hiç bir neden yok," diye homurdandı Mike çenesindeki bir kas öfkeyle atarak.

"Michael!" diye uyardı Linda onu ve elini tuttu.

Üçü orada oturup bekledi. Etraflarındaki insanları izlediler: İki hemşirenin yemek tepsilerini taşıması, iş tulumu pantolonu giymiş bir hademenin acelesi olan bir doktorun çarptığı bir kovayı dökülmekten son anda kurtarması, üstünde çizgili pijama olan minik yapılı bir adamın tekerlekli sandalyesinin aksi suratlı iriyarı bir kadın tarafından itilmesi... Penceresi olmayan koridorda, çiğ floresan ışığı altında beklemek ayrı bir sıkıntıydı. Connie aslında tam olarak neyi beklediklerinden emin değildi.

Sonunda samimi görünüşlü bir doktor yanlarına gelerek, "Bay ve Bayan Hartley," dedi. "Biraz gelir misiniz?"

Sam'ın annesiyle babası kalkıp doktoru takip edince Connie de onların peşine takıldı ama girdikleri odanın dışında kalıp sinirden parmaklarıyla oynayarak beklemeye koyuldu. Sam'ın kendisini arayıp haber vermelerini istemiş olması iyiydi. İlişkileri açısından yani. Genellikle insanlar - özellikle erkekler- ondan uzak dururdu. Sam ile durum

çok farklıydı; onun yanında kendini rahat hissediyordu. Kendi yaş grubunda başka bir erkekle aynı ortamdayken kendini hiç öyle hissetmiş miydi? Sam'ın beline bağlı halatla tonozun tepesinden inip kendisini korkutuşunu, çörek kutusunu eline tutuşturuşunu hatırlayınca gülümsedi. Ve boğazına bir şey düğümlendi.

Nihayet kapı aralandı, başını uzatan Linda, "Sen neden gelmedin içeriye Connie?" diye sordu.

Connie yutkunup birkaç adım attı, kapıyı iterek odaya girdi. Linda ve Michael yatağın yanında duruyordu, doktorsa elinde hasta tabelasıyla ayakucundaydı. Arkasmda yastıklar koyulmuş halde yatan Sam'ın bacağı bir askıyla yükseğe kaldırılmıştı.

Connie yaklaştı ve gülümsemeye çalışarak, "Selam!" dedi.

"Selam Cornelli!" dedi Sam yorgun bir sesle. O da gülümsemeye çalışmış ama yüzündeki acıyı tam olarak silmeyi başaramamıştı.

Connie onun ellerini tuttu ve anında acının tüm dokularına ve hücrelerine yaydığı düzensizliği hissetti. Sam'ın bedeni travmayla mücadele ediyor, benliğine binen acılar okyanus dalgalarının küçük bir havuzda yaratacağı etkiyi yapıyor ve ona çok ağır geliyordu. Connie ne yaptığını bilmeden elini Sam'ın avucuna iyice bastırdı, ansızın onun hakkında bilmediği, nasıl yorumlayacağına karar veremediği kimi bilgilerin teninden kendisine aktarıldığını hissetti. Evdeki bitkiyle yaptığı deneyden beri -o şeyi tekrarlamaya cesaret edemese de- algıları alabildiğine gelişmiş olmalıydı. Kendisini gizemli bir dünyadan ayıran, belki koruyan bir perde kalkmıştı sanki. Öyle bir değişikliğe alışması güçtü ve...

Birden Sam'a acı veren şeyin kırık bacağın ötesinde olduğunu hissetti ve kaşlarını çatarak doktora baktı.

"Evet..." dedi Sam'ın kayıtlarını karıştıran doktor. "İyi haber, bacağının yavaş da olsa iyileşeceği ve eski sağlığına kavuşacağı. Sam genç ve kuvvetli. Bacağını alçıya alıp evine yollayabiliriz onu. Ancak..." Tabelayı kolunun altına sıkıştırıp önce Sam'a, sonra diğerlerine baktı.

Sam onun tekrar konuşmasını beklerken Connie'nin elini daha sıkı kavramıştı.

"Bence öncelikle o düşüşün nedenini anlamamız gerekli," dedi doktor.

"Kahrolası emniyet halatını takmadığı için düştü," dedi Sam'ın babası.

"Michael, lütfen yine başlama!" diye araya girdi Linda.

"Mesele güvenlik önlemleriyle sınırlı değil, Bay Hartley," dedi doktor ve Sam'a döndü. "Kazadan ne kadar öncesini hatırlıyorsun?"

Sam dilinin ucuyla dudaklarını ıslattı. Connie onun anestezinin etkisini üzerinden atmaya ve düşüncelerini toplamaya çalıştığını hissetti. "Pek fazla şey hatırlamıyorum doğrusu," dedi. Annesiyle babasına baktı. "Tonozdaki altın varak işini bitirmek üzereydim." Soluklanmak ister gibi duraladı. "Biraz yorgundum çünkü... Bir gece önce çok fazla uymamıştım."

Connie onun bu sözleri söylerken kendisine bakmamaya çalıştığını hissetmişti. Sam devam etti. "Sonra biraz dinlenmek için aşağı indim. Soğutucudan su alıp içtim... Sanki metalik bir tadı vardı suyun. Aldırmadım buna. Biraz dinlendim orada."

Derin bir nefes aldı. Gözlerinin kenarındaki kırışıklıklar şimdi acıyı yansıtıyordu. Hepsinin ötesinde, yüzünde şaşırmış gibi bir ifade vardı. "Sonra tekrar yukarıya çıkıp çalışmaya devam ettim," dedi. "Tüm hatırladığım bu, başka bir şey yok."

"Düşüşü hatırlamıyor musun?" diye sordu doktor. "Ya da ambulansla buraya getirilişini."

"Hayır..." dedi Sam. Yavaş yavaş durumun ciddiyetini kavrıyordu. "Beni kimin bulduğunu bile hatırlamıyorum. Evet... Beni kim bulmuş?"

Annesiyle babası sessizce birbirine baktı.

"İlginç!" dedi doktor bunu dosyaya not ederken. Sonra teselli etmek isteyen bir ses tonuyla, "Sanırım düşmene neden olan şey epilepsi nöbeti geçirmiş olman, Sam," dedi.

Linda, "Tanrım!" diye haykırdı. Eşi elini onun omzuna koydu.

Connie kaygıyla Sam'a bakıyordu. Yüzünde teşhise inanamayan bir ifade vardı. Tuttuğu eli biraz daha sıkı kavradı.

"Bu tür nöbetlerde hasta *aura* dediğimiz bir durumu yaşar ki bu da algılarımızdaki ve duygusal durumumuzdaki şiddetli değişimi yansıtır. Bu durum duyuları da etkiler, hastanın farklı tat ve kokular aldığını sanmasına sebep olabilir. Kendinizi nedensiz yere aşırı yorgun hissetmeniz, sudan metalik tat almanız bunun örnekleridir. Böyle bir nöbetin ikinci aşamasında kol ve bacaklar kasılarak hareketsiz kalır, kişi olduğu yere düşer, sonrasında da çırpınmalar başlar. Nöbet geçiren hasta kendine geldiğinde olanları hatırlamaz." Doktor duralayıp bazı notlar alarak oyalandı. "Korkarım hepsi bu kadar değil. Ameliyat sırasında anestezi etkisindeyken şiddetli kusmayla başlayan bir nöbet daha geçirdiniz. Verilen epilepsi ilacı da fazla etki yapmadı. Ailenizde başka epilepsi hastası var mı?"

"Hayır..." dedi Linda ve eşine kocasına baktı.

Mike göğsüne yumruk yemiş gibi nefes almakta zorlanıyordu. "Bildiğim kadarıyla ailenin benim kanadında da yok."

Sam dikkatini konuşmalara vermeye çalışırken yatakta daha dik oturmak için çabalıyordu. "Başka nöbet daha geçirme ihtimalim mi var?" diye sordu doktora.

"Maalesef bu yüksek bir olasılık," dedi doktor. Küçük bir çığlıkla elini ağzına götüren Linda'nın omzunu okşadı. "Alışılmadık bir durum ama mümkün. Öncelikle ailenin bu hastalığa genetik yatkınlığını araştıracağız, sonra dış etkenleri inceleyeceğiz. Kusma bizi endişelendiriyor; o noktayı açıklığa kavuşturmak için başka testler de yapacağız. Durumu kontrol altına alana kadar Sam'ın burada kalması gerekiyor. Böyle bir şey daha yaşanırsa kasılmalar kırık bacağına ciddi zarar verebilir. Ayrıca kusma aynı şiddette devam ettiği takdirde vücudu dehidre olur; sıvı dengesini izlememiz gerek." Sam'a döndü. "Tüm bunları kontrol altına almadan sizi eve yollayamam."

Connie hâlâ Sam'ın elini tutuyordu. Gözünden akan bir damla yaşı belli etmeden sildi; Sam onun korktuğunu görmemeliydi.

Doktor açıklamaya devam ediyordu. "Epilepsinin ilk kez yetişkin dönemde ortaya çıkması fazla rastlanan bir durum değil. Genelde çocuklukta veya ergenlik döneminde kendini belli eder. Kusma konusundaysa henüz bir açıklama yok; sinir sisteminden kaynaklanıyor olabilir. Bununla beraber..."

Doktor duralayıp gülümsemişti ama Connie o ifadenin gerisinde adamın kendinden çok emin olmadığını hissetti.

"Bununla beraber, tedavi konusunda daha ayrıntılı bir plana ulaşacağımızı ümit ediyorum." Doktor herkesin elini sıktı.

O dışarıya çıkarken Connie, korku ve endişenin midesinde yumru haline geldiğini hissetti. Doktorun sözünü ettiği tedaviyle ilgili en ufak bir fikri olmadığını artık net şekilde anlamıştı.

Salem Kasabası, Massachusetts
Şubat Sonu, 1692

Yumurta bir çatırtıyla ortadan kırıldı, içindeki yapışkan ak ve öz açık bekleyen avuca düştü. Elin parmakları hafifçe aralanarak beyazın alttaki su dolu bardağa dökülmesine izin verdi. Yumurta sarısı, üstünü saran incecik zarın içinde şeklini kaybetmeden kalmıştı. Mercy Dane onu burnuna götürüp kokladı. Yumuşak ve ılıktı; rengi sağlıklı bir turuncuydu. Toprakla tavuklara verilen buğday ve mısır yeminin karışımından oluşan temiz bir kokusu vardı. O sonuncuyu da bir çömlekteki diğer beş yumurta sarısının üstüne akıttı. Loş ışıkta altın parlıyorlardı. Fazladan gelen o yumurtalarla yapacağı muhallebiyi düşününce Mercy'in ağzı sulandı. Biraz süt, biraz çavdar, kuş üzümü ve pekmez... Üzümü önceki haftadan saklamıştı. Pişen muhallebinin kokusunu hayal ederek dudaklarını yaladı ve elindeki yumurta bulaşığını temizledi.

Yarısma kadar suyla dolu olan bardağa akıtılan yumurta aklarıysa bulanık ve yoğunlaşmaya başlayan bir sıvı oluşturmuştu. Selamet'in yorgun eli bardağı alıp kaldırdı, sonra hafifçe salladı. Bir şeyler mırıldandır gibi oldu yaşlıca kadın, sonra bardağı masa görevi de yapan yüksekçe sehpanın üstüne bıraktı.

"Eee?" dedi sabırsız bir kadm sesi.

Mercy ocağın önünde başka şeylerle meşgul görünmeye çalışıyordu. Uzun metal bir çubuk alıp kaynamakta olan kazanı ateşin en hararetli yerine doğru biraz sürdü. Annesi

düşüncelerini kendine saklamak ve işine karışmamak şartıyla izin veriyordu onun yardım etmesine. Kazan ocağın tuğlasına çarptı, köz halindeki odunlar kurcalanınca etrafa kıvılcımlar sıçradı. Mercy sırtı dönük halde masanın başındaki sandalyelerden birine oturmasına ve yüzü karşısındaki kadına bakmasına karşın annesinin delici bakışlarını üzerinde hisseder gibi oldu. Omzunun üzerinden çabucak bakınca gerçekten de onun sessiz bakışlarıyla karşılaştı ve haklı olduğunu anladı. Yüzünü asarak önüne döndü ve dikkatini kazanda kaynayan yeşilliklere verdi.

Mary Sibley denen kadından hiç hoşlanmıyordu. '*Dedikoducunun teki, annem neden ona vakit ayırıyor ki?*' diye geçirdi içinden. Mesleği kendisi ele aldığında o kadınla karşılaşmamak için gerekeni yapacaktı.

Selamet iç geçirerek, "Emin değilim, Mary," dedi. "Görüntü okunacak netlikte değil."

Karşısında oturan kadın elindeki mendilini sıktı. "Selamet! Bir şeyler görüyor olman lazım. Kızlar tam üç haftadır bu durumda. Bir yumurta daha kıralım." Elinin altındaki sepete uzandı ve benekli bir yumurta seçip uzattı.

Selamet Dane isteksizce aldı yumurtayı. "Bunların Parris'in kümesinden olduğundan eminsin, değil mi?" diye sordu dik bakışlarını Zevce Sibley'in yüzüne dikerek.

"Bana öyle dendi," dedi Mary gözlerini belli belirsiz kaçırarak.

"Senin eline nasıl geçtiler?" Selamet'in ses tonu kuşkuluydu. "Rahip Parris'in yumurtalarının fal açmakta kullanılmasını isteyeceğini sanmıyorum."

"Çünkü kızı Betty'nin ne halde olduğunu görmedin," dedi Mary. Gözlerini sağa sola devirmişti bunu söylerken. "Betty delirmiş gibi... Anlamsız şeyler söylüyor, çırpınıyor, etrafa saldırıyor. Hizmetçi Abigail Williams da öyle.

Rahip dua etmekle o kadar meşgul ki tavukların yumurtasını almaya bile vakti yok."

"Öyleyse umarım Tanrı kızlara bir an önce şifa verir," dedi Selamet ve ayağa kalktı. "Yeşillikler ne durumda, Mercy?" diye sorarak ocağa doğru yürüdü. Bir bez parçası alıp kazanı hafifçe yana eğdi, içinde kaynayan şeyi kokladı. Tam o anda bacadan içeriye soğuk bir rüzgâr girip külleri ocağın hemen dibinde duran iki kadının ayaklarına savurdu. Mercy ile Selamet kıvılcımları savuşturmak için eteklerini silkeledi.

"Selamet..." diye mırıldandı Mary Sibley ayağa kalkarken. Ellerini masaya dayadı. "Rahip şu Willims Griggs denen adamı çağırdı..."

"Öyle mi?" dedi Selamet aldırmaz bir tavırla. "Duyduğum kadarıyla iyi bir doktormuş."

Mary masanın etrafını dolaşıp yaklaştı ve ellerini beline koyarak yüzünü onunkine yaklaştırdı. Selamet kadının nefesini yüzünde hissediyordu artık. "Bay Griggs bu işte şeytan parmağı olduğunu söylüyor," dedi Mary. Sonra birbirine kenetlediği dişlerinin arasından, "Bir kez daha deneyelim mi?" derken elindeki yumurtayı uzattı.

Selamet ona sırtını döndü. Mercy'in bakışları annesiyle Mary'nin arasında gidip geliyordu. Gerçeği gizlemek annesinin tarzı değildi.

"Bir şey göremiyorum, Zevce Sibley," dedi Selamet Dane. "Belki şeytan benim görüşümü de kapatmıştır." Kollarını göğsünde kavuşturup sırtını dikleştirerek devam etti. "Tanrı'ya güvenip, hayırlısını dilememiz gerek bundan öte. Tanrı onlara sağlıklarını bağışlasın. Yakında hepsinin iyi olacağına eminim."

Mary'nin gözlerinden artık adeta ateş fışkırıyordu. Ayağını öfkeyle yere vururken Mercy de ondan olabildi-

ğince uzakta durmak için duvara doğru kaydı. Mary genç kızı dirseğiyle yana iterek kapıya yürüdü. Selamet ise ifadesiz bir yüzle onun gidişini izliyordu.

Mary ağır yün pelerinini giymeye çalışıyordu. "O kızlara büyü yapılmış," dedi. "Onlara yardım edemeyeceksen bu yumurtalarla kendime hamur yoğursam daha evlaydı. Tanrı vergisi falan masalmış demek!"

Pelerinini abartılı bir hareketle bağladı, kapıyı açtı ve soğuk kış gününe çıkarken ardından gürültüyle çarptı. Kar taneleri o kısacık sürede içeriye girip yerde savruldu. Kadın gidince Selamet masanın yanındaki sandalyesine oturdu ve başını ellerinin arasma aldı. Beyaz bonesini başından kurtulup gitmesini engellemek ister gibi tutuyordu.

Mercy bir zaman ocakta pişen yeşilliklerle ilgilenir göründü, tuğla fırında pişen ekmeği yokladı ama dikkati annesindeydi. Bekledi. Selamet içini çekerek şakaklarını ovmaya başlayınca belli etmeden ona baktı ve gözlerinin kapalı olduğunu gördü.

"O yumurtalarla yapacağı kek sanki bir şeye benzeyecekti..." diye söylendi Selamet kendi kendine.

Mercy bunu fırsat bilerek elindeki demir çubuğu öteki şömine gereçlerinin yanına astı ve onun yanına oturdu. Masadaki kabı alıp yumurtaların sarısını kaşıkla çırpmaya başlamıştı ki ayağı masanın altındaki sıcak bir şeye dokundu. Kış günleri orada uyumayı adet edinen köpek bazen neredeyse görünmez oluyordu.

Bir süre tek laf etmediler. Mercy yumurtaları çırptı, içine pekmez ekledi. Sonra konuşmaya başladı. "Neden Mary Sibley'e bir şey göremediğini söyledin, anne? Sen yumurtalı akı katılmış suda o haneye dair her şeyi görürüsün."

Selamet gözlerini açıp kızına bakınca Mercy başını yana çevirdi. Annesi ne zaman ona öyle baksa kendini yumurtalı su gibi hisseder, onun ruhunu okuduğunu bilirdi.

"Bunu en son ne zaman yıkadın?" diye sordu Selamet Dane. Uzanıp kızının yakasına dokundu. "Sandıkta eski bir tane var. Onu tak ki bu şeyi yıkayıp kurutalım."

Mercy tahta kaşığı elinden bırakıp annesine döndü. Büyümüştü artık; daha uzun ve yapılıydı. Evin çoğu işini yürütmesine rağmen hâlâ söz sahibi değildi. "Neden anne?" dedi. "Cevap ver lütfen."

"Cevap istiyorsun, öyle mi Mercy?" diye iğneleyici bir gülümsemeyle baktı kızma. Usulca kalktı ve pencerenin yanına gidip dışarıdan buzla kaplanmış olan cama dokundu. "Ne söylememi isterdin?" dedi. Nefesi camda donuk bir buğu bırakıyordu. "Kızların numara yaptığını mı yoksa sıkıcı hayatlarma eğlence katmak için şeytani etki masalı uydurduğunu mu anlatmamı isterdin kadına? Rahibin kızının yalan söylediğini söylersem, adamın kendisinin yalancı olduğunu öne sürmüş olurum. Bunu kanıtlayamazsam da iftirayla suçlanabilirim." Kızına döndü. "Veya varsayalım ki Mary Sibley haklı ve kızlara büyü yapılmış. Sonra ne olacak?"

Kollarını kavuşturarak Mercy'e doğru yürüdü. "Sence büyü dendiğinde kasabalıların aklma ilk kim gelecek? İyileştirilen danalar, kaybolan kalaylı tencerelerin bulunması, tohum ekimi için en doğru günün söylenmesi... Bunların hepsi çabucak unutulacak, birini alelacele suçlama telaşıyla bana yönelecekler."

"Ama anne..." Mercy'in irileşmiş açık mavi gözleri ocaktan yansıyan ışıkla parlıyordu. "Yalan söylemek yedi ölümcül günahtan biri değil mi?"

Selamet onun güzel ve hafif çilli genç yüzüne baktı. Saçını okşarken, "Benim ruhum ebediyen Tanrı'ya ait," dedi. "Bize ne olacaksa onun rızasıyladır. Selametimiz ondan gelir. Eğer ki lanetlenirsem, isyan etmeyi aklımın ucundan bile geçirmem. Lakin bir şartla kabullenirim bunu. Öbür

dünyada çekeceğim ıstırapla kızımı bu dünyadaki acılardan korursam."

Mercy göğsünün derinliklerine bir karanlığın çöktüğünü hissetti.

Sonraki günler Dane evinde diğer kış günleri gibi geçti. İki kadın zamanının çoğunu tuğla ocakta ekmek pişirerek, mısır unu yaparak, akşamları mum ışığında örgü örerek geçirirken, köpek de masanın altında uyukladı. Öğleden sonraları Selamet, Mercy'e öğretmek için kitabını çıkartıyordu. Kurutulmuş bitkileri tek tek masaya diziyor, kızma isimlerini, ne olduklarını, nasıl kullanılacaklarını adeta din dersi verir gibi anlatıp sorular soruyordu. Dışarıdaysa kar olanca yoğunluğuyla devam ederek iki odalı evin çevresinde gitgide yükseliyordu. Kar taneleri camlara yapışıp katmanlar halinde birikiyor, rüzgârla savrulup bacadan şömineye giriyordu. Nadiren ziyaretçi geliyordu ve bunlar genellikle erzakı biten, bir şeyler takas etmek isteyen komşulardı. Mercy tekdüzelikten sıkılmıştı, kasabada biraz dedikodu dinlemek için çıldırıyordu.

Mart ayı başında bir öğleüzeri, "Ben limana kadar gideceğim," dedi. Hava hâlâ çok soğuktu. Dışarıdaki beyaz dünya neredeyse aylardır değişmemişti. Mercy kalın pelerinini giydi, yatağın ayakucundaki sandıktan Nathaniel'in yünlü şapkalarından birini çıkarttı. Nathaniel önceki yıl ölünce, kaza günü üstünde olanlar haricinde tüm giysilerini saklamıştı. Bazen hâlâ yola sıvaşan kırmızılığı, yük arabasının çatırtıyla kırılan tekerleğini görür gibi oluyordu. Aynı görüntü şapkayla birlikte tekrar çıkıp gelince gözlerini ovuşturarak geçiştirmeye çalıştı. Babasının şapkasını ve giysilerini giydiği zamanların ruh halinin kötü olduğu dönemlere denk geldiğinin farkındaydı.

"Ne için gidiyorsun?" diye sordu annesi kapıda.

Mercy sırtını dikleştirdi ve bilgiç görünmeye çalıştı. "*Çiftlik*'ten haber almak istiyorum." Salem kasabasını kasteden eski deyişi kullanmıştı.

Küçük evlerinin yer aldığı Salem kasabası, kıyıya yürüyüş mesafesindeydi. Son yıllar içinde hızla gelişmişti. Kentlerin gıda üretim kaynağı olduğu için yerleşime 'Salem Çiftlikleri' deniyordu. Çiftçiler bir çeşit özerk yerel yönetim haline gelince yörenin ismini Salem Kasabası'na çevirmişti. Kasaba insanının kültürü bile farklıydı; yabancılardan hoşlanmayan, şüpheci tiplerdi. Geçimini denizden sağlayan kıyı insanları gibi değillerdi.

Gelişen bedenine rağmen Mercy de kendini hâlâ küçük hissediyor, çevresindeki yeni çehrelerden rahatsız oluyordu. Artan Kızılderili saldırıları nedeniyle Maine bölgesinden ayrılmak zorunda kalan insanlar, gemilerle İngiltere'den gelenler kasabaya akın ediyordu. Salem Kasabası'nın her köşesinde her gün yeni çehreler görünüyordu. Pazaryerinde, kilisede, hatta bazen kendi evlerinde bile annesine danışmaya gelmiş yabancılar oluyordu. İşte Mercy buna tepki olarak yöreye eski adıyla hitap ediyor, ancak öyle davrandığını farkedince de için için sinirleniyordu.

"Çiftliklerden haber toplamaya hiç gerek yok," dedi Selamet. "Ama madem giyindin, ineği otlatmaya götürebilirsin."

Annesi oturma odasının sıcaklığına geri dönerken Mercy'in öfkesi yüzüne yansımıştı. Yanakları kızararak, "Dışarıda neler olduğunu bilmek istiyorum," diye karşı çıktı.

Selamet dönüp buz gibi gözlerle baktı kızına. "Mutfak için biraz daha oduna ihtiyacımız var." Sesinde son sözü

söylediğini vurgulayan ve Mercy'in sinirine dokunan otoriter bir ton vardı.

Mercy pelerinine sarınarak soğuk kış gününe çıkınca New England'ın soğuk rüzgârı yanaklarına çarptı, eteklerini bacaklarına yapıştırdı. Evin arkasındaki ahıra yürürken ayakları dizlerine kadar kara gömülüp çıkıyordu. İçten içe annesinin o soğukta limana inmesine izin vermemesine memnun oldu; o karşı çıkmasa geri dönmeyi gururuna yediremeyip onca yolu gitmek zorunda kalacaktı. Oysa ayak parmakları daha şimdiden uyuşmaya başlamıştı.

Mercy bir saat kadar sonra işlerini bitirmiş, kucağındaki odunları dengelemeye çalışırken eldivenli eliyle evin arka kapısını açmaya çalışıyordu. İçeriye girip çizmelerindeki karı temizlemek için ayaklarını yere vurdu. Odunları ocağın yakınına bırakıp yüzünü ateşe döndü ve ellerini ovuşturarak çekilen kanı harekete geçirmeye çalıştı.

Babasının şapkasını çıkararak yüzünü masaya döndüğünde, Sarah Bartlett'in tüm endamıyla annesinin karşısında oturduğunu gördü. Kadının yüzü kederliydi ve nedense annesinin ellerini tutmuştu. Fısıldayarak konuşuyorlardı.

Selamet başını kaldırıp kızına baktı, yutkunduktan sonra, "Sarah Bartlett tam da senin merak ettiğin türden haberler getirmiş," dedi.

Genç kız masaya yaklaşarak iki yetişkin kadını süzdü ve oturup ellerini kucağına koyarken, "İyi günler olsun, Zevce Bartlett," dedi.

"Sana da iyi günler, Mercy," dedi Sarah. Genelde kırmızı olan yüzü o gün griye çalan beyazlıktaydı. Mercy bunun soğuktan mı, yoksa kaygıdan mı kaynaklandığına karar veremedi.

"Devam et, Sarah," dedi Selamet Dane. "Söylediklerini Mercy'in de duyması gerek."

Sarah Bartlett önce Mercy'e baktı, ardından Selamet Dane'ye döndü. "Sanırım haklısın," diyerek içini çekti, başını üzüntüyle salladı ve ellerini önündeki sıcak elma şırası dolu bardağın çevresinde kavuşturdu.

Mercy daha önce onu hiç öylesine kasvetli görmediğini düşünüyordu.

"İşler çığırından çıkıyor ve çirkinleşiyor, Selamet," dedi Sarah. "Olanları artık anlayamıyorum. Kasabadaydım bu sabah. Hastalanan kızların sayısı arttı. Bazıları senin şu Mercy'den bile küçük. Bir aydır büyülüler ve Rahip Parris'in kızı da aralarmda. Rahip, şeytanın kasabada kol gezdiğini söylüyor; vaazlarında tüm cemaatten oruç tutup dua etmesini, Tanrı'dan af dilemesini istiyor. Sonra duydum ki Mary Sibley, rahibin evindeki şu siyahi köle Tituba'dan bir Şeytan Tatlısı yapmasını istemiş."

Selamet kulaklarına inanamaz gibi başını salladı. "Hangi tarifi kullandığını merak ettim doğrusu."

Sarah yüzünü buruşturdu. "Büyülenmiş kızlardan idrar almış, çavdarla karıştırıp köpeğe yedirmiş. Sözüm ona şeytan kızların içinden çıkıp köpeğe girecekmiş."

Selamet hoşnutsuz bir tavırla burnunu çekti ve elma şırasından bir yudum aldı. Ve kızı elinde olmadan kıkırdayınca ona buz gibi bir bakış gönderdi.

Mercy dudaklarını büzüp yüzüne yine ciddi bir hava verdi. '*Taş dolu bir sandık kadar sıkıcı,*' diye geçirdi içinden.

"Birkaç gün önce Rahip Lawson da yardıma çağrılmış. Bu muhterem, Şeytan Tatlısı yöntemine kesinlikle karşıymış. 'Acı çeken kişi bu yavrucak da olsa, biz şeytanın yöntemlerini kullanamayız,' diyormuş. Kilisede..." Sarah hızlı konuşmaktan soluksuz kalınca duralayıp elini göğsüne

bastırdı, sonra devam etti: "Aynı kilise toplantısında Abby Williams madem öyle kendi duasını okumasını istemiş, Rahip Lawson başlayınca da 'Çok uzun bu!' diyerek sözünü kesmiş. Bu yaşıma kadar böyle terbiyesizlik duymadım! Üstelik öyle muhterem bir kişiye karşı!"

"Öyle," dedi Selamet Dane şırasını yudumlayarak. "Benim kullanacağım bir yöntem değil Şeytan Tatlısı."

Kızı başıyla onayladı bu sözleri.

"Daha bitmedi, Selamet," dedi heyecanla Sarah. "Kızlara şeytanın hangi sıfatıyla göründüğünü sormuşlar. Onlar da Sarah Good, Sarah Osbourne ve hatta köle Tituba'nın adını vermiş."

Selamet ile Mercy birbirine baktı. Sarah Good ile Sarah Osbourne dilenciydi; bir kapıdan diğerine gidip yemek ve yatacak yer isterlerdi. Acı ve sıkıntı içinde yaşayan o kadınları herkes görmezden gelir, fakirliklerinin bulaşıcı olmasından korkardı adeta. Tituba ise Rahip Parris'in evinde çalışan, Barbados'dan gelme bir köleydi.

"Mary Sibley cennetlik demek ki," diye söylendi Selamet Dane. "Şanslı kadınmış!" Kalkıp pencereye yürüdü ve dışarıya bakmaya koyuldu.

"Dikkatini bana ver lütfen," dedi Sarah. "Daha bugün ifade vermek üzere üç yeni kız getirdiler."

"Ne?" diye sordu Selamet Dane hızla komşusuna dönerek.

"Evet, bugün! Üstelik Tituba da itiraf etti!" Sarah eliyle masaya sertçe vurmuş, Mercy'in gözleri hayretle irileşmişti.

"Merhametli İsa Efendimiz!" dedi Selamet ellerini şakaklarına götürürken. "Tabii ki yalan bu. Kasabada şeytan ile işbirliği yapan kimse yok."

"Rahip Parris kadından İsa Mesih'e sığınıp her şeyi itiraf etmesini ve şeytana uyanların hepsinin ismini vermesini istedi." Sarah yutkundu. Gözlerinde acı vardı. "Selamet... Hemen gelip sana haber vermek istedim. Çünkü... Toplantıda Peter Petford da vardı ve Tituba'ya seni şeytan ile beraber görüp görmediğini sordu."

Mekâna uzun bir sessizlik çöktü.

Selamet Dane'nin yüzünden kan çekilmişti. Sendelemeye başlayınca Mercy yerinden fırlayarak onu belinden kavradı. "Gel oturalım, anne," dedi yavaşça sandalyesine götürerek.

"Ben..." diye başladı Selamet Dane ama gerisini getiremedi. Tekrar denedi. "Mercy..." Nefes almaya çalışıyor ama ilk sözcüklerde tıkanıyordu.

Mercy onun elbisesinin önündeki bağları çözdü, parmaklarını araya sokarak iyice gevşetti. Annesi nihayet derin bir nefes alınca komşunun yüzüne bakmadan, "Soğuk bez yapalım lütfen, Zevce Bartlett!" dedi buyurgan bir sesle.

Sarah Bartlett yerinden fırlayıp Mercy'in getirdiği kovadan bir bez parçasına buz koydu ve uzattı.

Annesinin beyaz bonesini yavaşça geriye iten Mercy bezi onun alnına koyarken, "Nefes almaya çalış," diye fısıldadı. Sonra bezi ensesine kaydırdı.

Selamet Dane'nin solukları yavaş yavaş normale döndü, gözleri kısıldı. Mercy onun kâğıdımsı incelikteki cildine ilk kez o kadar yakından bakıyordu. Annesini sadece güçlü ve yeteneklerini kullanırken görmeye alışkındı ama şimdi gözlerinin kenarlarında hiç farkına varmadığı kırışıklıklar belirmişti. Bazı çocukluk anıları düştü aklına. Bir dönem annesi iletişim kurulması zor, çok uzaklarda gibi görünmüştü ona. O zamanlar bunun nedenini anlayamamıştı ve şimdi annesinin yüzünde yine o ifade vardı.

"Peter Petford zavallı, acınacak bir adam," dedi Mercy. "Öyle değil mi, Zevce Bartlett?"

"Haklısın," diye mırıldandı Sarah. Usulca Selamet Dane'nin yanına oturdu. "İstediği gibi atıp tutma fırsatı geçti eline. Bunu böylece yüzüne söyledim zaten." Uzanıp komşusunun dizini okşadı.

Selamet yutkundu ve Mercy'in bileğini usulca tuttu. "Benim hakkımda neler dediğini bilmem gerek," dedi. Yanıt bekleyerek Sarah'a baktı.

"Tituba denen kadın tam emin olmadığını söyledi. Sonra rahip neden öyle bir soru yönelttiğini sordu Petford'a, o da senin yıllar önce küçük kızını öldürdüğünü anlattı."

Selamet sessizce dinliyordu ama çenesi kasılmıştı. Kızının bileğini biraz daha sıkı kavradı.

Mercy ise yaklaşan at nalı seslerini duymuştu ama bir şey söylemedi.

Masanın altındaki köpek birden sahibesinin kucağına fırlayınca Sarah Bartlett irkilerek hafif bir çığlık attı. "Sessizce atladı haylaz..." diyerek gülümsemeye çalıştı.

Yaklaşan atların sesi şimdi daha iyi duyuluyordu. Yerdeki kar, sesleri boğsa da nereye geldikleri açıktı.

"Komite neye karar verdi?" diye sordu Selamet Dane alçak bir sesle.

Sarah tekrar yutkundu. "Rahip Parris dedi ki..." Sözüne devam edemedi; atlılar kapının önündeydi artık. İçerideki üç kadın birinin attan indiğini, karı çiğneyerek kapıya yaklaştığını duydu. "Seninle konuşmak isteyebilirlermiş, Selamet," diye bitirdi sözünü sonunda Sarah.

Selamet ona baktı. Yüzü daha sakindi şimdi. "Pekâlâ," dedi yavaşça ayağa kalkarak. Elleriyle eteğini düzeltti, elbisesinin bağcıklarını sıkıladı, beyaz boneyi başına düz-

günce yerleştirdi. "Ve benimle görüşmek için zaman kaybetmediler," dedi. "Kapıya bak, Mercy."

Mercy ise annesinin tersine paniklemişti. "Saklanabiliriz, anne!" dedi heyecanla. Hemen zamanı yavaşlatma tarifini hazırlarım ve sen ahıra saklanırsın ve..." Annesinin bir bakışı devam etmesini engelledi.

"O sözler sadece acılı bir babanın saçmalamaları," dedi Selamet kızının yanağına dokunarak. "Bunu kasabadaki beylere açıklayıp hemen döneceğim."

Kapı aynı anda sertçe vuruldu.

"Şimdi gidip kapıyı aç, kızım."

Sarah donup kalmış gibi bir köşede bekliyordu. Mercy kapıya yönelince annesi arakasından fısıldadı. "Ben yokken kitaptan kimseye söz etmeyeceksin. Kimseye!"

Mercy başını yavaşça salladı ve kapıyı açtı. Karşısında komşu kasaba olan Marblehead'dan tanıdığı Jonas Oliver vardı ve resmi görevde olduğunu gösteren İngiliz Sulh Yargıcı pelerinini giymişti. Geniş kenarlı şapkasının tepesi buz tutmuştu, omuzları kar içindeydi. Arkasındaki at ayağıyla yeri huzursuz bir şekilde eşeliyordu.

"İyi akşamlar, Mercy Dane," dedi Jonas.

"Size de Zevç Oliver," dedi Mercy soğuk bir sesle. Adamın yavaşça evin içini süzdüğünü gördü. Bakışları bembeyaz olmuş dudaklarla ayakta dikilen annesine, onun ellerini tutan komşu Sarah'a takılıp geçmişti. Köpek yine yoktu ortalıkta.

"Sanırım bu akşam hangi nedenle burada olduğumu biliyorsunuz," dedi Oliver. Mercy onun daha önce hiç o kadar uzun bir cümle kurduğunu duymamıştı.

"Hazırlanayım," dedi Selamet Dane.

Yünlü peleriniyle kızının kuruması için ateşin yanına

bıraktığı eldivenleri aldı. Sarah ise birkaç mısır ekmeğini çabucak bir bohçaya koydu. Jonas Oliver ifadesiz bir yüzle bekliyor ve açık kapıdan içeriye kar giriyordu.

Mercy hazırlıkları izlerken güvende olduğuna yönelik tüm duyguların içeriye dolan akşam soğuğuyla birlikte uçup gittiğini hissetti. Panik göğsüne çöreklenmişti. Nasıl bir plan yapabileceğine dair türlü düşünceler geçti aklından. Bir süredir üzerinde çalıştığı zamanı yavaşlatma duasını düşündü. Meyveleri tekrar çekirdek haline dönüştürmekte kullanılıyordu ve o adamın üzerinde de işe yarayabilirdi.

Ama o arada Selamet Dane komşusunun hazırladığı bohçayı alıp kapıya doğru yürümüştü bile. Mercy'in yanına gelince duralayıp elini omzuna koydu. "Sana söylediğim şeyi sakın unutma."

Mercy başıyla onayladı. Sessizliğini korumuştu ama ruhunda patlamalar oluyordu.

"Ben yokken ev sana emanet," diye devam etti annesi. "İşleri boşlama."

Mercy başını tekrar salladı, sonra Jonas Oliver'in dışarıyı işaret ettiğini görünce tüm kontrolünü kaybederek, "Anne!" diye bağırdı. Aynı anda onun boynuna sarılmıştı. Gözlerinden yaşlar boşanıyor, yüzünü gömdüğü pelerini ıslatıyordu.

"Tamam," dedi Selamet kızının sırtını okşayarak.

Babasının da onu aynı şekilde okşadığını hatırlayan Mercy daha kuvvetle hıçkırmaya başladı.

"Yakında her şeyin doğrusu anlaşılacak," diye fısıldadı annesi. "Bunun için Tanrı'ya dua edelim." Kızını yavaşça kendisinden uzaklaştırdı, Mercy'in onun desteği olmadan ayakta durmasını bekledikten sonra komşusuna döndü. "Çok iyi bir dostumuz oldun, Sarah Bartlett."

"Tanrı yardımcın olsun, Selamet..." dedi Sarah.

Selamet Dane kızının alnına bir öpücük kondurdu, dönüp son kez evine baktı ve Jonas Oliver'in peşi sıra çıkıp karanlıkta kayboldu. Onları Sarah izledi.

Mercy annesinin gidişini izlerken kasabadaki herkesten nefret ettiğini hissetti; ahaliden, Rahip Parris'den, büyülenmiş aptal kızlardan, zamansız ölüp giden babasından, komşuları Sarah Bartlett'den... Hatta kabul etmekte zorlansa da Tanrı'dan bile nefret ediyordu. Tüm bunların olmasına o izin vermişti.

Nal sesleri uzaklaşırken kapıda dikilmiş, onların gidişini izliyordu. Hepsi karanlıkta görülmez olana, karı savuran rüzgârın uğultusundan başka ses duyulmayana dek öylece durdu orada.

Karlı ve soğuk gecenin sessizliğinde artık sadece gelip ayağının dibine oturan köpek ve kendisi vardı.

19

Marblehead, Massachusetts
Ağustos ortası, 1991

Akşamın karanlığı, üzeri kalın asma katmanlarının oluşturduğu çardakla kaplı ön verandaya bahçenin geri kalanından önce çökmüştü. Connie buna rağmen kapının dış yüzündeki çember ve sembolleri seçebiliyordu. İçeriye girip çantasını oracığa bıraktı. Yorgunluk kollarından ve bacaklarından tüm bedenine yayılmaya başlamıştı. Hastanede geçirdiği saatlerden sonra kendini boş ve tükenmiş hissediyordu.

Sam'ın bacağı iyileşiyordu ama krizleri gittikçe sıklaşıyor, attığı çığlıklar hemşireleri bile korkutuyordu. Önce kasılmalar kollarını ve bacaklarını garip şekillere sokuyor, sonra bilincini kaybetmesine yol açacak kadar şiddetleniyordu. Ardından dili sarkıyor, tehlikeli boyutlara varmak üzere olan kusmalar başlıyordu. Bitkinlik yüzüne yansıyordu Sam'ın; gözlerinin altında koyu morluklar belirmişti, çünkü kısacık uykular ve serumla beslenme, krizlerin tükettiği enerjiyi geri kazanmasına yetmiyordu.

Doktorlar birkaç değişik ilaç denemiş, hiçbiri etki etmemişti. Connie onların birkaç olasılık üzerine olan konuşmalarına kulak kabartmıştı, ancak bunların hiçbiri hastalığı tam olarak açıklayamıyordu. Kolera değildi. Epilepsi değildi. Beyin tümörü değildi. Reinsch diye bir test yapıl-

masını istemişlerdi ve Connie adını ilk kez duyduğu tetkikin ne için yapıldığını soruşturmuş, boyadan kaynaklanan zehirlenme olasılığına yönelik olduğunu öğrenmişti. Tüm bunlara rağmen sonuçlar hâlâ kesin değildi. Sam ile ailesinin önünde kendilerinden emin görünmeye çalışsalar da Connie doktorların tedavi konusunda kararsız olduğunu gayet iyi görebiliyordu.

O gün öğle saatlerinde hastaneye gittiğinde bir grup tıp öğrencisinin Sam'ın kasılıp çırpınmalarını izleyişine, ellerindeki not defterlerine hiçbir şey yazamadan öylece bakakaldığına tanık olmuştu. Connie içeriye girince hepsi başını kaldırıp ona garip yüz ifadeleriyle bakmıştı; şaşkınlıklarını gizleyebilecek tecrübeyi henüz edinmedikleri belliydi.

Connie giriş holünün duvarına sırtını dayayıp hâlâ açık olan kapıdaki işaretlere baktı ve Liz'in kuramını düşündü. O sembollerin kendisini korkutmak için değil, korumak için yapılmış olabileceğini iddia etmişti. Kim tarafından ve nasıl yapıldığıysa ayrı bir meseleydi elbette.

Connie parmaklarını gözkapaklarına bastırırken içine düştüğü çaresizlikten nefret ediyordu. Hayatını kontrol edemiyor olmaktan, Sam'a yardım etmekte aciz kalmaktan, kapısına o işaretleri kimin ve neden yaptığını bilmemekten, hiçbir işe yaramayan doktorların beceriksizliğinden nefret ediyordu.

Öğleden sonra bir ara hastanenin koridorundaki telefonda Linda'nın ağlayarak ve fısıltıya yakın bir sesle konuştuğunu duymuştu. "Oğlum ölüyor, Michael," diyordu, "Tek evladım ölüyor... Eğer neyi olduğunu yakında bulamazlarsa..." Sonra göz ucuyla Connie'nin yaklaştığını görüp konuyu değiştirmişti ama çaresizliği ve kederi yüzünden okunabiliyordu.

Connie yerden çantasını aldı, koluyla gözlerini sildi ve eve girdi. Anneannesinin oturma odasına karanlık çoktan

çökmüştü. Koltukların yanından geçip yazı masasına giderken, "Arlo?" diye seslendi ama eve sessizlik hakimdi. Horlama veya pati sesi duymak için kulak kabarttı, bir şey duyamadı.

Cebinden kibrit çıkartıp yazı masasının üstünde duran gaz lambasını yakınca salona turuncu bir ışık yayıldı. Eski çalışma masasının üstü Connie'nin araştırma notları ve Cambridge'deki dairesinden getirdiği kitaplarla kaplıydı. Aradığı şeyi bulabilmek için eğilip ciltlerin sırtına göz gezdirdi, Lionel Chandler'in *Batıl İnancın Materyalizm Kültürü* kitabını aradan çekti. İlkbahardaki sözlü sınav için okumuştu o kitabı ama ayrıntılarını fazla hatırlamıyordu.

Tek ayağını altına alıp masanın yanındaki koltuğa oturdu, 'dizin'i açarak haç veya çember içindeki işaretlerle ilgili bir şeyler olup olmadığına baktı. Sonra başa dönüp 'içindekiler'i, 'yazarın notu'nu, önsöz sayfalarını hızlıca geçti. Kendini uzun bir arama çalışmasına hazırlamıştı ama ilk bölüm olan 'Batıl İnanç ve Yerel Gelenekler'den bir sayfa önce karşısına çıkan resimle birlikte ağzı açık kaldı. Kalın bir kitap tutan elini havaya kaldırmış köylü kıyafetli genç bir kadının ahşap oymasıyla yapılmış resmiydi bu. Connie gözlerini kısıp alttaki yazıyı okudu:

Genç kadın, Anahtar ve İncil ile yöntem uygulamasında. Ahşap oymacısının adı bilinmiyor. Doğu İngiltere, 1587. Maleficia Totalis'den reprodüksiyon, British Museum, Özel Koleksiyonlar Bölümü, bkz. sy. 43.

"Bu da ne?" diye neredeyse bağırır gibi söylendi Connie. Aynı anda dizinde yumuşak bir dilin dolaştığını hissetti. "Ah, selam Arlo..." Köpeğinin yere yatarak inlemeyi andıran bir ses çıkarmasına aldırmadan 43'üncü sayfayı açtı, paragrafın başını arama gereği duymadan sayfanın ilk satırından yüksek sesle okumaya başladı:

"...genellikle her evde bulunan gündelik objeler kullanı-

lırdı. Çeşitli kaynaklarda belirtilen ve 19. yüzyılın ilk yarısında sıkça rastlanan yaygın bir yerel kehanet yöntemi, 'İncil ve Anahtar' olarak anılırdı. Bu basit yöntemde bir anahtar büyük ve ağır bir kitabın -genellikle bir İncil'in- içine yerleştirilir, sonra uygulamacı kitabı tutarak sorusunu dile getirirdi. Kitap anahtarın düşeceği şekilde eğilirse, cevabın 'evet' olduğu anlaşılırdı."

Connie o satırları okurken küçülerek evin içinde minicik olmuş gibi hissetti kendini. Devam etti:

"Bu yöntemin başka bir uygulamasındaysa soruyu soran kişi bunu bir kâğıda yazarak anahtarın içine sokardı."

Connie hızla doğrulup kitabı masaya koydu ve kâğıtları altüst etmeye başladı, sonunda yaz boyunca cebinde taşıdığı anahtarı buldu. Küçük objeyi yavaşça çıkardı, göz hizasına kaldırıp gaz lambasının ışığında bir süre inceledikten sonra rulo yapılarak sokulmuş minik kâğıt parçasını içinden çekti.

Düşünceleri hızla anneannesinin evine geldiği, korkudan uykusunun kaçtığı ilk geceye kaydı. Liz yukarıya çıkıp yorganın üstüne açtığı uyku tulumunda uyumuştu. Kendisinin ne yaptığını hatırlamaya çalıştı. Evet... Sinirleri bozuktu ve okuyabileceği bir kitap arıyordu. Gaz lambasını alıp kütüphaneye giderek kitaplara baktı.

"*Tom Amca'nın Kulübesi*'ni bulmuştum..." diye mırıldandı elini kitaba koyarak. Sonra ciltlerin sırtlarını tek tek okumaya koyuldu. "Alt raftaki şu kalın ve ağır kitaplara bakmıştım..." Lambayı oraya yaklaştırdı. "Sonra da İncil'i bulmuştum." Elini ağır kitabın üstüne koyarken kaşları çatıldı. "Ama o anda bir şey söylediğimi veya soru sorduğumu hatırlamıyorum."

Bu kez onu takip edip yanma gelen Arlo ile konuşmuştu. Köpek ifadesiz bir suratla baktı ona. "Ama *düşünüyor-*

dum," dedi Connie. "Ben her zaman bir şeyler düşünürüm. Acaba *o an* ne geçiyordu aklımdan?"

Ve birden kendini o ilk gecede giydiği pijamalar içinde gördü. Yere oturmuş, İncil'in sayfalarını çeviriyordu. Sonra elinde hissettiği şiddetli bir acıyla irkildiğini, ardından da parmaklarından dumana benzeyen bir şeyin çıktığını gördü. Evet, kitabı buluşunu, sayfalarını çevirişini şimdi hatırlıyordu artık ama... Elinin acıdığı ya da duman çıktığı anıları arasında yoktu.

Gözleri önünde canlıymışçasına hareket eden *Connie* antika kitabı yere düşürdü, elini ovuşturup acıyı dağıtmaya çalıştı. "Ne düşünüyorsun?" diye sordu kendi yansımasına Connie. Diğeri soruyu duymuş gibi döndü, gülümsedi ve kitaptan düşen anahtarı daha iyi görmesi için uzattı. Sonra her şey karanlığa karıştı.

O an Connie'nin düşüncelerinden bir sis perdesi kalktı sanki. "Kitaplıkta kimlerin hikâyesini bulacağımı düşünüyordum..." diye fısıldadı kendi kendine. "İncil ve anahtar sorumu yanıtladı. Oysa sorduğumun farkında bile değildim!"

Kollarını bedenine sarıp bir süre kalp atışlarının normale dönmesini bekledi, sonra yepyeni bir enerjiyle silkindi. "İşin sırrı sözcüklerde gizli." Peşinde Arlo ve elinde gaz lambasıyla anneannesinin yazı masasına koştu. "Hayır, işin sırrı sözcüklerde değil! Sam kartı okudu ama hiçbir şey olmadı."

Masaya oturup düşüncelerini toparlamaya çalıştı. Bir dakika kadar sonra az önceki batıl inançlar kitabını tekrar eline aldı ve başka ayrıntılar da bulmayı umarak aynı sayfayı okumaya başladı. İncil ve anahtar yönteminin Ortaçağ ve modern dönemdeki değişik uygulamalarını inceledi.

Başka bir kehanet uygulamasıysa 'süzgeç ve makas' idi. Bu yöntemde bir süzgeç açık halde duran makasın üstüne

yerleştiriliyor ve *evet* ve *hayır* şeklinde cevaplanacak soru yüksek sesle söyleniyordu. Tıpkı İncil ve anahtar yönteminde olduğu gibi süzgecin devrilmesi sorunun cevabının *evet* olduğu anlamına geliyordu.

Connie ayrıntıları okumaya daldı:

"Bu yöntemin doğuş nedenlerinden biri, makasın nispeten pahalı bir ev gereci olmasına yorulur. Makasm üretimi diğer gündelik aletlere göre daha ayrıntılı teknoloji gerektiriyordu ve her evde bulunmayabiliyordu. Yerel üretime geçilmesi daha geç dönemde olduğundan makas, özellikle Yeni Dünya'da çok değerliydi. Bu yöntem yaygın olarak kayıp eşya bulmakta ve bir hırsızın belirlenmesinde kullanılırdı. Dönemin resmi yetkililerinin ve bunların yaptırımlarının sınırlı olduğu göz önüne alınırsa, sözü edilen yöntemlerin küçük bir toplumun sosyal dayanışması içindeki önemi daha iyi anlaşılır."

Connie oturduğu yerde dizlerini göğsüne çekti, derin bir soluk alıp bıraktı. Sam'ı düşündü. Yalnız ve savunmasızdı; saçma bir kaza nedeniyle yatağa mahkûm olmuştu. Annesinin Leo savaşta kaybolduktan sonra yaşama nasıl tutunduğunu ilk kez o kadar içten merak etti. Eşine ne olduğunu bilmezken, öylesine derin bir sıkıntı ve özlem içindeyken gündelik yaşamla nasıl baş etmişti? Ama savaş dönemiydi ve insanlar kayboluyordu. Yirmi bir yaşındaki üniversite öğrencisi annesinin eşini umutla bekleyişini düşününce içi burkuldu.

O an bir karar verdi ve köpeğine, "Hadi gel!" deyip mutfağa yöneldi.

Mutfağı epey karıştırdıktan sonra, 1970'lerden kalma olduğunu tahmin ettiği, kenarları zamanla atan sır nedeniyle tırtıklanmış seramik bir süzgeçle paslanmış bir makas

bulmuştu. Makas birkaç damla sıvı yağ dökülünce açılıp kapanır duruma geldi.

"Sence bu süzgeç işimizi görür mü?" diye sordu boş mutfağa Connie. Arlo ayağının dibinde dolaşıyordu ama soruyu ona sormamıştı; annesinin o konuda ne düşündüğünü merak ediyordu. Mutfağın genel görünümden çok önce anlaşıldığı kadarıyla Anneanne, yemek pişirmeye fazla meraklı bir kadm değildi. Raflardaki kavanozlar dışında fazla bir şey yoktu: tencere karıştırmaya yarayacak iki büyük tahta kaşık, bir doğrama bıçağı, bir demir tava... Connie gülümsedi. Grace bir keresinde annesinin ona hiç yemek pişirmediğini, peynir ve kraker yiyerek büyüdüğünü söylemişti. Eh, öyle bir menü için de fazla mutfak gerecine ihtiyaç yoktu doğrusu.

Connie makası birkaç kez açıp kapadı. Yağ işe yaramıştı. "Hadi bakalım..." dedi etrafına bakınarak. O daracık mutfaktan biraz daha rahat bir yere ihtiyacı vardı ama kendini orada daha rahat hissediyordu. Gaz lambasından çıkan turuncu ışık küçük mekânı neredeyse tamamen aydınlatıyordu; sadece raftaki cam kavanozlar karanlıktaydı ki bu da gayet uygun bir ortam oluştuğu anlamına geliyordu.

Connie, "Pekâlâ!" diyerek makası açtı, süzgeci yuvarlak yanı aşağı bakacak şekilde arasına yerleştirdi ve elini yavaşça çekti. Şimdi sadece makasın tek sapını tutuyordu. Ve artık geriye soruyu sormak kalmıştı. Kitapta sadece 'evet' veya 'hayır' cevabı alınabilecek sorulardan söz ediliyordu. Linda'nın o gün duyduğu telefon konuşmasını düşünerek sırtını dikleştirdi Connie ve sordu:

"Eğer yardım edemezsek... Sam ölecek mi?"

Artık yabancı olmadığı karıncalanmayla yanma duygusunu avucunda hissetti. Acı ve titreşim bırakan bir enerji

parmak uçlarından başlayıp eline ve koluna yayıldı, sonra dönüp makası tuttuğu noktaya geçti. Mavi bir ışık huzmesi süzgecin ortasına düşerken dört yana birer elektrik kıvılcımı saçtı. Bunların biri önce eviyenin olduğu tezgâha, oradan da antika buz kasasına sıçradı, sonra tavana çarpıp yere yansıdı. Makas Connie'nin elinden fırladı, süzgeç de görünmez bir el tarafından kuvvetle savrulmuş gibi uçup gürültüyle yere düştü. İki objenin elinden uzaklaşmasıyla birlikte mavi ışık kayboldu.

Connie olduğu yere çakılmış halde şaşkınlıkla izliyordu olanları. İşe yaramıştı! *Gerçekten* olmuştu o şey! Bu mümkün müydü? Parktaki çiçek olayını veya salonunda canlanan örümcek bitkisini bir tesadüf ya da kazayla açıklayabilirdi belki. Ancak orada, o mutfakta acıyı tüm sinir uçlarında hâlâ hissederken yaşadığı şeyin *gerçek* olduğunu biliyordu. '*Senin inanmaman, bir şeyin var olduğu gerçeğini değiştirmez,*' demişti hediyelik eşya ve bitki poşetleri satan mağazadaki kadın.

Birden irkilerek sırtını dikleştirdi Connie. Chandler'in kitabında ne yazıyordu? Süzgecin yere düşmesi cevabın 'evet' olduğu anlamındaydı.

Yani bir şeyler yapmazsa Sam ölecekti.

Yutkundu ve eğilip süzgeci aldı. Arlo buz kasasının arkasına saklanmış halde olanları izliyordu.

"Tamam, sakin ol!" dedi kendi kendine. Süzgeci bir kez daha makasın açık uçlarının arasına yerleştirdi. Grace her şeye bir açıklama getirmeye çalışmanın kibir belirtisi olduğunu söylemişti. Connie de yaşadıklarının nasıl mümkün olabileceği sorusunu bir yana bırakıp o an yaptığı şeye odaklanmaya çalıştı. Kolunu uzattı, bakışlarını süzgece dikti, öteki kolunu usulca yana sarkıttı. Boğazını temizlerken içindeki korkuyu yenmeye çalışıyordu.

"Doktorlar ona olan şeye çare bulabilecek mi?" diye sordu.

Avucundaki karıncalanma tekrar başladı. Mavi ışık süzgecin içinden bir kez daha çıktı, mutfakta zigzaglar çizdikten sonra yere çakıldı. Ama süzgeç bu kez yere düşmemiş, hatta hiç kıpırdamamıştı. Kıvılcımlar söndü, süzgecin dibindeki parlaklık yok oldu.

Connie kaşlarını dehşetle kaldırmış halde izliyordu bu son gelişmeyi. Birden bağırmaya başladı. "Hayır, hayır, hayır!" Makası açıp kapamaya çalışıyor, havada savuruyordu. Cevabı değiştirmek istiyordu ama süzgeç tutkalla yapıştırılmışçasına duruyordu makasın açık uçlarının arasında.

Connie'nin gözlerinden sıcak yaşlar akmaya başladı. "Ben... Ne yapacağım?" Paniğin eşiğine gelmiş halde soluyarak koluyla yüzünü sildi. Kafasını toplamaya çalışıyor, Sam'a yardım etmek için ne tür 'evet' ve 'hayır' soruları sorabileceğini düşünmeye çalışıyordu.

"Tamam, sakin ol!" dedi kendine. "Tamam, buldun..." Derin bir nefes alıp sırtını dikleştirdi, avuçlarını pantolonuna kuruladı ve "Ona yardım edebilecek biri var mı?" diye sordu.

Karıncalanma bu kez çok daha güçlüydü ve daha keskin bir acı veriyordu. Connie parmaklarından koluna doğru ilerleyen yanmaya dayanmak için dişlerini sıktı. Süzgeçten çıkan mavi ışık ve şerareler bu kez daha şiddetle uçuştu havada. Sanki şimdi maddesel varlık kazanmışlardı; birkaç bardak kırdılar, tavana çarptılar, hatta Connie'nin terli alnında bile yansıdılar. Connie gözlerini o ışıktan korumaya çalışırken süzgeç havaya fırladı, önce mutfak tezgâhına düştü, oradan sekip rafta duran cam kavanozlara yöneldi. Birkaç kavanoz içlerinden saçılan küflenmiş meyve ezmesiyle beraber yere çakıldı.

"Evet!" Connie hissettiği acı ve şaşkınlığa rağmen büyük bir sevince kapılmıştı. "Bu *evet* demek! Gittikçe ustalaşıyorum. Tıpkı bitkilerde olduğu gibi. Uygulama yaptıkça cevapları daha açık ve net şekilde alıyorum."

Kendini kanepeye atıp soluklanmaya çalıştı. Birkaç dakika sonra, "Ama ona kimin yardım edebileceğini hâlâ bilmiyoruz," diye mırıldandı kendi kendine. "Sadece 'evet-hayır' cevabı alıyorum..."

Kalkıp mutfak tezgâhına çarpınca kenarı biraz daha kırılan süzgeci yerden aldı ve ne yapabileceğini düşündü. Sonra makası tekrar açıp süzgeci arasma yerleştirerek boştaki elini usulca indirdi. Her uygulamada acı şiddetleniyordu. Sorularını dikkatlice seçmesi gerekiyordu, yoksa o acı birkaç denemeden sonra devam etmesine engel olacak kadar şiddetlenecekti.

Ama birden sorması gereken soru aklında çok netleşti.

Yüzünü buruşturdu, gözlerini korunmak için kıstı. "Ona yardım edebilecek kişi ben miyim?" Sesi odayı doldururken başını hafifçe arkaya atmıştı. Mavi ışık, süzgecin içinde bir kez daha belirdi. Karıncalanma ve acı Connie'nin önce koluna yayıldı, sonra göğsüne ve sırtına yükseldi. Attığı çığlıkla beraber süzgeç de makasın arasından fırlayıp yere düştü.

Hissettiği acı bu kez hızla kaybolmasına rağmen Connie hâlâ hızlı soluklar alıp veriyordu. Makası öteki eline alıp parmaklarını rahatlatmaya çalıştı. Acı dayanılmaz hale gelmeden önce bir soru daha sorabileceğini tahmin ediyordu. Planlı davranmalıydı. Biraz düşündükten sonra kararını verdi. Titreyen eliyle makası açtı, süzgeci arasına yerleştirdi, öteki kolunu arkasma sakladı. Tırnaklarını avucuna batırırken bunun dikkatini az sonra oluşacak acıdan uzaklaştıracağını umuyordu.

Buz kasasının arkasından korkulu bir inleme geldiğini duyunca, "Neredeyse bitti, Arlo," dedi. "Biraz daha dayanabiliriz, değil mi? Evet!"

Sırtını dikleştirip ciğerindeki tüm soluğu sözcüklere yükleyerek konuştu. "Sam'm iyileşmesiyle Selamet Dane'nin gölge kitabının ilgisi var mı?"

Sözcükler dudaklarından çıktığı anda mavi ışık süzgeçte tekrar belirdi ama bu kez diğerlerinden şiddetle yükseldi. Fırında pişen ekmek hamuru gibi kabarıyordu. Çıktığı yerden taştı, her tarafında kıvılcımlar bırakarak Connie'nin bedeninden akmaya, mutfağın her köşesine çarpmaya, yansıyıp onun yüzünün, ileri uzanmış kolunun ve bacaklarının etrafında dolaşmaya başladı. Dokunduğu yerlerde ancak erimiş metal zerrelerinin temasıyla oluşabilecek yanmalar bırakıyor, yön değiştirip parmak uçlarından giriyor ve boğazına doğru yükseliyor, sonra sol yanını izleyerek ayaklarına doğru iniyordu.

Connie dudaklarını birbirine bastırıp burnundan sık soluklar almaya devam etti; tırnaklarını tenine öylesine sıkı bastırmıştı ki çıkan kan avucundan yere damlıyordu.

Süzgeç tutmakta zorlanacağı kadar şiddetli sallanıyordu. Sonunda makas bir insanın yapamayacağı kadar sert bir şekilde açılınca ortadaki pim yerinden çıktı, kollar ikiye ayrıldı ve Connie'nin elinden kurtulup mutfağın karşı köşesindeki ahşap zemine saplandı. Süzgeç de havaya fırlayıp önce mutfak dolabına çarparak derin bir iz bıraktıktan sonra karşı duvara uçup raftaki bazı kavanozları kırdıktan sonra yere düştü.

Connie çömelip ellerini dizlerine koydu. Yüzü ter içindeydi. O boğulurcasına nefes almaya çalışırken, düştüğü yerde ikiye bölünen süzgecin içindeki son mavi parıltı da söndü. Gaz lambasının turuncu ışığı titreşti, mutfaktaki gölgeler de ona uyum sağlar gibi dans etti. Connie gözleri-

ni kırpıştırdıktan sonra doğruldu. Bir çift kahverengi göz buz sandığının arkasındaki daracık yerden ona korkuyla bakıyordu.

"Merak etme, Arlo," dedi. "Bitti artık. Yapmam gereken biliyorum."

20

Cambridge, Massachustts
Ağustos sonu, 1991

Connie kimlik kartını uzatınca güvenlik görevlisi başını zoraki bir hareketle kaldırıp yazan isme baktı. Ayaklarını Widener Kütüphanesi'nin süslü mermer döşemeli giriş holüne yerleştirilmiş turnikenin yanındaki bankoya koymuştu. Hava sıcaktı, insana uyuma isteği veren sessiz bir yaz sonu günüydü. Adam başını sallayarak kimliği onayladı ve Connie'nin geçmesi için bir düğmeye bastı. Bunları yaparken gözlerini önündeki bulmacadan hiç ayırmamıştı. Connie kimlik kartını tekrar cebine koyarak referans kitaplarının durduğu bölüme doğru yürümeye başladı. Bilgisayarlara yaklaşırken sandaletleri topuklarına vuruyor, bu sesin yüksek duvarlarda yankılanması kendini binada küçücük hissederek güvenini kaybetmesine neden oluyordu.

Bir dizi kasvetli görünüşlü bilgisayar ekranı yanıp sönen sarı imleçlerle onu bekliyordu. Birinin başına oturup ardı ardına birkaç arama sözcüğü girdi: Almanak, Selamet Dane, İksir tarifleri... Ve bundan sonuç alamayacağını birkaç dakika içinde anladı. Bilgisayar kayıtları ancak 1972'ye kadar gidebiliyordu. Connie yüzünü asarak kalktı ve bu kez de gösterişli meşe masasında oturan danışma görevlisine yöneldi.

Masanın arkasında oturan gözlüklü genç adamın dikka-

tini çekebilmek için parmaklarını çiziklerle dolu masada tıklatması gerekti. Görevli elinde bir kurşun kalemle kitabının üzerine eğilmişti. Gözlerini kitaptan çekmeden parmağını kaldırarak Connie ile ilgileneceğini ima etti. Connie soluğunu sabırsızlıkla bıraktı, bunu duyan genç adam da kurşun kalemini masaya çarparcasına bıraktı. Üzerinde çalıştığı kitap Çince idi.

"Özür dilerim," dedi ama sesinde nezaketten eser yoktu. "Tercüme yapıyordum. Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Eski bir kaynağı aramak için Unix sistemini kullanıyordum. Ama kayıtlar ancak 1972'ye kadar gidiyor."

Connie dirseklerini danışma masasına dayayınca adam öfkeyle gözlerini devirdi, "Elbette öyle, çünkü sadece 1972 sonrası alınmış bilgisayar sistemine. O tarihten öncesini ve kaynak listesinin tümünü görmek için kart kataloguna bakmanız gerek." Kalemiyle salonun bir duvarını tamamen kaplayan minik kart çekmecelerini işaret etti.

Connie soluğunu sıkıntıyla koyuverdi. Kartotekse gömülmüş olarak geçirilecek bir gün daha!

"Kitap, hangi yıl basılmış?" diye sordu görevli kendi bilgisayar ekranına dönerek.

"Emin değilim ama 1680'den önce olduğunu tahmin ediyorum." Adamın bilgisayara ne yazdığını görmek için boynunu uzattı.

Genç kütüphaneci şaşkınlık yansıtan bir ıslık çalıp tuşlara dokundu, 'enter'e otoriter bir havayla basarak bekledi. "Evet... Tüm eski kitaplar 'Özel Koleksiyon Kütüphanesi'nde. Oraya girmeniz için size özel bir kart vermem gerekli. Üniversite kimliğinizi görebilir miyim?"

Connie kimliği uzattı ve adamın yeşil bir karta adını yazmasını izledi. Kayıt tarzından anlaşıldığı kadarıyla 1920'lerden beri o format kullanılıyordu.

Kütüphaneci karmaşık harf ve numaralardan oluşan bir kodu karta ilave ettikten sonra, "Aslında sadece öğretim görevlilerinin oraya girmesine izin veriyorlar ama doktora yeterliğiniz onaylandığına göre sorun olmaz herhalde." Formu Connie'ye uzattı ve kalemle işaret ederek imzalaması gerektiğini belirtti. "Girişte bu kartı göstermeniz ve aramak istediğiniz kitapların kategorilerini bildirmeniz gerek. Kayıt yaptırmanızı da isteyebilirler ama yaz tatili olduğu için burası fazla yoğun değil. Sanırım fazla formalite çıkmaz."

"Harika..." dedi Connie heyecandan yoksun bir sesle. "Teşekkür ederim." Connie, kart dolaplarının sıralandığı duvara yönelirken genç adam da Çince tercümesine döndü.

Connie kartoteksin önünde durarak kitap hakkındaki bilgilerini kafasında toparlamaya çalıştı. Judius Lawrence, Salem Kütüphanesi'nden satın aldığı ve Selamet Dane'nin gölge kitabının da aralarında olduğu tüm kitapları vasiyetinde Harvard Üniversitesi'ne bağışlamış ve 1925'de ölmüştü. Connie gözlerini kısarak tüm bir duvarı kaplayan minik çekmecelere baktı. Birinci soru: Yazarın ismi ne olabilir? Kitap 1650'den önce yazıldıysa o ismin Selamet Dane olması pek mümkün değildi. Kimde kaç yıl boyunca kaldığına bağlı olarak büyük olasılıkla pek çok kişi tarafından ilaveler yapılarak yazılmıştı. Çok bilinen okült eserlerde bile çeviri ve efsane katmanları nedeniyle bulanıklıklar olabiliyordu. Dilden dile çevrilirken süreç içinde yapıta ilaveler olması orijinal içeriği değiştirebiliyordu. Önemli birkaç Avrupa örneğinde yapıtlar asırlar boyunca İncil'den kimi karakterlere ya da peygamberlere mal edilmiş ama eserin orijinaline ulaşıldığı zaman bunun yanlış olduğu anlaşılmıştı.

İkinci soru: Kitabın adı ne olabilir? Değişik dönemlerde

ve değişik bakış açılarından 'tarifler kitabı', 'iksir tarifleri kitabı' ve 'almanak' olarak tanımlanmıştı. Manning Chilton'a göre ise bir 'gölge kitap' veya 'büyü kitabı' idi. Tanımlama parametreleri kişiden kişiye değişiyordu. Kimse kesin bir ad vermemişti. Aslında belki kitabın adı yoktu.

Sonuç olarak Connie kitabın ismini, hangi tarihte yazıldığını, yazarını bilmiyordu. Bildikleri, kitabın yaklaşık yaşı ve Harvard'a hangi yıl bağışlandığıydı. Ancak kütüphaneler, müzelerin tersine bir kitabın hangi tarihte kabul edildiğini esas almazdı. Bundan emin olmak için kartotekste *Tom Amca'nın Kulübesi*'ni aradı. Bunu değişik yıllardaki baskıların nasıl listelendiğini görmek için yapmış ve tahmini doğrulanmıştı; kütüphane nüshaların hangi tarihte geldiğini esas almıyordu. Sadece baskı tarihi ve basım detayları önemliydi. Connie içinden bir küfür savurdu. Emin olmak için 'Salem Kütüphanesi Koleksiyonu' başlığıyla arama yaptı ve bir şey bulamadı.

Sonraki birkaç dakika boyunca değişik çekmecelerin konu başlıklarını inceledi, bazı kitapların kodlarını kaydetti ve nihayet umutsuzlukla bunun en iyi yöntem olacağına karar verdi. 1670 yılında yazılmış, yazarı belli olmayan bir almanak. Yine yazarı belli olmayan, 1660 tarihli şifalı otlar ve sebzeler kitabı. Bir Oxford profesörü tarafından yazılmış, 1680'de İngiltere'de basılmış ve tıbbın erken dönemini anlatan bir kitap. Connie o aşamada simyacılıkla ilgili kitapları aramayı düşündü ama sonra vazgeçti. Chilton orada o kadar zaman araştırma yapmasına rağmen bulamamışsa, kitabın simya başlığı altında olmadığı kesindi.

Aradan bir saat geçtikten ve birkaç olasılığa rastladıktan sonra Connie, kitabı orada bulmanın samanlıkta iğne bulmaktan daha uzak bir ihtimal olduğuna karar verdi. Morali sıfırlanmış halde mermer koridorlarda yürüyerek Özel Koleksiyon masasına geldi ve kimliğini, özel izin kartını,

bakmak istediği kitapların kodlarını, danışmadaki sıkkın halli görevliye uzattı. Kadın bilgisayarda fal açtığını gizlemeye bile gerek duymadan kapıyı açan düğmeye bastı.

Connie arşivlerde araştırma yapmaya, burnunun ve genzinin tozla dolup tıkanmasına, boynunun kitap sırtlarını okumaktan tutulmasına alışkın olmasına rağmen Özel Koleksiyonlar salonunun ağır havasına hazırlıksız yakalanmıştı. Eski kitapların çoğunda belirgin bir küf ve deri kokusu olurdu. Harvard Üniversitesi Kütüphanesi gibi büyük fonlara sahip bir yer bile o kitapları zamanla aşınmaya ve erimeye karşı koruyamamıştı. Kütüphane en nadide ve eski eserleri mikrofilme aktarmak için bir süre önce proje başlatmıştı. Böylece kitaplar diğer her şeyden tamamen soyutlanacak, sayfaları öğrencilerin doğal yağ içeren parmaklarından korumuş olacaktı. Ve bu iş herhalde sonsuza kadar sürerdi.

Connie yılda en fazla birkaç kez ziyaret edilen uzun raflar arasmda yürürken, kitapların devasa salonun havasma çok şey kattığı, nesiller boyu onları inceleyen ve artık hayatta olmayan her insandan bir şeyler taşıdığı hissine kapıldı; her kitabın, yazarın, okuyucunun, eleştirmenin, sahibinin bir parçasını yansıttığını düşündü. Ürpertici bir düşünceydi bu.

Listesindeki ilk kitabın bulunduğu koridora gelince gölgelerden ürker gibi dönüp arkasına baktı. "Saçmalıyorsun!" dedi kendi kendine. Yine de orada yalnız olmadığı duygusundan kurtulamamıştı. Raf dizisinin başına monte edilmiş saatte on beş dakikalık süreyi başlattı. Düğmeye basınca salonu aydınlatan ışıklar yandı, saat tıklamaya başladı. Connie hızlı adımlarla arama yapacağı koridora yöneldi ve ciltlerin sırtlarından kodları okumaya başladı.

Listesindeki ilk kitabı bulunca yerinden çekti. 1660'larda yazılmış, ilaç yapımında kullanılan şifalı bitkiler üzerine

bir kitaptı bu. Cilt kapağının içinde kütüphaneye Richard Saltonstall tarafından 1705'de bağışlandığına dair bir not vardı ve o yıldan beri Harvard Kütüphanesi'nde olduğuna göre Salem Kütüphane koleksiyonuna ait olabilirdi. Connie içini çekerek kitabı yerine koydu ve kod numarasını elindeki listeden karaladı. Pantolonundaki tozları silkeleyip sonraki kitabı aramak üzere tekrar rafların arasına daldı.

Üç koridor ilerideki raflara yönelirken geride bıraktığı kütüphane saatinin sesi boğuklaştı, belli belirsiz duyulur hale geldi. Connie bu kez de o raf dizisinin başındaki saati çalıştırdı ve kitabı fazla aramaya gerek kalmadan altlarda bir yerde buldu. Çantasını yere bırakarak çömeldi ve birkaç kez aksırdı. Kitabın cildi küflenmiş ve kurtların yıllar boyu kemirmesiyle adeta dantele dönmüştü. Dikkatli davranmazsa elinde parçalanabilirdi. İlk sayfalarını özenle çevirmeye başladı.

Ve tam o sırada bir ses duyduğunu sandı.

Connie sırtını dikleştirdi, nefesini tutarak etrafı dinledi. Uzaktan gelen tik tak sesi daha yüksek perdeden bir tıkırtıyla kesildi. İlk koridorda çalıştırdığı saatin süresi dolmuştu. Connie rahatlayarak derin bir nefes verdi. O arşive - özellikle yazın ortasında- başka kim gelmek isterdi ki?

Elindeki kitabın sayfalarını taramaya devam etti ve bir kadavranın ortadan kesilmiş resmiyle karşılaştı. Yan sayfadaysa çıkartılan çeşitli organlar resmedilmişti. Connie hayal kırıklığıyla bunun İngiltere basımı bir tıp kitabı olduğunu düşündü. Parmaklarını resimdeki kadavranın yüzünde dolaştırdı. Kitabın yazıldığı 1680'lerde organların çıkartılıp parçalanması ve incelenmesi çok alışılmış bir şey değildi. Ürpererek sayfaları çevirmeye devam etti. Kitap tamamen Latinceydi. Liz'in yardımı olmadan yazıları anlaması mümkün değildi ama o bölgeye ait olmadığı da kesindi. Zaten matbaa baskısıydı ve herhangi bir el yazısı not içermiyordu. Eğitim amaçlı yazıldığı belliydi.

Bunları düşünürken daha yakından gelen başka bir tıkırtı duydu ve koridor tamamen karanlığa gömüldü.

"Tüh be!" diye söylendi. Saatin süresi bitmişti. Kitabı kapatıp aldığı yere koydu ve ayağa kalktı. Eliyle rafları yoklayarak yolunu buldu ve ana koridora çıkmayı başardı. Listesindeki diğer kitap bir almanaktı ve hemen sonraki koridorda olmalıydı. Karanlıkta yavaşça ilerleyerek ışıkları yakacak olan saati buldu, düğmesini çevirdi ve ışıklar tıklama sesiyle birlikte yanınca kendisine gülümseyerek bakan Manning Chilton ile burun buruna geldi.

Bunu hiç beklemediğinden elini göğsüne bastırırken korkuyla karışık bir şaşkınlık ünlemi kurtuldu ağzından.

"Connie, kızım!" dedi Chilton. Kollarını rahat bir tavırla kavuşturup yanındaki kitap rafına dayandı. "Hoş bir sürpriz. Araştırma mı yapıyorsun?" Kaşını anlamlı bir ifadeyle kaldırmıştı.

Connie sadece Chilton'un o kadar tozlu bir arşive ipek papyon ve boyalı mokasen ile gelebileceğini düşündü. Profesör kendisine o kadar yakın duruyordu ki ipek papyona işlenmiş hırlayan yabandomuzu desenlerini rahatlıkla görebiliyordu. Harvard'ın en seçkin erkek kulübü Porcellian'ın simgesiydi bu. Bostonlu Brahmin erkeklerinden doğru politik ve mesleki ilişkileri kan bağı veya evlilik yoluyla henüz kurmamış olanlara bu olanakları sağlamayı amaçlayan bir oluşumdu kulüp. Servetin geçerli olduğu, sınıf ayrıcalığının desteklendiği bir dünyaydı. Kadınlara gelince... 'Porc' lakaplı o erkeklerin kadınlar konusundaki düşüncelerine dair kimi ilginç duyumlar vardı.

Connie yutkunup gözlerini kırpıştırdı. "Burada yalnız olmadığımın farkında değildim," dedi ve Chilton'a gergin bir ifadeyle gülümsedi.

"Ben de şimdi geldim zaten," diye cevap verdi profesör. "Konuştuğumuz şu sunum için araştırma yapıyorum."

Connie gülümsemesini korumaya çalıştı ama yüz ifadesi mutluluktan çok korku yansıtıyordu.

Chilton ona daha da yaklaştı. "Konu açılmışken... Senin araştırman ne durumda? Kitabı görmek için sabırsızlanıyorum."

Connie tuzağa düştüğünü o an kavradı. Selamet'in kitabını bulmaya bir ihtimal o kadar yaklaşmışken Chilton'un ortaya çıkması tesadüf müydü? Mümkün olsa da bunun olasılığı çok düşüktü. Danışmanının her zaman aristokrat ifade taşıyan yüzüne baktı. Mavi gözleri kanlanmış, dişleri pipo tütününden sararmıştı. O da kitabı aynı yollardan aramış ve bulamamış olabilir miydi? Araştırma yaptığını söylerken kastettiği bu muydu? Ve son çare olarak da bulacağı kitabı saklama fırsatı vermemek için onu oraya kadar takip etmişti. Kaçış yoktu. Connie listesindeki olası son kitaba uzanmak üzereydi ve Chilton yanında bekliyordu.

Kitabı neden onunla paylaşmak istemediğini anlamıyordu aslında. Chilton'un prestijini sağlama almak için onun araştırmasına bel bağladığı kesindi ve Koloni Derneği Konferansı'nda bazı bulgular sunmayı vaat ettiğini Janine'den aldığı duyumdan biliyordu. Ama bunların ne tür bulgular olduğu hâlâ meçhuldü. Yaptıkları son toplantıda Chilton daha verimli olmasını sağlamak için çalışmasının kariyerine yapacağı katkılarından söz etmişti. Ama o anda tepesine dikilerek birincil ana kaynağını bulmasını beklediğine göre, durum Janine'nin söylediğinden de vahim olmalıydı.

"Aslına bakarsanız, kitabı bugün bulacağımı düşünüyorum," dedi Connie. Tekrar yutkundu ve porselen bir tabaktaki çatlak izine benzeyen zoraki bir gülümsemeyle baktı ona.

"Harika bir haber bu!" Chilton elini sallayarak devam

etmesini istedi. "Başaracağını biliyordum. Seni alıkoymak istemem."

Chilton'un açlıkla bakan gözlerinin eşliğinde cebinden kitap kodlarının olduğu kâğıdı çıkarttı Connie ve tekrar raflara döndü.

Profesör onun omzunun üzerinden, "Sana zamanımın büyük bölümünü neden simyaya adadığımı anlatmış mıydım, kızım?" diye sordu.

Connie rafları taramaya ara vermeden, "Hayır, bunu konuştuğumuzu hatırlamıyorum," dedi.

"Benim altyapımdan gelen biri için oldukça alışılmadık durum."

Rahatsız edici gülüş ve keskin Boston aksanı Connie'nin dikkatini bir an dağıtmıştı.

Chilton devam etti. "Çok çalışmanın doğal yetenekten daha önemli olduğuna inanırım. Teknik önemlidir, Connie! Hatta doğuştan gelen yetenek diye bir şey olmadığını düşünüyorum. Yeterli çalışma, geçerli teknik, detaylara özen bir araya getirilince kişi istediği her şeyi başarır. Entelektüel zirveye ulaşmak için bunlar gereklidir."

Connie adamın kendisini süzdüğünü, hemfikir olduklarını belirtmesini beklediğini hissetti. İnandığı ya da kendini inandırmaya çalıştığı bir düşünceye yönelik kuşkularını bastırmak için başkalarını da aynı kanıya yöneltmeye çalışan insanların ısrarcı tonu vardı sesinde. Connie kitapları gözden geçirmeye dalmış gibi yaparak cevap vermedi.

Chilton devam etti. "Aslında eskinin simyacısıyla benim dünyaya bakışımız çarpıcı benzerlikler gösterir. O insanlar Ortaçağ ile Aydınlanma arasında kalmış, batıl inançla bilimsel açıklamanın arasındaki dorukta durmuş. Bilimin gücünü, ulu olanı açıklamak için kullanmak istemişler. İçinde yaşadıkları doğayı manipüle ederek gerçeğin özüne

ulaşabileceklerini düşünmüşler." Profesör her kitaba tek tek dokunarak rafların arasında ağır adımlarla yürümeye başladı.

"Gerçekte ise..." Söyleyeceklerinin önemini vurgulamak ister gibi duraladıktan sonra devam etti: "Şu bizim relativizm ve basit hümanizm çağımız saçmalığında meslektaşlarının karşısına dikilerek, 'Bakın, bizi gerçeğin ve algının derinliğine götürebilecek anahtarı elimde tutuyorum!' diyebilmek için nasıl bir bedel ödemeyi göze alırdın, Connie?" Alaycı bir şekilde güldü ve dönüp ona yaklaştı. Nefesi pipo tütünü kokuyordu.

"Ben doğanın gerçeğine uzanan anahtarın moleküler fizik olduğunu düşünüyorum," dedi çekinerek Connie. Profesörü göz ucuyla süzünce bakışlarının öfkeyle karardığını gördü.

"İşte orada hatalısın Connie!" dedi Chilton. Sesi o daracık koridor için fazla yüksek çıkmıştı. "Bilim şüphe etmeye yarar ama bir şeye *inanç besleme* özelliği yoktur. İnanç, simyacının yaklaşımıyla bilimi ayıran özelliktir. İşte simyanın gerçek değeri de burada yatar: İnançta!"

"Anlayamadım," dedi Connie. "Ne tür bir değer bu?" Tam o sırada aradığı kod numarasını bir cildin sırtında görmüştü ama elini uzatıp almak gelmiyordu içinden. Tüm sinirleri ayaklanmıştı; heyecanlı ve gergindi. Aklı birden Sam'a kaydı; tüm vücudu acılar içinde kıvranıyordu. Geçen her saat. Başında bekleyen ve onu zorlayan, baskı yapan danışmanından bir anda nefret etti.

"Hâlâ anlamadın mı?" diye sordu Chilton eğlenir gibi bir ifadeyle.

"Hayır! Koloni döneminden kalma almanaklar, gölge kitaplar... Bunların konuyla ne ilgisi var?" Gözünü uzanıp almak istediği kitaptan ayıramıyor, Chilton'un dikkatini

bir şekilde dağıtmanın, kitaba ulaşmasını engellemenin yollarını düşünüyordu. Ama adam onu oraya kadar takip ettiğine göre, bakacağı kitapların kodlarını öğrenmiş olmalıydı. O aşamada Chilton'dan kurtulmanın imkânsız olduğuna karar verdi Connie.

"Ben iş ortamında cinsiyet ayırımına karşıyım."

Profesörün aniden başka konuya atlamasına şaşıran Connie, ne demek istediğini soran gözlerle baktı Chilton'a.

Ve o da bundan zevk duyar gibi devam etti. "Geçmişte birçok erkek, hatta insanlık tarihinin en değerli kimi bilim adamları Felsefe Taşı'nı bulmaya çalıştı. Tıpkı Püritenlerin yüce bir görev için Tanrı tarafından seçilmiş olması gibi simyacılar da ulvi başarı için seçilmiş, en üstün zekâ ve yeteneğe sahip insanlardı. O muhteşem madde tek dokunuşla basit bir maddeyi altına dönüştürebilir, insan vücudunda önemli değişimler, yararlar sağlayabilirdi. Rengi, şekli, içeriği tam olarak bilinmese de var olduğu biliniyordu. Felsefe Taşı... İnsan zekâsının ve becerisinin muhteşem ürünü! Tanrı'nm dünyadaki gücünü kullanacağı bir kanal."

Adamm omurgasından başlayan bir titremenin vücuduna yayıldığını hissetti Connie. Ellerindeki seğirmeleri kontrol edemiyordu artık.

"Hiçbiri..." dedi Chilton, "zamanın en büyük dehaları olmalarına, en yüksek düzeyde okumalarına ve her şeyi özümsemelerine rağmen hiçbiri başarıya ulaşamadı. Sence bunun nedeni neydi?"

Connie ona bakınca kendisinden cevap beklediğini gördü. "Çünkü bu sadece bir efsane. İnsanlığın her zaman arzuladığı ama hiçbir zaman ulaşamayacağı şeyleri temsil ediyor. Gerçek değil."

Chilton başını geriye atıp bir kahkaha patlattı. "Ne ka-

dar büyük bir motivasyon! Böyle düşünmen doğal aslında. Ama bir de şu şekilde yaklaş konuya: O bilim adamlarının hiçbiri -tekrarlıyorum hiçbiri- *gerçekten* büyücülükle uğraşan yöre insanına danışmamıştı. Simyacıların elinde bilgi ve malzeme vardı ama çok önemli bir unsuru göz ardı etmişlerdi: Teknik! Bunun için kime danışacaklarını bilmiyorlardı, çünkü büyü işini bilen yöresel insanların hepsi kadındı. O dönemin eğitimli erkekleri kadınlardan asla fikir almazdı. Kadınlar ne kadar yetenekli olurlarsa olsunlar, sosyal sınıf, cinsiyet ve eğitim farklılığı böyle bir şeye izin vermezdi. Simyacılar çok zeki olmakla beraber bu konuda uzağı göremediler, eksik kaldılar. Ancak ben, modern dünyamızda böyle önyargılı yaklaşımlara izin veremem. Şimdi... Aradığımız kitabı bulabildin mi?"

Bu beklenmedik soru karşısında bir kez daha şaşırdı Connie. Tüm bedeni yepyeni bir korkuyla kasılmıştı. Chilton'un söylediklerine gerçekten inanıyor olması düşünülecek şey değildi. Kulak misafiri olduğu telefon konuşmasında, *'Size sunacağım şeyi görmenizi isterim...'* demişti. Felsefe Taşı'nın formülünden söz ettiği artık anlaşılıyordu ve ona göre bu formül aradığı kitaptaydı. Chilton'a öyle bir şeyi yakıştırmak bile çılgınca geliyordu Connie'ye ama yüz ifadesi tahmininde yanılmadığını doğruluyordu.

Daha fazla geciktirmenin anlamı yoktu. Eğilip elini kitabın üstüne koydu, diğer koluyla destekleyerek yerinden çıkarttı. Başını kaldırıp kitabı doğrudan ona vermesini mi beklediğini anlamak için Chilton'a baktı ama o, sabırsız gözlerle kitabı kendisinin açmasını bekliyordu. O bakışlardan anlaşılan bir başka şey de adamın asıl değer verdiği şeyin kendini geliştirmek ve bilgiyle yüceltmek olduğuydu. Chilton'un özünde gerçek bir akademisyen ruhu taşıdığını bir daha görmüştü Connie. Büyük zenginlik ve kişisel etkinlik söz konusu olsa da o araştırmadan asıl bekledi-

ği şey kimsenin bulamadığı gerçeğe duyduğu açlığı tatmin etmekti.

Connie üstünde herhangi bir yazı olmayan cildin kapağını açtı ve yavaşça ilk sayfayı çevirdi, onu diğerleri izledi. Yüzünde muzaffer bir gülümseme belirmişti. "Görmek ister misiniz?" diye sordu Chilton'a.

Profesör heyecanla başını salladı ve ellerini sabırsızlıkla uzattı. Connie uzatınca kitabı kaptı ve hareketin gereksiz ataklığı nedeniyle deri cilt kapağından birkaç parça kopup yere düştü. Chilton başparmağını yalayıp ilk sayfayı çevirirken Connie öyle davranmanın kitaba vereceği zararları düşünüyordu. Ama Chilton'un tepkisini izlemeye hazırlanarak bu kaygıyı bir yana itti.

"Bu..." diye kekeledi Chilton, sonraki sayfaları hızla çevirirken. Hayal kırıklığı olanca netliğiyle yüzüne yansımıştı. "Ama burada sadece bir med cezir tablosu var. Ocak 1672 için hava tahmini..." Çabucak sonraki sayfalara göz attı. "Mısır ekimi için tavsiyeler..." Başını kaldırdı; öfke, yüzüne bir maske gibi yerleşmişti. "Bu ne!" diye kükredi.

"Bir almanak," diye cevap verdi Connie. Notlarına bakarak ayrıntıları okudu: "1670 yılında Boston'da basılmış. Yazarı belli değil. Ve..."

"Bu gölge kitap değil!" dedi profesör. Öfkeden kendini kaybetmek üzereydi.

"Sanırım değil. Bunun aradığımız kitap olduğunu sanmıştım. Ama anlaşılan basit bir almanak. Çiftçinin el kitabı falan gibi. Yanılmışım."

Yüzü artık kapkara olan Chilton kitabı sertçe onun eline tutuştururken deri ciltten başka parçalar da kopup düştü. "Gerçekten büyük hayal kırıklığına uğradım, Connie!" dedi hırlamayı andıran bir sesle. Arkasını döndü ve kitap raflarının arasından ana girişe doğru yürümeye başladı.

Sonra durdu ve Connie'ye baktı. İşaret parmağını hırsla sallarken, "Seni uyarıyorum, Connie!" diye bağırdı. "O kitabı bulmaya benden çok senin ihtiyacın var. Eminim ne demek istediğimi anlamışsındır."

Connie sessizce bakmakla yetindi.

Chilton, "Üstelik bunun için çok az zamanın kaldı!" dedi.

Aynı anda rafların başındaki saatten bir 'tık' sesi duyuldu ve her yer karanlığa gömüldü. Süre bitmişti. Connie arşivin karanlığında yalnız kalınca yutkunup derin bir soluk aldı.

Harvard Yard'daki yüksek ağaçların dalları ve yaprakları, yaklaşmakta olan fırtınanın haberini veren hışırtılarla birbirine sürtünüyordu. Connie kollarını kavuşturmuş, başını öne eğmiş, kamburunu hafifçe çıkarmış halde hızla avluda yürüyordu. Omzuna asılı çanta her adımda kalçasına çarpıyordu. Ağaçların arasından iyice serin bir rüzgâr kopup Connie'nin çıplak bacaklarını sarmaladı, tüylerinin ürpermesine neden oldu. Tüm hayatını New England bölgesinde geçirmiş olmasına rağmen mevsim değişikliklerine alışamamıştı. Elleriyle kollarını ovuşturarak ısınmaya çalıştı. Yakında kampus yine çimenlerin üstünde frizbi fırlatan, güneş yüzünü biraz gösterince uzanıp kulaklıktan müzik dinleyen öğrencilerle dolacaktı. Connie her mevsim değişikliğinde zamanın elinden aktığı duygusuna kapılır, hızla geçen zaman karşısında kendini savunmasız ve yalnız hissederdi. Ona gereksiz bir korku da veren bu duygudan hoşlanmıyordu.

Omzunun üzerinden geriye baktı. Onu takip eden kimse yoktu. Chilton'un tarih binasma geri dönmüş olduğunu tahmin ediyordu ama emin olamazdı. Arşiv salonunda kendisini tehdit edişi aklından çıkmıyor, adamın ne tür bir

kötülük düşünebileceğini kestiremiyordu. Koloni Derneği Konferansı için yaptığı araştırmada Chilton'un zamanı daralıyordu ama gözlerinde akademik kariyer kaygısından daha şeytani tehditler görmüştü Connie. Arşivin karanlığında bir süre öylece durup sonraki adımlarının ne olacağını düşünmüştü.

Chilton'un simyacılıkla, Felsefe Taşı ile ilgili saçma sapan konuşmasını hatırlayınca Connie'nin aklına bir şey gelmişti. Chilton, *'Ben cinsiyet ayırımı yapmam,'* demişti alaycı bir sesle. Arşivde aklına takılan bu sözlerden doğan fikir, cepheleri sarmaşık kaplı tuğla binaların önünden geçerken iyice şekillenmişti.

Harvard Meydanı'ndan çıkıp Massachusetts Caddesi'nin trafiğine dalmadan önce bir an duraladı. Aklı Sam'a kaymıştı. Süzgeç ve makas deneyinden beri düşünceleri dönüp dolaşıp aynı yere geliyordu. Sam'ı çektiği acılardan Sadece Selamet Dane'nin kitabının kurtaracağını biliyordu artık. Bu nedenle de o şeye bakışı tamamen değişmişti; kitap tezi için gerekli olan özgün birincil kaynak olmaktan çıkmış, Sam'ın hayatını kurtaracak tek çare haline gelmişti. Kitabın içeriğinin hâlâ tarihsel önemi vardı elbette ama kişisel önemini kaybetmişti.

Cambridge Mezarlığı'ndan geçerken başını kaldırıp mezar taşlarına baktı. Tarihi mezarlığı yağmalamaya kalkışan sorunlu gençlere karşı mezarlığın demir kapıları zincirle bağlanmıştı. Tekrar Sam'ı düşündü ve çenesi gerildi. Hayır, tez artık umurunda değildi. Chilton da öyle.

Widener Kütüphanesi'nde aklında filizlenen fikre odaklandı. Bu sefer haklı çıkacağından emindi. Kadınlar tarafından yazılmış bir kitap, Harvard Kütüphanesi'nden çıkartılıp kardeş üniversite olan mütevazı kız okulu Radcliffe'ye verilmiş olabilirdi. Şimdilerde eskisi kadar iyi bakılmayan kütüphane binalarında uzun zaman önce unu-

tulmuş, sadece burslu okuyan kız öğrencilerin arada sırada okuduğu tozlu tarihi eserler vardı.

Cambridge Parkı'ndan sola dönen Connie, hızlı adımlarla Radcliffe'nin avlusuna doğru yöneldi.

Volvo, lastikleri isyankâr fren sesleri çıkararak Milk Sokağı'ndaki eve uzanan ot bürümüş patikanın ucunda durdu. Menteşeleri hâlâ sinir bozucu gıcırtılar yayan demir bahçe kapısını iten Connie telaşla eve koştu. Az kalsın kapının önündeki salkımların dibinde uyuyan Arlo'nun üstüne basıyordu.

Arlo yerinden fırlayıp onu evin içine doğru takip etti. Connie kapıyı ardından büyük bir gümbürtüyle kapatıp telefonu eline kaptı ve annesinin Santa Fe'deki numarasını çevirdi.

"Uzun konuşamayacağım," dedi Grace telefonu açar açmaz. "Bill Hopkins burada ve aurasının acilen temizlenmesine ihtiyacı var. Bir görsen! Berbat halde. Depresyonda..."

"Anne!" diye sözünü kesti onun Connie. "Bende."

"Sende olan nedir, tatlım?" diye sordu, sonra birilerine fısıldadı. "*Kızım arıyor. Hemen dönerim.*"

"Selamet Dane'nin gölge kitabı elbette!" diye bağırdı Connie. Kalbi deli gibi çarpıyordu.

"Tabii bulacaktın, tatlım. Ama ben hâlâ kitaba ihtiyacın olmadığını söylüyorum." Grace soluğunu usanmış gibi bıraktıktan sonra devam etti. "Eh, zararı da olmaz tabii. Genç adamı çok merak ettiğini biliyorum. Çalışmaya başlamadan önce sağlam bazı talimatlar almanın faydası vardır. Yanındaki kişi her kimse, ona dönüp, "*Çay?*" diye fısıldadı.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Connie. Kafası karışmıştı.

"Sam'a yardım etmenden söz ediyorum tabii ki!" Connie onun kaşlarını alnının ortasına kadar kaldırmış halini düşündü. "Açıkçası Sam'm bu kadar erken zarar görmesine şaşırdım," diye devam etti annesi. "Aranızdaki bağ çok kuvvetli olmalı."

"Ne? Sen..." Connie duyduklarına inanamıyordu.

"Kazalar başlayana kadar erkekler daha uzun dayanırdı. Ama sonunda her zaman bir *şey* olur." Grace'nin sesi şimdi iyice kısık geliyordu. "Nedendir bilmem. Herhangi bir açıklama bulamadım buna dair. Her zaman bunu Tanrı'nın bir armağan verip karşılığında başka bir şey alması olarak yorumlamışımdır. Bize bir yetenek verilmiş. Önce acı veriyor, baş ağrılarıyla geliyor ve sonra en çok sevdiğimizi kaybediyoruz. İşte bu en büyük acımız oluyor. Ve her şey gibi döngüler halinde bu da. Yüzyılın sonuna yaklaştıkça döngü daralıp tempo yükseliyor. Zavallı baban Leo ile sadece on sekiz ay geçirebildim, anneannenle dedense yirmi yılı aşkın süre birlikteydi." Üzüntüyle içini çekti Grace. "Benim zavallı kızım."

"Senin Sam'dan nasıl haberin oldu? Adını nereden biliyorsun?" Annesiyle arasındaki sezgi gücünün kuvvetli olduğunun farkındaydı ama ona Sam ile ilgili ayrıntı vermemeye özen gösterdiğinden de emindi. Grace onun hakkında neden o kadar çok soru sormuştu ve bunu neden inatla yapmıştı?

Grace soluğunu sabırsız bir ifadeyle burnundan koyuverdi, sonra dönüp Bill dediği kişiye bir şeyler mırıldandı. Nihayet telefona dönmüştü. "Dinle beni, Connie," dedi. "Her neye karar verirsen, bunu evin içindeyken yapmalısın." Sesi şimdi çok otoriterdi. "Kendi evinden daha güvenli bir yer olamaz."

"Anne, bekle... Yani sen Sam'a bir şeylerin olacağını biliyor muydun?"

Grace hafifçe burnunu çekti. Bu, Connie'nin çok açık bir detayı göremediğini düşündüğü zaman yaptığı bir şeydi.

"Constance, lütfen! Bazen önünde duran gerçeği görmemek için debeleniyorsun sanki."

Connie donup kaldı. Elindeki telefon sanki bedeninden ayrılmış, havada kendiliğinden asılı kalmıştı. Annesi ne demişti?

Constance.

Tam adı. Kısaltma olmadan.

İsimlerinin kısaltılmış haliyle tanınan birçok kişi gibi Connie de bazen tam adıyla olan ilintisini unutuyordu. Bu konuyu Liz ile de konuşmuşlardı. Ne zaman birisi Elisabeth diye seslense, Liz hiç üstüne alınmazdı.

Constance. Dantelli soket çorap, rugan ayakkabı, kat kat elbise giymiş kız çocuklarını çağrıştıran bir isim. Evet, küçükken o isimden nefret ederdi. Annesinin Concord'daki çevresi de zaten kısaltmalar kullanan insanlardı. O dönem bebeği olanlar galiba çocuklarına çoğunlukla hippi isimleri koymuştu. Branch Water Alpert şimdi Brandeis Üniversitesi'ndeydi. Samandhi Marcus ukala bir muhafazakâr olmuştu ve Ashville'de yaşıyordu. Kendisini kısaca John diye tanıtıyor olmasından ötürü onu kim suçlayabilirdi?

Connie de kendi ismini zaman içinde unutmuş, modası geçtiği için dolaba kaldırdığı bir ayakkabı gibi bilincinden çıkarmıştı. Onca yıldan beri ilk kez Constance sözcüğünün isim olmanın dışında ne anlama geldiğini düşündü. Constance. Sabit ve daimi olmak, kararlı olmak. Ayrıca... Connie elini alnına koyarak sözcüğün diğer anlamlarını düşündü. Değer, meziyet, ilim, hüner. Ve fazilet.

"Aman Tanrım!" diye fısıldadı Connie her şeyi anlayınca gözleri irileşmişti.

Elbette! Liz, Sophia sözcüğünün Yunanca bilgelik, dirayet anlamına geldiğini söylemişti. Diğer anlamıyla Dirayet. Prudence ise... Basiret. Patience... Connie'nin başı dönüyordu. Sakin olmaya, olguları aklında sıralamaya çalıştı.

Her şeyden önce bir gerçek tüm açıklığıyla ortaya çıkmıştı: Selamet Dane'nin yedi kuşak öteden torunuydu. Hayır, sekiz. Oturma odasında portesi asılı olan Mürüvvet de vardı ve onun adının anlamı... Farkında olmadan ailesinin 17. yüzyılın sonuna kadar uzanan tüm kadınlarını araştırmıştı. Ve soyadları evliliklerle değişmiş olsa da hepsinin ismi bir bağlam içinde anlamlıydı.

Connie dehşetle karışık bir hayretle avucuna baktı. Süzgeç ve makas deneyini uygularken ya da Sam'ın alnına masaj yaparken elinde beliren, acıya ve karıncalanmaya yol açan mavi ışığı şimdi daha da fazla merak ediyordu. Annesinin yaşamını düşündü ve kullandığı konuşma dilinden karmaşık New Age terminolojisini çıkarınca gerçeğin kendini nasıl gösterdiğinin bilincine vardı.

Tüm o kadınlar kendi zaman dilimine hapsolmuştu ama her biri bütünün bir parçasıydı sanki ve yaşadıkları dönemde temsil ettikleri değeri isim olarak almışlardı. Ya da bu onlara verilmişti.

Connie yutkunup telefonu yüzüne yaklaştırdı. "Anne..." diye söze tekrar başladı. "Kapıma o sembolleri kimin yaptığını biliyor musun?"

Grace güldü. Sesinde kendinden memnun bir hava vardı. "Sana sadece şu kadarını söyleyeceğim, Connie. Dünyada kimse ama hiç kimse seni benim kadar korumak isteyemez."

Anne ve kız bir an sessiz kaldı. Connie sonunda, "Ama nasıl..." demeye çalıştı.

Grace onun sözünü kesti. "Kusura bakma, tatlım. Benim artık sahiden kapatmam gerek. Bill'i daha fazla bekletemem. Aurası berbat halde zavallının."

"Anne!"

"Her şey yoluna girecek. Sana yeryüzünün değişik dönemlerden geçtiğini anlatmıştım, hatırlıyor musun? Başka insanlar bunu sadece iklimsel değişim türünden fiziksel etkiler halinde algılar. En ufak kaygı duymuyorum. Sezgilerine güvenirsen ne yapman gerektiğini hemen anlayacaksın. Bu şey..." Doğru sözcüğü seçmek için duraladı Grace, "müzik yapmak gibidir bu. Enstrümanın var. İyi bir kulağa sahipsin. Ve alıştırmalar yapacaksm. Sana yol gösterecek nota kâğıdına da ihtiyacın var elbette. Bunların hepsini bir araya getirirsen ortaya güzel bir müzik çıkar. Ama notaların olduğu bir kâğıt tek başına nedir ki? Üstünde kimi karalamalar olan bir kâğıt parçası."

Connie üzerine belirsizlik duygusu ve korku çöktüğünü hissetti. Hızla akan bir dereye düşürdüğü değerli taşı arar gibi hissediyordu kendini.

"Sen gizem görüyorsun, bense bize verilmiş bir armağan," dedi Grace. Connie cevap veremeden, "Hemen geliyorum!" diye seslendi birilerine. "Çok dikkatli ol, tatlım. Seni seviyorum."

Connie çevir sinyali veren ahizeye bakakalmıştı. "Ama o şey canımı yakıyor," diye mırıldandı kendi kendine. Boştaki elinde karıncalanma ve elektriklenme hissediyordu.

Connie masanın başındaki sandalyede arkasına dayanıp parmak uçlarıyla şakaklarına masaj yaptı. Çok yorgun hissediyordu kendini ama önündeki kâğıda alıp düzenlediği notlar onu hem derin bir hayrete boğmuştu, hem de mut-

luluğa. Ailesindeki kadınların izini 17. yüzyılın dördüncü çeyreğine, yani Selamet Dane'ye kadar sürüp netleştirmeyi başarmıştı. İsim listesini bir kez daha dikkatli bakışlarla süzdü:

Deliverance: Selamet

Mercy: Hamiyet

Prudence: Basiret

Patience: Metanet

Temperance: Mürüvvet

Sophia: Dirayet

Grace: Letafet

Kadınları ve isimlerinin anlamlarını teker teker düşündü. Her anne kızma karakterinin nasıl şekilleneceğini bilir gibi isim vermişti. Son isme bir kez daha baktı: Constance. Dirayet. Guru duyuyordu annesinin kendisine değer bulduğu isimle. Anlamadığı tek bir şey vardı; Mercy gerçekten 'hamiyet' anlamına geliyordu ama Conny onu nedense öyle canlandıramıyordu kafasmda. Bir yerde atladığı bir ayrıntı olabilir miydi?

Ansızın beyninde bir ışık çaktı. Hemen uzanıp notlarını karıştırmaya başladı ve nihayet bir belgenin suretine ulaştı. Mercy'in 1715 yılında çıktığı mahkemenin ilamıydı bu. Conny onu uzun zaman önce Salem Adliyesi'nin foto-film merkezinde bulup kâğıt çıktısını almış ama hızla göz gezdirerek itibar aklama davası türünden bir şey olduğunu anlayınca önem vermemişti. Tekrar okudu sureti. Çok yanılmıştı; elindeki belge Hamiyet'in annesinin itibarının iadesi için açtığı davanın karar tutanağıydı. Selamet'in adının aklanması için savaşmıştı kız. Daha sonra adliyeye gidip davayla ilgili tüm belgelerin suretlerini alabilirdi ama...

Connie'nin sırtı birden dimdik oldu. Marcy! En başta isimleri karıştırmasına neden olan şeyin eğitimi kıt bir kâtibin yaptığı yazım hatası olduğunu sanmış, sonra tarihi belgelerde o yazıma da rastlanabileceğini öğrenip konuyu unutmuştu. Ama şimdi... 'Marcy' Mars'a, yani savaş tanrısına ait, ondan gelen anlamındaydı. O ismi yazan katibin eğitimi sandığından daha ileriydi ve genç kadına verdiği mücadelenin onuruna o ismi layık görmüştü.

Boston, Massachusetts
28 Haziran 1692

Sıçan neredeyse on beş dakikadır yüzünü temizliyor, kulaklarının arkasını ve kıllı yüzünü minik pençeleriyle kazıyordu. Suratının paklandığına kanaat getirince kuyruğunu temizlemeye başladı. Tırnaklarını kullanarak pembemsi kahverengi kuyruğu baştan sona kazıyor, kendince her tür pislikten arındırıyordu. Dışarıdan süzülen zayıf ışığın düştüğü yerde büzüşmüş halde temizliğe devam ederken arada sırada başını kaldırıp tepedeki parmaklıklı dar pencereye, gelip geçen insanların ve atların ayaklarına göz atıyordu.

Zindan hücresinin karanlık köşesinden bir inilti yükseldi, kenarına sindiği pis saman yığınında bir hareketlenme olunca tombul farenin rahatı kaçtı; ürkerek sıçradı ve temizlenmeye başka yerde devam etmek üzere kaçtı. Samanlar aralandı, kirli ve yırtık çoraplardan fırlamış ayak parmakları göründü. Çorabın bilek kısmında kalın ve ağır bir pranga vardı, o şeyin bağlı olduğu zincirse oldukça kısaydı. Kelepçenin zapt ettiği ayak öylesine küçüktü ki bileğini en dar ayarda ancak sarıyordu. Çoraplar ortamın pisliği ve demirin pası nedeniyle neredeyse simsiyah olmuştu.

Ayağın sahibi olan Dorcas Kız doğruldu, bacaklarını göğsüne çekip kollarını dolayarak minik bir topa dönüştü. Titriyordu. Yüzü karmakarışık ve parlaklığını yitirmiş saçlarla örtülmüştü. Gözleri açıktı ama boş bakıyordu. Başparmağını emiyordu. Dört yaşında ve kısa zaman önce hayat dolu olan çocuk, zayıflamış, güçten düşmüş ve bir-

kaç hafta önce konuşma yeteneğini kaybetmişti. Artık sadece iniltiler çıkarıyor ve ağlıyordu.

Bir el uzanıp kızın alnındaki saçları geriye itti ve terini sildi. Yaz sıcakları bastırmıştı; hücredeki hava hem boğucu, hem de küflü samanlar ve dışkı kovaları nedeniyle pis kokuluydu. Selamet Dane, ortasında bir ışık gözü olan avucunu küçük kızın gözlerine götürdü, kısık sesle bazı sözcükler mırıldandı. Dorcas'ın gözkapakları hafifçe kıpırdadıktan sonra açıldı ve tekrar kapandı. Küçük kız içinde bulunduğu durumun korkunçluğundan uzaklaşarak derin, rüyasız bir uykuya daldı.

"Yine uyuyor ha?" dedi hücrenin öbür köşesinden çatlak bir ses.

"Evet, uyuyor." Selamet elini kucağına koyup duvara yaslanacak oldu ama sıvasız taşlar sırtına battı. Birkaç ay içinde iyice zayıfladığından kemikleri acıyordu. Elini yukarıdaki pencereden giren zayıf ışığa kaldırıp incelen, kemikleri belirginleşen parmaklarına baktı.

"İnsanın bu kadar çok uyuduğunu hiç görmedim," dedi az önceki hırıltılı ses. "Normal değil bu."

Selamet içini çekerek gözlerini kapadı. Aynı konuşmayı Zevce Sarah ile defalarca yapmıştı. "Tanrı günahsızların ruhunu şeytanın gazabından korur," diye cevap verdi.

Sarah Osborne alaycı bir kahkaha atacak oldu ama gülüşü anında şiddetli bir öksürüğe dönüştü. Kriz durulur gibi olunca kadın hücrenin öte yanına süründü, bulaşık suyu renginde bir boneyle çevrili çiçek bozuğu kaplı yüz Selamet'in yanında belirdi. Çatlamış dudaklar tek tük kalmış dişleri ortaya çıkaracak şekilde aralanınca, Selamet kadının ağız kokusundan korunmak için nefesini tutmak zorunda kaldı.

"Ben seni iyi tanıyorum, Selamethanım," diye hırlar gibi

konuşmaya başladı kadın. "Dorcas'ın annesini de öyle. O da başka bir cehennem hücresinde. Senin ne yaptığını bilirim, hepimiz biliriz. Anlatacağım onlara."

Selamet, bakışlarını Sarah'ın kırışık yüzüne odakladı. Kocakarıyı sevmezdi; aklı gelip giderdi ve yaşamını kasabalıların merhametine sığınarak devam ettirmişti. Birilerinin kapısına gidip para veya ekmek ister, geceyi inek ağılında geçirmek için yalvarırdı. Ahali Hıristiyanca yaşama ve yardımseverlik temalı manevi baskıya boyun eğer, ancak kadının bir an önce gitmesi için de dua ederdi. Dorcas'ın annesi olan Sarah Good da ondan genç olmasına karşın aynı durumdaydı. Gözlerinde her zaman boş bakışlar vardı ve akları çektiği acıların yanı sıra içkiden sararmıştı. Dorcas'ın babası kimilerine göre belli değildi ve Sarah evlilik dışı ilişki kurma suçundan hapsedilmiş ama bu suçlama sonra yön değiştirmişti.

Selamet dudaklarını birbirine bastırarak kadının çökmüş yüzüne acıma ve tiksintiyle baktı. Kadına yaşamak zorunda olduğu hayat için acıyor, yanındaki küçük kıza gösterdiği yetersiz ilgiyi abartarak yaltaklık etmeye, kasaba ahalisinin kendisi hakkındaki kuşkularının kesinleşmesini sağlamaya hazırlandığı için ondan tiksiniyordu. Vali Phips'in mahkemenin kurulması için gerekli izni vermesini aylardır prangaya vurulmuş halde bekliyorlardı. Tüm o zaman boyunca Sarah Osborne, açlık ve kin dolu gözlerini Selamet'e dikmiş, bir yanlışını yakalamak için örümcek gibi sabırla beklemişti.

Vali Muavini İngiltere'den mayıs ayında dönmüş, Oyer and Terminer tabir edilen, 'dinleyip karar vermeye yetkili' özel mahkemenin Salem'de kurulması için gerekli kararnameyi de beraberinde getirmişti. Şeytani kötülüğün kasabada daha fazla yayılması engellenecekti. Aralarında Rahip Parris'in kızı Betty'nin de olduğu, kendilerine büyü

yapıldığını iddia eden küçük kızlar aylardan beri akıllarına gelen herkesi suçlamıştı. Hapishaneye kadar ulaşan söylentilere bakılırsa, şeytana yardakçılık suçlamasını bir rahibe bile yöneltmişlerdi. Kasabalılar şaşkındı ve korkuyordu. Kızlar bir ihtimal dikkati kendi üzerlerinden uzaklaştırmayı amaçlayarak komşu kasabalarda yaşayanları bile şeytanlıkla suçlamaya başlamış, bu dalga Andover ile Topsfield'e kadar yayılmıştı. Mahkeme ilk kez haziran ayının başında toplanarak Bridget Bishop'un idamına karar vermiş ve kadın bir hafta sonra tepedeki bir ağaca asılarak infaz edilmişti. Kimileri konunun öylece kapanacağını ummuş ama hapisteki kadınlar serbest bırakılmamıştı.

Selamet, taş hücre o kadar sıcak olmasına rağmen titriyordu. Kollarını bedenine sararak ısınmaya çalıştı, sonra kemikli ellerini birleştirerek güçsüz bir sesle, "Gel, Zevce Sarah," dedi, "birlikte dua edelim."

Dilenci kadm homurdanarak döndü ve hücrenin karanlık köşesine çekildi. Oradan tutturduğu mırıldanmalar arasında Selamet onun, "Artık bize dualar yardım edemez," dediğini duydu.

Selamet birkaç saat boyunca sessizce dua etti. Minik Dorcas kucağında uyuyor, kolları ve bacakları arada sırada zayıf çırpıntılar tutturuyordu. Ayağındaki ağır prangann zinciri o hareketlerle sarsıldıkça şakırdıyordu. Sarah Osborne ise diğer köşede hâlâ kendi kendine söyleniyordu.

Selamet onca ay sonra bile hapiste zamanın o kadar ağır geçmesine alışamamıştı. Bir gün daha ilerliyor, sona yaklaşıyordu. İçeriye süzülen güneş ışığı küflü zeminden duvarın yüzüne geçmişti artık. Selamet bu değişimi izliyor, sabırla beklemeye devam ediyordu. Hücrenin dışındaki koridordan mırıltı düzeyinde konuşmalarla anahtar şıngırtısına benzer bir ses geldiğini duydu. Sesler gittikçe yaklaştı, sonra hücrenin kapısındaki kilide bir anahtar metalik tıkır-

tılarla sokuldu. Kapı ardına kadar açılınca orta yaşlarda, mazbut giyimli üç kadın elinde mum tutan gardiyanın eşliğinde içeriye girdi.

Kadınlardan biri yaklaşınca Selamet, onun Rumney Marsh bölgesinin tanınmış ebelerinden biri olduğunu gördü ama ismini hatırlayamadı. Mary miydi? Kadına daha dikkatle baktı. Mary olabilirdi. Kadın kendisine yaklaşırken duygularını saklamaya çalışsa da burun deliklerinden içerideki kokudan tiksindiği belli oluyordu.

"Gel, Selamethanım," dedi elini uzatarak. "Bay Stoughton yarın sabaha hazır olman için seni muayene etmemizi istedi."

Gardiyan da o arada anahtarıyla prangayı açıyordu. Selamet bileğini ovuşturdu ve hemen ayağını eteğinin altına çekti. Gardiyan hâlâ eğildiği yerden doğrulmamış ve tek kaşını anlamlı bir şekilde kaldırmıştı.

Birkaç hafta önce, "İstersen sana yardım edebilirim," demiş ve eklemişti: "Bana şöyle biraz güzel bakarsan ayarlarız bir şeyler." Selamet gözlerini onunkilere dikmiş ve beynine güçlü bir mesaj yollamıştı: '*Örümcekler.*' Gardiyan elindeki anahtarlarını anında yere düşürmüş, elleriyle başını ve bedeninin her tarafını kaşımaya, çığlıklar atmaya başlamıştı.

Selamet kadının uzattığı eli tuttu. Hatırlamıştı, Mary Joseph idi ismi. Kalkınca ayaklarına uzun zamandır kan gitmediği için sendeledi. Zevce Joseph kolunu beline dolayarak onu kapıda bekleyen öteki kadınlara doğru götürdü.

"Seni Bayan Hubbard'ın evine götüreceğiz," dedi ebe. Birlikte hapishanenin koridorunda yürümeye başlarken gardiyanın hücre kapısını kilitlediğini duydular.

Binadan çıktıklarında akşam karanlığı çökmek üzereydi ama o zayıf ışık bile Selamet'in gözlerini öğlen güneşi gibi

yakıyordu. Zaman kavramını kaybetmişti; ne zamandır hücrede tutulduğunu bilemiyordu.

"Mahkeme yarın, öyle mi?" diye sordu. Sıradan bir sohbet yapar gibi çıkmıştı sesi.

"Öyle," dedi Zevce Joseph.

"Demek kızlar hâlâ iyileşmedi."

Kadın buna cevap vermedi.

Küçük bir binanın kapısına geldiler. Ev Selamet'in Salem'deki evini andırıyordu ama komşu binalara daha yakındı. Mary onu giriş holüne aldı. Mercy yaşlarında bir kız çocuğu ocakla ilgileniyordu. Kız hiç konuşmadan iki odun daha attı ateşe.

'*Annesi benimle konuşmamasını tembihlemiş olmalı,*' diye geçirdi Selamet içinden. '*Belki de benden korkuyordur.*' Oturma odasına göz gezdirirken tüm benliğini üzüntü sardı. Kızını görmeyeli aylar olmuştu. Mercy'in hapishaneye ödeyecek parayı nasıl bulduğunu merak ediyordu.

Mary, "Bir mum getirir misin, Zevce Hubbard?" dedi ve kollarını sıvadı. Sonra dönüp, "Elbisenin önünü çöz lütfen, Selametharım," dedi. "Akşam karanlığı çökmek üzere."

Selamet'in bakışları öteki kadınların tepkisiz yüzlerinde dolaştı. Aralarında sadece Zevce Joseph'i tanıyordu ama diğerlerinin de ebe olduğundan emindi. Suçlamalardan korunmak için mahkemeye hizmet etmeye gönüllü olmuşlardı herhalde. '*Kadınlara en büyük zarar kendi cinsinden gelir zaten,*' diye düşündü. Neden erkeklere değil de hemcinslerine tehdit oluştururlardı acaba?

Selamet yavaşça kuşağını çözdü, elbisesini tutan bağları birer birer gevşetti. Kollarını kavuşturmuş halde mum ışığında kendisini izleyen bir oda dolusu kadının önünde soyunmak garip bir duygu veriyordu içine. Az sonra onların karşısında iç gömleği, çorapları ve başındaki boneyle

kalmıştı. Çamaşırının kendisine yakıştıramayacağı şekilde kirlendiğinin farkındaydı.

"İç gömleği ve bone de çıkacak," dedi Mary Joseph.

Selamet'in gözleri irileşmişti. Başka birinin karşısına çamaşırı olmadan en son ne zaman çıktığını hatırlamıyordu bile. Mercy'i doğururken geçirdiği uzun ve zor saatlerde bile iç gömleğini çıkarmamıştı. Gençliklerinde Nathaniel bir keresinde çıkarmazsa gömleğini yırtacağını söylemiş, bunun üzerine Selamet haftalarca ona yanaşmamıştı. İnadından vazgeçtiği geceyi hatırlıyordu. Kocasının karşısında üstünde sadece çoraplarıyla ve örgüsünü açtığı saçlarını omuzlarına dökmüş halde durmuş, çıplaklığını kollarıyla örtmeye çalışmıştı. "*Ah, Selamethanım, ne kadar güzelsin!*" demişti Nathaniel.

Selamet iç gömleğini de sıyırıp yere bıraktı, çıplak vücuduna hayretle baktı. Kaburgalarının arasında ve yorgun göğüslerinin altında derin gölgeler vardı. Kötü ve yetersiz hapishane koşulları nedeniyle kalça kemikleri tekinsiz bir görüntü verecek şekilde belirginleşmişti. Uyanık olduğu her dakika taktığı bonesini çıkartmak için ellerini kaldırdı, o kirli bez parçası da birkaç saniye içinde diğer giysilerin üstüne atıldı. Son olarak sıra çoraplara gelmişti.

Nihayet çırılçıplak kalınca saçlarının utançtan kızaran yüzünü örtmesini sağlamak için başını öne eğdi. '*Bağışlayıcı İsa Mesih aşkına, Nathaniel; seni tekrar görmeyi ne kadar da istiyorum!*' diye geçirdi içinden.

Kadınlardan biri yemek masasının üstüne çıkmasını işaret edince titrek hareketlerle istenen şeyi yaptı ve kollarıyla bacaklarını gösterildiği şekilde açtı. Utançtan sarsılan vücudunu ebelerin ellerine bırakırken gözlerini yumdu ve kadınların her tarafında şeytanın işaretini inceden inceye aramasına katlandı. Sonra oraya yatması istendi ve ebeler bu kez de mumu iyice yaklaştırarak koltuk altı kıllarına,

kalçalarına, kulaklarının arkasına, bacaklarının arasındaki en özel yerlere baktı. O arada başka iki el de saçlarını tutum tutam ayırarak kafa derisini inceliyordu.

Selamet bacak arasına tutulan mumun sıcaklığını etinde hissetti. Kadınların o bölge hakkında fısıldayarak konuşmaya başladığını duydu. Birisi, "Etinde olağandışı bir şişkinlik var," demişti. Notlar alındı, kaba parmaklar dürtükleyerek bacaklarını daha da araladı. Selamet'in gözlerinden akan sıcak yaşlar yanaklarından süzülüyordu artık. Mum bacaklarından uzaklaştırılınca gözlerini açtı ve bakışlarından kadınların yargıyı vermiş olduğunu anladı.

"Meme ucunda şeytanın işareti var," dedi içlerinden biri. "Lanetli kadınlık organında da gördük aynısını."

Bir diğeri suçlamalara katıldı. "Şeytanın bebelerini emzirdiğin belli. İtiraf et!"

Selamet dirseklerinden güç alarak doğruldu. Yüzünde korku vardı. *'Hepsi batıl inanç, hem de bilen için en müstehceninden günah,'* diye düşündü. Onlara o şekilde söylemeye tenezzül etmese de onurundan ödün vermeyecekti.

"Öyle bir şey yapmadım ben," dedi. Kararlı ses tonu karşısında kadınlar birer adım gerilemişti. Selamet masadan inip öfkeyle iç gömleğini yerden aldı. "Sen aptalın tekisin, Mary Josephs!" diye kükredi. "Bu güne dek kaç çocuk doğurttun? Buna rağmen Tanrı'nın biz kadınlara verdiği bedeni tanımaz mısın? Ben Tanrı'nın bir eseriyim ve siz de öylesiniz. Bir mum verin, hepinizde şeytana dair işaretler bulayım. Sizin kadar alçalırsam elbette! Yoksa nasıl yaparım öyle bir şeyi hemcinsime?"

Kadınlar birbirinden güç alarak öfkeyle onun etrafını sardı ve suçlamalara bağrışarak devam etti. Ama Selamet onları duymuyordu; kulaklarını dış dünyaya kapamıştı. Çabucak giyindi.

Akşamın karanlığında hâlâ bağrışan kadınlar eşliğinde hapishaneye geri götürülürken ertesi sabah çıkacağı mahkemeyi, onun da ötesinde kızını düşünüyordu.

21

Marblehead, Massachusetts
Eylül başı, 1991

Yemek masasının üstü kâğıtlarla kaplıydı. O karmaşanın tam ortasındaki Constance 'Fazilet' Goodwin antika kitabın üzerine eğilmiş, sabahın sarmaşıklara rağmen evin içine sızan parlak ışığında sayfaları dikkatle tarıyordu. Önündeki kitabın cildi, tavlanmış deri kalm sicimle dikilerek yapılmıştı. Sayfaları geçen yıllar içinde iyice sararmıştı ve Radcliff Üniversite Kütüphanesi'nin tahta kurtlarının kokusunu taşıyordu. Antik bir İncil büyüklüğündeydi, bazı sayfalarının arasında kurutulmuş şifalı otlar vardı. Connie günlerdir hiç ara vermeden kitabı okuyor, notlar alıyordu. Hemen yanı başında bir kitap daha duruyordu: *New England Şifalı Otları El Kitabı*. Açık sayfada bir tür kasımpatının mürekkeple çizimi vardı. Onun tam üstüne de el yazısıyla not düşülmüş üç kart dizilmişti. Birincisi domatesler içindi; ikincide *'ateşi düşürür, titremeleri geçirir'* yazılıydı; sonuncudaysa kelime bulmacasını andıran kimi yazılar vardı.

Connie kalemin ucunu şakağına vurarak düşünüyordu. Önündeki bloknotun sayfası boştu. Okurken dudakları sessizce kımıldanıyordu. Diğer elinde yazı masasının çekmecesinde bulduğu ağır büyüteci vardı. Büyüteci hareket ettirdikçe kelimeler irileşiyor, Connie de hiçbir ayrıntıyı

kaçırmadan onları okumaya çalışıyordu. Kitapta elbette bir 'içindekiler' bölümü ya da 'dizin' olmadığından içerik belli bir düzen takip etmiyordu. O aşamaya kadar altı veya sekiz değişik el yazısı dikkatini çekmiş, yazılar gelişigüzel, konu takip etmeden adeta iç içe yazılmıştı.

Bazı kayıtlar Latinceydi ve bunlar için Liz'den yardım istemişti. Ama o da bazı cümleleri ancak parçalar halinde çevirebilmişti. Diğer yazıların çoğuysa İngilizce olmakla beraber artık kullanılmayan sözcüklerden oluşuyor, bunlar doğru yazılmadıkları için durumu daha zorlaştırıyor, bitkiler, içerikler ve uygulamalar hakkındaki terminolojiyi çözmek zorlaşıyordu. Connie o noktaya gelene kadar iltihaplı yaralar, enfeksiyonlar, felç, sıtma ve kömür tozunun neden olduğu akciğer hastalığı için hazırlanacak şifalı karışımların tariflerini okuyup bitirmişti.

Sayfalarca süren başka bir bölüm de dualara ayrılmıştı. Aslında hepsinde Tanrı'dan güç ve yardım istenmesine rağmen duadan çok büyü ve muska ibarelerine benziyorlardı. Öte yandan büyü de olsalar, muska metinleri de içerseler o kadar yoğun din motifleri içermeleri şaşkınlık vericiydi. Reform öncesi Hıristiyan öğretisini andırıyordu bunlar ve Hıristiyanlığın gerçeğin kendisi olarak kabul edildiğini açıkça gösteriyordu. O ifadelerin gücüne ve yansıttıkları tartışılmaz, mutlak yargılara bakınca Püriten din bilgilerinin -her şeye rağmen doğru tanım olmaması gereken- büyücülüğü o kadar tehditkâr bulmasına fazla şaşırmamak gerekiyordu. İyiliğin ve kurtuluşun sadece Tanrı'dan gelmesine, hastalığın ya da talihsizliğin de yine aynı Tanrı'nın kulundan hoşnutsuz olmasına bağlayan Püriten sistemde olumsuzlukları Tanrı'ya dua ederek ama aynı zamanda bazı tıp öncesi yöntemlerle bertaraf etmeyi seçen öğretiler elbette günahkâr olarak yorumlanacaktı.

Hatta şeytani.

Connie'nin anladığı kadarıyla, gölge kitaptaki tüm tarifler belli bir disiplinden doğan içeriklerin karışımıydı: dua, doğru şifalı bitki karışımı ve... İşte bu noktada konu daha karmaşık hal alıyordu; o son unsuru tarif etmek kolay değildi. Azim mi? Hayır. Niyetler mi? Hayır. Kitapta bundan 'uygulama' olarak söz ediliyordu. Kasıt teknik miydi, zanaat mı, yoksa otorite mi? Connie bunu çözememişti işte. Örümcek bitkisiyle yaşadığı deneyimi düşündü. Aynı kart Sam tarafından okunduğunda başka bir ölü bitki üzerinde etki yaratmamıştı.

Onu düşününce çalışırken farkında olmadan tuttuğu soluğunu koyuverip arkasma yaslandı. Her gün biraz daha kötüye gidiyordu Sam'ın durumu. O gün öğleden sonra hem annesiyle babasını umutsuzca rahatlatmak, hem de nöbeti devralmak için yine ona gidecekti Connie. Bacağı iyileşiyordu genel yorgunluğu ilerleyerek artık bitkinlik halini almıştı. Aralıkları birkaç saate inen krizlerde zarar görmemesi için bacağı normalden sıkı askılarda tutuluyordu. Sık ve şiddetli kusmalar onu daha da fazla tüketiyor, vücudunun susuz kalmasına yol açıyordu. Sürekli verilen serumlara rağmen cildi sanki buruşmuştu. Durumu şakaya alıp hafifletmeye yönelik espri anlayışını da kaybetmişti artık. Doktorlarsa hâlâ kendilerinden emin tavırlarla doğru tedaviyi bulacaklarını söylüyordu. Ama o cesaret verici gülümsemelerin gerisini süzen Connie, onların umutlarını tüketmek üzere olduğunu görebiliyordu. Sam da bu kararsızlığı anlıyor, bu durum moralini daha da bozuyordu. Gözlerinde ilk kez korku vardı artık.

Connie silkinip kitaba döndü ve bir sayfa daha çevirdi, kelimeler, elindeki büyütecin altında birbirine girerken dikkatini toplamaya çalıştı. Başı ağrımaya başlamıştı. Gözlerini yumup göz kapaklarına masaj yaptı, sonra büyüteci tekrar eline aldı. İlk gördüğü sözcük 'Büyülenme' idi. Yüzünü kitaba biraz daha yaklaştırarak o sayfada iyice küçü-

len yazıları yüksek sesle okumaya çalıştı: "Büyüden kurtulmanın yöntemleri..."

Tarihçiler, Koloni Dönemi'nde sözü çok geçen *büyülenme* olgusunun tanımını kesin olarak yapamamıştı. Bayılmalar, titremeler, ruha şeytan girdiğinde yapılan anlamsız konuşmalar...

Sam'ın vücudundan geçen kasılmaları, titremeleri, krizleri düşündü Connie. Başını mümkün olamayacak bir açıyla geriye atıyordu; gözlerinin sadece beyazı kalıyordu, dili kontrolünü kaybediyordu. Büyülenmiş insan tarifine bunlar uymuyorsa, başka ne olabilirdi acaba?

Açıklamaları okumaya başladı. "Birinin çektiği acının büyüden olup olmadığını anlamak için onun suyunu alın, cadı şişesine koyun, içine bir çivi atın ve harlı ateşte kaynatın."

Başını kitaptan kaldırıp düşündü. Cadı şişesi de neydi? Notlarını karıştırıp Selamet Dane'nin terekesini buldu ve parmaklarını satırlarda dolaştırdı. İşte! Bulmuştu aradığını: *Küçük şişeler. 30 şilin.* İlk okuduğunda bir vasiyet belgesinde neden küçük şişeler geçtiğini anlamamıştı ama...

Yemek odasındaki büfenin raflarına baktı. Mutfakta bulduğu kavanozları, tabakları falan temizlemekle epey zaman harcamış, o arada büfede kendisini bekleyen şişelere göz atmış ama içlerindeki pisliği görünce oraya el atmaktan caymıştı. Büfe antika cam şişelerle doluydu. Hepsi bitpazarında satılacak türdendi. Yani kimilerine göre çöp! Mutfaktaki kavanozlar onlarla kıyaslanınca modern kalıyordu.

Connie gözlerini kısarak çiçekli önlüğünü giymiş anneannesini hayal etti. Yaşlı kadın eğilip büfenin camlı kapağını açtı ve Connie bir an için şişelerin birbirine çarpmasından doğan şıngırtıyı bile duyduğu sanısına kapıldı.

'Çöp değil onlar!'

Kalkıp büfeye gitti ve hayalindeki anneannesi gibi eğildi. O evde değişik eşyaların koyulduğu bir sürü garip yer vardı. Üst kattaki iki yatak odasının pencere içlerine oturulacak köşeler yapılmıştı. Kapalı bir nişte birkaç battaniye, bir başkasında farelerin iki yüzyıl falan boyunca kemirdiği Scrabble tahtası bulmuştu.

Büfenin kapaklarını açtı. İçeride tozlu ve ağır bir hava, örümcek ağları, birbiriyle uyumsuz çanak çömlek, minik demir tencereler, paslanmış bir gözleme tavası, bir mangal maşası, içlerine kor kömür koyulan birkaç bakır yatak ısıtıcısı buldu. Ve bir de kalın camdan yapılma şişeler. Renkleri maviyle yeşil arasında değişen yüze yakın küçük cam şişe. Hiçbirinin ağzı yeni yapılanlar gibi düzgün değildi ve alt kısımları birer kayayı anımsatıyordu. Cam kapların üfleme yöntemiyle yapıldığı dönemden kaldıkları belliydi ve çoğu boştu.

Connie elini uzatıp birini aldı. Yemek odasının loş ışığı şişenin baloncuklu kalın camında parlıyordu. Ve her nasılsa o şeyin içinde iki tane paslı çivi olduğunu gördü. Hemen doğrulup elinde şişeyle masaya yürüdü ve dikkatini tekrar el yazması kitaba yöneltti:

"Tanrı'ya dualarını okunurken şişe ateşe atılır ve Efsun söylenir: Ulu Tanrım *Agla pater Dominus Tetragrammaton Adonai* sana bu kem ve kerih işleri yapanı bana getirmen için niyaz ediyorum."

Connie birden üstüne çöken sıkıntıyla yerinde doğruldu, başını iki elinin arasına alarak ağrısını geçiştirmeye çalıştı.

Agla. Tıpkı evinin kapısmda yazılı olduğu gibi. Ve sonra Tanrı'nın isimleri. Nihayet de *Tetragrammaton.* Bu sonuncuyu nerede görmüştü? Avuçlarını göz kapaklarına bastır-

dı; belleğinin bir yerinde o sözcüğü bulacağından emindi. Nedense ona Sam'ı hatırlatmıştı.

Birden irkilerek gözlerini açtı. Hatırlamıştı. 'Tetragrammaton' sözü Sam'ın ona gösterdiği granit arazi işaret taşının üstüne kazılıydı. Tekrar notlarını karıştırdı; *Materyalist Kültürde Yerel Büyü* başlıklı kitapta rastladığı tanımı bir yere yazmıştı. Tanrı'nın başka bir ismi olan 'Yahweh'in İbrani alfabesi harfleriyle yazılmış haliydi aradığı ve buldu.

Saatine baktı. Geç oluyordu. Sonraki bölümü okuyup çıkacaktı.

'Su iyice kaynayınca musibete sebep olan ateşe gelecektir. Kurbanına musallat olan şeytani şey, çivilerin yardımıyla halledilecektir. Başka durumları güvene almak için Ölüm İksiri bölümüne de bak.'

Sayfanın geri kalanında şifalı otların Latince isimlerinden oluşan uzun bir liste vardı, en başta da 'İlga Müshili' yazıyordu.

Connie arkasına yaslanıp düşündü. İlga... Güncel karşılığı kaldırmak, hükümsüz bırakmak, lağvetmek, batıl eylemek. Ve müshil de bildiğimiz anlamda değil, kelimenin özü itibarıyla 'kolaylaştırıcı' anlamında.

Öylece birkaç dakika durdu, sonra içinde iki paslı çivi olan cam kavanozu çantasına koyarak hızla evden çıktı.

Salem, Massacusetts
29 Haziran 1692

Hamiyet Dane kiliseye vardığında, içerideki gürültü çoktan çığırından çıkmıştı. Kapının dışında duralayıp yol boyunca biriken çamurları temizlemek için çizmelerinin tabanını merdivenlere sürttü. Evde gereğinden fazla oyalandığının farkındaydı. Holde bir aşağı bir yukarı yürümüş, hemen çıkacağını kendi kendine söyleyerek vakit harcamıştı. Neden öyle yaptığını bilmiyordu. Belki de korkmuştu.

Elleriyle kulaklarını kapatarak dünyanın yok olmasını sağlayabilse yapardı bunu. Köpeği kucağına alarak hiç hareket etmeden yerde oturmuş, öyle yaparak zamanı durdurmaya çalışmış ve bunun için Tanrı'ya yakarmıştı. Kendisi mahkemeye gitmezse duruşmanın başlamayacağı düşüncesine çocukça bir inatla tutunmuştu. Kalkıp holde biraz dolaştıktan sonra direnmekten vazgeçmiş ve Salem'in çamurlu sokaklarında koşarak duruşmanın yapılacağı kiliseye gelmişti. Hava nemli, gökyüzü griydi; tüm giysilerinin vücuduna yapıştığını hissediyordu. Yanakları koşmaktan kıpkırmızı olmuştu.

İçeriye adım atınca duruşmanın başlamış olduğunu görüp her şeye rağmen derin bir hayal kırıklığına uğradı. Salonun ön tarafındaki uzun masada siyah pelerinli, kıvırcık perukalı yargıçlar oturuyordu. Hepsinin yüzü asıktı. Ortadaki soluk yüzlü, uzun burunlu, sarkık gıdılı adam Vali Muavini William Stoughton olmalıydı. Hamiyet onu

daha önce hiç görmemişti ama dış görünüşü saygınlık uyandırıyordu.

Yargıçlar kendi aralarında konuşuyordu ve Hamiyet de ne dediklerini duyamayacak kadar arkalardaydı. Parmak uçlarında yükselerek önlerde yer olup olmadığına baktı. Kasabalıların omuzlarının ve başlarının üzerinden etrafı süzerken yargıçların önündeki platforma dizilmiş olan kadınları gördü. Ellerinden birbirlerine zincirlenmişlerdi ve başlarını öne eğmiş halde duruyorlardı mahkeme heyetinin karşısında. Yandaki bölümdeyse jüri üyeleri vardı.

Selamet soldan ikinciydi. Hamiyet arkadan gördüğü annesini elbisesinden tanıdı; onu götürmeye geldikleri gün giydiği elbiseydi bu. Rengi aradan geçen aylarda kahverengiye dönmüş, lekelerle kaplanmış, yer yer yırtılmıştı. Gözlerini annesinin sırtına dikmiş halde salonun ön tarafına doğru ilerlemeye başladı. İzleyicilerin bacaklarının üzerinden atlayarak yaklaşırken annesi başını çevirerek baktı ve göz göze geldiler. Selamet Dane'nin gözleri yorgundu ama onu görmenin kendisini rahatlattığı belliydi.

"Dikkat etsene, kızım!" diye homurdandı giysileri balık kokan iriyarı bir adam. Suçlayan gözlerle bakarak Hamiyet'in bastığı ayağını ovuyordu.

Hamiyet özür dileyip kilisenin koltukları arasında ilerlemeye devam etti. Annesinin yüzünü rahatça görebileceği bir yere ulaşmak istiyordu. Oturanlar olan biten hakkında dedikodu yapmaya, ileri geri konuşmaya dalmıştı.

"...Rebecca Hemşire'nin böyle bir şey yapacağını asla düşünmezdim..."

"...küçük kıza gece vakti çalı süpürgesiyle uçarak gelmiş. Mumunu da süpürgenin ucuna asmış..."

"...sekiz çocuğu da ölü doğmuş..."

"...Şeytanın çocuklarını ve iblisleri emzirmiş..."

"...Kinci, nankör cadaloz... Ben anlamıştım zaten..."

Hamiyet bakışlarını izleyici topluluğunda dolaştırdı. Kırışık yüzlü dişsiz erkekler, evli genç kadınlar, dantel yaka takmış efendi görünüşlü beyler, kırmızı yanaklı çocuklar... Hepsi sürekli konuşuyor, ağızları sudaki balıklar gibi açılıp kapanıyordu.

Hamiyet köşeye kadar ilerledi, sırtını orada duvara dayadı ve yumruk yaptığı ellerini önlüğünün eteğinde birleştirdi. Kilisenin ön sıralarında büyülü oldukları iddia edilen küçük kızlar oturuyordu. Tüm salonun ilgisi onların üzerindeydi. Çoğu Hamiyet'in yaşındaydı, kalanların kimi ondan daha büyük, kimi daha küçüktü. Yumruklarını sıkmışlar, cıyaklamaya benzer sesler çıkararak oldukları yere kıvrılmışlardı. Hamiyet kaşlarını çattı. Kızlardan ikisini tanıyordu. Bunlardan biri Ann Putnam idi ve Tanrı affetsin ama ondan öylesine nefret ediyordu ki... Kibirli ve uçarı bir kızdı; hiçbir zaman fikir üretmez, başkalarının düşüncelerini coşkuyla desteklerdi. Yine de öteki kızlardan yaşça biraz daha büyük olduğuna göre daha mantıklı davranması gerekmez miydi?

Suçlanan kadınlardansa annesi dışında sadece iki kişiyi tanıyordu. Sarah Kadın hem Salem kasabasında, hem de çevre köylerde tanınan, sokaklarda kızıyla dolaşan yarım akıllı birisiydi. Yargıçlar karşısında dururken bile gözlerini kaydırmış, ağzını öylece açmıştı; bir eliyse sözde seğiriyordu. Hamiyet ondan oldum olası korkardı. Küçük kızının da ısırma huyu olduğunu duymuştu. Minik Dorcas'ın nerede olduğunu merak etti. Belli ki çocuğu oraya getirmemişlerdi. Annesinin diğer yanında yaşlı Rebecca Hemşire'yi görünce şaşırdı. Saygın ve bilge bir kadındı; kiliseye düzenli devam ederdi. Cadı olarak bilinmek bir yana, herkes tarafından dini bütün birisi olarak tanınırdı.

Hamiyet babasının, *'Yargıçların bu çılgınlığa davaya bile*

bakmadan son vermesi gerek,' demesini düşündü. Onun şimdi orada olmasını ne çok isterdi. Kasabada sözü sayılan bir adamdı ve öyle bir durumda ne yapılması gerektiğini bilirdi; mahkemenin başlamasını evde öylece oturarak beklemezdi.

Tüm bu düşünceler aklından geçerken yargıçlar kendi aralarında yaptıkları konuşmayı bitirmişti. Birkaç sıra ötede oturan bir adamın söylediklerine kulak kabarttı Hamiyet. "Şu John Hathorne eski bir İngiliz sulh yargıcıdır," diyordu adam. Gösterilen kişi masanın arkasından ayağa kalkarak eliyle izleyici topluluğuna sessiz olmasını işaret etti ve başını ön sırada oturan birine doğru salladı.

Hamiyet gözlerini kısarak bakınca kemikleri sayılan, saçsız başındaki karaciğer bozuğu lekeler uzaktan bile görülen yaşlıca bir adamın ayağa kalktığını gördü.

"Sus-sss!" Sesleri ön sıralardan arkalara doğru yayıldı. Salon sessizleşince yaşlı adamın sözleri duyulur oldu.

"...uzun zamandır Selamet Dane'nin cadı ve büyücü olduğundan şüpheleniyordum. Bundan on yıl önce hasta kızım Martha, şu Dane denen kadının şeytani kötülükleri sonucu ölünce, şüphelerim en korkunç yoldan doğrulanmış oldu."

Bu sözlerle birlikte ön sıradaki büyülü kızlar inlemeler ve ağlamalar tutturdu. Ann Putnam bir çığlık atarak ayağa fırladı, parmağıyla Selamet Dane'yi işaret ederek, "Ben her şeyi gördüm!" diye bağırdı. "Bu kadının hayaleti bir gece bana geldi ve 'Martha Petford'u ben öldürdüm ve bunu birisine söylersen seni de öldürürüm!' dedi."

Tüm salondan bağırtılar yükseldi. Öteki kızlar da Selamet'i suçlamaya başladı. Aralarından biri, "Ben de gördüm!" diye çığlık atıyordu. "Bir gece süpürgesiyle uçarak pencereme geldi." Bir diğeri, "Bana da geldi ve ruhumu

şeytanın sebt gecesine çekerek adımı kitabına yazmaya zorladı."

Vali Muavini Stoughton'un bıyıkları hiddetten titriyordu. Düzeni sağlamak için tokmağıyla masaya vururken kızların bazısı bayılma numarası yaptı.

Ann Putnam ise hâlâ bağırıyordu. "Beni giysilerimi çıkarmaya zorladı. Babamın çarşaflara sarılmış hayalini gösterdi. Onunla gelmeyi kabul etmezsem onu öldüreceğini söyledi."

Ann üstünü başını çığlıklarla parçalamaya girişince salondakiler onu sakinleştirmek için koşuşturdu. Bayılan kızların yüzlerine hafif tokatlar atıldı. Vali Muavini Stoughton ayağa fırlayıp tokmağını masaya vurarak kükredi. "Mekruh! Menfur! İğrenç! Sarığın diyeceklerini dinleyeceğim."

Selamet'in sözlerini duymak için salon sessizleşti. Herkes adeta tek beden olmuş, öne eğilmiş ve nefesini tutmuştu. Hamiyet yumruklarını eklemleri beyazlanacak kadar sıkmıştı ve kontrolünü kaybetmemek için büyük çaba harcıyordu. "Yalan söylüyor; bizden hiçbir zaman hoşlanmadı zaten," diye söylendi.

Selamet Dane karşısında durduğu hakimlerin yüzlerini inceliyordu. Yanındaki Rebecca Hemşire onun kolunu usulca okşadı. Selamet sırtını dikleştirdi ve başını kaldırdı. Hamiyet uzakta olmasına rağmen onun ne kadar zayıfladığını, yüzünün nasıl yaşlandığını görebiliyordu. Gözlerinin altında derin morluklar vardı, saçlarındaki aklar artmıştı ve pis görünüyordu. Ve herkesin gözü önünde Selamet'in yüzü biraz daha soldu, gözlerinin mavisi daha da açılarak buz rengine dönüştü.

"Bundan on yıl önce, Zevç Petford'un evine hasta kızına bakmak üzere çağrıldığım doğrudur," diye başladı söze.

Artık herkes tamamen susmuştu. "Martha çok acı çekiyordu. Zavallının hasta olduğunu düşünerek hazırladığım karışımı içirdim ve yanında oturup bütün gece dua ettim."

"Cadılar dua edemez!" diye bağırdı birisi.

"Ben her gün okurum dualarımı," dedi Selamet sakin bir tavırla.

Hamiyet bakışlarını salonda dolaştırınca bu sözlere inanan kişi sayısının fazla olmadığını gördü. Ellerini çenesinin altında dua eder gibi birleştirip bekledi. Selamet duralamış, önce zincirli ellerine, sonra da yargıçlara bakmıştı. Hamiyet onun ne düşündüğünü merak ediyordu.

Sonra annesi dudaklarını ıslattı, yutkunup devam etti. "Zevç Petford, kızının hastalığından sadece birkaç ay önce karısını kaybetmişti ve ben de bunca zaman inandım ki..." Duyduğu nefret yüzünden okunan Peter Petford'a bir bakış gönderdikten sonra devam etti. "Bu kişinin acısı mantıklı düşünmesine engel olmuştu."

"Çocuk o gece öldü mü?" diye sordu yargıçlardan biri.

Hamiyet önündeki birileri fısıldaşınca onun Jonathan Corwin olduğunu, Nathaniel Saltonstall'm yerine atandığını duydu. Saltonstall önceki hafta Zevce Bishop'un asılarak idam edilmesiyle çileden çıkıp istifa etmişti.

"Evet öldü," dedi Selamet. "Benim kollarımda öldü."

Peter Petford'un çenesi kasıldı, yüzünden kan çekildi. Yargıç Corwin dirseklerini masaya dayadı ve "Çocuk hasta mıydı, yoksa büyü mü yapılmıştı?" diye sordu.

Hamiyet'in korkudan midesine bir sancı girdi.

"Büyüydü..." dedi Selamet. "Bir bakıma... Yıllar önce adımı temize çıkarmak için böyle ifade etmiştim, şimdi de sözümün arkasındayım."

"Büyü olduğunu nasıl bildin?" diye sordu yargıç. Kaş-

larını alaycı bir ifadeyle kaldırmıştı. "Büyüyü sen yapmadıysan kim yaptı?"

"Orasını bilemem, efendim. Kötülüğün kaynağını bilmiyorum. Kendisine daha iyi hizmet edebilmek için yakarırsam Yüce Tanrı bazen bazı şeyleri bana gösterir. Hepsi budur."

"Tanrı mı?" dedi Corwin. "Sen Tanrı ile mi konuşuyorsun, Zevce Dane?"

"Herkesin Tanrı ile konuşabileceğini düşünürüm ben." Selamet bakışlarını rahiplere çevirdi. Birkaçı başıyla onaylıyor, diğerleriyse kollarını kavuşturmuş halde ona öfkeyle bakıyordu.

"Pekâlâ, Zevce Dane..." diye söze girdi diğer yargıç. "sana bir takım şeyleri gösterenin yüce Tanrı olduğunu nereden biliyorsun?"

"Anlayamadım efendim?" dedi Selamet. Kafası karışmıştı sanki.

"Kötülüğün kaynağını bilmediğini söyledin. Bu bilgilerin yüce Tanrı'dan geldiğini nasıl biliyorsun?" Adam elini sözde düşünceli bir hareketle çenesine götürdü. Yüzünde bir çocuğa haddini bildirmiş yetişkinin ukala ifadesi vardı. "Sana bazı şeyler gösteren şeytanın kendisi olamaz mı? Belki para ve ün vaat etmiş, bu bilgiler Tanrı tarafından geliyormuş rolü yapmanı istemiştir."

Salonda tekrar konuşmalar başladı.

Selamet cevap vermeden önce bir an düşündü, sonra herkesin duyabileceği gür bir sesle, "Her şeyi, cenneti ve dünyayı yaratan Tanrı'dır," dedi. "Dolayısıyla bu dünyadaki her şeyin de Tanrı'dan geldiğine inanırım."

Kalabalıktan gelen mırıldanmalar bu açıklama üzerine yükseldi. Hamiyet insanların annesine kuşkuyla baktığını

bir kez daha gördü. Arkalardan birinin, "Günahkâr!" diye bağırdığını duydu.

Vali Muavini Stoughton kaşlarını şaşırmış gibi havaya kaldırmıştı. "Elbette ki şeytanın varlığına inanıyorsunuz, değil mi Zevce Dane? Ve yine şeytanın Salem'deki günahsız kulları kullanarak bu şehre şer getirdiğine inanıyorsunuz herhalde."

Salondaki herkes susup Selamet'in cevabını bekledi. Ancak bu gerçekleşmedi.

Yargıç, "Bu mahkemenin bir aldatmaca sonucunda kurulduğunu düşünmüyorsunuz, değil mi Zevce Dane?" diye üsteledi.

"Korkarım ki öyle oldu, efendim," dedi sonunda Selamet. "Aksi takdirde, masumların ceza çekmesi ve bu yalan söyleyen kötü ruhlu kızların serbest gezmesi şeytan için büyük bir zafer olurdu."

Bu sözlerle birlikte önde oturan kızlar çığlıklar atarak fırladı ve zincire vurulmuş kadınlara saldırdı. Selamet gözlerini tiksintiyle kapatmıştı. Salondaki izleyiciler ve rahipler kızlara güçlükle hakim olabildi.

"Onu görebiliyorum!" diye bağırdı yüzü öfkeden kızaran Ann Putnam. "İşte orada! Siyahlara bürünmüş bir iblis, Selamet Dane'nin kulağına bir şeyler fısıldıyor. Görmüyor musunuz? Kadının tam yanında duruyor!"

Salondaki gürültü, konuşma ve bağrışmalar doruğa ulaşmıştı. Hamiyet ayaklanan kalabalık tarafından sürüklenmekten kurtulmak için duvara iyice dayanmak zorunda kaldı. Annesiyse sakindi ve yanındaki Rebecca Hemşire onun kulağına bir şeyler fısıldıyordu. Öteki tutuklu kadınlar da onlara yaklaşıp saldırgan kalabalıktan korunmaya çalıştı. Mübaşirler çığırından çıkmanın eşiğine gelen güruhu engellerken yargıçlar da kafa kafaya verip tartışmaya

koyuldu. Aralarında anlaşamamış gibiydiler. Birkaç dakika sonra meseleyi halledip tekrar yerlerini aldılar.

Vali Muavini Stoughton kararı açıklamadan önce tokmağını masaya defalarca vurarak salonda sessizliği sağladı ve "Susannah Matin," deyince son mırıltılar da dindi, ortama ölüm sessizliği hakim oldu. "Sarah Wildes, Hemşire Rebecca, Sarah Good, Elişabeth Howe ve Selamet Dane. Aleyhinize sunulan delillere baktık. Hayaletlerinizle gece vakti bu kızlara gelerek onları şeytana hizmet etmeye zorladığınız anlaşılmıştır. Dikkatli muayeneler sonucu bazılarınızda anormal meme uçları olduğu bunlarla şeytanın bebelerini emzirdiğiniz tespit edilmiştir. Çoğunuzun komşularıyla anlaşamadığı ve onların malına veya hayvanlarına görünmeden şeytani zararlar verdiği sabittir. Burada da şeytan ile birlikte görülmenize karşın bu iddiayı kabul etmediniz. Belirtilen tüm bu maddelerden dolayı sizleri cadılık ve büyücülükten suçlu bulduk. Asılarak idam edileceksiniz."

Hamiyet kapıldığı dehşetle bir çığlık attı. Vali Muavini tokmağını masaya bir kez daha indirdi, salon sevinç çığlıklarına boğuldu. Suçlamaları yapan kızlar titremeler geçirirken izleyicilerden bazıları, "Tanrı'nın izniyle kurtulduk!" diye bağırıyordu.

Ann Putnam tekrar fırlamıştı yerinden. "Bakın, bakın! Yine geliyor bana. Zevce Dane bana vurması için ruhunu göndermiş. Seni suçlu bulan ben değilim, Zevce Dane! Ben değilim!" Yere eğilip hayali bir tokattan korunmak istercesine elleriyle yüzünü örttü.

Hamiyet rol yapan kıza döndü, tüm dikkatini ve düşünce gücünü yoğunlaştırarak ona bir yumak halinde gönderdi. Kızın başı tokat yemiş gibi geriye savruldu ve yanağında bir kızarıklık belirdi. Bu kez gerçekten ağlıyordu.

Hamiyet bu kez de bakışlarını annesine çevirdi ve

onunla göz göze geldi. Öfkeli ya da korkmuş görünmediğini farkedince şaşırdı. Gardiyan zincire vurulmuş kadınları dışarıda bekleyen at arabasına sürüklerken Selamet'in yüzünde sadece üzüntü vardı.

22

Salem, Massachusetts
Eylül başı, 1991

Connie hastane odasının kapı kolunu yavaşça çevirdi, metalin klik sesini duyunca içeriye süzüldü. Kapıya en yakın yatak boştu. Şilte katlanmış, kılıfsız yastıklar ayakucuna konmuştu. Sessizce öteki yatağa doğru ilerlerken Sam'ı uyandırmamaya çalıştı.

Çok az uyuyabilen Sam her nasılsa biraz dalmıştı. Dudaklarının arasından hafifçe nefes alıyordu. Bir bacağının dizden aşağısı alçıdaydı ve yumuşak sargılarla bileklerinden yatağa bağlanmıştı. Saçları düzgün şekilde arkaya toplanmıştı ve gözlerinin kenarındaki kırışıklıklar uykusunda bile belirgindi. Connie yavaşça kenardaki sandalyeyi yatağa yaklaştırdı ve Sam'ın yanına oturdu. Çenesini avucuna alıp genç adamı seyretmeye koyuldu. Gözkapakları hafifçe kıpırdıyordu. Doktorlar ilk gün burun halkasını çıkarmıştı; o haliyle daha genç ve daha sıradan bir görüntüsü vardı. Connie bakışlarını onun vücudunda dolaştırdı ve sağ omzundaki kelt dövmesine dokundu. Sam o dövmeyi 'bir üniversite yılları deliliği' olarak tanımlamıştı.

Sam'ın annesi önceki hafta hastanede karşılıklı kahve içerlerken, "Seni anlayışla karşılayacağımızı bilmeni isteriz, Connie," demişti.

Connie şaşırarak, "Hangi konuda?" diye sormuştu.

Linda onun gözlerine bakmadan kahve fincanıyla oynuyordu. "Sam'ın babası ve ben... Tüm bunlar sana yeterince ağır geliyordur. Kararını anlayışla karşılarız."

'Ondan ayrılmamı kolaylaştırıyorlar,' diye düşünmüştü Connie. Ama öyle bir niyeti yoktu. "Ağır gelen bir şey yok," demişti Connie, Linda'nın gözlerinin içine bakarak.

Sam'ın göğsü hafif bir inlemeyle yükselince çarşaf kaydı, Connie hemen uzanıp düzeltti. Onunla konuşmak istiyor ama uykuya çok ihtiyacı olduğunu biliyordu. Çantasını açıp anneannesinin evinden getirdiği kavanozla tarif kartlarından birini çıkarttı. Ne için kullanıldığı yazılı olmayan kartı.

"Biri beni yakalarsa kesinlikle deli olduğumu düşünürler," diye mırıldandı. "Sam da öyle elbette!"

Tekrar baktı onun yüzüne. Sam kaşlarını çatınıştı; kötü bir rüya gördüğü belliydi. Göz kapakları biraz daha hızlı kıpırdayınca Connie acele etmesi gerektiğini anladı.

Penye bluzunun kollarını sıvadı ve duvardaki rulodan biraz kâğıt havlu alıp pencerenin içine koydu. Ardından tıpasını çıkarttığı kavanozu kâğıt havlunun üstüne bıraktı. Kapıya gidip etrafta doktor, hemşire ya da Sam'ın annesiyle babasının olup olmadığına baktı. İleride bir yerde küinelenmiş bir grup genç dışında kimse yoktu koridorda. Kapıyı kapattı ve yatağın yanına döndü.

Sam'ın ellerini yatağa bağlayan bantlar biraz gerilmişti şimdi. Connie krizin her an gelebileceğini düşündü. Sam acıyla uyanabilir, kasılmalar olanca şiddetiyle başlayabilirdi. Nabzı hızlanırken damarlarındaki adrenalinin arttığını hissetti.

Çömelip yatağın altına baktı Connie. Oradaydı. Sam'm idrarının toplandığı şeffaf torba ve ucundan çıkan ince hortum çarşaflarla gizlenmişti. Hortumu torbadan çıkartır-

ken yüzünü ekşiterek başkası olsa yapamayacağını düşündü. Sonra ayağa kalkıp Sam'a baktı. Hâlâ uyuyordu. Pencerenin içindeki kavanoza yavaşça torbadaki idrarı dökmeye başladı. Şişenin üçte ikisi dolunca çabucak dizlerinin üstüne çöktü ve torbayı yerine taktı. Ama tekrar doğrulamadan yatakta kıpırdanmalar oldu.

"Sen misin Cornelli?"

Connie çabucak ayağa kalkıp Sam'ın yüzüne baktı. Göz kapakları aralıktı ve yeşil gözleri gözüküyordu. Zayıf bir gülümsemeyle, "Yerde ne yapıyordun?" diye sordu Sam.

"Hiç. Küpemi düşürmüştüm." Connie sandalyeye oturdu.

Sam kaşlarını kaldırırken güldü. "İyi deneme. Sen küpe takmazsın ki."

"Öyle zannet sen," dedi Connie gülümseyerek. "Uyandırdım..."

"Boş ver. Sen uyandırmadın. Doktorlar mümkün oldukça uyumamı söylüyor, ben de arada sırada kestiriyorum."

"Biraz su ister misin?" diye sordu Connie. Sam'ın pencerenin içindeki şişeyi görmemesi için konuyu değiştirmeye çalışıyordu.

Sam kurumuş dudaklarını yaladı. "İyi olur." Başının yastıktaki duruşunu değiştirdi. "Kolumdaki bantları da çıkarırsan... Canımı acıtıyorlar artık."

Connie kalkıp odanın ucundaki küçük lavaboya gitti ve ellerini yıkadı. Sonra bir bardağa su doldururken olabildiğince sakin bir sesle, "Bugün hiç oldu mu?" diye sordu.

"Saat kaç?"

Connie başını kaldırıp duvardaki saate baktı. "Dört buçuk."

"Öyleyse son krizden beri iki saat geçmiş."

Connie bir şey söylemeden bardağı onun başucundaki komodine koydu ve bantları çözdü. Sam elleri serbest kalınca rahatlamayla iç geçirip bileklerini ovuşturdu. Connie onun gevşeyen vücudunu seyretmeye daldığını fark edince aklından geçenlerden utandı.

Sam suyu içti ve bardağı verirken, "Ne oldu?" diye sordu.

"Yok bir şey..." dedi Connie gülümseyerek ama yanaklarındaki kırmızılık kulaklarına kadar yayılmıştı.

"Söyle," diye üsteledi Sam ve kollarını kavuşturdu.

"Yok..." Connie gülümsemenin tüm yüzüne yayıldığını fark edince sustu.

Sam uzanıp elini onun yanağına koydu ve kendine doğru çekti. Öpüşme soluksuz kaldıkları için bitince bir süre alınları birbirlerine dayanmış halde kaldılar.

"İşlerin böyle gelişeceğini düşünmemiştim," dedi Sam, elini çekmeden.

Sam'ın dokunduğu yerde parmaklarının sıcaklığını hissediyordu Connie. Onun kolunu okşayarak, "Hangi işler?" diye sordu. Alnının dokunduğu noktadan aldığı titreşimlerden onun tedirgin olduğunu hissediyordu. Dakikalar ilerledikçe yeni bir krizin başlama olasılığı da yükseliyordu ve bunu engellemek için yapabilecekleri bir şey yoktu.

"Örneğin seninle tanışmam," dedi Sam.

Connie gülümsedi ama bu kederli bir gülümsemeydi.

"Dinle..." diye tekrar söze başladı Sam. "Sana söylemek istediğim bir şey var."

"Şu an buna gerek yok."

"Ne söyleyeceğimi bilmiyorsun ki."

"Biliyorum," diye fısıldadı Connie, alnını onunkine da-

ha sıkı bastırarak. Bir süre daha o şekilde kaldılar, konuşmadan anlaştılar.

Sonra Sam içini çekerek, "Bantları taksan iyi olacak galiba," dedi.

Connie onun sesindeki korkuyu hissetmişti. Başını salladı ve bantları takmadan önce eğilip elinin arkasını öptü.

"Sıkı bağla lütfen," dedi Sam.

"Sam... Seni endişelendirmek istemiyorum ama birkaç gün beni göremeyebilirsin."

"Neden, bir şey mi oluyor?"

"Öyle de denilebilir." Connie bantları bağlamayı tamamlamıştı. "Yapmam gereken çok önemli bir iş var."

"Sözünü ettiğin konferans için mi? Chilton ile katılacağınız toplantıyla mı ilgili?" Ses tonunda Connie'nin adına heyecanlandığını vurgulayan bir şey vardı. Hastaneye düştüğünden beri onun işiyle ilgili görünmeye çalışıyor, araştırmayla ilgili sorular soruyordu. Hayatları normalmiş gibi davranmaya çabaladığında Connie'nin içi suçluluk duygusuyla burkuluyordu. Sam ise gündelik konulardan konuşmanın ona iyi geldiğini söylüyordu.

"O konuyla hem ilgili, hem değil," dedi Connie onun saçını okşayarak. "Ama burada olmayacağım ve her an seni düşüneceğim." Sonra kulağına eğilerek, "Kitabı buldum," diye fısıldadı.

Gözleri heyecanla parlayan Sam yastıklara dayanarak doğruldu. "Hadi canım! Bana getirmediğine inanamıyorum." Gerçekten sevinmişti.

Connie'nin içi sevgiyle doldu. "Yakında göreceksin," dedi. "Ama önce halletmem gereken bir iş var." Elini alnına koyarak onu usulca yatırdı. Avucundan rahatlık, hafiflik ve uyku mesajı göndermeye çalıştı beyninin derinlikle-

rine. Belki yaklaşan krizi o şekilde daha kolay atlatırdı. "Merak etme, Sam. Her şey yoluna girecek. Çok yakında."

Connie henüz sözünü bitirmeden Sam'ın göz kapakları ağırlaştı, kapanmaya başladı. Dudaklarında hafif bir gülümseme belirirken vücudu rahatladı.

'*Belki bu krizi uykusunda atlatır,*' diye düşündü Connie. Dokunduğu yerden uyku haline geçildiğini hisseder gibi oldu. Sam'ın gözleri tamamen kapanıp nefesleri derinleşince elini alnından çekti.

Pencerenin içinde duran kavanozu tıpasını kapatıp çantasına koydu ve kâğıt havluyu çöpe attı. Yatağın yanına dönünce çantasından başlıksız tarif kartını çıkarttı. Domatesler için olan Latince kart ve etli jöle tarifi yazılı olanla aynı yerde bulmuştu ona. Kartta bir harf dizisi üçgen şeklinde sıralanmıştı. Connie küçük bir çocuğun bile o sözleri tanıyacağını biliyordu.

A B R A K A D A B R A
A B R A K A D A B R
A B R A K A D A B
A B R A K A D A
A B R A K A D
A B R A K A
A B R A K
A B R A
A B R
A B
A

Bu garip üçgenin altında sadece basit bir açıklama vardı: 'Hastalığı uzaklaştırmak için muskayı vücuda yakın tutun.' Connie bu sözleri yüksek sesle okudu, kartı katla-

yıp minik bir kare şekline getirdi ve eğilip Sam'ın alnına dudaklarıyla dokunduktan sonra muskayı yastığının altına yerleştirdi. Sam'ın hafif horultusunu duyunca yüz hatları yumuşayarak baktı ona. "İşe yaramak zorunda," dedi kendi kendine.

Sonra sessizce kapıya yürüyüp odadan çıktı.

Boston, Massachusetts
18 Temmuz 1692

Hapishanenin kasvetli koridorunda genç bir kadınla asık yüzlü gardiyan arasında bir tartışma geçiyordu. Yakındaki hücredeki tutuklular başlarını uzatıp dinlemeye çalıştı. Sesler yükseldi, sonra tekrar alçaldı ve nihayet kapılardan birinin anahtar tıkırtılarıyla açıldığı duyuldu. Kapıların üst kısmındaki küçük deliklerde dışarıyı görmeye çalışan yüzler vardı. Kasabanın görevden alınan eski rahibi George Burroughs bir kapıdan bakıyordu. Marbleheadlı bir balıkçı karısı olan tombul Wilmott Redd ise onun karşısındaki hücredeydi ve genellikle güleç olan yüzü hem zayıflamıştı, hem de kederliydi.

Hamiyet Dane onlara büyük bir üzüntüyle baktı, sonra her hücre deliğinden içeriye bir ekmek uzatarak yürümeye başladı. Kaç somun getirmesi gerektiğini bilememiş, Sarah Bartlett ona taşıyabileceği kadar götürmesini söylemişti. Parmakların arasından eller uzanıyor, ekmeği tutmaya çalışıyordu. İçeridekilerin çoğu teşekkür bile edemeyecek kadar bitkindi. Hamiyet, ekmek dağıtarak son hücre kapısının önüne geldi ve parmaklıklı küçük pencereden içeriye baktı. Köşede üstünde sadece iç gömleği olan, top gibi kıvrılmış yatan küçük bir çocuk vardı. Bir kadın sırtı kapıya dönük halde çocuğun yanında duvara dayanmıştı. İçerideki küf ve dışkı kokusu baş döndürücü düzeydeydi. Hücrenin tavanına yakın bir yerdeki parmaklıklı küçük pencereden gelip geçenlerin ayakkabıları gözüküyordu.

"Anne?" diye seslendi Hamiyet gözetleme penceresin-

den. Duvara dayanmış halde oturan kadın kımıldamadı. Gardiyan olup olmadığını anlamak için etrafına bakınan Hamiyet elini kaldırıp kilidin üzerine tuttu ve bir dizi Latince söz okudu. Avucunun içinden mavi bir ışık çıkarak kilidin içine süzüldü ve Hamiyet kapıyı yavaşça itti. Kapı menteşeleri gıcırdayarak açılınca içeriye girip arkasından kapattı.

"Anne?" diye seslendi tekrar. Birbirine sokulmuş iki bedenin yanına gidip çömeldi ve elini annesinin omzuna koydu. Selamet nihayet başını yavaşça çevirdi, onu tanıyınca gözlerinde mutluluk ışıltıları belirdi.

"Hamiyet..." dedi gözlerini kırpıştırarak. "Ama... Sen nasıl..." Sözlerine devam edemedi ve kızına sarıldı.

Hamiyet yüzünü annesinin boynuna gömüp özlediği kokusunu içine çekti. "Bana yolladıkları hapishane faturası için geldiğimi söyledim," dedi. "Sonra bazı yöntemler kullanarak beni buraya getirmelerini sağladım."

Selamet gülümseyerek kızının uzun saçlarını okşadı. Birbirlerine sarılmış halde hafifçe sallanıyorlardı. "Parayı nereden buldun?" diye sordu.

Hamiyet annesinin sesinden onun kendisiyle gurur duyduğunu hissetti. "Bayan Bartlett yardım etti. Para ve atı verdi, ben de ekmekleri getirdim." Omzuna asılı torbadan ekmek çıkarttı. "Dorcas'a biraz vereyim mi?" Köşede kıvrılmış, tek parmağını emerek uyuyan küçük kıza endişeyle baktı. "Zevce Osborne nerede?"

Selamet, "Ekmeği sen gidince veririm," dedi. "Yabancılardan korkuyor." Duralayıp kederli bir sesle devam etti. "Zevce Osborne artık aramızda değil. Üç hafta önce vefat etti."

"Ben gidince mi vereceksin?" Hamiyet annesinin yorgun gözlerinin içine şaşkınlıkla baktı. "Ama Anne! Her şeyi ayarladım. Benimle geliyorsun."

Selamet, kızının ciddi ifadeli yüzünü okşayarak gülümsedi. O dokunuştan Hamiyet annesinin boyun eğmiş olduğunu hissetti.

"Ah kızım!" dedi Selamet. "Sen de biliyorsun ki gelemem..."

"Tabii ki gelebilirsin!" Hamiyet'in sesi ağlamaklı çıkıyordu artık. Annesinin bileklerini tuttu. "Gardiyanlar onlara içirdiğim şurupla uyudu. Kapıların kilidini açmak için sihirli sözleri de öğrendim. Gitmemiz lazım, anne!"

"Diğerlerini burada bırakarak mı? Onların masum olduğu bir suçu işledim ben." Kızının yüzüne anlayış bekleyerek baktı.

"Suç işlemek mi?" Hamiyet yere otururken, *'Annem aylardır hücrede olduğundan aklını yitirmiş olmalı,'* diye düşünüyordu.

Selamet inleyerek doğrulup omzunu tekrar taş duvara dayadı.

"Yani... Martha Petford'u gerçekten sen mi öldürdün?"

"Hayır, hayır." Selamet başını salladı. "Ben öldürmedim elbette onu ama kimsenin bana inanmamasına da şaşmamak gerek. Büyülenmişti o küçük kız. Yani bir tür büyü vardı. Ben sadece yanlış iksiri seçtim."

"Ama neden? Küçük bir çocuğu kim öldürmek isteyebilir?" Hamiyet'in yüzü karmakarışık olmuştu.

"Ancak en iğrenç, en lanet şeytan bir çocuğa zarar verebilir. Ama önce düşün, Hamiyet. Büyülenmeyi nasıl tarif edersin?" Kızının açık mavi gözlerine baktı. "Çekilen acı, mücrimden gelmeli; tesadüfî veya takdir-i ilahi olmamalı. Ancak bazen kötülüğü eden kişi, yaptığı bir hareketin başkasına büyük zarar vereceğini bilmeyebilir. Dolayısıyla olaya kötü niyet ve suçlu arayarak yaklaşmaktansa, verilen zararı geri çevirmeye çalışmak önemlidir." Selamet bitkin

bir ifadeyle duraladı ama gözlerini yumup sözünü tamamladı. "Kişi acı çeken bir ruha kötülük etmek için büyücü olmak zorunda değildir."

"Anlamıyorum, anne. Öyleyse küçük Martha'ya o kötülüğü kim yaptı?"

Selamet gözlerini açtı ve kızına baktı. Hamiyet onun hiç görmediği kadar donuk baktığını düşündü. Yorgunluk ve kötü beslenmeden o hale gelmiş olmalıydı.

"Tabii ki Peter Petford," dedi Selamet.

Hamiyet hayretle derin bir nefes aldı. "Zevç Petford mu?" Ağzı açık kalmıştı.

"Zavallı adam. Kızına verdiği zarardan haberi bile yok."

"Ama nasıl yaptı bunu?"

"Ben oraya vardığımda küçük kız büyülenmiş gibiydi. Veya numara yapıyordu. Zavallı çocuk ne de olsa tüm evi anne olmadan çekip çevirmek için henüz çok küçüktü." Selamet o kötü anıyı hafızasından silmek ister gibi şakaklarına masaj yaptı. "Sakinleşmesi için ona hafif bir şurup hazırladım ve yanında dua ettim. Sıcak içeceğin ve yumuşak sözlerin ona iyi geleceğini düşündüm." İçini derin derin çekince zayıf göğsü inip kalktı. "Hiç o kadar yanılmamıştım. Satürnizmden muzdaripmiş zavallı. Kötü tencerelerden yemeklerine kurşun karışmış. Ben yanındayken iyice fenalaştı. Durumu nihayet anlayıp metal zehirlenmesine karşı dualar okumaya başladım ama geç kalmıştım. Zavallı kız öldü."

"Satürnizm," diye tekrarladı Mercy. Gözleri irileşmişti. "Kurşun zehirlenmesi."

"Evet. Satürn kurşunun gezegenidir. Tıpkı Merkür'ün cıvanın gezegeni olduğu gibi." Duralayıp gülümsedi. "Görüyorum ki derslerine çalışıyorsun. Aferin benim kızım."

"Tencereleri gördün mü sonra?" diye sordu Mercy.

"Mutfağa baktım ve bazı tencerelerin dibindeki kurşunu gördüm. Adamın şaşkın ve kafası karışık gibi davranmasının nedeni de bu olabilir. Küçük bir çocuğu öldürebilen şey, yetişkin bir adamın aklını başından alabilir. Belki de anne Sarah Petford da aynı nedenden öldü. Kızından birkaç ay önce gitmişti kadıncağız." Selamet'in yüzünde derin bir keder belirmişti. "Martha büyülenmiş gibi acı çekti ama kötü niyet yoktu ortada. Acılı bir babaya gerçeği söyleyip onu yıksa mıydım? Daha da mahvolmasına sebep olurdum."

"Ama öyleyse sen suçsuzsun, anne. Martha'ya zarar vermeye değil, yardım etmeye çalıştın. Olanları Vali Muavini Stoughton'a anlatmamız lazım. Eğitim görmüş bir adam, bizi dinleyecektir."

"Yargıçların hiçbiri açıklamalarımı dinlemeyecektir. Hepsi kendi itibarının derdine düştü. O yalancı kızlar insanları cadılıkla suçladıkları sürece mahkeme bunun tersine karar vermeyecektir. Kızlar da çılgın davranışlarla elde ettikleri gücün tadına vardıkları süre suçlamalara devam edecektir." Selamet gözlerini kapatarak elini kızının dizine koydu. "Tanrı onları affetsin."

"Ama sen benimle gelmek *zorundasın*," derken ağlamaya başlamıştı Hamiyet. "Gelmemen büyük haksızlık olur."

Selamet acı acı güldü. "Haksızlık mı? Asıl haksızlık şurada işte." Eliyle prangaya vurulmuş küçük kızın yattığı köşeyi gösterdi. "Büyücülük şeytani bir şey değildir ama bunu bu şekilde söylemek bile kutsal bilinen her şeye küfür kabilindendir. Ve ben bir büyücüyüm, kızım. Nasıl ortadan kaybolur ve benim gibi olmayanları bile yerime ölmeye terk ederim?" Kızının yanaklarını okşadı, çenesinin ucuna dokunarak başını kaldırmasını sağladı. Göz göze geldiler. "Böyle bir günah işlersem ruhum ebediyette azap çekmez mi?"

Onun gözlerinin derinliklerine bakınca Hamiyet, planının işe yaramayacağını anladı. Nasıl olmuş da annesini kaçırabileceğini düşünmüştü? O yaşamda birkaç yılı daha beraber geçirmek uğruna ruhunun sonsuza dek azap çekeceğini nasıl akıl edememişti? Kendi bencilliğinin farkına varınca yüzü utançtan kızardı. Ama yine de annesinin kendisiyle gelmesini arzuluyordu.

Selamet onun saçlarını okşadı. "Şimdi beni iyi dinle, kızım," diye tekrar söze başladığında yüzünde sadece keder vardı. "Salem'den ayrılmanı istiyorum. Bu konu tartışılmayacak." Elini kaldırarak Hamiyet'in karşı çıkmasını engelledi. "Zavallı Dorcas'ın ne halde olduğunu gördün. Bu mahkeme, suçlu bildiklerinin ailelerine de eziyet etmekten hoşnutluk duyuyor. Buradan gideceksin."

Hamiyet sonraki yaşamını hayal etti. Uzun ve karanlık bir koridorda tek başına yürüyecekti. Bildiği her şey, herkes Salem'de idi; annesi, arkadaşları, annesinin dostları, kilise. Babası oraya gömülmüştü, yakında annesi de oraya gömülecekti. Dudakları titremeye başladı. Korku midesinde bir yumru halinde baş gösterip tüm bedenine yayıldı.

"Kızım..." Selamet bir kez daha çenesini tutarak onu gözlerine bakmaya zorladı. "Bir planımız var. Birkaç ay önce Mary Sibley bize geldiği zaman evimizi Zevç Bartlett'e sattım. Olacakları yumurtalı suda kısmen görmüştüm ama zamanını kestiremiyordum. Aldığım parayla Marblehead'da küçük bir evin inşaatını başlattım. Nerdeyse bitmiştir. Milk Sokağı'nın sonunda, ağaçların arasma gizlenmiş korunaklı bir yer."

Onu dinlerken Hamiyet'in yüzüne şaşkınlık ve korku hakim olmuştu. Annesinin söylediklerini anlamaya çalışıyordu. Ev satılmış mıydı? Hem de altı ay önce! Marblehead'da kimseyi tanımıyordu ki!

"Tarifler kitabını ve İncil'i alıp hemen bugün gitmeni is-

tiyorum," diye devam etti Selamet. Zevce Bartlett'in atını da alabilirsin. Zevç Bartlett'in bu plandan haberi var. Ortalık yatışınca eşyaları sana yollar."

Hamiyet, annesinin yüzüne dikkatle baktı ve kararının kesin olduğunu gördü. Bazen onun gibi güçlü ve kararlı olabilmeyi çok istiyordu. Demek yalnız kalacaktı. Ve... Ertesi günden sonra gerçekten yapayalnız kalacaktı. Kollarını bedenine dolayarak korkudan sıyrılmaya çalıştı.

Selamet parmaklarının ucuyla kızının titreyen, ter içinde kalan yüzünü okşadı. "İncil'de Tanrı'nın inip Peter ile konuştuğu ve kilisesinin 'o' kayanın üstüne inşa edileceğini söylediği yazar." Gülümsedi. "İşte Peter sensin, kızım. Kilisenin üstüne inşa edileceği kaya sensin. Tanrı'nın inayeti senin aracılığınla yayılacak yeryüzüne. Günlerini korkarak geçirme. Önce güvenliğini sağlaman, sonra benden öğrendiğin sanatını uygulamaya devam etmen gerek. Çünkü sen Tanrı adına çalışacaksın."

"Ama anne..." diye itiraz etmeye yeltendi Hamiyet. Sesinin ne kadar güçsüz ve cılız çıktığını kendisi de farketmişti.

"Bu kadar yetmek zorunda bize," diyerek susturdu onu Selamet. "Bu akşam gideceksin. Yarın batı tepesine gelmeni istemiyorum."

Hamiyet başını annesinin kucağına koydu. Saatlerce o halde kaldılar. Yukarıdaki küçük pencere önce soldu, sonra kardı, nihayet açık griye büründü.

Kalabalık, Salem'deki batı tepesinde saatler öncesinden toplanmaya başlamıştı. Yüzlerine kederli ve ciddi ifadeler vermeye çalışan erkekler ve kadınlar gerçekte duydukları heyecanı gizlemeye çalışıyordu. Olağandan yüksek tonda

yapılan konuşmalar birbirine karışıyor, cırtlak ve tiz sesler az sonra yaşanacak şeyler konusunda adeta zehir saçarak sahiplerinin vicdanını aklıyordu. Kadınlar bellerine bağladıkları çıkınlardan ekmek ve peynir çıkartıp yiyor, çocuklar sevinç çığlıkları atarak büyüklerin bacaklarının arasında koşturup oynuyordu. Yüzlerce ayakkabı ve at nalı tarafından sıcak öğleden sonra güneşi altında çiğnenen çamurlu toprak, kurumaya bile fırsat bulamadan toz bulutu halini almış, insanların elbiselerine, yüzlerine bulaşmış, havada grimsi bir bulut oluşturmuştu.

İnsan güruhunun ve o toz bulutunun ilerisinde, ahşaptan yapılmış yüksekçe bir platform, üstünde yine dayanıklı kalaslarla çatılmış bir kiriş ve oradan yılan gibi sallanan altı tane kalın urgan vardı.

Tepenin eteğinde, kalabalıktan uzak bir noktada, başında gelişigüzel bağlanmış bir bone olan, bir eliyle bindiği sıska atın dizginini kavrayan uzun boylu bir genç kız duruyordu. Ata iplerle bağlanmış bazı bohçalar yüklenmişti ve ayaklarının dibinde de toprak rengi bir köpek oturuyordu. Tepeye gitmek üzere onların yanından geçenler, köpeği görünce dönüp tekrar bakıyordu, çünkü rengi nedeniyle hayvanı ilk bakışta topraktan ayırt etmek güçtü. Kızın yüzü tamamen ifadesizdi; etraftakilerin heyecan ve sevinciyle, kibriyle uyuşacak ya da çelişecek herhangi bir belirti göstermiyordu.

Öğlene doğru kalabalık iyice artmıştı ve barındırdığı enerji artık dalgalar halinde yayılıyordu. İzleyiciler korku ve heyecanı birlikte yaşıyordu. Bir meyhanede kavganın başlamasından hemen önceki anlık bekleyişi andırıyordu bu: Heyecan ve korkunun sonuçları ölümcül olabilecek karışımı. Şamata olanca gücüyle devam ediyordu ki birisi uzakta beliren hapishane arabasını görüp haber verince bağırtılar, çığlıklar ve ilahiler duyulmaya başladı.

Hamiyet dizginleri daha sıkı kavrayıp üzengide biraz yükseldi ve arabayı görmeye çalıştı. Gardiyanların nezaret ettiği araba yaklaşıyordu. Kadınlar sarsılan arabada ayakta durabilmek için tahta parmaklıklara tutunarak dengelerini korumaya çalışıyordu.

Araba kalabalığa iyice yaklaşınca çürümüş bir lahana uçtu ve Susannah Martin'in göğsüne öylesine sert çarptı ki Hamiyet epey uzakta durmasına rağmen çıkan sesi duydu. Çürük sebzeye hedef olan kadın başını çevirdi; yüzünü büyük keder sarmış, zaten kirli olan elbisesi lahana yapraklarına bulanmıştı. Rebecca Hemşire, aylarca hapiste kaldıktan sonra bile kaybetmediği bilge ve kibar tavrıyla uzanıp pisliği kadının yakasından temizledi, sonra eğilip kulağına bir şeyler fısıldadı. Susannah başını salladı. Havada uçan ikinci lahana at arabasının tahta parmaklıklarına çarptı.

Hamiyet o güruhun kendince lanetlediği kadınların birbirine sokulmasını sessizce izledi. Sarah Good ağzını alabildiğine açmış, arabanın içinden geçmeye başladığı kalabalığa en cırtlak sesiyle bağırıyordu. İnsanlar kollarını uzatıp kadınların elbiselerine yapışmaya çalışıyor, havada çürümüş sebzeler uçuyordu. Sarah Wildes bir koluyla yüzünü kapatmıştı ve diğer eliyle bonesini başında zapt etmeye çalışıyor, bir yandan da titriyordu. Elisabeth Howe yüzüne okkalı bir tükürük yedi. Hepsinden bir baş boyu uzun olan Selamet ise sakin bir tavırla uzaklara bakıyordu. Mercy gözlerini kısınca annesinin dudaklarının belli belirsiz kıpırdanmakta olduğunu gördü ama söylediklerinin dua mı yoksa sihir mi olduğunu bilemedi. Uçarak gelen bir mısır koçanı yüzünü birkaç santimle ıskalamış ama Selamet gözünü bile kırpmamıştı.

Araba iki yanına yapışan kalabalık nedeniyle biraz yavaşladıysa da darağacının kurulduğu tepeye tırmanmaya

devam etti. Ahaliden çıkan haykırış ve bağırtılar öylesine güçlü ve şevkliydi ki Hamiyet bir an için öfkeyle açılmış ağızlardan ateş topakları çıktığı sanısına kapıldı. Araba sonunda ahşap iskelenin yakınında bir yerde durdu.

Kadınlar indirilir indirilmez kalabalığın saldırısına uğrama tehlikesiyle karşı karşıya kaldı ama silahlı muhafızlar ve komşu kasabalardan yardıma gelen rahipler tarafından korundular. Birbirlerine ellerinden zincirle bağlı olarak merdiveni tırmanıp ahşap platforma çıktılar.

Hamiyet bilinçsiz bir hareketle dizginleri kasmca at başını kaldırıp kişnedi.

Her kadın bir ipin tam altına yerleştirildi, zinciri çözülüp elleri iple arkadan bağlandı. Bir İngiliz yargıcı yavaşça basamakları tırmandı ve galeyana gelmiş kalabalığa baktı. Önemini vurgulamak istercesine yakasının ucunu tutmuştu. Çürük bir kabak uçarak geldi ve ayaklarının dibine düştü. Yargıç öfkeli bir bakış gönderdi, ellerini çırparak izleyicileri sessiz olmaya davet etti. Bu hareket şaşılacak şekilde sonuç verdi ve sessizlik ağır ilerleyen bir dalga halinde kalabalın üzerine yayıldı.

"Susannah Martin!" diye başladı yargıç konuşmaya. Kendine vermeye çalıştığı ciddi havayla uyuşan sesi yankılanıyordu. "Sarah Wildes, Rebecca Hemşire, Sarah Good, Elisabeth Howe ve Selamet Dane! Sizler Salem şehrinde kurulan tetkik ve hüküm mahkemesi tarafından yargılanarak şeytani cadılık icra etmekten suçlu bulundunuz. Bu, Tanrı'nın iradesine karşı işlenmiş bir suçtur ve cezası ölümdür. Aranızda suçunu itiraf edecek, size bunları kimlerin yaptırdığını söyleyecek olan var mı? Toplumunuzu kötülükten temizlemek, şeytan ve onun kötülükleriyle savaşta Tanrı'nın güçlerine yardımcı olmak istiyor musunuz?"

Altı kadın gözlerini yummuş, yanıt vermeden duruyor

ama birkaçının yüzü seğiriyordu. Komşu kasaba Beverly Farm'dan gelen bir rahip elinde İncil ile öne çıkınca Hamiyet gözlerini kısarak adamın ne dediğini duymaya çalıştı.

Rahibin sesinde yargıçtaki otoriter ton yoktu. Kadınlara teker teker suçunu itiraf edip İsa Mesih'e sığınırsa ruhunun bağışlanacağını, ancak bunun için kasabadaki işbirlikçileri ele vermesi gerektiğini söyledi.

Sıra kendisine geldiğinde Sarah Good ona delice bakışlarını dikti. Her zaman dengesiz olan hareketleri öfkeden daha da abartılı hal almıştı. "Ben bir cadı!" diye haykırınca kalabalık şaşkınlıkla çığlık attı. Kadın Selamet'e dönüp kapkara bir bakış gönderdi, sonra kalabalığa hitaben devam etti. "Sizler ne kadar büyücüyseniz ben de o kadar cadıyım. Benim canımı alırsanız, Tanrı rızkınızı kana dönüştürür!"

Bu sözler üzerinde kalabalık öfkeden çıldırdı. Çürük sebzeler tekrar yağmaya başladı, her taraftan lanetler yükseldi. Hamiyet ellerini çenesinin altında dua eder gibi birleştirmiş, dudaklarını bembeyaz olana kadar sıkmıştı. Gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Kendini bekleyen önemli görev için dikkatini toplaması gerektiğini biliyor ama gözlerini dudakları hâlâ sessizce kıpırdayan ve bakışlarını toplanan güruhun üzerinde dolaştıran annesinden alamıyordu.

"Pekâlâ!" dedi yargıç. "Eğer siz kadınlar kendinizi Yüce İsa'ya teslim edip Tanrı huzurunda ve bu insanların şahitliğinde suçlarınızı itiraf etmeyecekse her biriniz boynunuzdan asılacak ve günahlarınızla ölecek. Söyleyeceğiniz başkaca bir şey var mı?"

Rebecca Hemşire sırtını dikleştirdi, çenesini yukarıya kaldırarak bir şeyler söylemeye hazırlandı. Kalabalık susup kilise cemaatinin önde gelen saygınlarından olan kadının sözlerini dinlemek üzere sustu. "Bağışlayıcı Tanrı

onları affetsin," dedi yaşlı kadın. Ahali şimdi öylesine sessizdi ki Hamiyet onun söylediklerini tane tane duyabilmişti.

Kara giysili cellat ipi Susannah Martin'in boynuna geçirirken bir kez daha mırıltılar yükseldi. Susannah'ın yüzü ağlamaktan mora çalan bir kırmızıya bürünmüştü. İp boynunda sıkılaştırılınca bir inleme koyuverdi. Göğsü hızlı ve kesik soluklarla hızla inip kalkıyordu. Cellat bir adım gerildi ve ağır çizmesiyle onu boşluğa itince kalabalıkta yeni bir heyecan dalgası oluştu.

Zaman sanki durmuştu. Hamiyet gözleri dehşetle geriye devrilen kadıncağızın ayaklarının havada bir an için debelendiğini gördü. Sonra kırılan boynundan gelen çatırtı duyuldu. Susannah'ın cansız bedeni ipin ucunda sallanırken bir bacağı hâlâ titriyordu.

Kalabalık sevinç çığlıkları atarak, "Tanrı yücedir!" diye haykırmaya başladı.

Siyahlı adam Sarah Wildes'in arkasına geçti. Kadın ağlıyor, yakarıyor, cadı olmadığını söylüyordu. Sonra aniden sakinleşerek ruhunu kurtarmak için bile yalana sarılmayacağını, çünkü bunun en büyük günah olduğunu, İsa'ya ve yüce Tanrı'ya inanıp dua ettiğini bir çırpıda söyleyiverdi. Cellat onun boynuna ipi geçirirken rahip yaklaşıp elini omzuna koydu ve dua etmeye başladı. Rahip kenara çekildi, cellat tekmeyi savurmadan hemen önce kadının yakarışları çığlık halini aldı ve önce boğuk, anlaşılmaz seslere dönüştü, nihayet bir çatırtıyla kesildi.

Rebecca Hemşire ipin boynuna ip geçirilme hazırlıkları sırasında gözleri kapalı halde ve sakin bir ifadeyle dua etti. Dudaklarında Tanrı'nın duaları vardı ve ip boynunda sıkılaştırıldığında, hatta beline tekme vurulduğunda bile buna ara vermedi. Duyulan çatırtıyla birlikte izleyiciler şaşkınlıkla donakaldı; o saygın ve iyi yürekli kadının gerçekten öldürüleceğine sanki son ana kadar inanmamışlardı.

Sarah Kadın ile Elisabeth Howe'nin ağzından ise lanetlemeler döküldü. Kendilerine doğru uzanan elleri ve kolları tekmeliyorlardı. "Tanrı sizi kahretsin!" diye bağırdı Sarah Good, cellat arkasından yaklaşırken. Güçlü bir itişle boşluğa uçtu, ilmeğin iyice sıkılaşmasıyla birlikte debelenerek boğuldu.

Hamiyet bakışlarını darağacından kaçırarak önlüğünün cebinden bazı şifalı otlar çıkardı ve atın ayaklarının dibinde oturan köpeğin hüzünlü yüzüne baktı. Kendisini yaklaşmakta olan acıya hazırlamak için otları ufalayarak etrafında kusursuz bir çember oluşturacak şekilde savurdu. Bunu yaparken bir dizi Latince söz okumuştu.

Başını kaldırıp baktı. Beş kadın iplerin ucunda sallanıyordu ve bedenleri artık hareketsizdi. Öne dökülen saçlarının saklayamadığı yüzleri beyaz ve duruydu. Sarah Good'un dudakları kindar bir gülümsemeyle bükülmüş halde kalmış, boynu imkânsız bir açıyla bükülmüştü.

Karalara bürünmüş cellat son olarak Selamet Dane'ye yaklaştı. Selamet soğukkanlılığını koruyarak dua etmek üzere başını geriye attı. Hamiyet bakışlarını ona daha da fazla yoğunlaşarak odakladı, kalbindeki tüm sevgi, korku ve öfkeyi birleştirerek bir selamet dileği haline getirdi ve ileriye uzattığı avucunun içinde beliren parlak mavi ışık topuna aktardı. Cellat boynundaki ipi sıkılaştırırken Selamet gelecek tekmeye hazırlanmaya çalışıyordu ama boşluğa itildiğinde her şeye rağmen şaşkınlıkla titredi.

Kalabalık bir an hareketsiz kaldı. Selamet düşmeden önce süzülür gibi bir süre havada kalmıştı. Hamiyet'in titreyen parmaklarından çıkan mavi ışık ahalinin üzerinden geçerek Selamet'in alnına vurdu ve etrafa görünmez kıvılcımlar saçtı. Hamiyet o anda annesiyle iletişim kurmuştu. Onun hayatı gözlerinin önünden geçti: Büyük bir geminin Doğu İngiltere'den ayrılması, kırk yıl önce bir

bahçede koşan kızın minik ayakları, Genç Nathaniel'i gördüğü zaman kalbinde doğan heyecan, bebek Hamiyet'in ilk feryadıyla birlikte gelen o büyük sevgi ve ince kaygı. Ardından tüm bunların bir sona ermesiyle duyulan üzüntü ve nihayet kelimelerle anlatılması zor güzelliklerin geleceğine duyulan güven ve mutluluk. Tüm bu duygular Selamet Dane'nin benliğinden Hamiyet'in eline geçti, o da annesine duyacağı büyük acıdan kurtulması için gerekli istek ve iradeyi yolladı. Tüm gücünü kullanıyordu. Sonra birden rahatlamanın gerçekleştiğini hissetti ve annesinin ruhunun vücudundan ayrıldığını anladı.

Selamet'in kolları ve bacakları hareketsiz kaldı. Yüzü beyaz ve sakindi. Hamiyet'in yavaşça indirdiği elinin parmak uçlarından duman çıkıyordu. Annesinden çekip aldığı acıyla güçsüz düşmüştü ve kendini bayılacak gibi hissediyordu. Sendeledi, gücünün son kırıntılarını kullanarak atı çevirdi ve hafifçe mahmuzladı.

Kalabalıktan yükselen isterik çığlıkları duymamıştı bile.

23

Mablehead, Massachusetts
1991 Sonbahar Gündönümü

Uzun yemek masasının üstünde her zaman duran eşyalar kaldırılmıştı. Ahşabın yüzeyindeki altın rengi cila sanki birisi özenle ve saatlerce uğraşarak temizlemiş gibi pırıl pırıl ortaya çıkmıştı. Dışarıdan sarmaşıklarla kaplı pencereden mümkün olduğu kadar fazla ışık girmesi için perdeler ardına kadar kenara itilerek kenarlara tutturulmuştu. Yaz sonu da geçip sonbahar başlayınca pencereden görülen koyu yeşil sarmaşık ateş kırmızısına dönüşmüştü. Ardından bir gün kuvvetli bir rüzgâr bahçeyi kasıp kavurmuş, yaprakları uçurarak sarmaşığı deri değiştiren bir hayvan gibi çıplak bırakmıştı. Connie son panjurları da açıp perdeleri kenara ittikten sonra bahçedeki turuncumsu kırmızıya dönmüş bitkilere baktı. Yapraklar döküldükçe evin tekrar yaşam bulduğu hissine kapılıyordu. Bir rüzgâr daha esip yerdeki tüm yaprakları havalandırınca Connie temiz toprak kokusunu içine çekti.

Omzunu pencerenin kasasına dayayıp oturma odasına göz gezdirince giriştiği hazırlıklara devem etmesi gerektiğini hatırladı. Masanın üstünde Selamet'in kitabı duruyordu ve en üstte *Büyüden Kurtarma Uygulaması* yazan sayfa açıktı. Onun yanındaki büyük bloknottaysa kendi aldığı notlar vardı. Bahçeden toplanmış, mutfaktaki kavanozlar-

dan çıkartılıp getirilmiş çeşitli taze ve kurutulmuş otlara ilaveten mandragore, yani adamotu bir tarafa dizilmişti, diğer yandaysa hastaneden getirdiği kavanoz duruyordu. Ortamın havanın hızla kararmasıyla olmadık zamanda karanlığa bürünmesi olasılığına karşı büyükçe bir gaz lambası yakılarak hazır edilmişti.

Connie masaya göz gezdirdikten sonra bu kez ocağa doğru yürüdü. Uzun yıllar kullanılmayan bacası önce inatçı bir duman salarak zorluk çıkarmışsa da sonunda ateşi yakmayı becermişti. Usul alev kıpırtılarıyla yanan ocağın yanına oturdu ve kenardaki ucu sivri demiri alıp ateşi karıştırdı. Saçılan kıvılcımlar ocağın üzerindeki kalın demire asılı kazanın dibine çarpıp korların arasına düştü.

Connie elindeki çubuğu tekrar duvara dayayarak yerde yatan Arlo'ya baktı. Patilerini birleştirip masanın altına uzanmıştı köpeği. "Artık tek ihtiyacım olan bir cadı şapkası," diye şaka yaptı Connie. İçindeki heyecanı ve gerilimi yatıştırmaya çalışıyordu.

Planı oldukça basitti aslında. Sam'ın yastığının altına muskayı koymuştu. Kitap da *erkek figürünü* büyülenmiş hastadan çıkarmanın yolunu tarif ediyordu. Connie o *erkek figürünü* hastaya büyü uygulayan kişi olarak yorumlamıştı, çünkü kitap fazla açıklama getirmiyordu. O ayinle hastalığı Sam'dan söküp alacak, yastığın altındaki muska da illetin Sam'a geri dönmesini engelleyecekti. Tüm bunların kendisine fazlasıyla acı vereceğinin farkındaydı; bitkilerle yaptığı önceki deney ve makas-süzgeç denemesinden anladığı kadarıyla denemelerin sayısını ne kadar artırırsa canı o kadar fazla yanacaktı.

Parmaklarını masaya koyarak gözlerini kapattı. Santa Fe'de insanların auralarını temizlerken annesi de o kadar acı hissediyor muydu acaba? Bunu ona sormalıydı. Dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi. Mantığı yapmaya kal-

kıştığı işe başından beri karşı çıksa da itirazları gittikçe azalmıştı. Connie annesinin sıcak bakışlarını ve yanında olsa o şeyde kendisine ne kadar güveneceğini düşündü. Ve elbette Sam'ı düşündü.

Gözlerini açtı, "Hadi bakalım..." diyerek süveterinin kollarını dirseklerine kadar sıvadı. Parmağının ucuyla kitabın sayfasını bir kez daha taradı ve aradığı cümleyi bulunca yüksek sesle okumaya başladı: "Birinin büyülü olduğunu anlamak için sıvıyı cadı şişesine koyun, içine çivi atın ve harlı ateşte kaynatın."

Connie birkaç günden beri 'büyülü olmak' deyiminin kendisine tam olarak ne ifade etmesi gerektiğini düşünüyordu. Konuşma dili ve beraberinde sözcüklerin anlamı son birkaç yüzyıldır değişmişti. Bunun kitabı elinde bulunduran kişiye göre değiştiği belliydi. Modern dilde 'büyülü olmak' birinin doğaüstü güç kullanarak etki yaratması anlamına geliyordu. Ama o dönemin insanları bilimlerin topluma mal olmasından önce yaşadıkları için neden-sonuç ilişkisini kavrayacak durumda değildi. Connie 'büyülü olma' halinin doğaüstü güçleri değil, kimi zehirlenme durumları gibi o zamanlar sık rastlansa da açıklamaya kavuşturulamayan hastalıkları kastettiğini tahmin ediyordu. Soğuk algınlığı türünden bilinen hastalıklar büyüden sayılmazdı; aynı şekilde bir rahatsızlığın herkes tarafından bilinmeyen bir çaresinin olması o şeyin büyüden kaynaklandığı anlamına gelmezdi.

Connie uzanıp Sam'ın idrarıyla yarıya kadar dolu antika kavanozu alıp kapağını açtı. İçinde iki tane paslı çivi vardı ve bunlara nalburdan aldığı iki yeni çiviyi kattı. Bir çengelli iğneyi, o sabah banyoda ayağına batan dikiş iğnesini, şöminenin üstündeki mısır püsküllü bebekte bulduğu iplik geçirilmiş iğneyi, Widener Kütüphanesi'nden yürüttüğü iki zımba telini ve Sam'ın restorasyonunu yaptığı

kilisenin koltuklarından birinin altından söktüğü zımba agraflarını da kavanoza koydu. Her ekleme sıvıya düşerken ayrı bir hışırtı eşliğinde duman çıkarıyordu. Connie'nin kapağını kapattığı küçük kavanozun içindeki sıvı henüz ateşten çok uzakta ve masanın üstünde durmasına rağmen kaynamaya başlamıştı.

Connie tekrar ocağın başına gitti ve ateşe birkaç tane kozalak atıp demir çubukla karıştırdı. Kitapta hastalığın kesin şekilde yok olması için yakılması gereken bitki ve otların uzun bir listesi vardı. Connie iki gün boyunca bunları bahçeden ve ormandan toplamış, kurumaları için mutfağa asmıştı. Önce ateşe hepsi kokulu bitkiler olan kekik, biberiye, adaçayı, nane attı ve mavi bir duman bacaya doğru yükseldi, birazı ocağın davlumbazından kurtulup mutfağın tavan kirişleri arasında kayboldu. Keskin kokusu burnunu gıdıklamıştı. Bunların ardından ateşe bir avuç melekotu attı. Dantele benzeyen çiçekler ateşte kavruldu. Kırmızı alevlerin ışığı yüzüne vurup tenini turuncuya çevirmişti ve sürekli kıpırdanan gölgesi masaya kadar uzanıyordu. Ateşe son olarak da Plymouth bölgesinin yılanotunu ilave etti. Çok ender rastlanan bu narin pembe tomurcuğu Milk Sokağı'nın az ilerisindeki Joe Brown gölünün kenarında bulmuştu. Çiçeği kurutmasına gerek kalmamıştı, çünkü eline alır almaz solmuştu. Yılanotu ateşle temas eder etmez hafif ama beklenmedik bir patlama oldu, beyaz bir duman topu ocaktan dışarıya fırladı. Connie'nin sinirleri bozulmaya başlamıştı ve karnında yumrular oluşmuştu. Dikkatini tekrar kitaba yoğunlaştırmaya zorladı kendini.

"Bu ziyadesiyle güçlü efsunu takiben şişeyi ateşe at," diye okudu elyazmasını. Doğrulup ellerini beline dayadı. "Pekâlâ!" dedi. Bu sözü yüksek sesle söylemenin hissettiği korkuyu dindireceğini ummuştu. Öyle olmadı.

Bir kez daha, "Pekâlâ..." dedikten sonra titreyen ellerle şişeyi ucundan tuttu ve pencereye dönüp git gide solgunlaşan günışığına tuttu. İçindeki sıvı kaynıyor, çiviler ve iğneler çalkalanıyordu. "Göklerdeki Babamız," diye başladı duasma. "Adın kutsal kılınsın. Egemenliğin gelsin. Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de senin istediğin olsun." O duanın sözlerini defalarca duymuş ama anlamlarına çok fazla dikkat etmemişti.

Elindeki şişeyi de ateşe yaklaştırdı. "Bize rızkımız olan ekmeği ver." Alevler yükselip ocağın dışına taştı. Connie korların içinden sıcak miyasma yükseldiğini hissediyordu. "Bize karşı işlenen suçların sahiplerini bağışladığımız gibi sen de bizim suçlarımızı bağışla." Ocaktaki ateş içine bir şey atılmamasına rağmen gittikçe büyüyor, alevleri beyaza dönüşüyordu. Connie ateşin hırıltısını bastırmak için sesini yükseltmişti. "Ayartılmamıza izin verme. Kötü olandan bizi kurtar."

Eli yanmasına rağmen kavanozu tepesinden tutarak ateşe uzattı. Sıvı kaynıyor, kabarcıklar gittikçe yoğunlaşıyordu. "Çünkü egemenlik, güç ve yücelik senindir sonsuzluktan sonsuza dek. Amin."

Bir alev dili son sözle birlikte ocaktan uzanıp kavanozun dibini yalayınca Connie onu ateşe attı. Bu kez daha büyük bir patlama oldu ve etrafa kıvılcımlar saçıldı, kavanoz kükreyen alevler tarafından adeta yutuldu.

Şimdi sıra efsunlu sözlerin söylenmesindeydi. Connie ellerini ne şekilde tutacağını bilemedi ve sonunda dua eder gibi çenesinin altında kavuşturdu ve başını hafifçe öne eğdi. Kavanozu tutan parmakları şimdiden su toplamaya başlamıştı. Aldırmadı buna.

"Agla!" dedi. Ateş buna karşılık verir gibi yükseldi ve beyaz bir duman belirdi. "Pater! Dominius!" Dumanın büyüklüğü ve yoğunluğu her sözüyle artıyordu. Baca hep-

sini çekmekte yetersiz kalınca duman tavana yayıldı, bir kısmı açık pencerelerden uçtu. "Tetragrammaton! Adonai! Kutsal Babamız, kötülük edeni bana getirmen için sana yakarıyorum!"

Son sözlerle birlikte beyaz duman toplanarak kuyruklu bir yaratık şekli aldı ve tavanda ilerleyip pencereden dışarıya fırladı. Ocaktaki ateş de aynı anda inlemeye benzeyen bir sesle hafifledi. Connie gözlerini açtığında sesler tamamen kesilmiş, duman kaybolmuştu. Ateş artık sakin alevlerle yanıyordu. Patladığını sandığı kavanozsa isten kararmış halde korların üstünde duruyordu.

Ellerini çenesinin altından çekmeden etrafı süzdü. Her şey aynı gibiydi. Yemek masasmda Selamet'in kitabı ve şifalı otlar duruyordu. Tüm o şeyleri hayal etmiş olabilir miydi? Duman, alevler, patlamalar...

"Hepsi bu muydu?" diye sordu yüksek sesle kendi kendine.

Arlo ortalıkta yoktu. Masanın altına bakınca onu top gibi kıvrılmış ve korkulu gözlerle kendisine bakar halde buldu. "Artık çıkabilirsin oradan," dedi. "Bitti."

Köpek yerinden kıpırdamadı. Connie doğrulurken kaşlarını çattı. Ters bir şeyler vardı. Ev sanki tetikteydi. Ne yapması gerektiğini bilemeden öylece bekledi.

Parmaklarını yemek masasma koyup irileşmiş gözlerle olduğu yerde dikilirken bir gürültü duydu. Büyük bir kamyonun tahta köprüden geçmesini andıran bir ses eve yaklaşıyordu. Masanın çevresini dolaşıp pencereye gidene kadar gürültü iyice artmıştı; ayaklarının altındaki döşeme tahtaları neredeyse yerlerinden sökülecek şekilde sarsılıyordu. Connie dizlerinin üstüne düşerken büfedeki çanaklar ve kavanozlar titriyor, tavandan sallanan saksıdaki örümcek bitkisi şiddetle öne arkaya sallanıyordu. Ellerinin ve dizlerinin altında titreyen döşemede zorlukla sürünerek

masanın altına kaydı, Arlo'ya ulaşıp onun küçük bedenine sarıldı. Mutfakta bir cam kavanozun düşüp parçalandığını duydu. Ve kapının menteşelerinden kopacak gibi şiddetle açılmasıyla birlikte sarsıntı ve gürültü kesildi.

Connie başını yavaşça uzatıp kapıya bakınca ağzı şaşkınlıktan açık kaldı. Eşikte papyonunu düzelten Manning Chilton duruyordu. Onun güldüğünü duyunca masanın altından çıkarak ayağa kalktı.

"Bağışla beni, kızım," dedi profesör içeriye girerken. "Abarttığını düşünmüştüm ama bu ev gerçekten de sefil bir barakadan öte değil."

Connie'nin karnına yine bir korku sancısı saplandı. Ama sonra beyninde yankılanan bir ses ona kapıdaki sembolleri hatırlattı. *'Kendi evinde olman en güvenlisi,'* demişti Grace. *'Dünyada kimse ama hiç kimse seni benim kadar korumak isteyemez.'*

Connie sırtını dikleştirdi ama şaşkınlığı yüzünden okunuyordu. "Ne... Burada ne arıyorsunuz?" Göz ucuyla tarif kitabına baktı. 'Kötülük yapanı bana getir,' yazıyordu ama... Son cümleyi okumadığını farketti. 'Su iyice kaynayınca musibete sebep olan ateşe gelecektir. Kurbanına musallat olan şeytani şey, çivilerin yardımıyla halledilecektir. Başka durumları güvene almak için Ölüm İksiri bölümüne de bak.' Bunu gerekli otların uzun listesi izliyordu ve sayfanın sonuna daha önce görmediği *devamı var* notu düşülmüştü. Connie hızla profesöre döndü. Yüzünde ince bir gülümseme ile yaklaşıyordu.

"Uzun zamandır seni ziyaret etmeyi düşünüyordum," dedi Chilton. "Bana vereceğin bir şey var, değil mi?" Eğleniyor gibiydi. Keyifli olması doğaldı, çünkü çok şey pahasına savunduğu tezini sonunda kanıtlamıştı.

"Nasıl..." diye başladı Connie ama boğazındaki kuru-

luk yüzünden bir an duralamak zorunda kaldı. "Buraya nasıl geldiniz?"

Chilton güldü. "Arabayla elbette!" Biraz daha yaklaştı.

Connie cadı şişesi tekniğiyle ilgili bazı yorumlar okumuştu ama hiçbiri sonucun ne olacağına dair kesin açıklama içermiyordu. Uygulamanın hastalığı Sam'ın içinden söküp alacağını düşünmüştü ama şimdi açıklamaların farklı yorumlanabileceğini anlıyordu. O şey *hastalığın sorumlusunu* çekmişti ateşe. Chilton oraya kendi iradesiyle geldiğini zannediyordu, Connie ise bunun nedeninin yaptığı uygulama olduğunu kavramıştı. Ve korkuyordu.

Chilton eğilip yüksek arkalıklı siyah sandalyelerden birini yakından inceledi. "On sekizinci yüzyıl. Muhteşem." Tırnağının ucuyla minderindeki işlemeye dokundu. "Gergef işi," dedi kendi kendine. Sonra Connie'ye bakarak doğruldu. "Öğleden sonra ofisimde çalışıyordum. Sonra ansızın seni görmem gerektiğine karar verdim." Tekrar gülümsedi. "Umarım ateşte bıraktığım cıva aşırı kaynayıp taşmaz. Tarih Bölümü'nde yaşanacak bir kimyasal patlamayı nasıl açıklayacağımı bilemiyorum."

"Ben..." Connie beynini olanca hızıyla çalıştırıyor, söyleyecek bir şeyler arıyordu. Ama cadı şişesi neden Chilton'u getirmişti?

Profesör yemek odasında yavaşça yürüyerek etrafa baktı. "Demek ki seni o kadar meşgul eden kuş yuvası burasıydı."

Connie onu duymadı bile. Chilton alanında iyi tanınan hırslı bir eski tarz akademisyendi. Kitaplar yazar, seminerler verirdi. Gerçeği bulmak, o yolla itibarını pekiştirmek istiyordu. Evet, hırslıydı ama kimseyi zehirleyemezdi. Üstelik bunu büyü yoluyla yapmak...

Mantığının sesi tüm gücüyle haykırmaya başlamıştı

Connie'ye: Simya! Karışımlar! Chilton tarifler kitabını simya çalışmalarında kullanmak için istiyordu. Onu motive etmeye çalışmış, profesyonel yaşamında başarı vaat etmişti. Sonra da Harvard Kütüphanesi'nde takip etmişti.

Tüm taşlar birer birer yerine oturuyordu. Connie iyice irileşmiş gözlerle bakıyordu danışmanına. Adam kitabı kendisi için istiyordu. O şeyin ne amaçla kullanıldığını biliyorsa, elbette bulması için yapabildiği kadar fazla zorlayacaktı kendini.

Connie korkuyla kitaba uzandı. "Sensin o!" dedi. Chilton'un arzuladığı şeye ulaşmak için Sam'ın hayatını tehlikeye attığını anlamıştı. "Sensin o!"

"Hmmm!" dedi Chilton, duvardaki portreyi inceleyerek. Geniş alınlı, beyaz tenli kadının kolunun altında minik bir köpek vardı. "Eski Arap simyacılarının inandığı doktrinin iki prensibi vardı, Bayan Goodwin. Bunların ne olduğunu biliyor musunuz?"

Dönüp Connie'ye cevap bekleyerek baktı. Bunun karşılığı tiksinti dolu bakışlar oldu.

"Bilmiyor muyuz? Tüm metallerin Ay'dan ötürü cıva, Güneş'ten ötürü de sülfürden oluştuğunu düşünüyorlardı. Sadece oranlar değişiyordu. Cıva temel metal özelliğini taşıyordu ve bildiğin gibi bu elemente 'mercury' de deniyordu; tıpkı gezegeninki gibi. Sülfürse yanabilirlik özelliğini taşıyordu. Elbette bildiğimiz cıva ve sülfürü kastetmiyorlardı; mecazi anlamda söz ediliyordu bu ikisinden. Bu niteliklerine atıfta bulunuluyordu. Simyacılar mecaz kullanmayı severdi."

Chilton portrenin önünden uzaklaşarak yemek masasının etrafını dolaştı. Connie de hemen diğer taraftan uzanarak kitabı aldı ve kapatıp göğsüne bastırdı. Diğer eliyle de masanın üstündeki otları kapmış ve avucunda sıkmıştı.

"Paracelsus isminde önemli biri, metalleri oldukları hale koyan bu iki temel unsura üçüncüyü ekledi: Tuz. Tuzun olguya katkısı..." Chilton duralayıp doğru sözcüğü aradı ve "*Topraksallık*," diye devam etti. "Değişmezlik, sabitlik. Yani metal, ateş ve toprak. Bu üç öğe gerçeğin yapıtaşlarıdır. Eski simyacıların altın tarifi, en saf cıva ve sülfürü bir araya getirtir ki sıvı haldeki metal, kontrol edilmesi en güç olandır. Bunu patlayıcı özelliği olan -şeytanı çağrıştıransarı sülfürle birleştirirsin. Son olarak da tespit, sabitleme, ulaşılan konumu koruma, kısacası elde edilebilirlik için tuz gereklidir. Bu üç temel öğenin ruhumuzun özelliklerinden olduğu da söylenebilir." Parmaklarıyla saymaya başladı. "Ruh ve vücut. Değişik kültürlerin folklorlarında, büyü disiplinlerinde hatta dinlerde olduğu gibi simyacı da birçok kavramı *üçlemeyi* sever. Bu insanların karşılaştığı en büyük zorluk 'saflık' olmuştur. Bir maddeyi en saf haliyle nasıl elde edebileceği yani."

Yüzünde muzip denebilecek bir gülümseme belirdi Chilton'un. "İçme suyuna uygun oranlarda karıştırıldığında bu üç temel maddenin kişi üzerindeki etkisi oldukça kuvvetli, hatta ölümcül olabilir. Özellikle de antimon. Antimonun simyadaki sembolü üzerinde haç işareti olan bir çemberdir. Aynı zamanda asaletin de simgesidir. Felsefe Taşı'nın ortasında mevcut olduğu bilinen yiv de aynı geometrik şekildedir. Antimon aynı zamanda..." Gülümseme şeytani bir ifadeye büründü. "Arsenik ile aynı ailedendir."

Sam'ın söylediklerini düşündü Connie. Dinlenmek için iskeleden indiğinde içtiği suda metalik bir tat hissetmişti. Ve o gün ambulansı kimin çağırdığı hâlâ bilinmiyordu. İskeleden düşen Sam geldi gözlerinin önüne, sonra bacağı kilise sırasına çarparak kırıldığı anda, vücudu yere çakıldığında çıkan sesleri duydu. Ve her şey bir anda kıpkızıl oldu.

"Neden?" diye sordu öfkeyle. "Ona neden zarar verdin? Kitabı nasılsa verecektim sana."

"Aha!" dedi Chilton. Anneannesinin büfedeki çay takımını incelemeye dalmış gibiydi. Fincanlardan birini alıp ışığa tutarak dikkatle baktı, sonra dönüp Connie'nin göğsüne bastırdığı kitabı işaret etti. "Kitabı bulmuşsun. Ama bunu bana haber verdiğini hatırlamıyorum." Connie cevap vermeyince ellerini arkasında birleştirerek pencereden bahçeye baktı.

Bu fırsatı kaçırmayan Connie avucundaki otları ufaladı.

"Seni motive etmeye çalıştım," diye devam etti Chilton. "Bunun kariyerin için de ne kadar önemli bir keşif olacağını açıklamaya çalıştım. Hatta..." Sesine büyük bir hayal kırıklığı katmaya çalıştı. "Hatta başarımı paylaşman için seni Koloni Derneği'nin konferansına davet ettim. Seni ne zamandır hazırlıyor, benim gözetimim altında alanında en yükseğe çıkabilmen için çaba gösteriyordum." Soluğunu sıkılmış gibi koyuverdi. "Ama konferans bu ayın sonunda ve sen bana hiçbir şey getirmedin."

Profesör konuşurken Connie de gözlerini yummuş, kitapta okuduğu sözleri hatırlamaya çalışıyordu.

Büyücü geldiğinde büyüyü tersine çevir, kötülüğün sahibine yönelt.

1. Bkz. Ölüm İksiri, sy. 119-137

'*Bunu yapamam, onu öldüremem,*' diye düşündü Connie. Parmakları masanın üstüne dağılmış ot parçalarında geziniyordu. '*Ne yapacağımı bilmiyorum!*' Bu sesi düşüncelerinin gerisine itip dikkatini yapacağı şeye yoğunlaştırmaya karar verdi.

Masanın altından bir hırlama geldi.

2. Geriye döndürme. Cadı şişesinin içindekiler ateşin

üzerindeki kazana atılır. Söz konusu kötülüğün sahibi bir metreden uzakta olmamalıdır. Aynı kötülüğü sahibine yöneltmek için cadı şişesine ısırgan ve mandragore kökleri ilave edilir.

3. Hafifletilmiş etki isteniyorsa, tılsım sözleri zikredilirken karışıma sarı köklü düğünçiçeği ve nane ilave edilmesi gerekir.

Connie gözlerini açtı. Ölüm İksiri'nden kasıt bir tür etki azaltıcıydı öyleyse. Chilton'un başını iki yana sallayarak pencerenin önünden kendisine baktığını gördü.

"Yazık, çok yazık," dedi profesör. "Senin için büyük ümitler besliyordum. Eğer farkındaysan, Felsefe Taşı'na ulaşmak üzereyim. İnsanlığın binlerce yıldır beklediği bir keşif olacak bu. Hatta formülü gayet uygun bir ücret karşılığında satmak için anlaşmalar bile yaptım. Felsefe Taşı gerçek ve bu isim de büyük ihtimalle karbon atomlarının karmaşık bir dizilimi için kullanılan eski bir isim. Fizikten biyokimyaya kadar her moleküler sisteme yeni bir düzen getirecek. Simyadaki mecazi açıklamaların hepsi bunun belirtisi. 'Değeri yok ama hep etrafımızda. Bilinmez ama herkes tarafından biliniyor.' Karbon yeryüzündeki yaşamın temel yapıtaşı değil mi? Değişik saflık ve oranlarla kömür, elmas, hatta insan vücudunun yapısını oluşturuyor. Tanrı'nın bir lego oyuncağı adeta." Son sözlerle birlikte elindeki antika porselen fincanı sıkarak gürültüyle kırdı.

Connie'nin gözü önünde onun geçmişteki bir görüntüsü belirdi. Harvard'daki masasına oturmuş telefonda konuşuyordu. Karşısındaki kişi, 'Evet, elbette ki ilgileniyordum," diyordu. 'Ama kurula götüreceğimi gerçekten düşünmedin herhalde!' Gülmeye başlayınca Chilton'un dudakları gerildi ve 'Tanrı'nın belası, sadece biraz daha zamana ihtiyacım var,' dedi. Karşısındaki ses gülmeye de-

vam ediyordu. 'Kabul et Manny. Bana verebileceğin hiç bir şey yok.'

Görüntü kaybolduğunda Connie kendini anneannesinin evinin giriş holünde buldu.

Chilton devam ediyordu. "Formülü, Koloni Derneği'nin konferansında açıklamayı düşünüyorum. Sonunda tarihi ve bilimi bir araya getireceğim. Bundan böyle sadece tanınmış bir eğitmen olmayacağım." Son cümleyi nefretle söylemişti. "Ancak maalesef çok önemli bir öğe halen eksik. Son bir işlem. Son aşama!"

Connie bakışlarından adamın her şeyi göze aldığını anladı.

"Şöyle ifade edelim: Benim de kaynaklarımı biraz geniş tutmam gerekti. Ve tabii ki senin harika bir araştırma yeteneğin olduğunu biliyordum. Programıma katılmana bu yüzden karar verdim. Ama gelip bu kitaptan söz edince..." Soğuk ve kanı çekilmiş dudakları çirkin bir sırıtmayla aralandı. "Açıkçası beni şaşırttın, küçük kız! Gerçek bir cadı tarafından yazılmış orijinal koloni dönemi gölge kitabı umduğumdan çok daha muhteşem bir keşif oldu." Artık her cümlede ona biraz daha yaklaşıyor, sesi hırlar gibi çıkıyordu.

Connie bakışlarını ondan ayırmadan adamotu kökünü ufalamaya devam etti. Yanağında bir yer heyecandan seğiriyordu. Adamın biraz daha yaklaştığını gördü. Elleri uzun zamandır o işi yapıyormuşçasına hızlı çalışıyordu. Bir yandan Chilton'dan ne kadar nefret ettiğini düşünüyor, bir yandan da hırs ve açgözlülüğünün onu nasıl o hale getirdiğini düşünüyordu.

"Biliyorsun ki ben doğuştan gelen yeteneğe inanmam, Bayan Goodwin." Masanın yanına ulaşmıştı ve parmaklarıyla siyah sandalyelere teker teker dokunarak ilerliyordu.

"İşimi başkalarının romantik eğilimlerine güvenerek yapamam. Bana göre başarının en önemli öğeleri azim ve çalışmadır. Demek istediğim, seni motive etmek için yaptıklarım yetersiz kalınca araştırmanı hızlandırmak için başka bir yol bulmam gerekti." Chilton'un gözleri şimdi daha farklı parlamaya başlamıştı. "Aynı zamanda gölge kitabın düşündüğüm kadar etkili olup olmadığını da anlamak istedim. Küçük bir simya bileşiminin vücuttaki etkisi modern tıp için biraz karmaşıktır belki ama eskinin şifa kitabı için basit bir mesele olmalıydı. Özellikle senin gibi iyi motive edilmiş bir uygulamacısı varsa! Seni bir öğleden sonra arkadaşınla *samimi* bir halde görünce aklıma o fikir geldi."

Birden atılıp Connie'yi omuzlarından yakaladı. "Ve işe yaradı. Şimdi ver onu bana!"

Chilton'un parmakları etine batınca Connie acıyla bağırdı. Adamın pis kokan nefesini yüzünde hissediyordu. Kendini kurtarmak için çırpınmaya başladı ama Chilton bir eliyle kitabı kavrayıp tüm ağırlığını onun üstüne vermişti.

Tam o sırada masanın altından fırlayan Arlo uçarak Chilton'un koluna yapıştı. Bunu hiç beklemeyen profesör hem etine geçen dişlerin acısı, hem de şaşkınlıkla haykırarak dizlerinin üstüne çöktü ve kolunu kurtarmaya çalıştı. Arlo adamın koluna yakaladığı sıçanı boğmak ister gibi azimle yapışmıştı. Serbest kalan Connie hemen fırlayıp kavanozu almak üzere elini ocağın içine uzattı. Cam öylesine sıcaktı ki neredeyse yumuşayacaktı. Connie parmaklarının yüzeyine yapıştığını hissetti ama kavanozun içindekileri derisinden kopan parçalarla birlikte kazanın içine boşalttı. Çıkan duman ve yanık et kokusu burnuna gelirken acıdan bayılmak üzere olduğunu farketti.

Yine de masaya koşup ufaladığı adamotu kökünü yaralı

eline aldı, o şeye dokununca derisi adeta kaynamaya başladı. Çabucak onu da kazana attı ve kötü çağrışımlar yaratan bir tıslamayla birlikte beyaz bir duman çıktı. Chilton o arada masaya tutunarak doğrulmaya çalışıyordu. Bir tekme savurunca Arlo acı dolu bir inlemeyle zeminde karşı duvara kadar kaydı.

Chilton dişlerinin arasından hırlayarak, "Kitabı istiyorum," diye hırladı. "Ver onu bana!" Tüvit ceketinin ve gömleğinin yırtılıp kana bulanmış parçaları kolundan sarkıyordu. Hayret edilecek kadar derin olduğu anlaşılan yarasını kumaş parçalarıyla sarmaya çalıştı ama kanamaya devam ediyordu. Kolunu göğsüne bastırarak Connie'ye yaklaştı.

Connie ise masadaki otların arasından beyaz çiçekli, kalın yapraklı ve kırmızı minik meyveli düğünçiçeğiyle ısırganı ayırmaya çalışıyordu. Yaralı eli o iki bitkiye dokunduğu anda tekrar yanmaya başladı. Çabucak bunları da kazana ilave edince ateş titrer gibi oldu.

Kitabı tekrar göğsüne bastırıp gerilerken, "İşine yaramayacak," dedi.

"Yarayacak!" diye bağırdı yaşlı adam. "Yaramasını sağlayacağım!" Tek kolunu uzatarak hamle yaptı. "Yaramak zorunda. Felsefe Taşı, Tanrı'nın yeryüzündeki gücünün bir kanalıdır. Tanrı'nın kilisesi o taşın üstüne inşa edilecek!"

Connie uzanan elden kurtularak ateşe yaklaştı. "Hayır. Onu ele geçirmene izin vermeyeceğim." Döndü ve kalbi hızla çarparak kitabı ateşe attı.

Chilton'un yüzünde bir an için büyük bir şaşkınlık belirdi, sonra bu ifade yerini hızla öfkeye bıraktı. Altmış küsur yıllık yaşamındaki tüm kısıtlama, baskı ve hayal kırıklıklarının etkisiyle korkunç bir çığlık attı ve bu canhıraş ses sanki önce elinde bir kitapla aylakça dolaştığı Back Bay'daki çocukluk evininin koridorlarında yankılandı,

ardından kimsenin dikkatini çekmediği Harvard Üniversitesi öğrenci yurdunda çınladı ve hayali görüntüler akıp gitti: gümüş kaplamalı fırçasıyla ayna karşısında saçını tararken, aynı aynanın önünde piposunu kulüpte nasıl tutacağını prova ederken, fakülte binasının koridorlarında ve toplantılarında hayatının araştırmasının hüsranla sonuçlanacağını düşünürken... Chilton'un gözlerinde hayatındaki en büyük korkusunun gerçekleştiği okunuyordu. Prestijini kaybedeceği, onca yıllık çalışmanın sonucunda hâlâ zayıf bir adam olduğu ve bir simya işleminin bile sonsuz başarı ve mutluluğu ona getiremeyeceği kesinleşmişti.

Connie onun dizlerinin üzerine çöküp parmaklarını kor ateşe sokuşunu, çoktan kararıp kıvrılmış olan sayfaları ateşten almaya çalışmasını izledi. Kalbi gereksiz olduğunu bildiği bir acıma duygusuyla dolmuştu. Bir zamanlar kendine öylesine güvenen bir akademisyenin zavallı bir hayvana benzemiş olmasından nefret etti. Felsefe Taşı'nın vaat ettiği başarı, para ve ün karşılığında insanlığından vazgeçmişti. Felsefe Taşı onun her zaman istediği ama asla elde edemeyeceği her şeyi simgeliyordu.

Connie eğilip kuru naneyi yerden aldı. Bunu da kazana ekleyince Sam'ın hastalıktan tamamen kurtulmasını sağlayacaktı. Otu kazana attı ve ocağın bacasma kadar yükselen mavi dumanı izledi. Sonra yanan ellerini başka bir çığlıkla ateşten çeken Chilton'a bakarak artık ezberlediği sözleri söylemeye başladı.

"Agla..." dedi yumuşak bir sesle. Yoğun bir duman ateşin ortasında sanki katılaşmaya başladı. "Peter, Dominius..." diye devam etti ve duman bu kez kaynayan kazanı yarısına kadar çevreledi. "Tetragrammaton. Adonai. Yüce Babamız, kötülüğü sahibi olan bu adama döndürmen için sana yalvarıyorum." Beyaz duman kazanın çevresinde kıvrılarak uzadı ve Chilton'un ağzına, gözlerine, kulaklarına ulaşıp vücuduna girdi. Hâlâ dizlerinin

üstünde olan adamın başı bir an için beyaz bir peçenin gerisinde görünmez oldu, sonra duman girdiği yollardan vücudunu terk ederek ateşin ortasına döndü. Kollarını midesine bastıran Chilton iki büklüm olarak öksürmeye başladı. İçinin tüm kötülüğünü yansıtan korkunç bir çığlık daha attı.

Connie birden kendini ayakta duramayacak kadar güçsüz hissetti ve yere çöktü. Başını yemek masasının ayağına dayayıp yanmış ellerini kucağına koydu. Yaraları açıktı, parmaklarını kımıldatınca acıyı tüm sinirlerinde hissediyordu. Elindeki yanıktan adamotu zehrinin sarı baloncuklar halinde çıkıp havaya karışarak yok olduğunu gördü.

Bir süre sessizce oturdu orada. Ateş sakin salınımlarla yanıyor, Chilton ise ellerini yüzüne kapatmış halde sessizce ağlıyordu. Connie izlemeye devam etti. Birkaç dakika sonra adamın karın bölgesinde ve boğazında titremeler başladı, kriz tüm bedenine yayılırken kolları ve bacakları kaskatı kesildi, vücudundaki korkunç kasılmaların etkisiyle gözleri arkaya kaydı.

"Çok üzgünüm," diye fısıldadı Connie bir damla yaş yanağından süzülürken.

Arlo gelip yanına oturdu.

Son

Cambridge, Massachusetts
Ekim sonu, 1991

Abner Bar'ın şöminesi mekâna huzur yayarak yanıyordu. Connie içeriye girince gülümsedi. Cadılar Bayramı'nın yaklaşmasıyla birlikte Abner her zamanki gibi minik balkabaklarıyla süsleme yapmış ama bu sefer biraz abartmıştı. Her masaya minik kabaklarla ufak tepecikler oluşturulmuş, boya kalemleri ve boyalar konarak müşterilerin keskin dişli korkunç yüzler çizmesi özendirilmişti.

Barda oturan kokteyl elbiseli üniversiteli kız, başına kocaman fare kulakları takmıştı ve işaret parmağıyla yanındaki takım elbise giymiş, papyon ve yaban domuzu desenli kuşak takmış genç adamın göğsünü dürtüyordu. "Şimdi beni diiinlee..." dedi kız dili dolaşarak.

Connie'nin gülümsemesi genişledi. Arkasından gelen Sam'a dönerek, "Burada Cadılar Bayramı hep böyledir," dedi.

Sam onun yanından elinde büyük bir çantayla geçerken, "Bu da senin hoşuna gidiyor, değil mi?" diye cevap verdi.

Connie barın arka kısmındaki kalabalığın arasında bir elin onlara işaret ettiğini gördü. Sam ile beraber o tarafa yürüdüler. Yaklaşınca Liz ayağa kalkıp, "İşte geldi!" diyerek Connie'ye coşkuyla sarıldı, sonra Sam'a döndü.

"Şükürler olsun ki sonunda döndün!" dedi Thomas, Connie'nin elini sıkarken. "Ben şu başvuru yazılarını tek başıma asla yazamayacağım. Sorularda ne demek istediklerini bile anlamadım." Liz dirseğini onun kaburgalarına gömünce, "Ahh!" diye inledi. "Ne oldu şimdi?"

Connie elindeki kitap ve kirli çamaşırla dolu çantayı Sam'ın bavulu koyduğu yere bıraktı ve boş sandalyelerden birine oturdu.

"Konferans nasıl geçti?" diye sordu Janine Silva onları selamladıktan sonra.

Connie gülümsedi. "Oldukça iyi sanırım."

Sam söze karışarak, "Hadi ama!" dedi. "Anlat onlara."

"Abartılacak kadar önemli değil." Connie garson kızın getirdiği içkiyi memnuniyetle aldı.

"Önemli olmayan nedir?" diye sordu Liz.

Sam diretti. "Çok önemli."

Masadaki herkes açıklama bekleyen gözlerle Connie'ye bakıyordu.

"Cambridge Üniversite Basımevi hazır olunca bitirme tezimi görmek istiyor."

Masadan bir alkış koptu.

"Biliyordum," dedi Janine Silva başını sallayarak. "Konu başlığına karar verdin mi?"

Connie başını salladı ve not defterini çıkartıp okudu: "Kuzey Amerikalı Şifacı Kadınların İtibarının İadesi ve Selamet Dane olayı." Liz ve Thomas bardaklarını tokuşturdu.

Connie'nin yeni doktora danışmanı Janine başını onaylayarak salladı. "Biraz uzun bir isim ama üzerinde düşünecek vaktimiz var."

"Yani her şey yolunda gitti, öyle mi?" dedi Liz. "Koloni Derneği'nin bir kadının yöresel büyü konusunda sunum yapmasma hazır olup olmadığından emin değildim."

"Ben de emin değildim ama hazırlarmış," diye cevap verdi Connie.

"Bölüm başkanı olmak hoşunuza gidiyor mu, Profesör Silva?" diye sordu Liz. Thomas'a kaşını kaldırarak bakıp soruyu onun sordurduğunu ima etti. Genç adamın yüzü kızardı. Connie'nin içi burkuldu; bir profesörün yakınında olmak bile telaşlanmasına neden oluyordu çocuğun.

Janine omuz silkti. "Çok fazla iş yükü var. Göreve dönem başında gelmek de ayrı şok oldu." Birasından bir yudum aldı, sonra duralayarak başını üzüntüyle salladı. "Manning'e olanlar inanılır gibi değil."

"Tam olarak ne oldu?" diye sordu Sam.

"Hastalandı..." dedi Janine kaşlarını kaldırarak, "ama hastalığına tanı koyulamadı. Bizim bölümdekiler dosyalarını bana vermek için üniversitedeki odasını açtıklarında bir takım laboratuvar malzemeleri ve ısıtma gereçleri buldu. Çılgın bir manzaraydı! Ağır metaller, zehirli maddeler..." İçini çekti. "Öyle görünüyor ki bazı simya deneyleri yapmış. Ve kazara kendini zehirlemiş. Veya son birkaç ay boyunca yavaş yavaş zehirlendi. Kabul etmek gerek, bir yıldır oldukça garip davranıyordu. Zaten her zaman eksantrik bir kişiliği vardı, ama son zamanlarda..." Tekrar iç çekti Janine. "Çok yazık. İşinde gerçekten başarılıydı."

"Artık ders veremeyecek mi?" diye sordu Thomas hayal kırıklığıyla. Sessizce dinleyen Connie onun gelecek sene Chilton'un öğrencisi olmayı çok istediğini biliyordu.

"Süresiz izin verildi," dedi Janine. "Anlaşılan sinir sistemi kimyasal maddelerden oldukça zarar görmüş. Haftada birkaç kez epilepsiye benzeyen krizler geçiriyormuş." Birasından bir yudum daha aldı. "Düşünün, o yaşta!"

Connie gözlerini kendisine bakan Sam'dan kaçırdı.

"Her neyse..." diye devam etti Janine, "üniversite onun ders veremeyeceğine ve bölüm başkanlığına devam edemeyeceğine karar verdi. Durumu biraz düzelirse onu emekli etmek istiyorlar ama bu da pek olası görünmüyor. Rahatsızlık demişken..." Sam'a döndü, "Connie sıkıntılı bir yaz geçirdiğini söyledi."

"Bir süre hastanede yattım. Kilisenin tonozunu boyarken iskeleden düştüm. Bacağım gerçekten berbat haldeydi. Başımı da çarpmam herkesi oldukça endişelendirdi. Özellikle annemle babamı, Connie'yi. Sonra geçen ay bir gün her şey birdenbire yoluna girdi." Connie'ye baktı, o da gülümsedi.

"Tamamen iyileştin mi yani?" diye sordu Thomas.

"Evet," dedi Sam gülerek. "Düzenli olarak kontrole gidiyorum ve her şeyin yolunda olduğunu söylüyorlar. Ama babamı görmeliydiniz. Durmadan, 'Hukuk fakültesine gitmiş olsan bunların hiç biri başına gelmezdi,' diyordu."

Herkes güldü. Thomas, "Hâlâ geç kalmış sayılmazsın," deyince Connie ona masanın altından bir tekme attı.

"Restorasyona döndün mü?" diye sordu Janine.

"Evet ama artık emniyet halatı konusunda daha dikkatliyim." Liz'e döndü. "Bir gün gelip evde nasıl değişiklikler yaptığımı görmelisin. Gerçekten harika oldu."

"Elektrik bağlandı mı?" diye sordu Liz.

"O henüz olmadı," dedi Sam. "Grace evi bu haliyle daha çok sevdiğini söylüyor. Dünyanın değişen ritmi dediği şeye daha iyi ayak uyduruyormuş." Gözlerini devirdi.

"Annenle ne zaman tanışacağız, Connie?" diye sordu Janine. "Onun buralara döndüğünü söylemiştin."

Connie gülümseyerek, "Grace planlarını kendi yapar genelde," dedi.

Gerçekten de Grace, eylül sonunda evi satmaktan vazgeçtiğini söyleyip *köklerine* yani Milk Sokağı'ndaki eve taşınmıştı ama Cambridge'ye gitmemek için türlü bahaneler uyduruyordu. Her zaman bahçede çok fazla iş, evde temizlenecek bir sürü yer olduğunu öne sürüyordu. Connie kendisinin onu ziyaret etmesini istediğini biliyor, hafta sonları oraya gidiyordu. Annesinin Santa Fe'de sattığı evin parası Milk Sokağı'ndaki evin vergi borcunu ödemeye yetmişti. Bahçede beraber çalışıyor, şifalı otlar ekiyor, sarmaşıkları buduyorlardı. Fazla konuşmadan çalışıyorlardı. Bir gün Connie anneannesinin masasında oturmuş notlarına bakarken, camdaki tozu alınmış şerit halindeki yeri görmüş ve aradan bakınca annesini elinde bezle bahçede kendisine el sallarken görmüştü.

O gece geç saatlerde Connie ile Sam, Cambridge'nin parke taşlı sokaklarından Saltonstall'daki dairelerine giderken ayakta duramayan Liz'i aralarına almış neredeyse sürüklüyorlardı.

"Kitabı yaktığına hâlâ inanamıyorum!" dedi Liz dili dolaşarak. "O muhteşem Latince yazılar... Kimsenin yüzlerce yıllardır okumadığı yazılar... Tanrım!" Connie'ye biraz daha abanıp başını omzuna koydu. "Ne kadar bencilsin! O kitabın içinde bir sürü klasik bilgi vardı!"

Connie arkadaşının beline daha kuvvetli sarıldı. "Ben de isteyerek yapmadım. Ama Chilton hemen yanımdaydı ve Felsefe Taşı'na dair eksik öğenin kitapta gizli olduğunu düşünüyordu. Tanrı'nın gücünün yeryüzüne yönlendirilmesinden falan söz ediyordu. Korktum."

"Peter..." dedi Liz yine dili dolaşarak. "Felsefe Taşı..."

"Ne?" diye sordu Connie ve Sam ile göz göze geldiler.

"Sana diyorum; sen Peter'sin ve kilisem bu kayanın üstüne inşa edilecek. Ya da öyle bir şey işte." Liz elini Romalı hatip gibi kaldırıp kıkırdadı ve devam etti. "Peter, eski Yunancada kaya anlamına gelir. Bunu bilmesi gerekirdi profesörün."

Connie hayretle ıslık çaldı. "Gerçekten inanılmaz! Demek eksik öğe bir madde değilmiş. Peter ve kaya. *Kilisem bu kayanın üstüne inşa edilecek.*" Duralayıp düşündü. "Chilton bir bakıma haklıymış aslında. Felsefe Taşı gerçekmiş. Ama gerçek bir taş, deneylerle var edilen bir cisim değil. Bir kişi veya fikir. Tanrı'nın iyileştirici gücünü yeryüzüne yayabilecek kişi."

"Vay be!" dedi Sam.

Connie başını kaldırıp göğe baktı. Şehrin turuncu ışıkları yerini, Marblehead'dan da görülebilen yıldızların ışıltısına bırakmıştı. O parıltılara bakarken sadece kendisinin bildiği sırrın tadını çıkardı. Sonra dayanamayıp Liz'in kulağına eğildi. "Sana bir sır vereceğim ama kimseye söylemeyeceksin, tamam mı?"

Liz'in gözleri alkolün de etkisiyle parlıyordu. "Ne?"

"Radcliffe Üniversitesi, dokümanları mikrofilme geçirme konusunda Harvard'dan daha fazla ilerleme kaydetmiş."

Liz'in bu sözleri idrak etmesi zaman aldı, sonra sırtını dikleştirerek, "Tanrım!" dedi. Durup gözlerini kısarak Connie'ye baktı. "Tanrım! Radcliffe mi? Hani şu Bay Adıhemeyse tüm Salem Kütüphanesi koleksiyonunu Harvard'a mı vermişti?"

"Evet," dedi Connie gülerek. "Hatırlasana. Kitabı herhangi bir kategoride bulamamıştım: tarifler kitabı, almanak, gölge kitap..."

"İnanamıyorum. Ciddi olamazsın!"

"Bilirsin, Raddcliffe dünyadaki en geniş yemek kitabı koleksiyonuna sahip."

"Demek Chilton o nedenle kitabı bulamadı."

"Yanlış kategoride aradığı için bulamadı."

Sam onun kolunu okşadı. "Ya da yanlış kategoriye koyulduğu için."

"Yani hâlâ orada mı?" diye sordu Liz. Birden toparlanmış ve düzgün adımlar atmaya başlamıştı.

"Evet. Sadece katalog kartındaki detayları biraz değiştirdim. Yapmamam gerektiğini biliyorum ama en azından bu şekilde güvende olacak. Aslında..." Connie duralayıp Sam'a baktı ve devam etti. "Aslında annem haklıydı."

"Hangi konuda?" diye sordu Sam onun saçını okşarken.

Bir gurup genç caddede karşıdan karşıya geçiyor, birbirlerine neşeyle sataşıyordu. Kızlardan biri cadı kıyafeti giymiş, başına sivri uçlu bir şapka takmıştı. Elinde de oyuncak bir kedi vardı.

"O kitaba ihtiyacımız olmadığı konusunda," dedi Connie.

Cambridge'den kırk kilometre kadar uzaktaki Marblehead'da akşamın karanlığı denize çökmek üzereydi. Yat kulüplerinin güneşin batışını haber vermek için ateşlediği topların sesi, körfezi çevreleyen kayalarda yankılandı.

Kasabanın eski yerleşim merkezinin kuzeyinde, Milk Sokağı'nın ve ters çevrilmiş küçük teknelerin alacakaranlıkta fil ölülerini çağrıştırdığı tersanenin ötesinde yaşlı bir çift, Eski Mezarlık Tepesi'nin en yüksek noktasına doğru yürüyordu. Bir zamanlar kasabanın ilk kilisesinin bulunduğu yere yerleştirilen banka yaklaştılar. Güneş batarken

lavanta moru ve turuncu karışımı bir renk alan denizin manzarası en güzel oradan izleniyordu. Yaşlı çift banka oturarak sırtlarını rahatlattı, rüzgârın denizden getirdiği tuzlu havayı soludu. Uzaktaki yatların demir atarken gönderdiği metalik şakırtıları ve tepenin eteklerinde oynayan çocukların çığlıklarını dinlediler.

"Hey!" dedi yaşlı adam bir ara sessizliğini bozarak. "Buraya köpek giremez. Hadi bakayım! Kıştl" Ellerini çırparak mezar taşlarından birine dayanıp uykuya dalmış olan köpeği uyandırdı. Küçük köpek başını kaldırıp yaşlı adama baktı.

"Haydi git, eve git!" diye seslendi adam.

Yanındaki yaşlı kadın ayıplar gibi dilini şaklattı. "Hep şu yeni gelen insanların cahilliğinden bunlar. Rahatsız edilmemeli burada yatanlar."

Yaşlı adam kolunu eşine dolayarak, "Onlara saygı göstermek lazım," dedi.

"Haklısın." Kadın başını kocasının omzuna dayadı.

Deniz yüzündeki turunculuk çöken karanlıkla birlikte laciverte dönüşüyor, bunu sadece kıyıya vuran dalgaların griliği bozuyordu.

Köpek ayağa kalktı, uzun uzun gerindi, sonra dibinde uyuduğu mezar taşından uzaklaştı. Yaşlı adam başını çevirip tekrar baktığında gözden kaybolmuştu.

Kenarları kırılmış, hafifçe eğilmiş mezar taşıysa karanlıkta öylece duruyordu. Zamanında yapılmış kabartmalar eriyip gitmişti ama çok yakından bakılırsa, üstünde yazan ismin ilk harfinin 'S' olduğu görülebilirdi.

GALEYAN

KATHERINE HOWE

Kimsenin gitmek istemediği bir kasaba.
Herkesin peşinde olduğu bir kitap.
Tüyler ürperten atmosfer, gerçek karakterler, şok eden bir kurgu ve kan donduran final.

Asırlardır süren büyü bozuluyor.
Galeyan başlıyor...

Ürkütücü olduğu kadar derinlikli bir kitap. Kadınların gizli güçleri karşısında okur şaşkına dönecek.
Boston Globe

Simya ile edebiyatın buluşması... Güçlü, keskin, yoğun.
Science Monitor

Soluksuz bırakacak bir öykü. Howe'un kendisi de kalemi de büyülü.
USA Today

Bu alıştığınız cadı, melek, vampir öykülerinden değil, büyük bir sıçrama yapan bir yazara rafınızda yer açın.
New York Daily News

20,00 TL

APRIL

